

DAK-12.XIV.59.

Vsebina Koledarja 1960

Kvaterni dnevi, zapovedani prazniki	2
Narodni prazniki v U.S.A., splošni molitveni nameni	2
Misijski molitveni nameni	3
Koledarski del	4
Resnica, edinost, mir (Vsebina papeževe okrožnice)	28
750 letnica frančiškanskega vodila - slika -	39
Gorenjsko jutro - pesem - Ivan Pregelj	40
Nova Štifta pri Ribnici - p.Odilo Hajnšek, OFM	41
Večerna zarja - Ivan Pregelj	59
Kaj nam je katoliška Cerkev? - Franc Jaklič	60
Moja mati - Viharnik	69
Razgled z Matajurja - pesem - Ljubka Šorli	77
Hudič ima svoje prste vmes! - S.K.	78
Poročilo iz Sirakuz - Lojzka Verbič	85
Mladinska prireditvev S.Ž.Z. -slike -	88
Zaliv grande Traverse - p.Bertrand Katnik OFM	89
Pridiga na cesti - Miha Meho	102
Naši farmarji - slike -	105
Nova maša v Torontu - slike -	106
Te Deum ob zlatem jubileju -Šolska sestra-	113
Blagoslov doma duhovnih vaj - slike -	118
Semeniške Brezje v Argentini - Dr. Filip Žakelj	119
Nedelja - Ivan Cankar	142
Bogkov kot - pesem - Marjan Jakopič	143
Pok. Msgr. John Judnich	145
Pok. Rev. Roman Homar, OSB	146
Pri pogrebu - pesem - Simon Gregorčič	146
Pok. Joseph Zalar	147
Skupni vrt - pesem - Simon Gregorčič	147
Naslovi slovenskih duhovnikov	148
Novomašniki	148
Begunsko leto	148
Visok obisk v Ljubljani	151

V koledarju je 76 slik

Ovitek in simbolične okraske v koledarskem delu naslikal arhitekt Vilko Čekuta, Toronto, Ontario
Razlaga na predzadnji strani ovitka

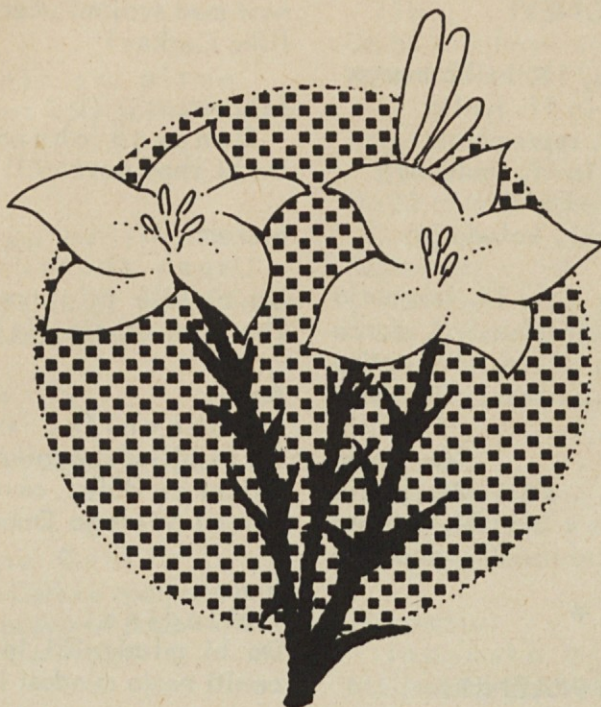
CENA KOLEDARJA JE EN DOLAR

No. 11. Vol. 47.

Subscription rate: For U.S.A. and Canada \$2.50; Foreign \$3.00. Published once monthly - twice in October - by the Slovene Franciscan Fathers, Lemont, Illinois, in the interests of the Commissariat of the Holy Cross. - Entered as second class matter at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in section 1103, act of October 3, 1917. - Authorized July 14, 1945.

Printed by AVE MARIA PRINTERY, Lemont, Illinois

AVE MARIA

KOLENDAR

1960

UREDILI
IN IZDALI
SLOVENSKI FRANČISKANI
NA AMERIŠKIH BREZJAH
TISK AVE MARIA
LEMONT ILL. U.S.A.

Leto 1960

... se prične na petek in konča v soboto;
je prestopno leto in ima 366 sončnih dni.

KVATRNI DNEVI

Pomladanski (postni): 9., 11. in 12. marca
Poletni (bink.): 8., 10. in 11. junija
Jesenski: 14., 16. in 17. septembra
Zimski (adv.): 14., 16. in 17. decembra

Premakljivi dnevi cer. koledarja:

Prva predpostna nedelja . . . 14. februarja
Pepelnična sreda 2. marca
Velikonočna nedelja 17. aprila
Vnebohov 26. maja
Binkošti 5. junija
Telovo 16. junija
Srce Jezusovo 24. junija
Kristus Kralj 30. oktobra
Prva adventna nedelja 27. novembra

☆ ☆ ☆

ZAPOVEDANI PRAZNIKI

Novo leto 1. januarja
Vnebohod 26. maja
Vnebovzetje 15. avgusta
Vsi sveti 1. novembra
Brezmadežna 8. decembra
Božič 25. decembra

NARODNI PRAZNIKI V USA

Novo leto 1. januarja
Lincolnov rojstni dan 12. februarja
Washingtonov roj. dan 22. februarja
Spominski dan 30. maja
Dan neodvisnosti 4. julija
Praznik dela 5. septembra
Dan premirja 11. novembra
Zahvalni dan 24. novembra
Božič 25. decembra

SPLOŠNI MOLITVENI NAMENI

Januar:

Verska edinost po pobožnosti
do Srca Jezusovega
Molimo, da bi vsi, ki iščejo pravo Cerkev,
bolje razumeli, da Srce Jezusovo želi edi-
nost med svojimi učenci in vstopili v kato-
liško Cerkev!

Februar:

Duhovna obnovitev po zboru.
Da bi zbor povzročil gorečnost Rima!

Marec:

Uspeh zbora.
Da bi bile priprave za vesoljni cerkveni
zbor čim uspešnejše!

April:

Duhovniška svetost.
Da bi bili duhovniki, ki so obremenjeni s
skrbmi za duše, okrepečani s povečanjem
milosti Svetega Duha!

Maj:

Mladina.
Da bi mladeniči in mladenke znali prav
ceniti svojo mladost in jo sveto preživljali!

Junij:

Zedinjenje kristjanov po po-
pobožnosti do Svetega Duha!
Da bi verniki goreče molili k Svetemu Du-
hu za zedinjenje vseh kristjanov v eni ve-
ri in Cerkvi!

Julij:

Zmaga krščanske resnice.
Da bi krščanska resnica nadvladala prevare
in hudobijo božjih sovražnikov!

Avgust:

Duhovniški poklici v molčeči
Cerkvi.
Da bi v molčeči Cerkvi mnogi postali zve-
sti duhovniki!

September:

Katoliška morala.
Da bi vsi katoličani ostali trdno združeni

D 441/1965

pod vodstvom svojih pastirjev v teh težkih časih!

Oktober:

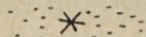
Preganjeni katoličani.
Da bi preblazena Mati utrdila trdnost preganjanih katoličanov!

November:

Družinsko branje sv. pisma.
Da bi katoliške družine bolj gojile skupno branje svetega pisma!

December:

Svetovni mir po krotkosti in ponižnosti.
Da bi krotkost in ponižnost katoličanov pripomogli k svetovnemu miru!

MISIJSKI MOLITVENI NAMENI

Januar:

Ločene vzhodne Cerkve.
Da bi vzhodne ločene Cerkve spoznale nujno potrebo po doseganju prave in popolne edinstvenosti vere s katoliško Cerkvijo!

Februar:

Cerkev na Kitajskem.
Da bi preganjeni katoličani na Kitajskem našli pomoč v razumevanju vernikov vsega sveta!

Marec:

Družinsko življenje v Afriki.
Da bi družinsko življenje v Afriki postalo popolnoma krščansko!

April:

Odpor proti škodljivi literaturi.
Da bi se verniki z uspehom upirali proti škodljivi literaturi v misijonih!

Maj:

Študenti iz Azije in Afrike.
Za katoliške azijske in afriške študente na evropskih in ameriških univerzah!

Junij:

Zunanja pomoč.
Da bi katoličani pomagali pri materialni in duhovni pomoči v manj razvitih krajih!

Julij:

Farni misijoni v latinski Ameriki.
Da bi bili farni misijoni dobro obiskovani in da bi obrodili bogate in trajne sadove!

Avgust:

Poklici misijonark.
Da bi naraslo število poklicev misijonark!

September:

Rasni mir v Afriki in Aziji.
Da bi krščanska ljubezen preprečila izgubo Afrike in Azije za krščanski svet zaradi rasnega sovraštva!

Oktober:

Katehisti.
Da bi katehisti v misijonih napredovali po številu in kakovosti!

November:

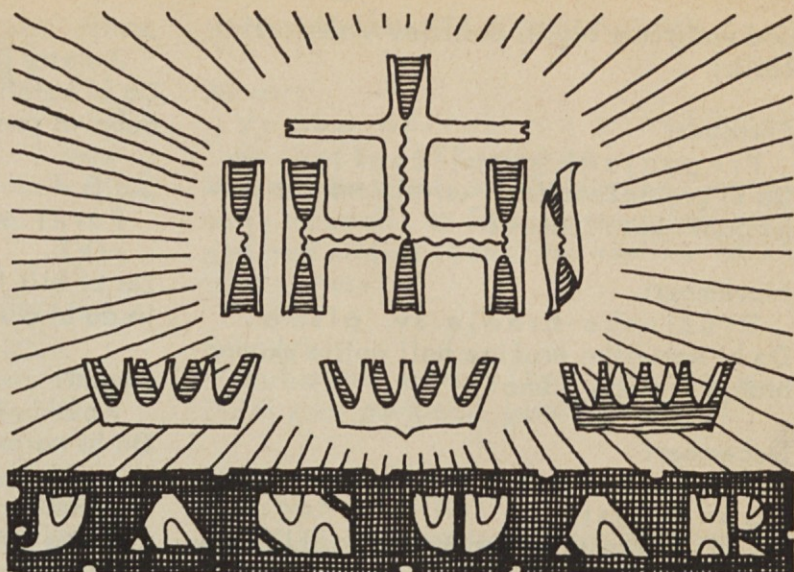
Japonska mladina.
Molimo za japonsko mladino!

December:

Socialni apostolat v Indiji.
Da bi se indijski katoličani v polni meri zavedali osebne odgovornosti pri socialnem apostolatu!

BOŽJE SRCE JEZUSOVO,
PO BREZMADEŽNEM SRCU MARIJINEM DARUJEM VSE MOLITVE, DELA IN TRPLJENJE DANAŠNJEGA DNE TEBI V SPRAVO ZA VSE GREHE IN V VSE TISTE NAMENE, V KATERE SE TI SAM VSAK DAN DARUJEŠ NA NAŠIH OLTARJIH. POSEBNO PA TI JIH DARUJEM V VSE NAMENE APOSTOLSTVA MOLITVE. AMEN.

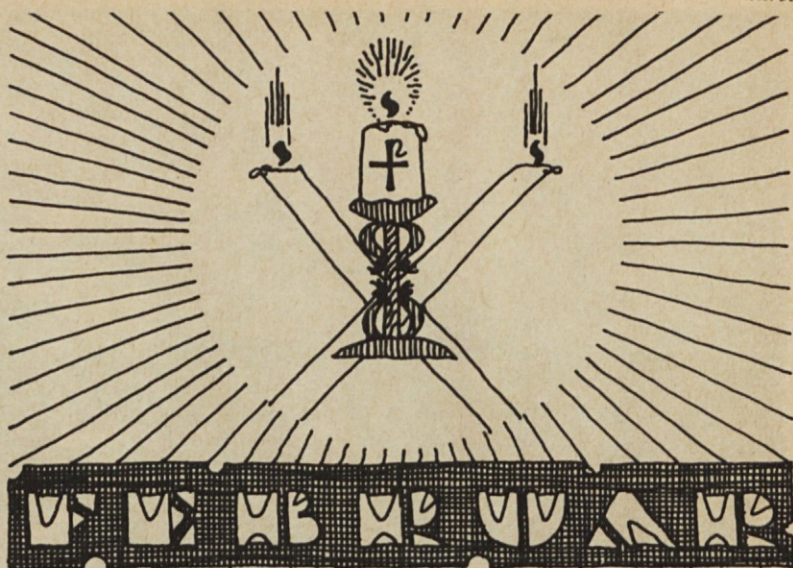
1 Petek	OBREZOVANJE GOSPODOVO - Novo leto - P.p.
2 Sobota	Makarij (Blaženko), opat - Fatimska pobožnost
3 NEDELJA	Ime Jezusovo - Genovefa, dev. - Anter, papež
4 Ponedeljek	Angela Folinjska, vdova - Hermes, mučenec
5 Torek	Telesfor, papež in mučenec
6 Sreda	Razglašenje Gospodovo (Sv. Trije Kralji)
7 Četrtek	Lucijan, muč. - Julija, mučenka - Kanut, muč.
8 Petek	Severin, opat - Teofil (Bogoljub), muč. - P. z.
9 Sobota	Marcijana, devica - Vital, muč. - Julijan, muč.
10 NEDELJA	Sveta Družina - Viljem, škof - Agaton, papež
11 Ponedeljek	Pavlin Oglejski, škof - Teodozij, opat - Higin, p.
12 Torek	Alfred, opat - Arkadij, mučenec
13 Sreda	Spomin Jezusovega krsta - Veronika Milanska, d.
14 Četrtek	Hilarij (Radovan), c.u. - Feliks (Srečko) Nolanski
15 Petek	Pavel, puščavnik - Maver, opat - Habakuk - P. z.
16 Sobota	Marcel, m. in pap. - Oton, škof - Gerard in tov. m.
17 NEDELJA	2. ned. po Razgl. G. - Anton (Zvonko), puščavnik
18 Ponedeljek	Stol sv. Petra v Rimu - Začetek m. os. za cer. e.
19 Torek	Marij in tovariši mučenci - Knut, kralj
20 Sreda	Fabijan in Sebastijan, mučenca - Neofit, muč.
21 Četrtek	Agnes (Neža), devica in muč. - Epifanij, škof
22 Petek	Vincencij in Anastazij, m. - Zmagoslav, m. - P. z.
23 Sobota	Zaroka Device Marije - Rajmund (Rajko), spoz.
24 NEDELJA	3. ned. po Razgl. Gospodovem - Timotej, škof
25 Ponedeljek	Spreobrnjenje sv. Pavla - Donat, m. - Ananija, m.
26 Torek	Polikarp, škof in mučenec - Pavla, vdova
27 Sreda	Janez Krizostom (Zlatousti), cer. uč. - Julijan
28 Četrtek	Peter Nolasko, spoz. - Rogerij, Egidij, Odorik, s.
29 Petek	Frančišek Saleški, škof in cerkveni učitelj - P. z.
30 Sobota	Martina, devica in mučenica, Hijacinta, devica
31 NEDELJA	4. ned. po Razgl. G. - Janez Bosko, spoznavalec

Višarje (1790 m) in Mangart (2678 m)

ZAPISKI ZA JANUAR

Sedanji sveti oče Janez XXIII. je obrnil pozornost katoliškega sveta na Vzhod. Tam žive vzhodni kristjani, ki so ločeni od Rima. Zaradi sedanjih razmer so morali mnogi zapustiti domovino in se naseliti v raznih delih sveta. Zato je vprašanje zedinjenja danes še posebno važno. Od 18. do 25. januarja je po vesoljnem katoliškem svetu molitvena osmina za cerkveno edinost. Cerkev ne ukazuje, da bi se morala opravljati ta osmina v vsaki cerkvi, vendar pa želi posebno sedaj, ko se vrše priprave na vesoljni cerkveni zbor, da molimo za zedinjenje ločenih bratov in za vse one, ki verujejo v Kristusa, a niso v naročju njegove prave Cerkve. Naloge in dolžnosti Cerkve so naloge in dolžnosti posameznih udov Cerkve, ki je Kristusovo skrivnostno telo. Dolžnost vernikov je, da čutijo s Cerkvijo. To je pa nemogoče brez molitve in prejetja zakramentov. Zato sveti oče znova in znova prosi vernike, naj utrdijo in poglobijo svoje versko in krepostno življenje. Kdor je sam duhovno zdrav in krepak, lahko vrši naloge, ki vežejo celotno Cerkev.

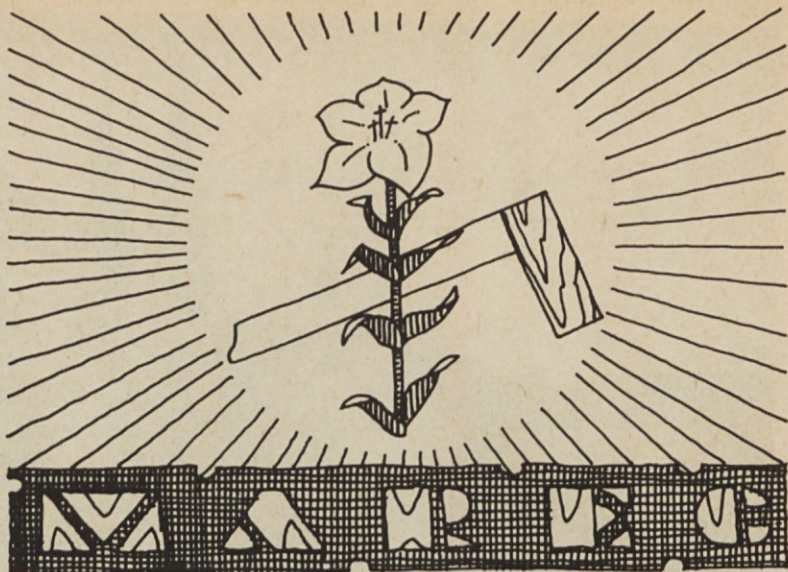
1 Ponedeljek	Ignacij (Ognjeslav), škof in muč. - Brigita, dev.
2 Torek	Svečnica - Darovanje Gospodovo - Blag. sveč
3 Sreda	Blaž, škof in mučenec - Blagoslov grl
4 Četrtek	Andrej Korzini, škof - Janez de Britto, spoz.
5 Petek	Agata (Doroslava), d. - Prvi petek - P. zdržek
6 Sobota	Doroteja (Rotija, Dora), m. - Fatimska pobožnost
7 NEDELJA	5. nedelja po Razgl. G. - Romuald, o. - Rihard
8 Ponedeljek	Janez iz Mate, sp. - Juvencij, škof - Štefan, o.
9 Torek	Ciril Aleksandrijski, c. u. - Apolonija, devica
10 Sreda	Sholastika, devica - Sotera, devica in mučenka
11 Četrtek	Lurška Mati božja - Adolf, š. - Saturnin, muč.
12 Petek	Sedem svetih ustanoviteljev - Damijan, pop. z.
13 Sobota	Albain (Albin), škof - Katarina de Ricci, devica
14 NEDELJA	1. predpostna - Valentin (Zdravko) - Vital, muč.
15 Ponedeljek	Favstin in Jovita, myč. - Jordan, sp. - Georgija
16 Torek	Onesim, škof - Julijana, mučenka
17 Sreda	Frančišek Clet, mučenec - Silvin, škof
18 Četrtek	Simeon, škof - Flavijan, škof
19 Petek	Julijan, mučenec - Konrad, spoznavalec - P. z.
20 Sobota	Elevterij, škof in mučenec - Leon, škof - Amata
21 NEDELJA	2. predpostna - Irena, d. - Feliks, š. - Eleonora
22 Ponedeljek	Sv. Petra stol v Antiohiji - Marjeta (Biserka) K.
23 Torek	Sv. Peter Damijan, c. u. - Marta, devica in muč.
24 Sreda	Sergij, mučenec
25 Četrtek	Matija (Bogdan), apostol - Valburga, devica
26 Petek	Matilda, devica - Viktor, spoz. - Nestor - P. z.
27 Sobota	Baldomir
28 NEDELJA	3. predpostna - Gabrijel Žalostne Matere božje
29 Ponedeljek	Antonija Florentinska, vdova

Bazilika v Rajhenburgu

ZAPISKI ZA FEBRUAR

Vzhodni bratje so ohranili globoko pobožnost do Marije. To jih je varovalo, da niso popolnoma zašli in se oddaljili od resnice. Marija je srednica vseh milosti. V vzhodnem bogoslužju se neprestano ponavljajo prošnje k Bogorodici. Njihovo zaupanje do Matere božje jih je varovalo, da niso zašli iz razkola v krivoverstvo. Pravoslavni imajo veljavno posvečene škofe in duhovnike, daritev svete maše in vse zakramente, kar vodi naše misli k resnici, da je Marija res srednica vseh milosti. Protestanti pa so zavrgli češčenje Marije, čeprav je utemeljeno v svetem pismu: "Zdrava, milosti polna, Gospod s teboj, blagoslovljena ti med ženami!" (Lk 1, 28) Protestanti so pozabili na te svetopisemske besede, pozabili so Marijo, zato se vedno bolj oddaljujejo od božje resnice. Med posameznimi protestanti se vzbuja želja po češčenju Marije. Kateri ji sledijo, kmalu najdejo pot v katoliško Cerkev. Za zedinjenje ločenih Cerkva z katoliško Cerkvijo moramo moliti. Priporočajmo delo katoliške Cerkve za zedinjenje Mariji, ki je srednica vseh milosti.

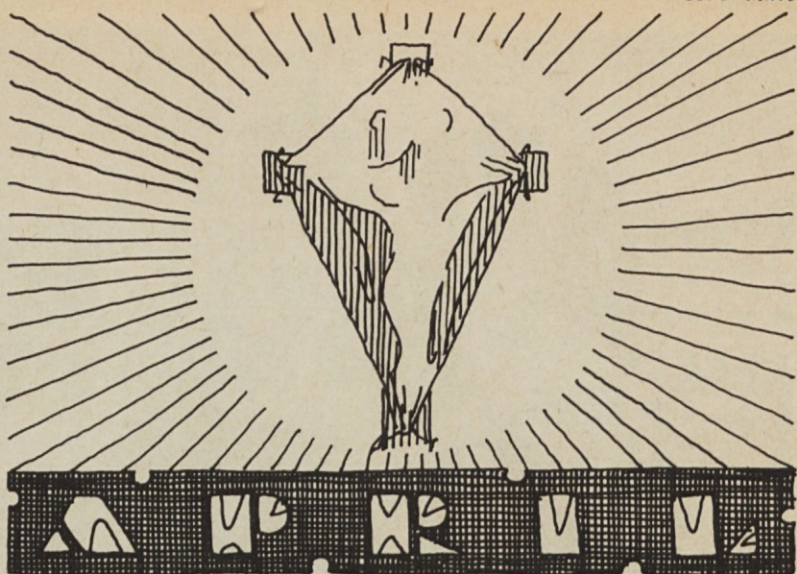

1 Torek	Pustni torek - Albin, šk. - Antonina, mučenka
2 Šreda	Pepelnica - Začetek 40danskega posta - P. z. Pr.
3 Četrtek	Kunigunda, cesarica - Agapa, dev. in muč. - Pr.
4 Petek	Kazimir, sp. - Lucij, p. - Prvi petek - P. z. Pr.
5 Sobota	Janez Jožef od Križa, sp. - Fatimska pobož. - Pr.
6 NEDELJA	1. postna - Perpetua in Felicita, mučenki
7 Ponedeljek	Tomaž Akvinski, cer. u. - Gaudios (Veselko) - Pr.
8 Torek	Janez od Boga, sp. - Beata (Blažena), m. - Pr.
9 Šreda	Kvatrna - Frančiška Rimska, vd. - D. z. in Pr.
10 Četrtek	40 mučencev - Makarij, škof - Pritrganje v jedi
11 Petek	Kvatrni - Konstantin, sp. - Kandid, m. - P. z. Pr.
12 Sobota	Kvatrna - Gregorij Veliki, p. in cer. u. - D. z. Pr.
13 NEDELJA	2. postna - Teodora, m. - Kristina, d. - Rozina
14 Ponedeljek	Matilda, kraljica - Karel (Dragotin), sp. - Pr.
15 Torek	Klemen Marija Dvořak, sp. - Ludovika, m. - Pr.
16 Šreda	Hilarij in Tacijan, m. - Herbert, škof - Pr.
17 Četrtek	Patricij, škof - Jedert, devica - Pritrganje v jedi
18 Petek	Ciril Jeruzalemski, cer. u. - Salvator - P. z. Pr.
19 Sobota	Jožef, ženin Marije Device - Amancij, sp. - Pr.
20 NEDELJA	3. postna - Feliks, Larg, Dionizij, mučenci
21 Ponedeljek	Benedikt (Blago), opat - Serapion, škof - Pr.
22 Torek	Izidor, kmet - Katarina Švedska - Lea, vd. - Pr.
23 Šreda	Jožef Oriol, spoz. - Viktorijan, m. - Pelagija - Pr.
24 Četrtek	Gabrijel, nadangel - Simon, deček, mučenec - Pr.
25 Petek	Oznanjenje Device Marije - Dizma, pop. z. - Pr.
26 Sobota	Tekla, mučenka - Maksima, mučenka - Pr.
27 NEDELJA	4. postna - Janez Damaščan, cer. u. - Rupert, š.
28 Ponedeljek	Janez Kapistran, spoz. - Sikst III., papež - Pr.
29 Torek	Ciril, mučenec - Bertold, spoznavalec - Pritr.
30 Šreda	Janez Klimak, opat - Kvirin, mučenec - Pritr.
31 Četrtek	Modest Krški, škof - Benjamin, mučenec - Pr.

ZAPISKI ZA MAREC

Edinosti, za katero moli in se trudi katoliška Cerkev, pa ni mogoče doseči za vsako ceno. Cerkev je zvesta varuhinja vsega, kar ji je izročil Kristus. Jezus Kristus je vabil svoje učence, da so se odločili zanj in šli za njim. Sedaj nas Jezus vabi po svoji Cerkvi. Hoja za Kristusom je hoja po poti križa. Križ je središče vsega. Zah-teva ga naša ranjena narava. Prve in najbolj potrebne žrtve so one, ki jih zahteva vera v Jezusovo resnično življenje v Cerkvi. Po Cerkvi Jezus uči svoj božji nauk, ki je neizpremenljiv. Zato katoliške Cerkve ni mogoče postaviti v isto vrsto z drugimi cerkvami in veroizpovedmi. Oni pravoslavni, ki se zedinijo s katoliško Cerkvijo, se morajo podrediti Cerkvi. To je žrtev. Potrebna je milost Svetega Duha, da lahko ce-la pravoslavna skupina spozna nujnost združenja s katoliško Cerkvijo. Zato sveti oče tolikokrat prosi vernike za dvoje: molitev in obnovitev krščanskega krepostnega živ-ljenja. Oboje je potrebno. Naša molitev za edinost bo uspešna, ako bomo tudi mi po molitvi in krščanskem življenju združeni s Kristusom.

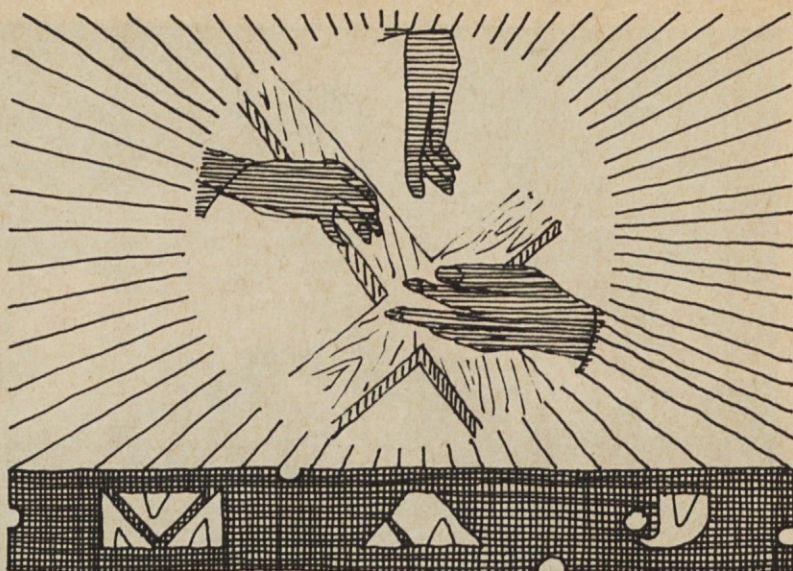
1 Petek	Hugon, š. - Teodora, m. - Prvi petek - P. z. Pr.
2 Sobota	Francišek (Branko) Pavelski - Fatimska p. - Pr.
3 NEDELJA	Pasijonska ali tiha - Irena, devica - Rihard, š.
4 Ponedeljek	Izidor Seviljski, škof in cerkveni učitelj - Pr.
5 Torek	Vincencij Ferreri, spoz. - Julijana, dev. - Pr.
6 Sreda	Krescencija, devica - Marcelin - mučenec - Pr.
7 Četrtek	Herman Jožef, sp. - Lotar - Donat, muč. - Pr.
8 Petek	Marija 7 Žalosti - Albert, š. - Dionizij - P.z. Pr.
9 Sobota	Marija Kleofova - Tomaž Tolentinski in t.m. - Pr.
10 NEDELJA	2. pasijonska ali cvetna - Apolonij in tov. muč.
11 Ponedeljek	Leon Veliki, p. in cer. u. - Domnij (Duja) - Pr.
12 Torek	Lazar, tržaški mučenec - Julij I., papež - Pr.
13 Sreda	Hermenegild, sp. - Ida, devica - Maksim - Pr.
14 Četrtek	VELIKI ČETRTEK - Pritrganje v jedi
15 Petek	VELIKI PETEK - Popolni zdržek in pritrganje
16 Sobota	VELIKA SOBOTA - Popolni zdržek in pritrganje
17 NEDELJA	VELIKA NOČ - VSTAJENJE GOSPODOVO
18 Ponedeljek	Velikonočni ponedeljek - Antija, m. - Apolonij
19 Torek	Velikonočni torek - Konrad Askulski, sp.
20 Sreda	Neža Montepulčanska, d. - Konrad Parzhamski
21 Četrtek	Anzelm, škof in cerkveni učitelj - Simeon, škof
22 Petek	Soter in Gaj, papeža in mučenca - Popolni zdr.
23 Sobota	Vojteh (Adalbert), škof - Egidij Asiški
24 NEDELJA	1. povelikonočna ali bela nedelja - Jurij, muč.
25 Ponedeljek	Marko, evangelist - Litanijs vseh svetnikov
26 Torek	Klet in Marcelin, p. - Mati božja dobrega sveta
27 Sreda	Peter Kanizij, c. u. - Hozana Kotorska - Cita
28 Četrtek	Pavel od Križa, spoz. - Valerija, mučenka
29 Petek	Peter iz Verone, muč. - Robert, opat - P. z.
30 Sobota	Katarina Sienska, dev. - Jožef Kotolengo sp.

Stara Gora pri Vidmu

ZAPISKI ZA APRIL

“Kdorkoli pa bo pil od vode, ki mu jo bom jaz dal, ne bo nikoli žejen, marveč bo voda, ki mu jo bom dal, postala v njem studenec žive vode, tekoče v večno življenje” (Jan 4, 14) Tu Jezus govori o studencu, iz katerega teče večno življenje. Ta studenec je Jezus sam; milost, ki nam jo daje, je njegovo delovanje v nas. Duša, ki je v milosti, ima v sebi ta studenec življenja. Dejanja vere in ljubezni ne postavijo duše samo k VIRU nadnaravnega življenja, temveč ta VIR dušo prepoji in napoji in ostane v njej, da v njej kipi življenje v obilju. Vera pokaže duši Njega, ki daje nadnaravno življenje, ljubezen pa jo združi z Njim. Po vsakem dejanju ljubezni Jezus z večjo močjo živi v duši. Nobena stvar ne more hraniti ognja ljubezni v duši. Ako hranimo dušo z ustvarjenimi rečmi – z zemeljskimi radostmi – bo ogenj ljubezni kmalu zamrl v njej v pepel. Bistvo krščanskega življenja se odigrava v duši. Zunanja dejanja sama niso dovolj. Vedno morajo izvirati iz naše notranjosti, sicer so brez vrednosti. Koliko jih doume to skrivnost?

1 NEDELJA	2. povelikonočna - Jožef, delavec - Jeremija, pr.
2 Ponedeljek	Atanazij, cer. u. - Boris, sp. - Saturnin, muč.
3 Torek	Najdenje sv. križa - Aleksander, (Saša), p. in m.
4 Sreda	Monika, vdova - Florijan (Cvetko), mučenec
5 Četrtek	Pij V., papež - Irenej, škof - Angel, mučenec
6 Petek	Janez Ev. pred Lat. vrati - Prvi petek - P. z.
7 Sobota	Stanislav, š. in m. - Gizela - Fatimska pobožnost
8 NEDELJA	3. povelikonočna - Prik. Mihaela - Materinski dan
9 Ponedeljek	Gregor Nacianški, cer. u. - Pahomij, o. - Herma
10 Torek	Antonin, škof - Gordijan in Epimah, mučenca
11 Sreda	Filip in Jakob, apostola
12 Četrtek	Pankracij, Nerej, Ahil in Domitila, mučenci
13 Petek	Robert Bellarmin, š. in cer. u. - Popolni zdržek
14 Sobota	Bonifacij, muč. - Justa in Justina, mučenki
15 NEDELJA	4. povelikonočna - Janez Salle, sp. - Zofija, m.
16 Ponedeljek	Janez Nepomuk, mučenec - Ubald, škof
17 Torek	Pashal Bajlonski, sp. - Brunon, š. - Jošt, opat
18 Sreda	Venancij, škof - Erik, mučenec - Aleksandra, d.
19 Četrtek	Peter Celestin, papež - Pudencijana, devica
20 Petek	Bernardin Sienski, sp. - Plavtila, vd. - P. z.
21 Sobota	Andrej Bobola, mučenec - Valens, š. - Feliks K.
22 NEDELJA	5. povelikonočna - Emil (Milan), m. - Renata, vd.
23 Ponedeljek	Janez deRossi, sp. - Deziderij
24 Torek	Marija Pomagaj - Ivana, vdova
25 Sreda	Gregor VII., p. - Urban, papež
26 Četrtek	VNEBOHOD GOSPODOV - Filip Nerij, spozn.
27 Petek	Beda Častitljivi, cer. u. - Popolni zdržek od m.
28 Sobota	Avguštin, škof - Viljem, opat
29 NEDELJA	Nedelje po Vnebohodu ali 6. povelikonočna
30 Ponedeljek	Ivana Orleanska, devica in mučenica
31 Torek	Marija Devica Kraljica - Angela Merici, devica

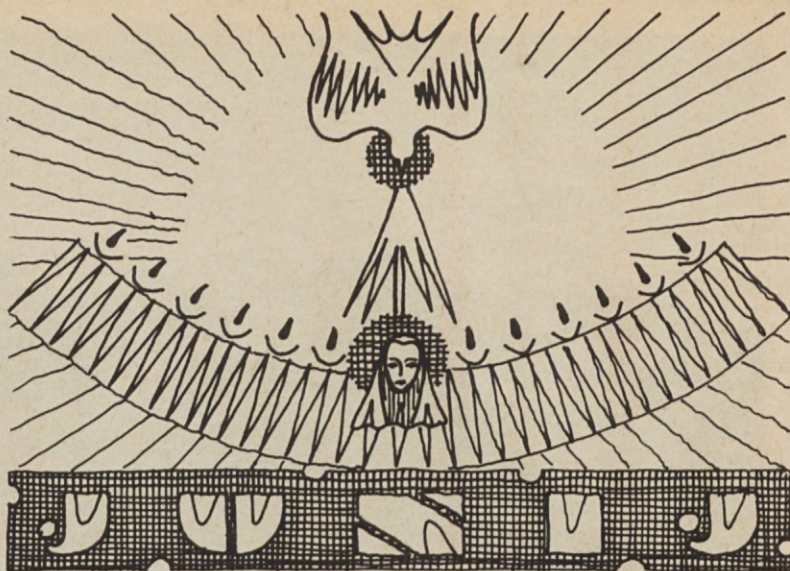
Križev teden ali
prošnji dnevi

Brezje na Gorenjskem

ZAPISKI ZA MAJ

“Spet kliče nas venčani maj, k Mariji v nadzemeljski raj”, pojemo pri šmarnični pobožnosti, ki jo imamo pri Mariji Pomagaj vsaki dan. Mesec maj nas vabi k Mariji. Ameriške Slovence pa vabi tudi v Lemont. Marija Pomagaj, Fatimska Gospa, Lurška Gospa in še Mati Žalostna pri postajah križevega pota v Baragovem parku! Zares ni čudno, da vidimo tekom leta tolikokrat iste ljudi na romarskih prostorih. Ljubezen slovenskih src je zgradila ta košček raja na ameriški zemlji in nam je z njim prinesla pozdrave Marijinih svetišč, ki je z njimi posejana slovenska zemlja. Mesec maj ima pa še drugo privlačnost v Lemontu. Maja so namreč kar dvojne slovenske duhovne vaje za žene in dekleta v našem Domu duhovnih vaj. Poleg tega je tudi v nedeljo po prazniku Marije Pomagaj (letos 29. maja) prvo skupno romanje. – Pravočasno si naredite načrt, kdaj boste letos romali na ameriške Brezje. V romarski sezoni bo priložnosti dovolj, le pravočasno nam morate sporočiti, kdaj pridite. Romarski dom je odprt za prenočišča od začetka julija do konca avgusta. Druge mesece se v njem vršijo duhovne vaje.

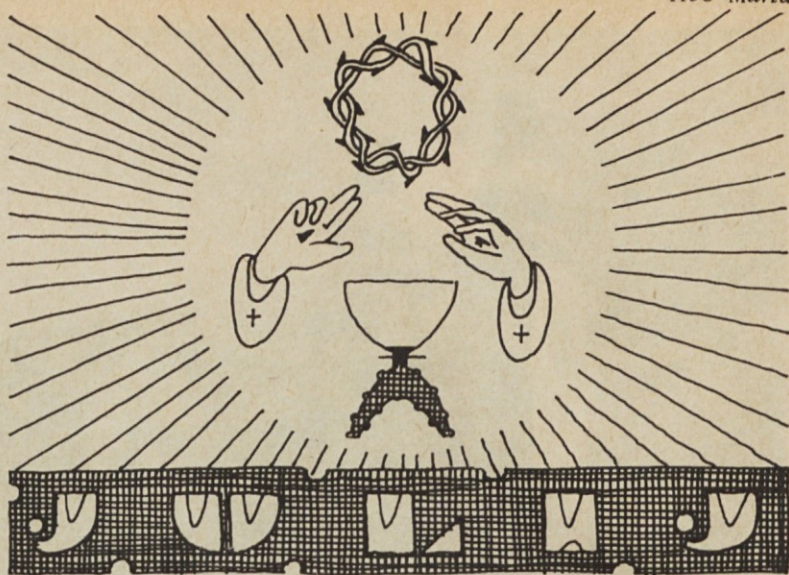

1 Sreda	Feliks (Srečko), spoznavalec - Juvencij, muč.
2 Četrtek	Marcelin, Peter in Erazem, mučenci
3 Petek	Klotilda, kr. - Oliva, d. - Prvi petek - Pop. z.
4 Sobota	Binkoštna vigilija - Fatimska pobož. - P. z. Pr.
5 NEDELJA	BINKOŠTI - PRIHOD SVETEGA DUHA
6 Ponedeljek	Norbert, spoznavalec - Bertrand Oglejski, škof
7 Torek	Robert, opat - Baptista Varani, d. - Ana Garzia
8 Sreda	Kvatrna - Medard, š. - Viljem, š. - Del. z. in pr.
9 Četrtek	Primož in Felicijan, m. - Mati milosti božje
10 Petek	Kvatrni - Marjeta, kr. - Bogomil, š. - D. z. Pr.
11 Sobota	Kvatrna - Barnaba, apostol - Delni z. in pritr.
12 NEDELJA	PRESVETA TROJICA - Janez Fakund, spoz.
13 Ponedeljek	Anton Padovanski, cerkveni učitelj - Peregrin
14 Torek	Bazilij Veliki, cerkveni učitelj - Elizej, prerok
15 Sreda	Vid, Modest in Krescencija, mučenci
16 Četrtek	Presveto Rešnje Telo ali Telovo - Benon, škof
17 Petek	Cirijaka in Muska, mučenki - Lavra - P. z. od m.
18 Sobota	Efrem, cer. u. - Marko in Marcelijan, mučenca
19 NEDELJA	2. pobinkoštna - Gervazij in Protazij, mučenca
20 Ponedeljek	Silverij, p. - Makarij, š. - Florentina - Prakseda
21 Torek	Alozij Gonzaga (Vekoslav), sp. - Evzebij, š.
22 Sreda	Pavlin Nolanski, škof - Ahacij, mučenec
23 Četrtek	Jožef Kafasso, sp. - Agripina, d. - Edeltruda, kr.
24 Petek	Presv. Srce Jezusovo - Janez Krstnik - P. z.
25 Sobota	Viljem, opat - Henrik, škof
26 NEDELJA	3. pobinkoštna - Janez in Pavel, muč. - Vigilij
27 Ponedeljek	Ema (Hema) Krška, vdova - Ladislav, kralj
28 Torek	Irenej, škof in muč. - Pavel I., p. - Leon II., p.
29 Sreda	Peter in Pavel, apostola prvaka
30 Četrtek	Spomin sv. Pavla - Emilijana, m. - Lucina, dev.

ZAPISKI ZA JUNIJ

Kdor je že obiskal ameriške Brezje, ponovno rad roma k Mariji Pomagaj v Lemontu. Nekateri se radi udeležijo skupnih romanj, da se obenem tudi snidejo z znanci, drugi raje pridejo k Mariji Pomagaj sami ali z manjšo skupino med tednom. Tudi tem priporočamo, da si za svoje romanje naredijo načrt. Predvsem pa naj svoj prihod pravočanso javijo na naslov: St. Mary's Retreat House, Franciscan Fathers, Lemont, Illinois, - Ko pridete v Lemont, se javite v Romarskem domu. Čas za svoje zasebne pobožnosti si razdelite sami. V roženvenski dolini, kjer je kip Fatimske Gospe, je primeren kraj za pobožnost rožnega venca; ako vas je več v skupini, je primerno, da vsaj en rožni venec molite skupno. Na prostem tudi lahko opravite pobožnost križevega pota. Od postaje do postaje je speljana lepa cesta, tako da lahko premišlujete križev pot tudi ob neugodnem vremenu na prostem. Obiskali boste gotovo tudi Lurško Gospo ob robu Baragovega parka. V Romarskem domu je kapela; nad oltarjem je velika slika Marije Pomagaj. Kronana podoba Marije Pomagaj je v samostanski cerkvi.

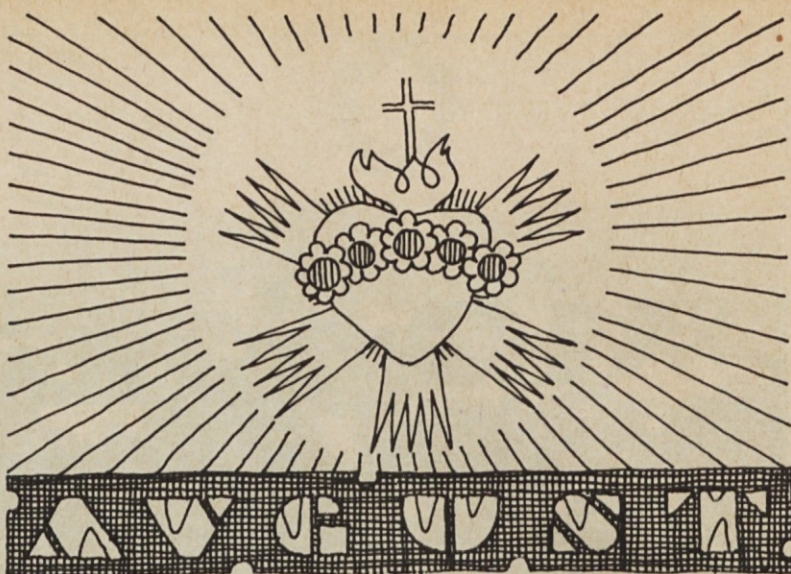

1 Petek	Presv. Rešnja Kri - Teobald - Prvi petek - P. z.
2 Sobota	Obiskovanje Device Marije - Fatimska pobožnost
3 NEDELJA	4. pobinkoštna - Leon II., papež - Heliodor, š.
4 Ponedeljek	Urh, škof - Berta, vdova - Ozej in Agej, preroka
5 Torek	Ciril in Metod, slovanska apostola - Anton M. Z.
6 Sreda	Izaija, prerok - Bogomila, vdova - Dominika
7 Četrtek	Ciril in Metod (Cerkev se ju spominja danes)
8 Petek	Elizabeta, kraljica - Evgenij III., p. - Pop. z.
9 Sobota	Tomaž Moore, muč - Nikolaj in tov. mučenci
10 NEDELJA	5. pobinkoštna - 7 bratov muč. - Amaliya (Ljubica)
11 Ponedeljek	Pij I., papež - Olga, kneginja - Savin, mučenec
12 Torek	Mohor in Fortunat, muč. - Janez Gualbert, opat
13 Sreda	Anaklet, papež in mučenec - Evgenij, škof
14 Četrtek	Bonaventura, cer. u. - Zenon in Justina, muč.
15 Petek	Henrik I., cesar, sp. - Vladimir, knez - Pop. z.
16 Sobota	Karmelska Mati božja - Favst, m. - Evstahij, sp.
17 NEDELJA	6. pobinkoštna - Aleš, spoz. - Donata in t. m.
18 Ponedeljek	Kamil Leljski, sp. - Friderik (Miroslav), muč.
19 Torek	Vincenc Pavelski, sp. - Avrea (Zlata), devica
20 Sreda	Marjeta, devica; Hieronim Emilij., spoznavalec
21 Četrtek	Prakseda, devica - Danijel (Danilo, Dana), pr.
22 Petek	Marija Magdalena (Majda), spokornica - Pop. zdr.
23 Sobota	Apolinarij, škof in muč. - Liborij, š. - Romula
24 NEDELJA	7. pobinkoštna - Kristina, d. in m. - Kunigunda, d.
25 Ponedeljek	Jakob (Rado), apostol - Krištof, m. - Pavel, m.
26 Torek	Ana, mati Device Marije - Valens, škof - Kamila
27 Sreda	Pantaleon, mučenec - Natalija, mučenka - Sergij
28 Četrtek	Nazarij in tov. mučenci - Viktor I., papež in m.
29 Petek	Marta, devica - Feliks II., p., in tov. m. - P. z.
30 Sobota	Abdon in Senon, mučenca - Julita, mučenica
31 NEDELJA	Ignacij (Ognjeslav) Lojolski, sp. - Helena Šv.

ZAPISKI ZA JULIJ

Vsak romar prejme ob romanju sv. obhajilo. Zato je poskrbljeno tudi za spoved. Ob skupnih romanjih je oznanjeno, kdaj je spovedovanje. Kadar pa romajo k Mariji Pomagaj posamezniki ali manjše skupine, imajo tudi priložnost za spoved, samo povedo naj, da bi radi opravili spoved. Po dogovoru lahko opravijo spoved v kapeli Romarskega doma ali pa v samostanski cerkvi. - V Romarskem domu imamo bogato izbiro nabožnih predmetov, slovenske in angleške molitvenike ter knjižice za otroke. Ob vsakem romanju je dovolj priložnosti, da si nabavite, kar želite. Tudi med tednom postrežemo onim, ki kaj želijo. V Romarskem domu ali pa v upravi Ave Maria lahko tudi poravnate naročnino za Ave Maria in Koledar ter naročite maše in oddate darove v razne namene. - Kadar se mudite v Lemontu, se boste spomnili tudi naših pokojnih pionirjev, ki čakajo vstajenja na samostanskem pokopališču. Pot na pokopališče je med osmo in deveto postajo križevega pota proti severu. Obiščite njihove grobove in se jih spomnite v molitvi.

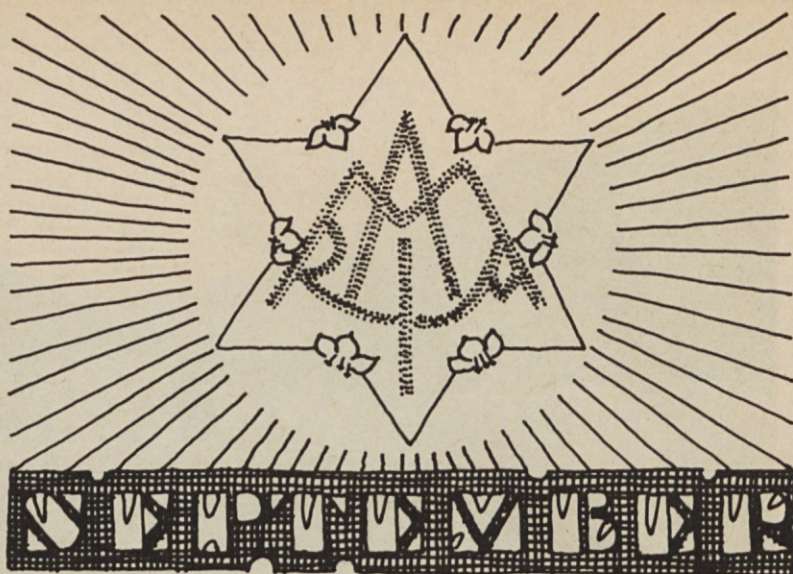

1 Ponedeljek	Vezi sv. Petra - Makabejski bratje muč. - Vera
2 Tor k	Porcijunkula - Alfonz Ligvorij, cerkveni učenik
3 Sreda	Najdenje trupla sv. Štefana - Lidija, vdova
4 Četrtek	Dominik, cerkveni učitelj - Perpetua, vdova
5 Petek	Marija Snežna - Ožbalt, kralj - Prvi p. - P. z.
6 Sobota	Gospodovo spremenjenje - Fatimska pobožnost
7 NEDELJA	9. pobinkošna - Kajetan, spoz. - Donat, muč.
8 Ponedeljek	Ciril, Larg in Smaragd, muč. - Marin, mučenec
9 Torek	Janez Marija Vianej, spoz. - Peter Faber, spoz.
10 Sreda	Lavrencij, mučenec - Payla, devica in mučenica
11 Četrtek	Tiburcij in Suzana, muč. - Filomena, mučenka
12 Petek	Klara, devica - Hilarija, mučenka - Popolni zdr.
13 Sobota	Janez Berhmans, spoz. - Hipolit in Kasijan, muč.
14 NEDELJA	10. pobinkošna - Evzebij, sp. - Atanazija, vd.
15 Ponedeljek	VNEBOVZETJE D. M. ali VEL. GOSPOJNICA
16 Torek	Joahim, oče Device Marije - Rok, spoznavalec
17 Sreda	Hijacint, spoznavalec - Julijana, dev. in muč.
18 Četrtek	Agapit, mučenec - Helena (Jelena), cesarica
19 Petek	Janez Eudes, spoznavalec - Popolni zdržek mesa
20 Sobota	Bernard, opat - Samuel, prerok - Lucij, mučenec
21 NEDELJA	11. pobinkošna - Ivana Frančiška Šantalska, vd.
22 Ponedeljek	Brezmadežno Srce Marijino - Timotej, mučenec
23 Torek	Filip Benicij, spoznavalec - Flavijan, škof
24 Sreda	Jernej, apostol - Avrea (Zlata), muč. - Ptolomej
25 Četrtek	Ludovik IX., kralj - Patricija, devica - Lucila
26 Petek	Ceferin, papež in mučenec - Popolni zdržek mesa
27 Sobota	Marija sedmerih veselj - Frančiškanski rožni v.
28 NEDELJA	12. pobinkošna - Avguštin, cer, u. - Pelagij, m.
29 Ponedeljek	Obglavljenje Janeza Krstnika - Sabina, mučenka
30 Torek	Roza iz Lime, devica - Feliks in Adavkt, muč.
31 Sreda	Rajmund (Rajko) Nonat, spoznavalec - Pavlin, š.

ZAPISKI ZA AVGUST

Kadar se želite udeležiti skupnega romanja, nam gotovo pravočasno pišite ali pa se javite skupini, ki organizira romanje. Prosimo vas, da to res upoštevate. Romarjem lahko postrežemo, ako vemo, da pridejo. Tudi za vas bo prijetneje, ako se vnaprej javite; s tem se izognete neprijetnemu čakanju po prihodu v Lemont, ker bo soba za vas že pripravljena. Potrudimo se, da postrežemo tudi onim, ki se niso javili, a ob večjih romanjih je včasih nemogoče. – V mesecu avgustu je najlepše romanje članic "Zveze oltarnih društev" iz Clevelanda. To romanje je postalo tako znano in priljubljeno, da se mu pridružijo tudi romarji iz drugih krajev. Skupina romaric iz Kansas City se že nekaj let udeležuje tega romanja. Pri zadnjem romanju se jim je pridružila še skupina iz Floride. – Pri skupnih romanjih imamo naslednje romarske pobožnosti: sprejem romarjev (ako pridejo zjutraj, takoj sv. maša), križev pot v Baragovem parku, zvečer pridiga in blagoslov z Najsvetejšim v samostanski cerkvi, nato procesija z lučkami; drugi dan obhajilna maša, maša pri lur. votlini in pete litanije.

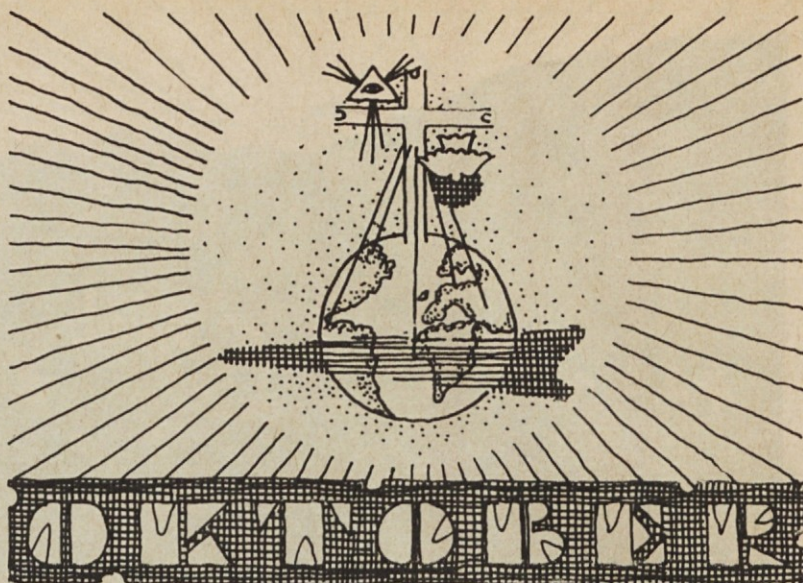
1 Četrtek	Egidij (Tilen, Ilj), opat - Verona, d. - Ana, prer.
2 Petek	Štefan, kralj - Maksima, m. - Prvi p. - P. zdr. m.
3 Sobota	Pij X., papež - Evfemija, m. - Fatimska pobož.
4 NEDELJA	13. pobinkošna - Rozalija, dev. - Ida, grof.
5 Ponedeljek	Lavrencij Justiniani, škof - Viktorin, škof in m.
6 Torek	Caharija, prerok - Onezifor, m. - Petronij, škof
7 Sreda	Marko Križevčan in tovariši mučenci - Regina
8 Četrtek	Rojstvo Device Marije ali Mala Gospojnica
9 Petek	Peter Klaver, spoznavalec - Gorgonij - P. z.
10 Sobota	Nikolaj Tolentinski, spoz. - Pulherija, devica
11 NEDELJA	14. pobinkošna - Prot in Hijacint, m. - Emilijan
12 Ponedeljek	Sveto Ime Marijino - Gvido, sp. - Silvin, škof
13 Torek	Notburga, dev. - Filip (Zdenko), m. - Mavrilič, š.
14 Sreda	Kvatrna - Povišanje sv. križa - Del. z. in pr.
15 Četrtek	Žalostna Mati božja - Nikomed, š. in m. - Melita
16 Petek	Kvatrni - Kornelij in Ciprijan - Pop. z. in pritr.
17 Sobota	Kvatrna - Vtisnjenje ran sv. Frančiška - Lambert
18 NEDELJA	15. pobinkošna - Jožef Kupertinski, sp. - Irena
19 Ponedeljek	Januarij in tovariši mučenci - Suzana, dev. in m.
20 Torek	Evstahij in tovariši mučenci - Dionizij, mučenec
21 Sreda	Matej, apostol in evangelist - Jona, prerok
22 Četrtek	Tomaž Vilanovski, sp. - Mavricij in tov. mučenci
23 Petek	Lin, papež - Tekla, d. - Andrej int. m. - P. z.
24 Sobota	Marija Devica, Rešiteljica jetnikov - Rupert, š.
25 NEDELJA	16. pobinkošna - Nikolaj iz Flüe, sp. - Kleofa
26 Ponedeljek	Izak in ostali ameriški mučenci - Vigilič, škof
27 Torek	Kozma in Damijan, muč. - Hiltruda, d. - Fidencij
28 Sreda	Venčeslav, kralj in mučenec - Salomon, škof
29 Četrtek	Mihael, nadangel - Evtihij in tovariši mučenci
30 Petek	Hieronim (Jerko), cerkveni uč. - Zofija - P. z.

Žabnice pod Višarji

ZAPISKI ZA SEPTEMBER

V večkrat srečamo ljudi, ki so zelo nesrečni. Nič veselega ne vidijo v svojem življenju. Nobena stvar jih ne razvedri, nikoli nimajo vedrega obraza. Nobena družba jim ne nudi, kar želijo. Prepuščeni so samim sebi. Ni človeka, ki bi imel razumevanje za njihove križe in težave. Ako jih kdo posluša, jih ne razume. Dan za dnevom težje nosijo svoj križ. Vedno bolj se zapirajo vase. Krog prijateljev je vedno ožji. Kje je vzrok tega? So lahko različni vzroki, a kadar človek doživi kaj podobnega, se mora najprej vprašati, ali ni vzrok v njem samem. So ljudje, ki želijo biti ljubljene, pa za drugega nikoli nič ne žrtvujejo. Iz njihovih ust prihajajo pogosto očitki in krive sodbe. Vedeti moramo, da človek prejme od soljudi, kar jim da. Kdor pa vidi samo sebe in svoje težave in nima razumevanja za bližnjega, je sam sebi največji revež. Odpreti moramo oči in srce, da bomo videli težave in trpljenje drugih in jim skušali olajšati bridkosti, pa bo polovico križev izginilo iz našega življenja. Premišljajmo šesto postajo križevega pota, pa bomo morda to skrivnost lažje razumeli!

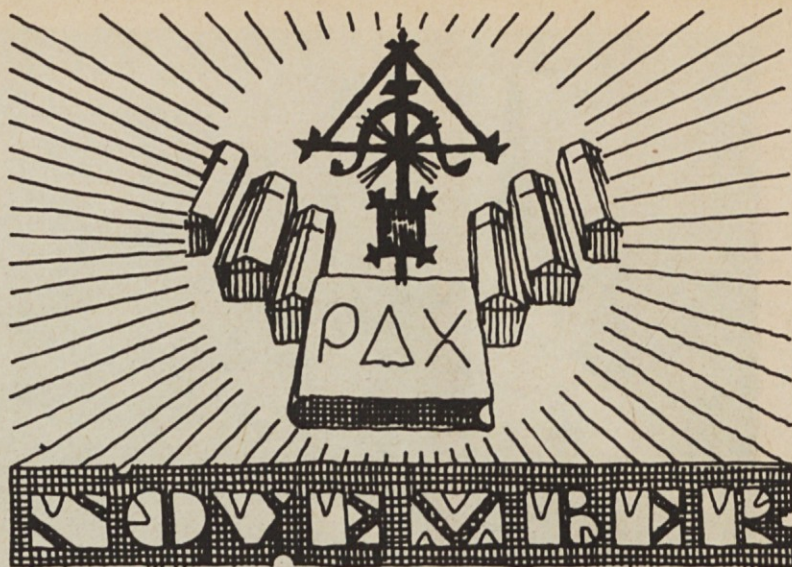
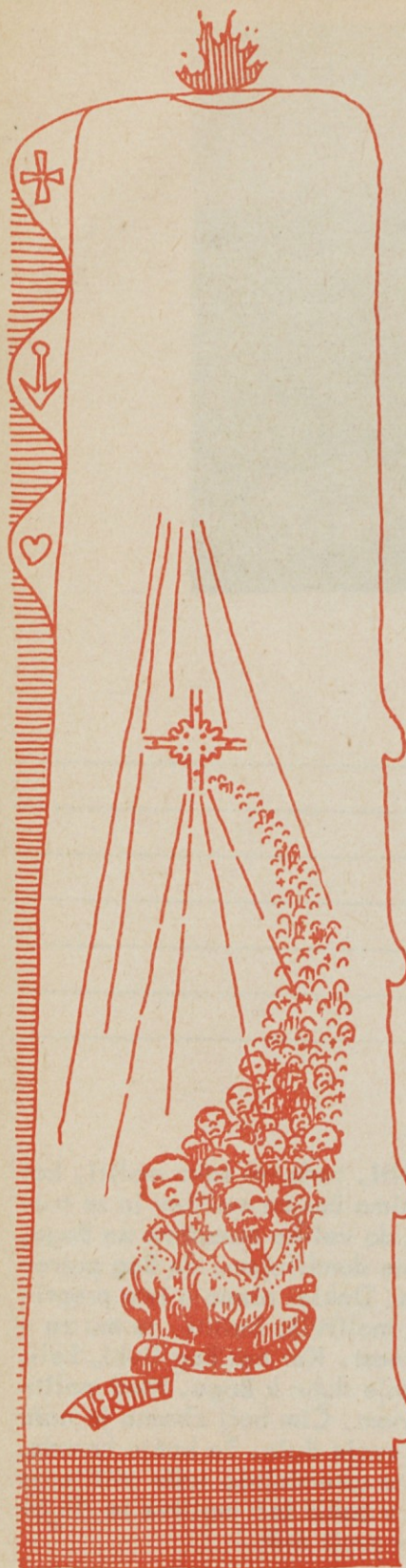
1 Sobota	Remigij, škof; Janez Duklanski, sp.; Fat. pobož.
2 NEDELJA	17. pobinkoštna; rožnavenska; Angeli varuhi
3 Ponedeljek	Terezija Deteta Jezusa, devica; Kandid, muč.
4 Torek	Francišek Asiški, spoznavalec
5 Sreda	Placid in tovariši mučenci; Flavijana, devica
6 Četrtek	Brunon, spoznavalec; Marija Franciška, devica
7 Petek	Marija Kraljica rožnega venca; prvi petek; pop. z.
8 Sobota	Brigita, vdova; Simeon, starček; Demetri, muč.
9 NEDELJA	18. pobinkoštna; Janez Leonard, spoznavalec
10 Ponedeljek	Francišek Borgija, spoznavalec; Danijel, mučenec
11 Torek	Materinstvo Device Marije
12 Sreda	Maksimilijan, škof; Serafin, spoznavalec
13 Četrtek	Edvard, kralj; Naša Gospa Fatimska
14 Petek	Kalist I., papež; Just, škof; popolni zdržek od m.
15 Sobota	Terezija Avilska, devica; Avrelija, dev.; Tekla
16 NEDELJA	19. pobinkoštna; Hedviga, vdova; Florentin, škof
17 Ponedeljek	Marjeta Marija Alakok, devica; Viktor in tov. m.
18 Torek	Luka, evangelist; Julijan, puščavnik
19 Sreda	Peter Alkantarski, spoznavalec, Etbin, škof
20 Četrtek	Janez Kancij, spoznavalec; Irena, dev.; Felicijan
21 Petek	Uršula in tov. muč.; Hilarijon, opat; pop. zdržek
22 Sobota	Kordula, devica in muč.; Marija Salome, vdova
23 NEDELJA	20. pobinkoštna; Klotilda, devica; Severin, škof
24 Ponedeljek	Rafael nadangel; Kristina, devica
25 Torek	Krizant in Darija, muč.; Krispin, muč.; Hilarij
26 Sreda	Evarist, papež in mučenec, Lucijan in tov. muč.
27 Četrtek	Frumencij, škof; Vincencij in Sabina, mučenca
28 Petek	Simon in Juda, apostola; Cirila, d.; popolni zdržek
29 Sobota	Narcis, škof; Ida, devica; Donat, spoznavalec
30 NEDELJA	KRISTUS KRALJ; 21. pobinkoštna; Klavdij, muč.
31 Ponedeljek	Volbenk, škof; Antonin, škof; Krištof, mučenec

Šmihel pri Pliberku

ZAPISKI ZA OKTOBER

Blagor mu, kdor zna moliti! Vsi smo se naučili moliti, toda res tako moliti, kot nas je Kristus učil, je milost, ki jo prejmemo le, ako dobimo čas za molitev in se trudimo, da bi zbrano molili. Predvsem pa ne smemo misliti, da veliko naredimo za Boga, ako vsaki dan molimo. Tudi če veliko molimo, nikar si ne domišljamo, da Bog potrebuje naših molitev. Mi potrebujemo Boga, ne pa Bog nas. Dokler nismo o tem prepričani, naša molitev ne more biti dobra. Boga smo dolžni z molitvijo častiti, se mu za hvaljevat, mu zadoščevati in ga prositi. To je naša dolžnost. Ker nas Bog ljubi, želi, da molimo. Molitev je razgovor z Bogom ali povzdigovanje duha k Bogu. Med molitvijo ne govorimo samo mi Bogu, ampak tudi Bog govori nam. Čim bolj zbrana je naša molitev, tem jasneje slišimo božje besede v notranjosti svoje duše. Te božje besede, katerim smo prisluhnili v samoti molitve, počasi, a gotovo spreminjajo naše mišljenje in življenje. Ostanemo v istih težavah in nevarnostih, a v božji šoli molitve se jih učimo pray nositi in z uspehom delati za kraljestvo božje v svoji duši.

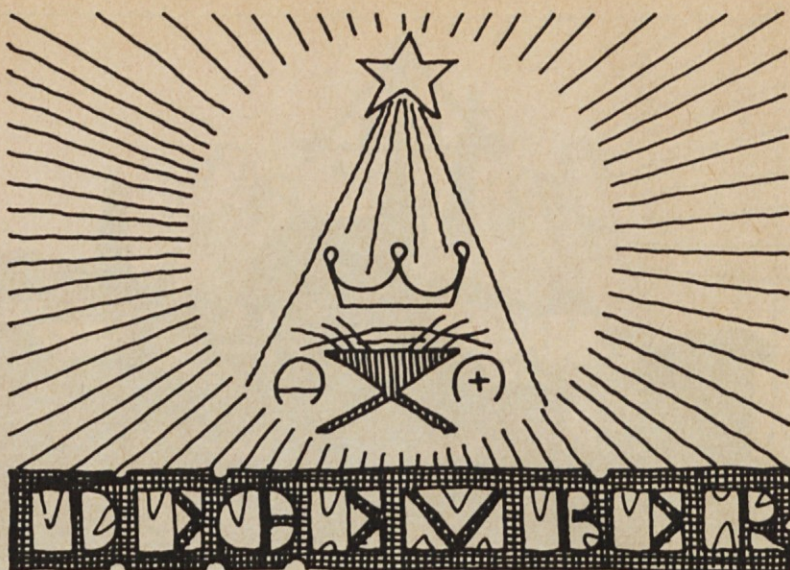
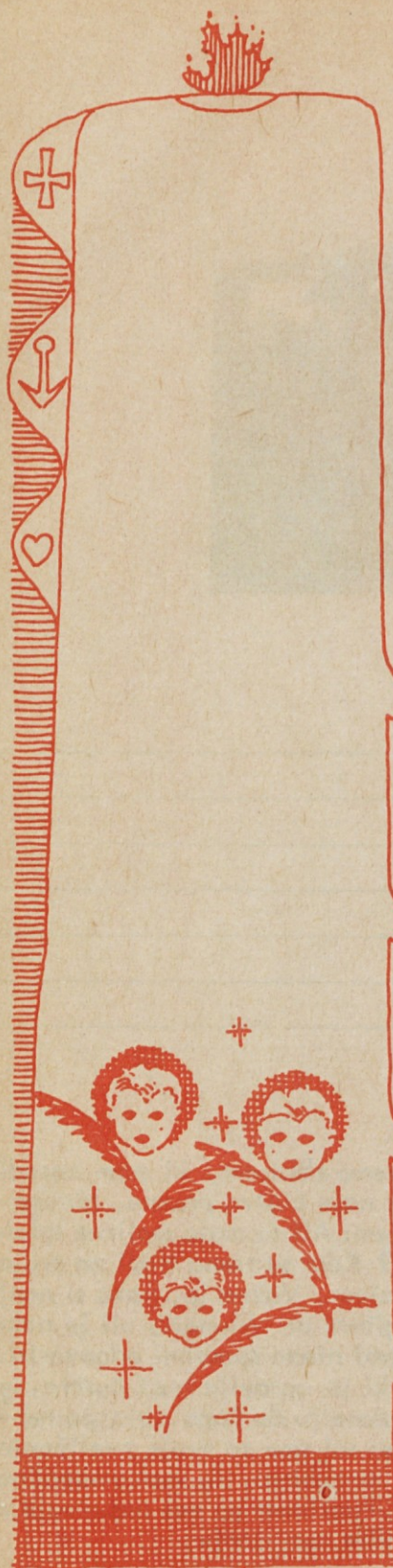
1 Torek	VSI SVETI
2 Sreda	Spomin vernih duš
3 Četrtek	Just, mučenec; Hubert, škof; Viktorin, škof;
4 Petek	Karel Boromejski, sp.; prvi petek; popolno zdr. m.
5 Sobota	Caharija in Elizabeta; Emerik, sp.; Fatimska p.
6 NEDELJA	22. pobinkoštna; Lenart (Lenko), opat; Helena
7 Ponedeljek	Janez Gabrijel, mučenec; Engelbert, škof
8 Torek	Štirje kronani mučenci; Bogomir, škof; Maver, š.
9 Sreda	Teodor (Božidar), mučenec; Orest, mučenec
10 Četrtek	Andrej Avelinski, spoznavalec; Trifon in Respicij
11 Petek	Martin (Davorin), škof; Menas, muč.; popolni zdr.
12 Sobota	Martin I., papež; Avrelij, škof in mučenec
13 NEDELJA	23. pobinkoštna; Didak, spoznavalec; Nikolaj I.
14 Ponedeljek	Jožef Kuncevič, škof in mučenec; Nikolaj Tavelič
15 Torek	Albert Veliki, cerkveni učenik; Leopold, spoznav.
16 Sreda	Gertruda (Jedrt, Jera), devica; Otmar, opat
17 Četrtek	Gregor Čudodelec, škof;
18 Petek	Posvečenje bazilike sv. Petra in Pavla; pop. z.
19 Sobota	Elizabeta, kraljica, vdova; Poncijan, papež in m.
20 NEDELJA	24. pobinkoštna; Feliks Valoaški, spoznavalec
21 Ponedeljek	Darovanje Device Marije; Kolumban, opat
22 Torek	Cecilija, devica in mučenka; Filemon in tov. muč.
23 Sreda	Klemen I., papež in mučenec; Felicita, mučenka
24 Četrtek	Janez od Križa, cerkveni učenik; Zahvalni dan
25 Petek	Katarina, devica in mučenka; popolni zdržek od m.
26 Sobota	Silvester, opat, Peter Aleksandrijski, škof
27 NEDELJA	prva adventna; Virgilij, škof, apostol Koroške
28 Ponedeljek	Gregor III., papež; Ruf in tovariši mučenci
29 Torek	Saturnin, mučenec; Iluminata, devica, Gelazij, p.
30 Sreda	Andrej (Hrabroslav), apostol; Justina, mučenka

Gospa Sveta

ZAPISKI ZA NOVEMBER

Ni samo ona molitev dobra, pri kateri čutimo čustveno zbranost, ki nam naredi molitev prijetno. Dobra je tudi molitev, pri kateri ostane naše čustvo prazno. Mnogokrat se duša prav zaradi te praznote znajde pred vprašanjem: Ali so moje molitve sploh dobre? In ali je moje življenje kaj vredno pred Bogom? Kdor se resno trudi za svoje zveličanje, se bo prej ali slej znašel pred tem vprašanjem. Važno je, kako si nanj odgovorimo. Odgovoriti ne smemo tako, da bi začeli ugibati ali sklepati, ali je naše življenje res kaj vredno pred Bogom. Na to vprašanje sami nismo sposobni odgovoriti. Občutek nevrednosti, ki se pojavi v duši ob molitvi, ki jo opravlja brez čustva, je navadno klic milosti božje k ponižnosti, ki je v našem razmerju do Boga zelo potrebna. Napuh nas kaj rad odvrne od ponižnosti. Tolažimo se: saj smo za svoje zveličanje že dovolj naredili, zakaj bi bili potem v skrbeh. Ne pozabimo, da vsako napačno iskanje v duhovnem življenju vodi do notranjega nemira. Ponižnost pa nas napolnjuje z občutkom ničvrednosti, ki daje duši mir in zaupanje v božje usmiljenje.

1 Četrtek	Marijan in tov. muč.; Natalija (Božena), vdova
2 Petek	Bibijana, devica; prvi petek; pop. zdržek od mesa
3 Sobota	Frančišek Ksaverij, spoznavalec; Fatimska pob.
4 NEDELJA	druga adventna; Barbara, d., m.; Peter Krizolog
5 Ponedeljek	Saba, opat; Julijan, muč.; Krispin, muč.; Gerald
6 Torek	Nikolaj (Miklavž), škof; Apolinarij, tržaški muč.
7 Sreda	Ambrozij, škof in cerkveni učenik; Urban, škof
8 Četrtek	BREZMADEŽNO SPOČETJE DEVICE MARIJE
9 Petek	Peter Furjé, sp.; Valerija, muč.; pop. zdr. od m.
10 Sobota	Melkijad, papež in mučenec; Loretska Mati božja
11 NEDELJA	tretja adventna; Damaz I., papež in m.; Evthij
12 Ponedeljek	Guadalupska Mati božja; Maksencij in tov. muč.
13 Torek	Lucija, devica in muč.; Otilija, dev.; Orest, muč.
14 Sreda	kvatna; Spiridijon, š.; pritrganje v jedi in del. z.
15 Četrtek	Kristina, devica; Konrad Ofiški, spoznavalec
16 Petek	kvatmi; Evzebij; pritrganje v jedi in pop. zdr. m.
17 Sobota	kvatma; Lazar, š.; Vivina, d.; pr. in del. z. od m.
18 NEDELJA	četrtja adventna; Gracijan, š.; Teotim, mučenec
19 Ponedeljek	Tea, mučenka; Urban V., papež
20 Torek	Evgenij, Makarij, mučenec; Julij, mučenec
21 Sreda	Tomaž, apostol; Severin, škof
22 Četrtek	Frančiška Ksaverija Kabrini; Demetrij (Mitja), m.
23 Petek	Viktorija, dev. in muč.; popolni zdržek od mesa
24 Sobota	Sveti večer; Adam in Eva; pr. v j.; pop. z. od m.
25 NEDELJA	BOŽIČ - ROJSTVO GOSPODOVO
26 Ponedeljek	Štefan, prvi mučenec
27 Torek	Janez, apostol in evangelist; Fabiola, vdova
28 Sreda	Nedolžni otročiči
29 Četrtek	Tomaž, škof in mučenec, David, kralj; Marcel, o.
30 Petek	Evgenij, škof; Anizija, mučenka; pop. z. od m.
31 Sobota	Silvester, papež; Katarina Lab., devica; Melanija

Bazilika Matere milosti v Mariboru

ZAPISKI ZA DECEMBER

Tisoči so prišli, da se Ti poklonijo, in v slovesnih trenutkih se jim bodo navzela srca moči in samozavesti. Niso šibki, ki so s Teboj, in njih pot je kakor pot velikih in zmagovitih. Dal si sonce našim očem in si razplamtel srca mladih z voljo starih. Kakor hrast stojimo, ki si nas spoznal vredne, da hodimo s plamtečimi mislimi in Te spoznavamo. Velik si Ti in močni so, ki so Te spoznali. Sladka so pota tvoja, zakaj ni razočaranj na njih. Ne zvodijo in ne zapeljujejo, ki se ob njih vlačijo megle propalega človeškega napuha. Veliki, ki se Ti klanja slednji duh, ki Te oznanja veda in stvarstvo in je šibka ost kovarstev in zavijanj proti Tebi; klanja se duh razvijajočih in stremečih po viru resnice Tebi Velikemu, Vsevečnemu... Pošlji vihar in Tvoji dihi naj razženo temo dvomov in neresnic, ki si močen in padajo pred gnevom Tvoje pravičnosti mogotci in oni, ki Te tajijo. Vstala je mladina in gre za Teboj, ki so Te proslavili mučeniki in dokazali spoznavalci. Zaščitnik Veliki naše domovine, zvezda in moč naših dedov in junakov, Tebi naša srca, naše duše, naše roke. (Ivan Pregelj)

Resnica, edinost, mir

Vsebina papeževe okrožnice

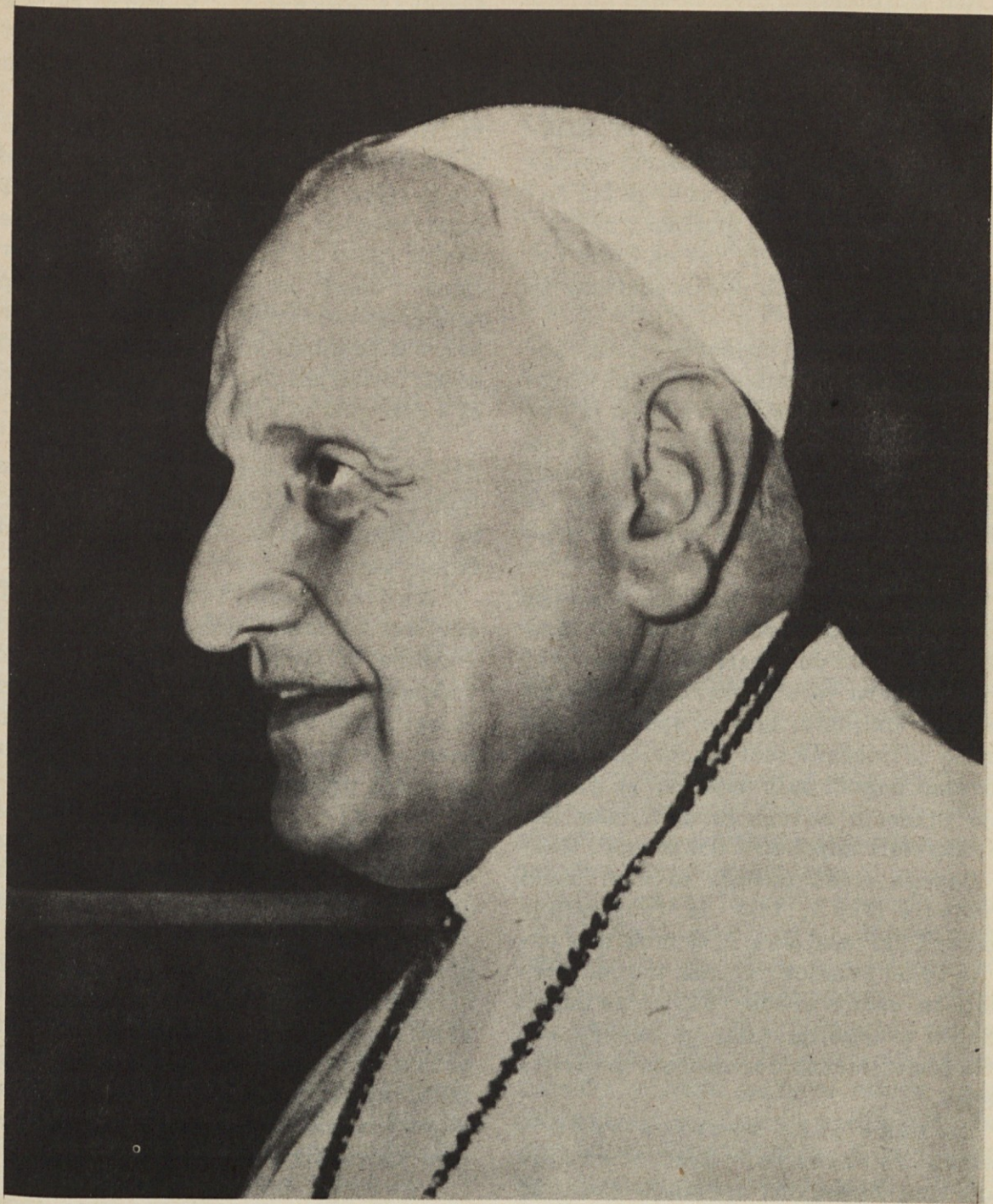
Sveti oče Janez XXIII. je na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija 1959, izdal svojo prvo okrožnico, ki se začneja z latinskimi besedami "Ad Petri Cathedram" (K Petrovem stolu). Ta okrožnica, ki jo je katoliški svet z radostjo sprejel, se nekoliko razlikuje od okrožnic papežev zadnjih desetletij. Navajeni smo bili, da je okrožnica obravnavala eno resnico in izčrpno podala celoten katoliški nauk o njej. S temi okrožnicami je bilo izvršeno važno učiteljsko poslanstvo Cerkve, zakaj v njih smo dobili jasne katoliške nauke proti sodobnim zmotam in zablodam. Z njimi so nam namestniki Kristusovi prižigali luč božje resnice, da nismo v miselni zmešnjavi zašli. Prva okrožnica sedanjega svetega očeta pa ne obravnava ene resnice, temveč poda dušnopastirski načrt vrhovnega pastirja. Sedanji papež je praktičen dušni pastir. Ne spušča se v nobena vprašanja, ki so jih že rešili prejšnji papeži, pa so nekateri katoličani njihove nauke z obotavljanjem sprejeli ali pa jih kar enostavno prezrli ter hodili po navodila za rešitev socialnih vprašanj k zmotnim naukom, ki jih je bila Cerkev obsodila. Sveti oče to na kratko omeni in posvari te z očetovsko besedo, naj opuste zmote in se oklenejo resnice. Okrožnica je polna izrazov očetovske ljubezni namestnika Kristusovega in skrbnosti vrhovnega pastirja, gorečnosti vrhovnega škofa rimsko-katoliške Cerkve in globoke zavesti odgovornosti za neumrjoče duše vseh ljudi, zlasti pa za katoličane in ločene brate. Z ljubeznijo usmiljenega Samarijana se obrača sv. oče na vse zatirane, ponižane, trpeče, uboge in pregnane. Za vsakega ima očetovsko besedo. V okrožnici sveti oče ne ukazuje, ampak prosi z besedami, iz katerih veje globoko sočutje do duhovno in telesno trpečih in še zlasti do onih, ki tavajo v zmotah in zablodah. Očetovsko mile so njegove proseče besede do ločenih bratov. Iz vsake besede veje ljubezen dobrega pastirja do vseh in hvaležnost onim, ki gredo za Kristusom in delajo za duše. Prinašamo vsebino okrožnice z željo, da bi naši bralci v naukih našega vrhovnega dušnega pastirja dobili vzpodbudo in navodila za prenovitev in poglobitev krščanskega življenja.

UVOD

Trajna mladost Cerkve: Že ob začetku svojega vladanja je sedanji sveti oče z radostjo spoznal, kako tolažilna je resnica, da je Cerkev trajno mlada. Smrt papeža Pija XII. so občutili vsi narodi. Prav tako so bile misli in srca ljudi obrnjene v Rim ob nastopu sedanjega svetega očeta, čeprav so razni dogodki v velikem svetu vzbujali veliko pozornost. Prav tako je bila z razume-

vanjem sprejeta vest, da sveti oče name-rava sklicati vesoljni cerkveni zbor in rimsko sinodo. Ti znaki dajejo sedanjemu papežu upanje, da bodo prišli ljudje do globljega spoznanja resnice, do obnove krščanskega moralnega življenja in edinosti, soglasja in miru.

Okrožnica razpravlja o naslednjih zadevah: o resnici, o edinosti, soglasju in miru, o edinosti v Cerkvi; na koncu pa daje sveti oče očetovske opomine.

Joannes P. P. XXIII

I. RESNICA

Poznanje resnice, zlasti razodetja. Nepoznanje resnice je vir in korenina vsega zla, ki zastruplja narode; še hujše zlo pa je zaničljivo zameitanje resnice, ki ga pogostokrat opažamo. To je vir vseh zmot, ki se je kot nalezljiva bolezen zajedla globoko v mišljenje ljudi in ki postavlja vse na glavo ter prinaša resno škodo posameznikom in vsemu človeštvu.

Bog nam je dal sposobnost, da spoznamo naravne resnice. Ako jim sledimo, sledimo Stvarniku, Vodniku in Zakonodajalcu našega življenja. Ako se pa zaradi nezanimanja, lenobe ali slabosti razuma obrnemo od naravne resnice, se obrnemo od Dobrote same in postav pravilnega življenja.

Do naravnih resnic pridemo s svojim razumom. Vendar pa ne pridejo vsi brez večjih težav do onih naravnih resnic, ki se nanašajo na vero in pravilno нравno ali moralno življenje; zato so spoznanju teh resnic primešane tudi zmote. Dalje ne moremo doseči onih dejstev, ki presegajo območje našega razuma, ako nas ne razsvetli in popdira božja moč. Zato je Beseda meso postala in med nami prebivala (Jan 1, 14), da razsvetljuje vsakega človeka (Jan 1, 9) in da nas vodi ne le do resnice, ampak tudi do kreposti in večne sreče. Vsi so se dolžni okleniti evangelija; kdor ga zavrže, zavrne temelje resnice, dobrote in civilizacije.

Evangeljska resnica vodi v večno življenje. Sveti oče z apostolovimi besedami opominja tiste, ki se dajo voditi mnogim željam in se zmerom uče, pa ne morejo nikdar priti do spoznanja resnice. Oni, ki odklanjajo razodete resnice, žalostno tavajo daleč od Kristusa.

Tiskana beseda mora spoštovati resnico. Namerno napadanje resnice in posluževanje laži, s katero skušajo nekateri zapeljati nepoučene ter zlasti vplivati na mladino, da bi ji vsilili svoje mišljenje, je treba v celoti obsoditi. V knjigah, revijah in časopisih je treba skrbno, točno in modro razlagati resnico. Tiskana beseda dandanes močno vpliva na vzgojo mišljenja državljanov, zlasti pa mladine. Mišljenje pa urejuje navade ljudi. V tiskani besedi se je treba izogibati laži, zmot in nedostojnosti; povdarjati je treba, da resnica vodi k dobremu in krepostnemu življenju.

Zmota se predrzno plazi v življenje. Zmota drzno prodira med ljudi po tisku. Knjige, časopisi in oglasi se posmehujejo iz kreposti in poveljujejo zablode.

Radio, televizija, kino: Ta sredstva so lahko dobra; lahko služijo v dobre in plemenite namene, ki so v skladu s krščanskimi krepostmi. A na žalost lahko tudi zapeljujejo k nemoralnemu življenju in nastavljajo zanke za zmote in pregrehe.

Orožje resnice mora biti naperjeno proti vsem sredstvom zla; tako se bo moč zla, ki se vsaki dan širi, omejila in bila pod nadzorstvom. Proti zmotnemu pisanju je treba nastopati s pravilnimi in dobrimi spisi, proti radijskim oddajam, gledališkim in televizijskim predstavam, ki zapeljujejo v zmoto in zavažajo v zablodo, je treba dati take, ki podpirajo resnico in ohranjajo zdravo moralno. Tako se lahko ta sredstva uporabljajo v dober namen.

Verska brezbriznost. So pa tudi ljudje, ki sicer premišljeno ne napadajo resnice, a vendar zaradi svoje skrajne brezbriznosti delajo proti njej, kakor da nam Bog ni dal razuma za iskanje in spoznanje resnice. Ta pokvarjen

način ravnanja vodi so smešnega mnenja da ni razlike med resničnim in zmotnim, torej so vse vere enako dobre. Ta način sklepanja ima namen uničiti vse vere, zlasti pa katoliško, ki je edino prava in je zato ni mogoče postavljati na isto višino z drugimi.

Dolžnost iskanja resnice.

Bog, ki je Resnica, ne more odobravati brezbržnosti, zanemarjanja in lenobe tistih, ki se ne zmenijo za vprašanja, ki so v zvezi z večnim zveličanjem, in se sploh ne trudijo, da bi iskali ali zapopadli bistvene resnice in skazovali Bogu dolžno čast z bogoslužjem.

Danes je veliko truda posvečenega izobrazbi; naša generacija se upravičeno ponaša z napredkom; ali nismo potem še bolj dolžni, da smo v vprašanjih večnega zveličanja delavni, izurjeni in iznajdljivi? Samo, ko smo dosegli resnico, ki ima svoj vir v evangeliju in ki jo je treba združiti z življenjem, bo v nas mir in napolnjevala nas bo radost.

II. EDINOST, SOGLASJE, MIR

Koristi za mir, ki izvira iz resnice. Ko resnico dojamemo v vsej polnosti, celotnosti in iskrenosti, bo prežela razum, srce in dejanja. Razdor, nesoglasje in prepiri imajo svoj začetek v nepoznanju resnice; ali pa - kar je še slabše - v spoznani, a zavrženi resnici; zelo napak je, zavreči resnico, ker zmotna obljublja koristi, ali pa zaradi zaslepljenosti, v kateri človek tako hitro išče opravičilo za svoje pregrehe in zla dejanja. Iskrena ljubezen do resnice je potrebna vsem, posebno pa onim, ki imajo v svojih rokah usodo narodov. Le resnica vodi do soglasja in miru.

Bog je ustvaril ljudi kot brate. Tudi različni narodi morajo biti povezani med seboj kot bratje. Trudi-

ti se morajo za svoj pravi cilj pa tudi za skupno blaginjo vsega človeštva. Naše življenje ni samo sebi namen; ne vodi samo do telesne smrti, ampak do večnega življenja, ki ne bo nikoli končano. Kdor uničuje ta nauk v človeških srcih, ruši smisel življenja. Pohlepnost, nesporazumi, razprtije nastajajo med ljudmi; brez vere v večnost ni mogoče delati za soglasje. Pozabiti ne smemo, da smo si bratje med seboj in da imamo vsi isti cilj v večnosti. Vsi se trudimo, da bomo delali za stvari, ki ljudi združujejo in vodijo do medsebojnega spoštovanja.

Zveza in soglasje med narodi. Le ako so ljudje resnično željni miru, kakor bi morali biti, je možno zadeve med državami pravilno urediti. Bratska zveza med narodi mora sloneti na pravičnosti, ki jo je treba hraniti z ljubeznijo. Brez tega ostane med državami nezaupanje in nihče ne ve, ali isti dogodki vodijo do miru ali pa v popolni slepoti ne vodijo v nov vojni požar. Sveti oče prosi državnike, naj dobro premislijo te zadeve in naj z dobro voljo delajo za edinost med državami. Za mir je potrebno, da priznajo svobodo Cerkev, narodom in posameznikom.

Med socialnimi razredi mora vladati soglasje. Dokler ne bo soglasja, bo obstajalo medsebojno sovraštvo, ki bo vodilo do uporov in včasih celo do umorov; pa tudi javni in zasebni dohodki so v takem razmerju zmanjšani. V družbi bo vedno razredna razlika. Razredi morajo med seboj sodelovati, ker potrebujejo drug drugega. Kdor nasprotuje sodelovanju med razredi, razbija družbo in povzroča veliko škodo zasebnim in javnim koristim.

Je pa tudi nekaj znakov, ki kažejo, da so se razredne razlike med stanovi ublažile; postale so manj opazne; poleg tega se lahko oni, ki so na nižji stopnji,

Dve stenski presni sliki v slovanski kapeli v Loretu. Slikal ju je profesor Blaž Biagetti. Prva predstavlja sv. Cirila, ko prevaja liturgične knjige v staroslovanški jezik; druga pa sv. Cirila in Metoda pred papežem Hadrijanom II., ko zagovarjata slovansko liturgijo.

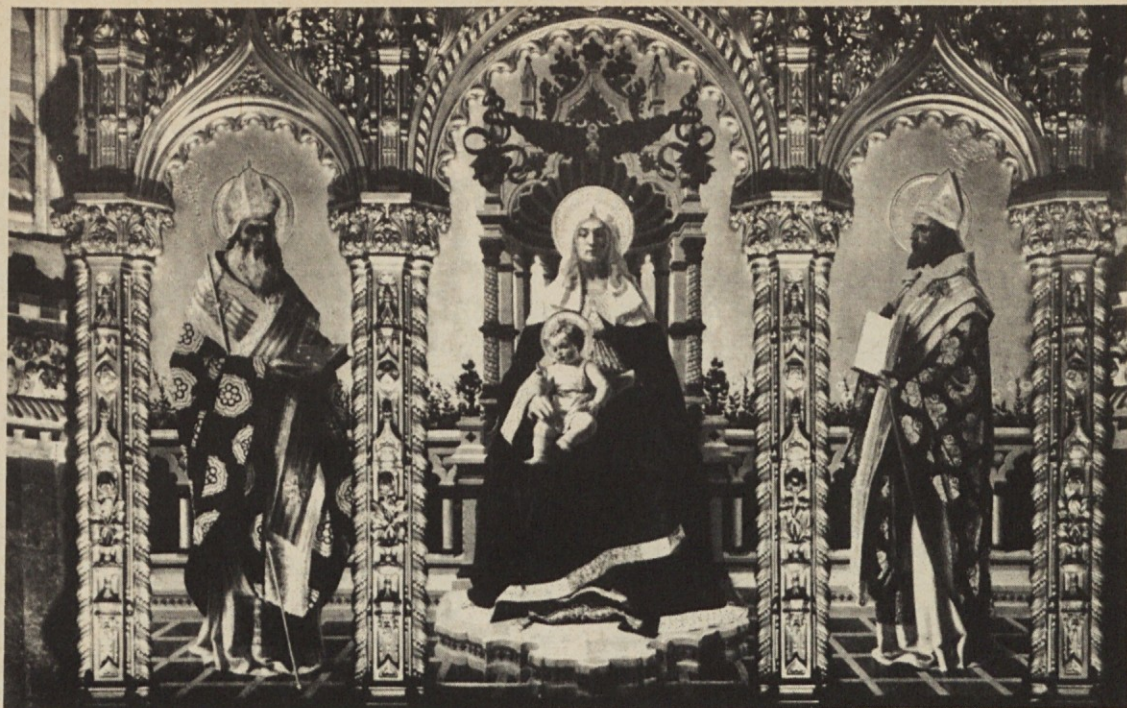
povzpnejo z izobrazbo in marljivostjo do višje stopnje v družbi.

Na področju vprašanja dela so še važni problemi. Dolga je pot, ki jo je treba prehoditi. Vzroki so različni. Med posameznimi skupinami je še preveč sovraštva zaradi teorij, ki so včasih zgrešene, včasih pa popolnoma neopravičene; največkrat gre tu za napačne nauke o vprašanju lastnine; dalje je treba še upoštevati vedno nevarnost brezposelnosti zaradi strojev.

Naša dolžnost je, da se v javnem in zasebnem življenju prizadevamo za povezanost med družabnimi razredi. S pogumom je treba delati, da si bodo vsi tudi iz nižjih razredov lahko služili vsakdanji kruh; tudi njim morajo biti dostopna in dosegljiva sredstva, ki olajšajo življenje. Ni pa dovolj, da je delavec zaposlen in da ima primerno plačo, potrebno

je tudi, da vsak smatra delavca za človeka in brata. Delavci naj bodo pri podjetju soudeleženci. Pravice in dolžnosti delodajalcev morajo biti v skladu s pravicami in dolžnostmi delavcev. Z gospodarskim napredkom pa ne sme biti zapostavljen moralni napredek. Kaj pomaga delavcu udobnost, ako je zgubil smisel za zveličanje svoje duše! V družbi ne bo nepričakovanih sprememb, ako bodo vsi upoštevali socialni nauk Cerkve. Brez evangeljske ljubezni, ki se je pripravljena žrtvovati za druge, ni mogoče urediti socialnega vprašanja.

Edinost in soglasje v družini je osnova za soglasje v družbi. Oče zastopa v družini Boga, a ne samo po oblasti, ki jo ima; to naj bo tudi po svojem zgledu. Mati naj vlada v družini s plemenitostjo in krepostjo. Skupno z možem naj vzgaja in poučuje otroke. Otro-

Oltarna slika slovanske kapele v Loretu. Slikal jo je v Rimu grof Stanislav Witt-en. Mati božja z Detetom na prestolu, ob strani sv. Ciril in sv. Metod.

ci morajo biti staršem pokorni. Družina, ki zavrže ali prezira božje zapovedi, ruši osnove družbe.

III. EDINOST CERKVE

Jezus Kristus je ustanovil Cerkev, ki bo ohranjala edinost do konca sveta. "Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta" (Mt 28, 20) Jezus je molil za edinost k nebeškemu Očetu: "Da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno..." (Jan 17, 21) Ta molitev nam daje tolažbo in zagotovilo, da bo res "ena čreda in en pastir" (Jan 10, 16)

V tem upanju je sveti oče napovedal, da bo sklical vesoljni cerkveni zbor, na katerega bodoprišli škofje iz vsakega dela sveta, da bodo razpravljali o važnih verskih zadevah. Glavno delo zbora bo

rast katoliške vere in prenovitev krščanskega življenja ter prilagoditev cerkvene discipline sodobnim razmeram in potrebam. Ta zbor bo izpoved resnice, edinosti in ljubezni; upanje je, da bodo ločeni bratje sprejeli vabilo k edinosti, za katero je molil naš Odrešenik tako goreče k nebeškemu Očetu.

Med ločenimi skupinami je teženje za edinstvo. To je zvedel sveti oče. Po študiju resnice izginjajo prejšnji predsodki. Tudi kongresi med onimi, ki se imenujejo kristjane, izpovedujejo željo po edinosti.

Ustanovitelj Cerkve želi edinstvo. Jezus je utrdil svojo Cerkev z edinstvo. Brez nje bi bila Cerkev zapisana propadu in smrti, kar pa bi bilo nasprotno Njemu, ki je "pot, resnica in življenje." (Jan 14, 6)

Ta edinstvo pa ne sme biti nekaj šibke-

ga, negotovega in nestalnega; biti mora močna, trdna in varna; ne opazimo je v drugih skupinah kristjanov, pač pa samo v katoliški Cerkvi. Vsem je vidna. To je edinost nauka, edinost vladanja in edinost bogoslužja. To je edinost, ki je tako očitna, da jo lahko vsi spoznajo in ji sledijo. Po volji božjega Ustanovitelja je taka, da lahko zbere v sebi vse ovce pod vodstvom enega pastirja; vsi otroci so povabljeni v Očetovo hišo, ki je zgrajena na vogelnem kamnu Petra. Sad tega pa bo, da bodo med seboj vsi povezani z eno vezjo bratstva v božje kraljestvo, katerega državljani so združeni na zemlji v enem srcu in eni duši, kar jih vodi do večnega življenja.

Edinost vere. Sveta Cerkev ukaže, da verujemo vse, kar je Bog razodel. Razodetje je ohranjeno v svetem pismu in ustnem ali pisanem izročilu.

Sveta Cerkev z materinsko oblastjo vabi nazaj vsakega, ki je zapustil prave stopinje. Cerkev jasno ve in se trdno drži dejstva, da je resnica samo ena in njej nasprotne "resnice" ne morejo obstojati. So seveda vprašanja, o katerih Cerkev dopušča, da teologi o njih razpravljajo. To razpravljanje vodi do globljega spoznanja verskih resnic in utrjuje pot do edinosti.

Edinost vladanja v Cerkvi je vidna vsem. Verniki so podložni in pokorni svojim duhovnikom, duhovniki škofom, škofi papežu, ki je naslednik sv. Petra, katerega je Kristus postavil za skalo in osnovo svoje Cerkve in mu na poseben način dal oblast zavezovanja in razvezovanja na zemlji (Mt 16, 19) in moč, da potrdi svoje brate (Lk 22, 32) in pase celotno čredo. (Jan 21, 15 - 17)

Edinost bogoslužja. Cerkev ima od apostolskih časov sedem zakramentov, ki jih je sprejela kot sveto oporo od Kristusa. Vse čase jih je delila

po vsem katoliškem svetu v hrano in nadnaravno duhovno rast vernikov.

Prav tako je znano, da Cerkev daruje samo eno daritev. To je evharistična daritev, v kateri se Kristus, ki je naše odrešenje in naš Odrešenik, dnevno daruje za nas na nekrvav način, a vendar resnično, kot se je daroval, ko je visel na križu na Kalvariji; tako po svojem neskončnem usmiljenju izliva v nas svoje neizmerne zaklade milosti.

V Cerkvi imamo eno daritev, a različne obrede, v katerih se daritev opravlja.

Ko duhovnik opravlja daritev svete maše, moli v prvi vrsti za "sveto katoliško Cerkev, ki ji po vsem svetu milostno naklanja mir, varstvo, edinost in jo vodi skupaj s svojim služabnikom, našim papežem..., našim škofom... in z vsemi, ki delujejo za pravo, katoliško in apostolsko vero." (kanon)

Sveti oče se v očetovski skrbi in ljubezni obrača na ločene brate in jih vabi k edinosti. Niso povabljeni v tujo hišo, ampak v Očetovo hišo, ki je za vse. Spominja jih na njihove slavne prednike, ki jih Cerkev časti kot svetnike. Med njimi so mnogi cerkveni učeniki, ki so jasno razlagali Jezusov nauk in bili zgled edinosti z apostolsko stolico.

Potreba molitve. Sveti oče moli, da bi bila Cerkev varna in da bi se širila. Prosi tudi vernike in vse, ki spoštljivo častijo Boga in v dobri volji želijo spolnjevati božje zapovedi, naj molijo v ta namen. S tako molitvijo posnemamo Jezusa Kristusa, ki je molil: "Sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, ki si mi jih dal, da bodo eno kakor midva... Posveti jih z resnico; tvoja beseda je resnica... A ne prosim samo zanje, ampak tudi za tiste, ki bodo po njih besedi v me verovali, ... da bodo popolnoma eno." (Jan 17; 11, 17, 20, 21, 23)

Mir in radost. Sad skladnega soglasja sta mir in radost. Sveti oče ponižno ingoreče vabi ločene brate k edinosti: Pridite! Iz edinosti, ki mora hraniti bratovsko ljubezen bo izšel mir. To je "božji mir, ki vsak razum presega," (Fil 4, 7) ker ima svoj izvor v nebesih; to je oni mir, ki so ga oznanjali angeli ob Jezusovem rojstvu, in ki ga je Gospod dal po ustanovitvi zakramenta sv. Rešnjega Telesa z besedami: "Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor ga daje svet, ga vam jaz dam." (Jan 14, 27) Mir in radost! Predvsem zaradi tistih, ki so resnično in učinkovito združeni z mističnim telesom Kristusovim, ki je katoliška Cerkev, in so deležni božjega življenja, ki teče v vsakposamezen ud iz božje Glave. V moči tega življenja oni, ki sledijo božjim zapovedim, lahko že v tem življenju okušajo ono srečo, ki je predokus in zagotovilo večne sreče v nebesih.

Duša je v božjem miru dejavna. Sreča in mir, ki sta sad združenja duše z Jezusom, pa sta v času zemeljskega romanja nepopolna. To je mir, ki je pogostokrat skaljen, poln viharjev; v njem je duša dejavna in se varuje lenobe in brezbržnosti. To je mir, ki se bori proti zmotam, proti vsem sovražnikom zveličanja, proti vsemu, kar lahko oslabi, omaže in poškoduje čistost svete vere; bori se tudi proti sovraštvu, prevari in neslogi. Ta mir ne dopušča nobene zmote, ne popušča v boju proti grehu in se izogiba vsakega razdora. Kdor se prizadeva za ta mir, mora biti pripravljen, da se odpove raznim udobnostim zaradi resnice in pravice, zakaj Gospod naroča: "Iščite najprej kraljestva božjega in njegove pravice." (Mt 6, 33)

Sveti oče se iskreno zateka h Kraljici miru s prošnjo, da bi katoličani in vsi, ki so ločeni od prave Kristusove Cerkve, dosegli dejaven in bojujoč se mir.

IV. OČETOVSKI OPOMINI

Škofom: Govori jim o njihovem delu in vestnosti v apostolatu, o skrbeh in žalosti zaradi odpadlih ovčic. Opominja jih naj trdno zaupajo v Jezusa Kristusa.

Duhovnikom: Škofijskim in redovnim, posebno pa onim, ki imajo na skrbi vzgojo duhovnikov; dalje duhovnikom po preobljudenih mestih in po osamljenih vaseh. Poziva jih, naj bodo pokorni škofom. Zavedajo naj se, da niso samo javni uslužbenci, ampak v prvi vrsti služabniki in delivci svetih skrivnosti; za njihovo delo, uporabo časa ni postavljena maksimalna meja; truditi se morajo za razsvetljenje duha z božjo lučjo; za prenovitev življenja s pomočjo milosti in za trdno voljo, ki se je popolnoma obrnila od zla in se posvetila kraljestvu miru Jezusa Kristusa.

Redovnikom: Pozdrav vsem, ki so se oklenili evangeljskega načina življenja in žive po redovnih pravilih v pokorščini svojim predstojnikom. Sledijo naj zvesto vodilu svojih ustanoviteljev. Goreči naj bodo v molitvi in v delih pokore; po svojih možnostih, naj pomagajo onim, ki potrebujejo pomoči. Mnogi izmed njih so poklicani v dušno pastirstvo, kar je v korist krščanskih kreposti. V dušnem pastirstvu naj sodelujejo s škofijsko duhovščino.

Misijonarjem: Velika naloga jim je zaupana. Verniki jih morajo podpirati z molitvijo in darovi. Širiti božje kraljestvo je morda Bogu najbolj dopadljivo delo. Misijonarji ne iščejo svojega, ampak kar je Kristusovega. Oni so Kristusovi poslanci poganskemu in nevernemu svetu; prinašajo jim luč resnice, luč evangelija. Sveti oče dnevno moli za misijonarje.

Redovnicam: V samoti živijo deviško življenje in služijo samo Bogu. Na

poseben način so tesno povezane s svojim božjim Ženinom. Živijo v zaprtih samostanih ali pa imajo zunanji apostolat. Ne delajo samo za svoje zveličanje, ampak so v pomoč Cerkvi med krščanskimi narodi in tudi v oddaljenih misijonskih krajih. Koliko te device store! Kako daleč je opazno njihovo delo, ki ga vrše z deviško in materinsko skrbjo na različnih področjih: v vzgoji in izobrazbi mladine, v poučevanju katekizma, v bolnicah, kjer strežejo bolnikom in obračajo njihove misli k nebeškim stvarim, v domovih za stare in najdenčke. Niso samo v službi Cerkve, ampak tudi civilne družbe. Pridobivajo si neminljivo krono, ki jo bodo nekega dne dobile v nebesih.

Katoliški Akciji in drugim apostolatom. Duhovne potrebe ljudi so danes tako velike in različne, da ne zadostuje delo duhovnikov, redovnikov in redovnic. Poleg tega je tem zaprta pot do mnogih, ki so v skrajni duhovni bedi. So mnogi, ki duhovnike zaničujejo in se jih izogibajo. Zato so že prejšnji papeži začeli in delali s Katoliško Akcijo. Člani KA so miroljubni bojovníki; sodelujejo s hierarhijo, to je, s svojim škofi in so jim pokorni. Škofom so v veliko pomoč. Polje njihovega apostolata je zelo široko. Premnogi še potrebujejo njihovega svetlega zgleda. O tem bo sveti oče še govoril, zakaj njihov apostolat je zelo potreben; upa, da bodo vsi, ki so v KA in drugih pobožnih družbah, ki cvete v Cerkvi, marljivo nadaljevali potrebno delo. Čim večje so potrebe časa, tem večji bodo njihovi trudi, skrbi, delavnost in podjetnost. Naj bodo med seboj vsi enega mnjenja, da bodo njihove združene moči bolj učinkovite. Opustijo naj osebne teorije, kadar gre za vprašanje zadev Cerkve. In to ne velja samo za vprašanja nauka, ampak tudi cerkvene in krščanske discipline, ki od vseh zahteva pokorščini-

no. Člani vseh apostolatov naj vztrajno delajo in naj se ne bojijo osebnih naporov, da bodo zagotovili zmagoslavje Cerkve. Poučeni morajo biti v krščanskem nauku in utrjeni v krepostih. Samo kar so s pomočjo milosti pridobili, bodo sposobni dati drugim. Za to naj skrbe posebno oni, ki se poslavljajo od šolskih let in rastejo proti zrelosti; v navdušenju in gorečnosti za ideale morajo biti tudi modri in previdni in biti pokorni onim, ki imajo oblast. Sveti oče je tem, ki so upanje Cerkve, globoko hvaležen za njihovo delo.

Onim, ki so v težavah in nadlogah. Sveti oče izraža globoko sočutje do duševno in telesno bolnih, do vseh, ki so v gospodarskih težavah in nimajo primernih stanovanj in potrebnih življenjskih sredstev za svoje družine. Vsem želi pomagati, vse želi tolažiti. Predvsem jim govori, da "nimamo tukaj stalnega mesta, marveč iščemo prihodnjega." (Hebr 13, 14) Trpljenje tega življenja očiščuje, dviga in plemeniti mišljenje in vodi do večnega veselja v nebesih. Trpeči naj se spominjajo, da se je Odrešenik prostovoljno podvrgel križu, da bi zadostil za madeže naših grehov. Tudi nas vabi, naj hodimo za njim: "Če hoče kdo priti za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj." (Lk 9, 23) S trpljenjem lahko koristimo tudi drugim, posebno če ga darujemo v zadoščevanje za grehe.

Ubogim. Svetemu očetu je hudo za vse one, ki nimajo potrebnih življenjskih dobrin in tožijo nad standardom življenja. Pravičnost, ki je krščanska dolžnost, še ne urejuje odnosov med družabnimi razredi. Pri tem pa je najbolj žalostno, da sovražniki Cerkve izrabljajo žalosten položaj proletariata in zapeljujejo uboge z lažnjivimi obljubami in očividnimi za-

blodami. Rotimo te naše otroke, naj vedo, da Cerkev ne nasprotuje njihovim pravicam, temveč jih ščiti kot ljubeč mati in vztrajno oznanja pravilne socialne nauke; ako bi bilo družabno življenje po teh naukih urejeno, bi bile odpravljene krivice in življenjske dobrine bi bile pravilno razdeljene. Razmerje med posameznimi stopnjami državljanov mora biti tako urejeno, da člani družbe ne bodo samo svobodni, ampak bodo tudi bratje med seboj. Nekatere socialne nauke so spretni katoliški možje že uspešno vpekljali v družabno življenje. Vsi, ki trdijo, da branijo pravice proletariata, imajo v krščanskem socialnem nauku gotova in pravilna navodila, kako naj se zadostno poskrbi za te pravice. Zato se ne smejo zatekati k naukom, ki jih je Cerkev obsodila. Kadar oni, ki zapeljujejo z zlaganimi obljubami, pridejo na državno oblast, brez težke vesti skušajo na vsak način uničiti v državljanih največje dobrine: krščansko upanje in krščanske zapovedi. Kar smatrajo v našem času in v naši civilizaciji za največje, - resnična svoboda in resnično ter pravo dostojanstvo človeške osebe, ti ljudje oslabijo ali pa popolnoma uničijo. Skušajo popolnoma uničiti osnove družabne in krščanske kulture. Te zmotne nauke in zablode so obsodili že prejšnji papeži. Vemo, da ubogi tožijo, da se krščanski socialni nauki ne izvajajo v praksi. Za uresničenje krščanskih socialnih načel morajo delati z vso gorečnostjo ne le državljani, ampak posebno oni, ki so v javnih službah, da bo krščanski socialni nauk stopnjema uresničen.

Beguncem in emigrantom. Iz različnih vzrokov ljudje zapuščajo domovino: nekateri zaradi gospodarskih razmer, drugi zaradi žalostnega položaja, nekateri pa zaradi verskega preganjanja. Težave in trdote teh so mnoge.

Prišli so v oddaljene kraje, kjer morajo živeti v preobljudenih mestih in sredi ropota tovaren popolnoma drugačno življenje kot so ga navajeni; najhujše pa je, da so prišli v razmere, ki so popolnoma nasprotne in zelo nevarne za krščanske kreposti. Posledica teh okoliščin je, da so mnogi v velikih nevarnostih in polagoma opustijo verske vaje. Poleg tega so v pogostih slučajih možje ločeni od svojih žen in starši od svojih otrok, kar prinaša veliko škodo družinskemu življenju. Sveti oče daje očetovsko podporo onim duhovnikom, ki postanejo prostovoljno begunci, da skrbijo za njihove duše in ščitijo njihove koristi. To store tudi zato, da bi begunci čutili skrb Cerkve. Razveseljivo je tudi to, da se nekatere države prizadevajo, da bi rešile to vprašanje. Upanje je, da ne bodo odprle le vrata mnogim imigrantom, temveč da bodo lahko tudi razbite družine združene. Ko bo to izvršeno, bo lažje ščititi imigrante in vse, kar se tiče vere, zdrave morale in ekonomske stabilnosti.

Preganjanja Cerkev. Mnogi škofje, duhovniki in verniki so bili izgnani v pregnanstvo ali so pod strogim nadzorstvom ali pa vrženi v ječe samo zato, ker se niso odpovedali svoji škofovski službi ali niso hoteli zatajiti svoje vere. Sveti oče noče nobenega žaliti, vsem želi odpustiti in prosi Boga, da bi jim tudi on odpustil. A njegova služba mu nalaga dolžnost, da ščiti pravice svojih bratov (škofov) in svojih otrok in prosi vztrajno za njihovo svobodo in svobodo Cerkve. Prosi samo za to, do česar ima vsakdo pravico po božjem zakonu. Kdor podpira resnico in pravico ter napredek, nikoli ne odreka drugim svobode in jim ne nalaga vezi, ki uničujejo svobodo. Pravičnosti in blagostanja ni mogoče doseči s silo in z nasiljem nad mišljenji in srci. To so načela, o katerih ni mogoče

dvomiti. S teptanjem in zanikanjem pravic Boga in vere se rušijo temelji človeške družbe. Svetega očeta navdaja globoka žalost zaradi onih, ki so zaradi pravice preganjani; z njimi sotrpi in moli, da bi tudi njim zasijali lepši dnevi. Preko vsega sveta naj se dvigajo zbori prošenj k usmiljenemu Bogu, da bi bile tem nesrečnim udom skrivnostnega telesa Kristusovega podeljene številne milosti.

Sklepni opomini. Na koncu svoje okrožnice se sveti oče obrača na vse s prošnjo, naj molijo k usmiljenemu Bogu in naj se posebno trudijo za prenovitev krščanskega življenja, kar bo sprosil za nas in naše brate božje usmiljenje.

Kdor je v zadevah vere mlačen, sla-

boten, zanikr in len, naj ga zdrami milost vere in naj po milosti božji znova prižge luč krepostnega življenja.

Ker so mnogi v duhovnih in telesnih stiskah, vršite duhovna in telesna dela usmiljenja.

Prav posebno pa molite za molčečo Cerkev.

Želimo od vseh obnovitve krščanskega življenja. Neprenehoma molimo v ta namen ne le za one, ki so v edinosti s Cerkvijo, ampak tudi za one, ki iz ljubezni do resnice in v dobri volji želijo doseči edinost.

Na koncu okrožnice podeli namestnik Kristusov apostolski blagoslov vsem svojim bratom (škofom) in otrokom.

Vatikan: Trg in bazilika sv. Petra

Dne 16. arpila 1959 so frančiškanski redovi praznovali 750letnico redovnega vodila. Slovesnost se je vršila v lateranski baziliki. - Papež Inocencij III. sprva ni hotel potrditi Frančiskovega redovnega vodila. Ko pa je v sanjah videl, kako Frančišek podpira lateransko baziliko, da se ne podre, je poklical njega in njegove sobrate znova k sebi in potrdil vodilo. Na sliki vidimo slovesnost ob 750-letnici; vrhovni predstojnik frančiškanskega reda (Reda manjših bratov) p. Avguštín Šepinski govori pred svetim očetom Janezom XXIII.

Gorenjsko jutro. . .

Petelin se pojoč budi,
nekje v meglâh še zora spi.
Od Šmartna temno jekne bron,
na Svetem Joštu vzdrami zvon
in poje ob Savi navzdol in navzgor,
in kot na vasi moški zbor
trpkó prijeten povasuje,
razmišlja pol, pol čustvo snuje,
šumi zvonov gorenjskih spev,
molitev pol, pol gnev. . .

O Bog! Ta spev, tako star, tako nov -
v pomladnem jutru glas zvonov!

- Ne vem, ali tako iz megle rosi,
ali so rosne le moje oči? -
Moje oči so žejne tako,
kadar čez to lepo polje gredo,
gredo in gredo in pijó in pijó
mimo mejnikov, vozar in boróv,
mimo kozolcev, sanjavih domóv,
mimo prazničnih ljudi;
vsem se k zornicam mudi.
"Hvaljen Jezus!" "Vekomaj!"
"Dobro jutro!" "Bog ga daj!"

Lepo jutro! Bog ga je dal!
On je planinam vrhove vžgal,
On je travi roso razvnel,
On raz njivo meglo snel,
On mi v dušo žeje vlil,
da bi lepoto stvarstva pil. -

Škrjanček! Moj drobni brat,
krila imaš, si bogat! -

Ivan Pregelj

Nova Štifta

pri Ribnici

Lega kraja

Kje je Nova Štifta? Že v lanskem Koledarju je bila dana obljuba, da pride letos na vrsto Nova Štifta pri Ribnici, ker ima Slovenija dve Novi Štifti: eno pri Gornjem gradu na Štajerskem, drugo pa pri Ribnici. V starih časih so rekli Nova Štifta tudi Ptujski ali Črni gori. Pa ista Nova Štifta je bila bolj na papirju in pa Nemci so jo tako imenovali, ljudje so ji pa vedno rekli samo Ptujška ali pa Črna gora. Vprašanje: Kje je Nova Štifta, je pravzaprav nepotrebno. Če pravimo "pri Ribnici" potem mora vsak Slovenec vedeti, kje je to. Ribnico in Ribničane poznaves svet kot pravi znana pesem: "Sem z Ribnice Urban, po celem svetu znan!" Pa šment! Ena Ribnica je na Pohorju, torej zopet na Štajerskem, druga pa je na Krajskem, na Dolenjskem in pri tej dolenjski Ribnici je naša Nova Štifta. In tukaj velja tako in isto: Če greš v Rim, pa nisi papeža videl, nisi bil v Rimu. Tako velja tudi: Če greš v Ribnico, pa nisi videl Nove Štifte, nisi v Ribnici.

Kraj, kjer leži naša Nova Štifta, je zelo zanimiv. Ribniška kotlina spada k takozvanemu kraškemu svetu ali ozemlju. Na vsem tem ozemlju imajo polno ponikalnic. Vse vode se izgubljajo pod zemljo.

Marijin tron

Tržišnica prihaja izpod Slemen in se izgublja v pečinah Tentere v neposredni bližini Zlebiča, kjer je železniška postaja za Novo Štifo. Reka ali potok Bistrica izvira pod Stenami nad Žimaricami v sodraški fari in ponikuje ali se zgubi pod zemljo na južni strani Goriče vasi pri Ribnici. Bistrica teče ravno pod Novo Štifo. Pri "Žagi" pod Brežami se odcepi leta 1896 izkopani kanal, ki odvaja vodo ob poplavih v skalni odprtini na železne grablje. Večina vode se izgubi že med potjo. Voda Ribnica teče izpod Podgore, kjer že kar pri izviru žene žago in izginja v jamah pri Dolenji vasi. Velikolaško planoto namaka razen nekaterih manjših potokov le Rašica, ki se imenuje v gornjem toku Kolpa, pa ne brez podlage. Teče izpod Lužarskih hribov in ponikuje v dveh požiralnikih pri Ponikvah. Po pozemskih poteh je v zvezi z Rašico v Kopanjski dolini pri Grosupljem, dočim so vode iz Ribniške in Kočevske kotline prav tako v podzemeljski zvezi najbrž s Krko in Kolpo.

Studencev je v Ribniški kotlini malo. Pri Novi Štifti ga imajo. Praviijo, da je bil nekdanji bister studenec ravno na onem kraju, kjer zdaj stoji Marijina cerkev, pa se je sam premaknil za lučaj stran in tam je

še zdaj – in sicer na vrtu. Studenec nikdar ne prisahne. V okolici Nove Štifte je mnogo podzemeljskih jam z močnimi vodotoki. Tudi ledene jame s celotnim ledom niso redke. Značilna človeška ribica se najde skoraj v vseh teh podzemeljskih vodah. Rudninskih bogastev kraj nima. Dobivajo pa mnogo glin, kar omogoča široko lončarsko in opekarsko obrt.

Kraj je bil naseljen že v davni preteklosti, saj je ob robu Ribniške doline bila speljana cesta že v rimskih časih. Razvoj ozemlja kot slovenske pokrajine pa je v tesni zvezi z zgodovino ribniškega gradu in ribniške župnije, pod katero je prvotno spadala Nova Štifa, saj je bila od tam tudi ustanovljena.

Ribnica je igrala v zgodovini kraja veliko in častno vlogo. Grad so postavili najbrž znani svetni gospodarji Ribnice: Žovneški gospodje, ki so bili fevdniki oglejskih patriarhov. Z ženitvijo je prišel grad leta 1082 v roke Turjačanom. Leta 1263 so ga dobili v posest Ortenburžani, ki so ga naredili za središče vseh svojih posestev od Čušperga do Kolpe. Ko so Ortenburžani leta 1418 izumrli, so jim po pogodbi iz leta 1377 sledili Celjani in po 1456 Habsburžani, ki so dajali grad v najem, 1618 pa ga prodali rodbini Kizelj. Od leta 1810 je bil grad v posesti rodbine Rudež.

Ribniška cerkvena občina je bila verjetno ustanovljena že v desetem stoletju. Po odločbi Karla Velikega je prišla Ribnica že leta 811 pod oglejsko jurisdikcijo in je postala središče misijonskega okrožja, ki se je razprostiralo od Ljubljanskega Barja do Kolpe, od Metlike do Cerknice. Oglejski patriarh Pavlin II., ki se imenuje "apostol Slovencev" in je vladal od 787 do 802, je najbrž osebno prepotoval ribniško misijonsko ozemlje. Pozneje so oglejski patriarhi vzdrževali v Ribnici svojega namestnika, ki se je imenoval "nadduhovnik" ali naddiakon–arhidiakon. Pod njegovo oblast je spadalo ozemlje današnje ribniške in kočevske dekanije ter deloma cerkniške, novomeške in metliške, tako da je bilo od ribniške takozvane "pražupnije" odvisnih 28 župnij. Ob času protestanti-

zma so bile seveda tudi v Ribnici velike nerednosti, ker so vsi grajščaki prestopili v krivo vero. Zanimivo je, da se je Primož Trubar leta 1567 ravno v Ribnici sešel z ujetim turškim duhovnikom in se je z njim posvetoval o prevodu sv. pisma v turški jezik.

Poleg tega, da so Ribničani znani kot iznajditelji "žlic", ko "so od širokih ust mero vzeli in so žlice delati začeli", poleg tega so Ribničani znani kot brihtni ljudje predvsem zato, ker se je med njimi tako zgodaj razvilo šolstvo. Že okrog leta 1400 se omenja sedemrazredna latinska šola, ustanovljena od ribniških arhidiakonov za vzgojo ondotnega duhovskega narščaja. V Ribnici je iskati torej najstarejšo gimnazijo na Kranjskem. Na Štajerskem so jo imeli že prej v Rušah ob Dravi. Ta šola v Ribnici je tako slovela, da so prihajali v Ribnico dijaki ne samo iz Kranjske dežele, temveč tudi iz Dalmacije, iz Turškega in celo iz laških krajev. V ribniški gimnaziji je zapisan pesnik France Prešern v "zlati knjigi" kot odličnjak. Torej je bila ta šola vzdrževana v Ribnici nad 400 let. Ljudsko šolo pa so imeli v Ribnici že leta 1397. Zato Ribničani res po pravici pojejo: "Jaz brihtne sem glave!"

Zdaj Ribnica seveda ni več tako slavna, četudi so Ribničani po svoji suhi robi znani daleč preko slovenskih meja, ali Ribnici še danes daje slavo ime Nova Štifa: Marija, Devica slavna.

Kdor pride k Novi Štifi, se bo pripeljal od kočevske strani na postajo Ribnica. Od tu je božjepotna cerkev 6 kilometrov oddaljena. Romarji si bodo seveda ogledali farno cerkev sv. Štefana v Ribnici. Na desnem bregu Bistrice zagleda popotnik starodavni ribniški grad, ki hrani mnogo starinskih dragocenosti. Če ima romar dosti časa, naj si ogleda tudi grajsko kapelico sv. Janeza Krstnika. Stavba je iz 15. stoletja.

Med potjo od Ribnice do Nove Štifte je pet vasi. Najprej pride romar v Breže, ki čepijo na lepem prisojnim holmu ne daleč od državne ceste. V Micnekovem griču pri Brežah, na podznožju Male gore, je podzemeljska jama "Breška jama" s kapni-

ki. Zelo zanimiva stvar za pogledati. Pot od Brež do Jurjevice je posebno prikupna za romarja, ker so ob tej poti postaje in kapele sv. križevega pota. Kapele so bile postavljene ravno pred 200 leti leta 1759. Jurjevica je zelo velika vas z lepo cerkvijo. Po imenu bi človek za gotovo pričakoval, da je cerkev posvečena sv. Juriju, toda posvečena je sv. Križu. Ko so od leta 1864 do 1868 prezidavali ribniško farno cerkev, so vsa štiri leta opravljali farna opravila v jurjevski cerkvi. Vas je oddaljena od Ribnice tri kilometre. Poleg cerkve sv. Križa je kapela božjega groba kot zadnja postaja sv. križevega pota.

Ne daleč stran od Jurjevice je vas Dane. Gručasta vas leži v kotlini na podnožju Velike gore. Tu je že skoraj 600 m nadmorske višine, med tem, ko ima Ribnica morske višine 491 m. Na sredi vasi je lepa kapelica Žalostne Matere božje. Za vasjo pa so vodni požiralniki, ki jih ljudje imenujejo "Rupe". Nadaljna vas je Kot. Ime ima po svoji legi. Vas je deloma sklenjena, deloma raztresena ob občinski cesti na valovitem odrastku Velike gore. Nad vasjo je sloveča ledena jama imenovana "Podružnica". Na Brinju ob vstopu v vas je kužno znamenje, lična kapelica sv. Antona Padovanskega. - Ravno pod Novo Štifo pa je vas Ravni dol, mala raztresena naselbina ob vznožju Travne gore. Vasica je stisnjena v ozkem žlebu na obeh straneh gorskega potoka ob občinski cesti. V vseh teh vaseh si romar lahko ogleda tudi krošnjarsko in rešetarsko obrt, ki je razširjena po vsej Ribniški dolini. Če je romar lačen, bo pri dobrih vaščanih lahko dobil latvico kislega mleka, toda mora prav prositi - po ribniško: "Dajte kislega mleka, pa veliko kruha notri, sem žejen!" Lačen se ne sme reči, to je v Ribniški dolini sramota! Od Ravnega dola se samo še vzpneš na grič in si pri Novi Štifi. Po tej poti pride veliko romarjev, toda še več pa od železniške postaje: od

Žlebiča. Postaja je samo tri kilometre oddaljena od Nove Štife in se imenuje "Žlebič - Sodražica." Kar od postaje že zagleda romar prekrasno cerkev pri Novi Štifi. Res lep pogled! Pot vodi skozi

vas Slatnik, ki je strnjena ob cesti Žlebič - Sodražica. Nato pelje pot skozi večjo vas Šušje, kjer lahko na sredi vasi romar pozdravi Marijo Lurško. Kapela je lepo delo v gotskem slogu in je bila pozidana leta 1907. Še malo preko polj in travnikov in po mostiču preko Bistrice, pa se že sreča romar v Ravnem dolu s potniki, ki so prišli iz Ribnice.

Nova Štifa leži na prisojnem, prijaznem holmu ob podnožju ali že na pobočju Travne gore 622 metrov nadmorske višine. Dohod iz Ravnega dola je samo peš, toda iz Šušja je speljana k Novi Štifi dobra cesta za vsa vozila. Pred drugo svetovno vojno so dobro cesto celo delali v Travno goro. Prekrasna cerkev je zidana v obliki kupole. Posebna krasota je glavni oltar Marijinega vnebovzetja. Pred cerkvijo je krožni hodnik, da so romarji tudi ob velikih shodih lahko pod streho. Ob cerkvi so pozidane svete stopnice. Svete Štenge jih ljudje imenujejo. O vsem tem bo govor pozneje. Izredno prijazen je obširni trg med cerkvijo in samostanom. Tu kraljujejo tri orjaške stoletne lipe. Morda so toliko stare ali pa še več kot cerkev, ki je slavila že svojo 300 letnico. Na eni izmed lip je tudi precej prostorna senčna uta, v katero vodijo zložne stopnice. Ena izmed lip se je zadnji čas podrla. Štor so odrezali kak meter nad zemljo ter so na njem priredili govorniški oder.

Spodaj: Nova Štifa od južne strani

Začetek Nove Štifte

Dva vira imajo za začetek Nove Štifte: prvi je ustno izročilo, drugi je zgodovinski vir. Preden je stala sedanja cerkev, so grič imenovali Brinov grič. Je pač rastle na njem mnogo brinja. In na tem Brinovem griču, tako se je ohranilo izročilo, se je Marija prikazala pobožnemu kmetu Matiju Furlanu iz bližnje vasi Sušje. Možu je nebeška Mati dala naročilo, naj njej na čast na griču pozidajo cerkev. Pokazala mu je tudi natančno mesto in kraj, kjer naj cerkev postavijo. Verni mož je naravno takoj ubogal, kdo ne bi? Marijino naročilo je nesel nemudoma v ribniški grad, v čigar lasti je bil takrat Brinov grič. Toda Matija je slabo naletel. V gradu so dobrega moža razglasili za zmešanca. Zaprli so ga v grajsko ječo, da bi se tam spametoval. Toda Marija sama se je temeljito potegnila za svojega varovanca. Grajski oskrbnik, ki je Furlana potisnil v ječo, je v hipu oslepel. Njegovo ime je bilo Riglar. V gradu so postali pozorni. Videli so vsi v tem dogodku božji prst, izpustili so Furlana in dovolili so zidanje cerkve in izdaten del za zidavo je prispevala ribniška grajščina. Ko so zidavo pričeli, je oskrbnik Riglar ozdravil, kar je navdušenje še povečalo in tudi Riglar je v zahvalo za ozdravljenje bogato pomagal pri zidavi svetišča. Ustno izročilo tudi pravi, da so truplo Matija Furlana pokopali sredi Marijine cerkve pod kupolo, kjer je pod velikim lestencem še danes njegov grob. Tako ustno izročilo.

Kaj pa je zapisano o začetku Nove Štifte v zgodovini? Zgodovinar Janez Gregor Dolničar trdi v svoji kroniki, ki se hrani v ljubljanski semeniški knjižnici, da je na Brinovem griču pri Ribnici, kjer je danes Nova Štifta, stala že leta 1483 mala Marijina cerkev. Ne daleč stran od cerkvice pa je samotaril puščavnik, ki se je strogo pokoril in je pred Marijinim oltarjem vsak dan ure in ure preklečal in premolil. Ko so ljudje tega svetega moža opazovali, so srčno vzljubili Marijino podobo na Brinovem griču in so začeli o-

gromno romati k njej. To so prve sledi v zgodovini Nove Štifte.

V prvih desetletjih sedemnajstega stoletja pa so začele krožiti vesti o čudovitih svetlobnih prikaznih na Brinovem griču. Neki plameni so bili videti na griču več večerov. Tu je velika sorodnost z Novo Štifto pri Gornjem, ali na Metuljskem hribu, kjer so nekaj desetletij poprej začeli iz zemlje švigati goreči plameni in so dali povod za zidanje veličastne štajerske Nove Štifte. O skrivnostnih plamenih pri ribniški Novi Štifti so ljudje še pozneje premnogokrat govorili, da so videli na griču posebno čudovite luči. Tako spričevanje je dal tudi znani p. Ambrož Remec, ki je bil dolga leta oskrbnik Marijinega svetišča pri Novi Štifti. Zapisal je in potrdil, da je te skrivnostne plamene na lastne oči videl še sredi marca leta 1939. Torej pred dvajsetimi leti.

Ko je prišla govorica o prvih prikaznih teh plamenov tudi v ribniško grajščino, je grajščak grof Jurij Jakob Kizelj takoj sklenil, da bo na griču pozidal Marijino cerkev in da bo pri cerkvi nastavljal duhovnika, ki bo opravljal službo božjo in skrbel za cerkev. Vendar pa grof svojega sklepa ni mogel izvršiti, ker je kmalu po teh prvih prikaznih umrl. V mrtvaški knjigi je zapisan dan njegove smrti 13. marca 1638. Toda grofov sin Jurij Jernej Kizelj je kot dediščino prejel tudi naročilo, naj pozida na Brinovem griču lepo novo cerkev. Zadevo je vzel resno, kot vsak pošten sin rad izpolni zadnjo željo očetovo.

Razumljivo, grof se je moral najprej obrniti na oglejskega patriarha radi zidave cerkve. S posebnim pismom se je obrnil na patriarha Marka Andronika za dovoljenje. Ribniška dolina je namreč v cerkvenem oziru spadala pod Oglej. Grofovo pismo je gotovo shranjeno v oglejskih arhivih - zdaj v Vidmu-Udine, razvidno pa je iz patriarhovega odgovora, kaj in kako je grof patriarhu pisal.

Patriarhov odgovor nosi datum 31. marca 1640. Odgovor omenja pismo grofa Kizlja, da je posestnik gospodstva v Kočevju, kar spada pod oglejsko škofijo. Potem, da namerava zidati na svojem go-

spodstvu cerkev na čast Materi božji, češ, da se tam prikazujejo skrivnostni plameni. Pohvali, da je pripravljen zdrževati pri nameravani cerkvi tudi lastnega duhovnika. S patriarhovo oblastjo to pobožno željo hvalimo in priporočamo in damo dovoljenje, da se sme cerkev postaviti, se glasi odgovor. Toda grof mora z javno in pristno listino v opomin prihodnjih ribniških grajskih gospodarjev nakazati in vknjižiti zemljišče ali gotove dohotke, s katerimi se bo cerkev zidala in zdrževala. Isti pogoji morajo biti dani za duhovnika, ki bo cerkev oskrboval.

Patriarhovo pismo tudi pooblasti ribniškega arhidiakona in župnika Frančiška Vakana (Vaccana), da v patriarhovem imenu blagoslovi temeljni kamen za novo cerkev. Potem patriarh omenja, da je izvedel tudi za mnoge druge dobrotnike, ki bi radi prispevali za novo Marijino svetišče, zato naroča grofu Kizlju, naj po posvetovanju in premisleku izbere zanesivega moža, ki bo zbiral in hranil prispevke teh dobrotnikov. Če bo pa kaj denarja preostalo, naj pa ga varno nalože za poznejše zdrževanje cerkve in duhovnika. To v glavnem obsega patriarhov odgovor.

Onega uradnega in "pristnega pisma" ni najti v ribniškem arhivu, skoraj gotovo bi se pa našel še v Vidmu v starem oglejskem arhivu, kjer je veliko naših dragocenih dokumentov. Jasno pa je, da je grof Kizelj vse obljubil in zapisal, kar je patriarh zahteval glede zidave cerkve in za vzdrževanje novoštiftskega duhovnika. Ako bi grof tega ne bil storil, bi ne mogli pričeti z delom. Dejansko so začeli z zidanjem že prihodnje leto 1641.

Cerkev zidajo

V nedeljo po sv. Martinu, torej meseca novembra 1641 je ribniški arhidiakon in župnik Frančišek Vakano položil in blagoslovil temeljni kamen za novo svetišče. Ker je že pritiskala zima, z zidanjem niso takoj pričeli. Potem sta se pa ravno tisto jesen pogajala o prodaji ribniške graščine grof Jurij Jernej Kizelj in podgrajski baron Trilek. Naslednje leto je Trilek res

vzel v posest ribniški grad. Ker je bil novi gospodar dober katoličan in je bil zidavi Marijine cerkve na Brinovem griču zelo naklonjen, so takoj spomladi leta 1642 krepko prišli za delo pri stavbi. Prvi voz kamenja so pripeljali na grič grajščinski konji. Ko so to videli prebivalci okoliških vasi, so začeli kar tekrovati pri delu za stavbo: Vozili so kamenje, les, apno, pomagali pri zidarskem in tesarskem delu. Stavba je tako hitro rastle, da so ljudje kar vidno opazili božjo in Marijino pomoč. Pripoveduje se, da je neka vdova izpod Nove Štifte napregla svoje kravice, da bi tudi ona doprinesla svoj delež k stavbi. Vprašala je mladega voznika, če je treba še kaj kamenja pripeljati na grič. Mladi voznik je šaljivo odgovoril: "Prav priličnega lahko dobiš. Ravno za tebe in za tvoje kravice! Kar sama ga boš lahko naložila!" Žena se je ozrla v smer, ki jo je voznik pokazal in je tam zagledala ogromno skalo. Kako neki bom tako težko sama spravila na voz, ki se bo najbrž pod skalo kar sesedel, je skimovala uboga žena. Pri tem pa je zaupljivo vzdihnila: "Marija, pomagaj!" In glej! Pograbila je veliko, težko skalo in jo je sama z največjo lahkoto dvignila na voz ter jo je s kravcami srečno pripeljala na stavbišče. V zahvalo je vdova novoštiftski Materi božji podarila še voz in obe kravi. - Sevada, cerkev ni bila dograjena v enem letu. Da je bila stavba popolnoma končana, je vzelo dolgih trideset let.

Z grofovo in s pomočjo dobrih romarjev od blizu in daleč je šlo delo naprej: počasi, pa gotovo. Kmalu za grofom Kizljom, ki je dobil dovoljenje za zidavo cerkve, je odšel iz Ribnice župnik in arhidiakon Frančišek Maksimilijan Vacano. Leta 1644 je postal generalni vikar v Ljubljani in dve leti pozneje je bil imenovan za pičeniškega škofa v Istri. Star je bil takrat komaj 36 let. Njegov naslednik v Ribnici je bil baron Janez Jakob dell'Argento, ki pa po tedanji navadi ni dosti bival v Ribnici, temveč je imel tu svojega namestnika. Bil pa je sicer skromen in pobožen duhovnik, kakor je zapisano o njem v kroniki.

Ker torej v Ribnici ni bilo za cerkvene stvari pravega gospodarja, se je grof Trilek bal za premoženje Marijine cerkve pri Novi Štifti, je zidavo cerkve sam vzel v oskrbo in dne 20. decembra 1650 je poslal pismo oglejskemu patriarhu z nujno prošjo, da bi patriarh sprejel novoštiftsko cerkev pod svojo neposredno pokroviteljstvo in varstvo. Globoko verni grof ganljivo našteva razmere, ki so nastale v deželi radi protestantovskega nasilja. Povdarja, kako bi se rad Mariji, ki je za Bogom prva naša pomoč, hvaležnega skazal in je zaradi tega ustanovno podprl z večjim imetjem, da se delo nadaljuje, da se Marijina hiša okraši in da bo cerkev imela lastnega varuha – duhovnika.

"Dane bo moja pobožnost in pobožnost vernega ljudstva ogoljufana", piše grof dobesedno, "prihajam k nogam Vašega presvetlega in prečastitega gospodstva z dostojno duhovno podložnostjo in spoštovanjem in pri sami Devici Mariji nujno prosim, da bi Vaša presvetla in prečastita Vzvišenost prevzela neposredno in vsestransko varstvo nad imenovano novoštiftsko cerkvijo. Vaša dobrota ne bo nikdar pozabljena, pa tudi sama Devica Marija, Mati milosti, bo želje Vašega presvetlega gospodstva z bogastvom svoje dobrohotnosti najobilnejše povrnila."

Obenem se je grof Trilek obrnil s pismom tudi na bivšega ribniškega arhidijakona, pičenskega škofa Frančiška M. Vakana. V pismu ga je prisrčno prosil, naj on, ki ribniške in novošiftske razmere dobro pozna, njegovo zadevo pri patriarhu toplo priporoči. Najbrž je tako tudi pismo na patriarha šlo preko škofa Vakana, ker je takrat avstrijska vlada bila v ostrem sporu z oglejskim patriarhom. Zanimivo je, da je škof Vakano naročil bogoslovnemu profesorju oglejskega semenišča v Vidmu g. Jakobu Gose-tu, naj baronovo pismo prevede v latinščino. Da bi patriarh ne razumel nemščine, skoraj ni verjeti. Zato se splošno trdi, da je grof pisal patriarhu po slovensko. To se da tudi sklepati iz Gose-tovega odgovora grofu Trileku, ker je na koncu tega odgovora dostavil v slovenščini: "Taku storiti mi Gospod lubesnive!"

Patriarh Marko Gradoniko je grofovi prošnji ugodil in mu je že 15. januarja 1651 pismeno odgovoril. Bistvo patriarhovega odgovora je: "Ko smo spoznali dejanski stan ter izredno vnemo barona Andreja Trileka, z radovoljnim srcem potrdimo njegovo prošnjo, vendar pod pogojem, da se bo moral duhovnik, ki naj bi opravljal službo božjo pri Novi Štifti, v cerkvi, ki jo je pozidal baron, pri nas javiti, preden nastopi svojo službo, da prejme potrebna navodila."

Odgovor je poslal grofu že omenjeni profesor Gose (morda Govže) in sicer samo prepis uradno rešene prošnje. Profesor izrecno povdarja, da je v danih razmerah mnogo boljše, če ostane izvirna listina v Ogleju oz. v Vidmu – Udine, češ da ga kdo ne uničil! Kdo? Ali kdo v gradu, ali pa kateri izmed protestantovsko usmerjenih duhovnikov, ki jim je bilo Marijino češčenje trn v peti. Zelo zanimivo je, kar je profesor Gose na koncu svojega pisma dostavil: "Vaše gospodstvo naj ve, da bi bilo prav, ako bi presvetlemu patriarhu izkazali hvaležno vdanost s kakšno vljudnostjo in bi mu poslali nekaj suhega sadja, ali prekajenih jezikov in ljubljanskih piškotov." Videti je, kako je bil patriarh skromen, ali pa so bili v Ribnici posebni izvedenci, kako lepo sadje posušiti in jezike prekaditi. V Ljubljani je pa menda pri svojem obisku okusil posebno dobre piškote. Vsekako zanimiva pripomba.

Profesor Govže (Gose) je bil skoraj gotovo posebni izvedenec pri patriarhovi stolici za slovenske zadeve. Gotovo je, da je grof za uslugo tudi njemu poslal kak priboljšek, ker se mu Govže v pismu 19. aprila zahvaljuje: "Presvetli gospod in najboljši knez! Sprejemam darežljivost Vašega presvetlega gospodstva. Ker pa Vaše izkazanosti presegajo mojo zaslugo, se priznavam in izjavljam najbolj hvaležnega. Zahvaljujem se Vam tudi v imenu presvetlega patriarha in kneza, ki ni zavrnil daril, dasi je vedno pripravljen deliti milosti, ne da bi zato pričakoval plačila. Če boste še kdaj potrebovali moje usluge, Vam bom po svojih najboljših močeh na razpolago."

Leta 1667 je baron Andrej Trilek umrl. Po njegovi smrti je kazal za Novo Štifo isto vmeno Andrejev brat Janez Friderik Trilek. Ker so tudi prostovoljni prispevki ljudstva obilno prihajali, je bila stavba po tridesetih letih dovršena. V onih letih enkrat je dobil grič ime "Nova Štifa"- nova ustanova.

Kako torej stavba izgleda? Cerkev je okrogla romarska stavba, zgrajena v obliki pravilnega osmerokotnika. Pokriva jo 26 metrov visoka kupola z laterno ali stolpičema na sredi kupole. Stolpič ima štiri okna na vsako stran sveta eno. Izven velike rotunde je še manjša kupola, pod katero je veliki oltar, ki je posvečen Mariji v nebesa vzeti. Ves oltarni nastavek in posebej še Marijin tron kaže eno samo misel: Marija gre v nebesa! Načrt glavnega oltarja in prižnice pripisujejo ribniškemu arhidiaconu dr. Schoenlebnu, ki je bil velik in vnet častilec novoštiftske Matere božje. On je bil tudi tisti, ki je novo cerkev slovesno blagoslovil dne 17. februarja 1671. Na vrhu stolpiča pri glavni kupoli se blesti znak Marijinega Imena. V jabolku pod tem znakom pa je dal arhidiacon Janez Schoenleben položiti več svetniških ostankov, potem lesen španski križ iz Karavake in papirnato listino z opisom kratke zgodovine o zidanju cerkve. Slovesnosti blagoslova nove cerkve je prisostvovalo mnogo duhovnikov in nepregledna množica vernikov.

Veliki oltar je posebno umetniško in dragoceno izrezljan. Leta 1873 je bil na novo pozlačen po Jerneju Jerebu iz Metlike. Marijin tron je štiri metre visok in dva metra širok. Tron je odprt samo ob slovesnih prilikah: ob romarskih shodih in za velike praznike. Sicer pa tron zakriva umetniška Mencingerjeva Marijina podoba vnebovzeta.

Sprva je imela cerkev pet oltarjev, pozneje sedem, zdaj jih ima samo še tri: glavni oltar pod malo kupolo in dva oltarja pod veliko kupolo. Stranska oltarja sta posvečena na levi strani sv. Ani, na desni pa Karmelski Materi božji. Oltarne slike starih stranskih oltarjev so še ohranjene. Posvečeni so bili: sv. Družini, sv. Juriju, sv. Antonu in sv. Magdaleni. Karmelski

oltar je še posebej pomemben radi bratovščine sv. škapulirja. Ta bratovščina je ena najstarejših v škofiji.

Tlak pred glavnim oltarjem je iz šamotnih plošč, pod veliko kupolo pa je cerkev tlakana s štirivoglatimi kamenitimi ploščami. Na prehodu obeh kupol je lepa obhajilna miza iz krasnega marmorja. Delo ljubljanskega kamnoseka Jakoba Vatoveca.

Križev pot so postavili v cerkev leta 1888. Marija Benčina iz Loškega potoka je poravnala stroške in sicer 1100 goldinarjev. Postaje je blagoslovil frančiškan p. Evstahij Ozimek 26. avgusta 1888. Leta 1907 so preskrbeli križevemu potu nove okvirje, ki se popolnoma prilegajo slogu oltarjev in prižnice. Okvirje je naredil Ivan Pengov iz Ljubljane. - Leta 1905 je bila cerkev preskrbljena s sedanjima spovednicama. Izdelal ju je Janez Vurnik iz Radovljice za 687 kron. Isto leto so obesili v kupoli nov veliki lesteneč, ki je zapuščina grofice Walderstein. Treba ga je bilo samo prenoviti in popraviti. Pred prezbitarijem na koncu obhajilne mize ste bili dve prazni vdolbini. Leta 1911 so postavili vanje podobi Srca Jezusovega in Srca Marijinega. Naročilo je izvršil Anton Jelačin. Leto pozneje je svetišče dobilo nove medene svečnike in bogato pozlačene svetilke za stranske oltarje.

Nova Štifa: Notranjščina cerkve

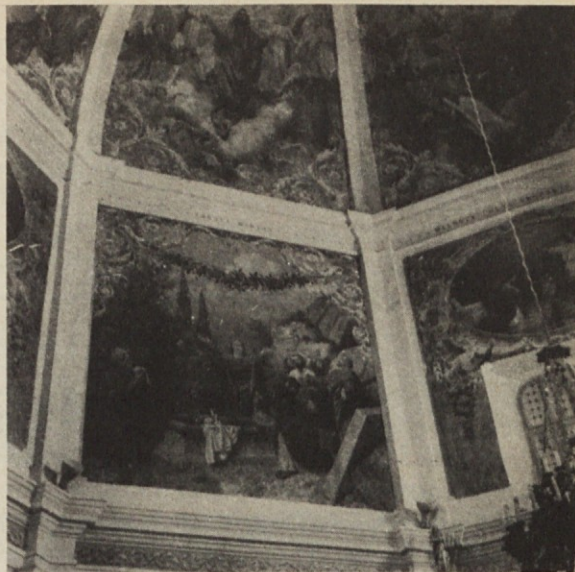

Nova Štifta: Glavni oltar z Marijinim tronom

ORGLE. Saj je res: Kaj pa orgle pri Novi Štifti? Cerkev sprva niti ni imela kora in seveda tudi nobenih orgel. V onih časih so na deželi peli kar ljudsko. Še le po sto letih so pri Novi Štifti dobili prve orgle. Oskrbel jih je ribniški arhidiakon Janez Jakob Bajec leta 1761. Kam pa so orgle namestili, če ni bilo kora? V cerkvi med obema kupolama je nekak hodnik nad glavnim oltarjem in na ta hodnik so postavili orgle, seveda zelo visoko. Prostora je bilo malo, morda komaj za organista. Mogoče je tudi, da so imeli za pevce kakšen podaljšek ali razširitev onega hodnika nad glavnim oltarjem. Ne vemo, kako je bilo. Hodnik obstoja še danes. Te orgle so pozneje ob časa Jožefa II. prodali. Kam, ni znano! Vemo le, kaj je rekel novoštiftski duhovnik Karol Klinar, ki je bil skladatelj in dober godbenik: "Ko sem leta 1874 stopil v to cerkev, sem takoj opazil, kako izborna akustiko ima mogočna stavba, se mi je milo storilo, ko sem videl, da cerkev nima nobenih orgel. Predstavljal sem si, kako čarobno bi odmevali glasovi dobrih orgel gori v visoko kupolo. Takrat sem sklenil: Cerkev mora dobiti orgle!" Pa je bilo drugega nujnega dela toliko, da se je to moglo zgoditi še le po 30. letih Klinarjevega službovanja pri Novi Štifti. Toda

že leta 1886 je g. Klinar začel zbirati za orgle. Leta 1893 mu je izročila za orgle 1000 goldinarjev Jera Javornik, ki je bila rojena v Gornjih Lazih, živela pa je skoraj vse življenje v Trstu. Pozneje mu je poslala še 400 gld. To je bil temelj. Domačini, ki so živeli v Ameriki, so zbrali za orgle 450 gld. G. prelat dr. Jožef Lesar je podaril 800 kron. Zdaj so bile orgle še le naročene pri Jožefu Mauracher-ju v Št. Florjanu na Gornjem Avstrijskem. Seveda je bilo treba pripraviti v cerkvi prostor za nje. Naredili so primeren kor nad glavnim vhodom v cerkvi, kakor je po naših krajih navada. Orgle imajo dva manuala ali igralnika. Omara je bila narejena v Gradcu pri Ignaciju Gomilšku. Okrasil je omaro Janez Vurnik. Slog omare je baročen, da se prilega ostali opravi cerkve. Instrument ima 14 spremenov in 888 piščal. Prostor na koru je zelo majhen in so morali za meh na vsaki strani kora napraviti še dve posebni kabini. Spremeni so izredno lepo uglašeni. Poleg igralnika je prostora za 15 do 20 pevcev. Nove orgle je preizkusil znani veščak p. Hugolin Sattner OFM. Na omari pri orglah je zanimiv zgodovinski napis: "Zgradil meseca oktobra Jožef Mauracher. Okrasil maja 1905 Janez Vurnik. Nabiral milodare in plačal Karol Klinar. - Ne hčere ne sina po meni ne bo, dovolj je spomina, me orgle pojo." Nove orgle je slovesno blagoslovil 27. novembra 1905 ribniški dekan Franc Dolinar. Prvo Marijino pesem na nove orgle je zaigral spretni organist g. Karol Dolinar sam. Njemu in vsem navzočim so pri teh zvokih tekale obilne solze. Tako je zapisano v kroniki. Naj bo tukaj omenjeno še to le: Kot je že bilo povdarjeno, je bil novoštiftski oskrbnik Karol Klinar spreten glasbenik in komponist. Uglasbil je več pesmi. Njegova najbolj znana je "Slepčeva tožba: Le enkrat bi videl, kak sonce gor gre!" Tragično pri tem pa je to, da je ta vneti duhovnik na stara leta sam postal slepec. Umrli je 87 let star in ribniški cerkveni pevski zbor mu je pri pogrebu zapel "Slepčevo tožbo". Toliko joka, pravijo, ni bilo kmalu na ribniškem farnem pokopališču kot ob zvokih te pretresljive pogrebne pesmi.

SLIKARIJA. Nikjer ni zapisano, da bi bila novoštiftska cerkev kdaj poslikana. Mogočna kupola je bila samo pobeljena. Kot bo povedano pozneje, so leta 1914 vzeli slovenski frančiškani v oskrbo božjo pot in cerkev pri Novi Štifti. Šest let nato, 1919 je bil izvoljen za provinciala pri frančiškanih p. Avguštin Čampa, ki je bil doma iz Slatnika pri Ribnici. Orjak po telesu je bil, imel je pa otroško srce do Mater noveštiftske. Odločil se je, da bo dal poslikati veličastno kupolo v ljubljennem Marijinem svetišču. Ravno takrat se je vrnil iz Italije frančiškan p. Blaž Farčnik, ki je končal slikarsko akademijo v Firencah. Med prvo svetovno vojno je bil ujetnik v Italiji in je na Siciliji poslikal svojo prvo cerkev. V domovini pa je bilo njegovo večje slikarsko delo: kupola pri Novi Štifti. Za načrt je vzel skrivnosti serafinskega ali frančiškanskega sv. rožnega venca ali: sedem veselj Marijinih. To je edina cerkev v Sloveniji, ki ima slikarijo te vrste. Lahko bi rekli tudi, da so to slike iz Marijinega življenja; sedem veselj Marijinih namreč obsega sledeče skrivnosti: Ožnanenje Marijino; obiskovanje Elizabete; rojstvo Jezusovo; Trije kralji molijo božje Dete; Marija najde Jezusa v templju; Jezus se po vstajenju svoji Materi prikaže in Jezus vzame svojo Mater v nebesa in jo krona za Kraljico nebes in zemlje. Višek in središče slikarije je Marijino poveličanje v nebesih. Kupola je polna samih angelov – kdo jih naj vse prešteje! – ki vso kupolo prepletejo s cvetličnimi venci. Kot bi bilo v kupoli veličastno rajanje angelovskih trum od veselja, ker Mati Marija prejema krono od svojega božjega Sina. Marijina cerkev je s temi slikami ogromno pridobila in se po pravici lahko imenuje biser slovenskih Marijinih cerkev. Delo je trajalo celi dve leti – se razume od spomladi do jeseni, pozimi ni bilo mogoče delati v mrzli cerkvi. P. Blaž je imel posebno tehniko za cerkveno slikarijo: slikal je na neki voščeni podlagi. Tehnični ali slikarski izraz za ta način slikanja je "vakstempera". Tudi cerkev sv. Frančiška v Šiški je tako poslikal. V notranjosti cerkve se ta način izvrstno obnese.

Slikarija p. Blaža Farčnika v kupoli

Posvetitev cerkve

Da, cerkev pri Novi Štifti ima tudi pravo posvečenje. Kot smo že omenili, je bila cerkev dograjena leta 1671 in takrat je bila od ribniškega arhidiakona blagoslovljena. Na posvečenje pa je čakala celih 72 let. Pravico cerkev posvetiti ali konsekrirati ima le škof. Ribniška dolina je bila še pod oblastjo oglejskega patriarha, četudi je bila takrat že ljubljanska škofija ustanovljena. Torej je imel samo oglejski patriarh pravico posvetiti cerkev pri Novi Štifti, ali pa škof, ki ga patriarh pooblasti. Pa še ena težava je bila: cerkveno je spadala Ribnica pod Oglej, politično pa pod Avstrijo in zato je avstrijska vlada zelo nerada puščala beneške državljane preko meje. To je vzrok, da so naši kraji le redko kdaj videli svojega nadpastirja. Navadno so prišli v naše kraje le pomožni škofje, ki so pa imeli svoje sedeže na avstrijskih tleh. Največkrat je bil za taka poslanstva določen tržaški ali pičenjski škof. In tako se je zgodilo tudi zdaj. Za posvetitev Marijine cerkve pri Novi Štifti je bil poslan in pooblaščen tržaški škof Leopold Petazzi, ki je bil rodni brat rib-

niškega arhidiakona Karola Petazzi-ja. Ker je bil škof Petazzi odposlanec patriarha, mu je dala avstrijska cesarica Marija Terezija posebno častno spremstvo. Posvečenje cerkve se je vršilo 10. avgusta 1743. Takrat so bili posvečeni tudi vsi peteri oltarji. Obenem je pri Novi Štifti škof podelil zakrament sv. birme 1018 osebam. Seveda je imel škof v Ribniški dolini še več drugih uradnih opravil: Dne 12. avgusta je posvetil cerkev sv. Frančiška Asiškega v Sajevcu pri Ribnici s tremi oltarji. Še isti dan je posvetil veliki zvon za cerkev sv. Štefana v Ribnici in samo v Ribnici je birmal 6214 ljudi. Vsega skupaj pa je v ribniškem naddiakonatu posvetil osem cerkva, 41 oltarjev in število vseh birmavcev je naraslo na 16.814. Škof se je vračal nazaj proti domu. V Velikih Laščah ga je čakal duhovnik in več ljudi ter otrok. Prosili so ga, naj še nekaj otrok birma. Ustregel je želji in podelil je sv. birmo še 137 otrokom. To je bilo 20. avgusta 1743. Obletnico posvečenja so navadno vedno slovesno povsod praznovali, tako tudi pri Novi Štifti, toda za to obletnico so določili nedeljo po sv. Martinu, ker je že prej slovesno to nedeljo vsako leto praznovali kot obletnico blagoslovitve vogelnega kamna.

ZVONOVI. Mogočni in veličastni zvonik je bil pri Novi Štifti zidan istočasno s cerkvijo. Ni to posebno omenjeno, ali zapisano je, da so dali leta 1772 na zvonik novo streho iz železnega kositra. Če je zvonik potreboval že novo streho, je gotovo moral že dolgo prej biti postavljen. Torej naravno, da je bil zidan obenem s cerkvijo, saj slovenska cerkev brez "turna" bi sploh ne bila cerkev. Dne 1795 je udarila strela v zvonik pri Novi Štifti. Razbila je jabolko in pol strehe na zvoniku. Anton Rudež, najemnik gradu ni hotel dovoliti nobenega popravila pri cerkvi, pravi lastnik gradu grof Guido Kobencelj je bil takrat begunec pred Francozi. Ko se je pa leta 1797 vrnil, se je takoj zavzel za popravo cerkve. Ob tej priliki so s kupole sneli pozlačeno jabolko in ga nasadili vrh zvonika. V tem jabolku je našel takratni novoštiftski duhovnik tudi listino

arhidiakona Schoenlebna, ki je vsebovala kratko zgodovino Marijine cerkve. Vsebinsko je prepisal kurat Mertel ter ga je shranil v cerkvenem arhivu, izvirno listino pa je položil nazaj v jabolko. Jabolko niso več postavili nad kupolo, temveč na zvonik, kjer je listino shranjena še zdaj.

Kaj pa zvonovi? Kakšna slovesnost se je vršila, ko so pri Novi Štifti vlekli v zvonik prve zvonove, o tem ni nikjer nič zapisanega. Pač pa ve zgodovina povedati, da je sveto božično noč leta 1796 pri Novi Štifti počil najmanjši zvon. Dali so ga takoj preliti in so mu celo težo zvišali za 174 funtov. Stroške je pokrila ribniški grof. Kakšni so bili ti prvotni zvonovi pri Novi Štifti, izvemo še le iz poročila, ko so jih med prvo svetovno vojno zaplenili za vojne namene in jih sneli iz zvonika. Dne 16. januarja 1917 so prišli avstrijski vojaki po prvi zvon. Vzeli so takrat srednjega. Zvon je bil vlit 1727. Na obodu je imel podobo Marije Pomočnice, sv. Pavla, sv. Florijana in sv. Andreja. Zvon je nosil latinski napis: "Glejte križ našega Gospoda Jezusa Kristusa. Bežite nasprotniki. Vlit me je Gašpar Franchi 1727." Še isto jesen in sicer 9. oktobra 1917 so zopet prišli vojaki k Novi Štifti in takrat so vzeli največji zvon, ki je tehtal 1024 kilogramov in je nosil napis: "Glejte Gospodov križ. Bežite nasprotniki. Kraljica, naša Srednica, prosi za nas! Delo Gašparja Franchi 1718". O najmanjšem zvonu, ki je ostal v zvoniku, ni zapisano, kdaj je bil vlit. Vemo samo, da je bil prelit 1797. Sklepali bi lahko, da je ta najmanjši zvon prvotni zvon in je bil vlit, ko je bila cerkev pozidana. Potem so kupili leta 1718 veliki zvon, leta 1727 pa srednjega. Seveda so bili ti zvonovi vsi bronasti.

Ker med vojsko ni bilo mogoče dobiti novih bronastih zvonov, so začeli na Jesenicah vlivati železne ali jeklene zvonove in ena izmed prvih naročnic teh železnih zvonov je bila novoštiftska Marijina cerkev. Dne 20. marca 1918 - torej še med vojno - so pripeljali na grič k Novi Štifti tri nove jeklene zvonove, ki so bili uglaseni k staremu najmanjšemu in zdaj imajo pri Novi Štifti štiri zvonove.

Svete stopnice

Prve priprave za svete stopnice ali "Svete Štenge", tako jih ljudje vedno imenujejo, je začel novoštiftski kurat leta 1775. Takrat je Ribnica spadala že pod Goriško nadškofijo. Goriški nadškof Edling, ki je znal dobro slovensko in je posebno ljubil slovensko pesem, je bil tistega leta na vizitaciji v Ribnici. Ob tej priliki je kurat Franc Morač nadškofu izročil prošnjo, da bi smel pozidati svete stopnice pri Marijini cerkvi. Ko se je pa pozneje ribniški grof mudil v Gorici, se je nadškof izjavil, da ni v njegovi moči dovoliti pri Novi Štifti svetih stopnic. Naročil je, naj duhovnik sestavi novo prošnjo, ki jo bo on, nadškof, priporočil, ter sam poslal v Rim, kjer lahko taka dovoljenja dajejo. In res, že 29. december 1778 so dobili poročilo, da so svete stopnice dovoljene. Kurat novoštiftski naj samo določi štiri dneve v letu, ki bodo vernikom najbolj primerni za pridobivanje odpustkov. Te dneve ali datume naj pošlje v Rim, da bodo označeni v papeževem odloku. Tako je bilo uradno vse gotovo. Toda svetih stopnic g. Morač ni dovršil, ker je bil leta 1779 premeščen. Delo pa je dokončal njegov naslednik g. Franc Stabile. Svete stopnice so bile dograjene leta 1780. To pove latinski napis v kronogramu – z velikih črk se bere letnica. Napis se po naše tako le glasi: "Popotnik, glej stopnice svete, da moliš tu iz duše svete. Pribežališča varna pot – Marija Devica bodi povsod!" Stopnice so pozidane na severni strani cerkve. Odvzeli so na oni strani del hodnika, ki je narejen okrog cerkve. Ob velikih shodih so tu postavljali in še zdaj postavljajo spovednice. Stopnice so speljane proti zvoniku. Stene ob stopnicah so zgoraj na presno poslikane, ravnotako strop. Ob stopnicah na vsako stran pri ograji pa je obložen zid s pisanim marmorjem, ki so ga lomili v bližnjem Ravnem dolu. Ves novoštiftski grič namreč sestavlja belo-siv marmor. Stopnic je 28, kot je predpisano. Na vrhu stopnic je oltar sv.

Svete "štenge" od zunaj

Vhod k svetim "štengam"

Svete "štenge"

Oltar sv. Križa na vrhu stopnic

Križa, kjer imajo pogostokrat sv. mašo in oltar je privilegiran, obdarovan z odpustki za duše v vicah. Svete stopnice so bile takoj spočetka velika privlačna sila Nove Štifte. Vendar pa so bile svete stopnice samo devet let odprte. Nato so pa bile celih deset let zapečatene. To je bilo ob času cesarskega "velikega mežnarja" Jožefa II., ki je izdajal razne cesarske odloke proti cerkvenim pobožnostim. Tako si je cesar pridobil "slavno" ime. V ribniškem gradu je bil takrat za oskrbnika Anton Rudež, ki je natančno gledal na to, da so se cesarski odloki izpolnjevali. Še le leta 1800 so svete stopnice zopet odprli ter osnažili. Takrat jih je tudi neki Anton Postel poslikal. Zelo lepo nam razloži zanimiva pesem vse, kar je treba vedeti o svetih stopnicah. Pesem je zložil Peter Hicinger:

*Semkaj, človek, se približaj,
štable vidiš te svete,
na kolena se ponižaj
in potari vse srce.
Glej, spomin je to častiti
od trpljenja britkega,
ki ga hotel je nositi
Jezus za te, grešnika.*

*On po štablah se je vodil,
kdaj sodniku v roke dan,
je po njih s težavo hodil,
k smerti križa preč peljan.
Nosil tam boleče rane,
krono tmjevo oestro,
in sramote dost neznane,
kri prelival predrago.*

*Tak je trudil on visoko
gor po štablah trdih se,
in vse martre bolj globoko
za te, grešnik, čutil je.
Ker v nebo po ostri poti
rad stopinje ne storiš
in pogubi le nasproti
kakor skokoma hitiš.*

*One prve štable svete
hrani rimsko mesto zdaj,
ktere vidiš tu, so vzete
po podobi tisti kdaj.
Dost svetinj po njih je malih,
ena križa svetega,
druge pa ostankov zalih
nasledvalcev Jezusa.*

*Jezusa stopinje znati
tak na štablah so svetlo,
jih s častjo premišljevali,
res spodbudno je le to.
Al poslušaj, Jezus vabi,
verno nosi za njim križ,
svetih stopinj ne pozabi,
kažejo ti v paradiž.*

Svete stopnice so posnetek onih zgodovinskih stopnic, ki so v Jeruzalemu vodile v Pilatovo hišo in ki je po njih hodil Jezus trikrat na Veliki petek. To je pot k sodbi. One stopnice, ki so rezane iz belega tirskega marmorja, so še ohranjene. Strokovnjaško so bile prenešene v Rim in so nameščene v posebni kapeli nasproti lateranske cerkve sv. Janeza Krstnika. Imenujejo se Scala sancta, kar pomeni "Svete stopnice". Svete pač zato, ker je po njih resnično hodil sam božji Sin in je na njih pustil sledove svoje dragocene krvi. Kakor je rimskih ali jeruzalemskih stopnic 28 po številu, tako je tudi pri Novi

Štifti v kapeli 28 stopnic. V vsako stopnico so vdelane relikvije ali ostanki svetnikov. Na oltarju pa je tudi relikvija pravega križa Kristusovega.

Da bi ne bilo kakšnih dvomov glede odpustkov pri novoštiftskih svetih stopnicah – prvotna listina se je zgubila ali pa je bila uničena – se je že večkrat omenjeni kurat Karol Klinar leta 1897 obrnil v Rim in je dobil listino, ki so na njej zapisani vsi odpustki in sicer: Popolni odpustek ob romarskih shodih. Oltar na vrhu stopnic je privilegiran za vsak dan in za vse maše, ki se bero na njem za pokojne. Izven romarskih shodov pa dobe verniki pri vsaki stopnici devet let odpustka. Treba je samo na stopnico poklekniti, moliti na čast trpljenju Jezusovemu ali njegovo trpljenje premišljevati. Svete stopnice pri Novi Štifti so še vedno zelo številno obiskovane.

Škapulirska bratovščina

Bilo je že omenjeno, da imajo pri Novi Štifti najstarejšo bratovščino Karmelskega škapulirja, kar jih je v ljubljanski škofiji. Bila je ustanovljena leta 1715. Predhodnica te bratovščine pa je bila že dolgo prej razširjena pri Novi Štifti bratovščina Marije Tolažnice, ki jo ponekod imenujejo bratovščino sv. Monike ali pa tudi bratovščino pasu sv. Avgušтина. Skoraj gotovo je bil sedanji škapulirski oltar prvotno oltar bratovščine Marije Tolažnice. Glavni praznik bratovščine so obhajali vsako leto v nedeljo po prazniku sv. Avgušтина, torej zadnjo nedeljo meseca avgusta. Marija Tolažnica je redovni praznik reda avguštincev. Kakor imajo pri karmeličanih škapulir, tako imajo pri avguštincih pas za znak bratovščine in sicer usnjen črni pas. Bratovščina je bila pri Novi Štifti gotovo ustanovljena od ljubljanskih avguštincev. Sedanji frančiškanski samostan v Ljubljani je bil prvotno avguštinski. Sliko te bratovščine še zdaj hranijo na karmelskem oltarju pri Novi Štifti. Slika kaže na sredi Marijo Tolažnico, ki ponuja spodaj kle-

čečemu sv. Avguštinu pas, na levi Marijini strani pa je sv. Monika, mati sv. Avgušтина. Udje bratovščine so nosili usnjeni pas in molili so vsak dan trinajst Očenašev in Zdravamarij, ob sklepu pa še "Pozdravljena Kraljica!" Prvih dvanajst Očenašev so molili na čast dvanajsterim apostolom, trinajsti Očenaš pa na čast glavi apostolov, ki je Kristus. "Pozdravljena Kraljica" pa na čast Mariji Tolažnici. Kjer je bila ta bratovščina ustanovljena, je moralo biti v cerkvi vedno sedem oltarjev, ker je imela bratovščina pravico odpustkov do sedmerih rimskih cerkva in sedmerih rimskih oltarjev. Tako si tudi zdaj lahko razlagamo, zakaj je imela novoštiftska cerkev dalje časa sedem oltarjev, ko jih je bilo v okrogli cerkvi kar težko razvrstiti. To bratovščino so imeli v mnogih romarskih cerkvah na primer: Na Tinski gori pri Zibiki, pri Mariji Tolažnici v Žetalah. V teh dveh cerkvah so še ohranili sedem oltarjev, pri Novi Štifti pa se je kmalu silno razcvetela karmelska bratovščina in tako prva bratovščina zaspala in spremenili so tudi število oltarjev, da imajo zdaj samo tri. Imela pa je tudi bratovščina Marije Tolažnice pri Novi Štifti vsak mesec procesijo in sicer zadnjo nedeljo v mesecu. To procesijo je pozneje prevzela karmelska bratovščina.

Karmelsko bratovščino je pri Novi Štifti ustanovil duhovnik Janez Šmalc, pravijo, da iz hvaležnosti do Marije, ker ga je obvarovala v smrtni nevarnosti, ko se mu je konj na mostu preko Bistrice spotaknil in sta oba padla v naraslo vodo. Ohranjena je še zaobljubljena slika, ki kaže ta dogodek. Za ude bratovščine je bilo vsako leto opravljenih 24 sv. maš pri Novi Štifti: vsak mesec dve – ena za žive, druga za pokojne ude. Ob času janzenizma je bila bratovščina opuščena, pa je bila leta 1864 zopet obnovljena. Procesije vsako drugo nedeljo pa so začeli zopet prirejati leta 1915, ko so slavili 200 letnico ustanovitve bratovščine. Naj bo omenjeno tudi, da imajo v jabolku na zvoniku pri Novi Štifti že od leta 1733 shranjen tudi karmelski škapulir. Imenik karmelske bratovščine pri Novi Štifti ima

vsega skupaj vpisanih 40.000 udov. Marijinemu škapulirju so pri Novi Štifti pripisovali tudi čudežna ozdravljenja. Iz leta 1721 je ohranjena zaobljubljena slika s sledečim prizorom: Na postelji leži bolna žena, ki ji mož polaga na prsa Marijin škapulir. Zraven slike pa je pisanje v latinskem jeziku, da je bolnico že več kot leto dni mučila huda mrzlica. Mož ji je nosil razna zdravila, kipa niso nič izdala. Slednjič se je bolnica zatekla k Mariji novoštiftski. Prosila je moža, naj takoj gre in ji prinese od Marije škapulir. Mož uboga in z velikim zaupanjem moli pred Marijo v nebesa vzeto v božjepotni cerkvi, prosi duhovnika za škapulir in ga nese domov. Žena je zgrabila škapulir ter ga poljubila in je rekla: "Drugega zdravila zame ni kot to le zdravilo, škapulir." V tistem hipu je ženo mrzlica popustila.

Romarski shodi

Splošno prepričanje dobrih duhovnikov in vernega ljudstva je bilo vedno, da si je Novo Štifo božja Mati sama izvolila za kraj, kjer bo Marija delila svoje milosti in dobrote iz nebes. Zato je Nova Štifta postala takoj od začetka zelo obiskana božja pot. V starih časih je bila binkoštna nedelja dan velikega romarskega shoda. Zgodovinar Valvazor pripoveduje, da je leta 1680 za binkošti prihitelo toliko romarjev, da se je vse trlo ljudi. Znotraj je bila cerkev tako natlačena, da se ni mogel nihče ganiti in tudi zunaj je bil hrib poln. Bilo je že ob enajsti uri ponoči, ko je nekdo na ves glas v cerkvi zakričal "Gori, gori!" Morda je bil poslan v cerkev in plačan zato od kakega zagriznjenege protestanta. Ta klic je napravil tako zmešnjavo, da je bilo 23 ljudi do smrti pomečkanih, več poškodovanih. Treh otrok niti niso mogli spoznati, tako so bili zmaličeni.

V letih 1741 in 1742 – takrat so ravno obhajali 100 letnico božje poti – je bilo toliko romarjev kar naprej, da si je tedanji kurat poiskal še enega duhovnika za pomoč. Seveda so morali imeti duhovniki

tudi hišo, kjer so stanovali. Spočetka so Novo Štifo upravljali duhovniki iz Ribnice. Duhovniško hišo je pozidal še le grof Trilek. Ker se prvi stalni novoštiftski duhovnik omenja Janez Krstnik Čarman, ki je bil nastavljen kot kurat leta 1678, je torej takrat že morala hiša stati. Grof Gvido Kobencel kot patron cerkve leta 1753 posebej zopet omenja duhovniško hišo pri Novi Štifti, da jo prostovoljno prepusti novoštiftskemu duhovniku za vporabo. O duhovniški hiši je tudi zapisano, da je leta 1887 in sicer 2. avgusta udarila strela v hišo in je oplazila kuratovo sestro – gospodinjo, da je morala šest tednov ležati. Njen brat je bil znani Karol Klinar. Pri tem je tudi omenjeno, da sta se brat in sestra včasih malo sporekla. To je človeško. Pa sta tudi malo mulo kuhala. Pa prinese kuharica skledo juhe na mizo in reče bratu duhovniku: "Ali si pust, Karol!" Brat pa odgovori: "Če sem jaz pust, si pa ti pepelnica, toda vedi, da ima vsak rajši pusta kot pepelnico." In tako je bil prepir poravnal. Potem sta se pa brat in sestra zopet smejala.

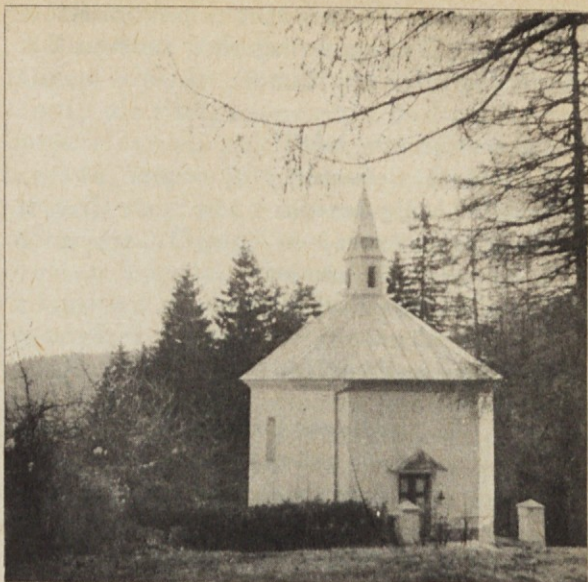
Novoštiftska duhovniška hiša je zelo velika in obširna stavba. Povedano je izrecno, da je bila zidana tudi za prenočevanje romarjev. Ko so pa leta 1915 prevzeli Novo Štifo frančiškani, so z lahkoto stavbo spremenili v samostan.

Leta 1748 je ribniški arhidiakon Janez Jakob Bajec natančno določil dolžnosti, ki jih ima vsakokratni kurat pri Novi Štifti in z one listine lahko posnamemo, kakšne romarske shode so takrat imeli pri Novi Štifti. Zapisanih je šest velikih shodov in sicer: na binkoštno nedeljo, na nedeljo presv. Trojice, na god Karmelske Matere božje, oziroma v nedeljo po tem prazniku, potem kvaterno nedeljo v jeseni ter na Veliki in Mali Šmaren. Ob vseh teh shodih so imeli po tri romarske pridige in sicer je bilo kar določeno: na predvečer o pokori, zjutraj o Mariji, pri pozni službi božji pa o prazniku.

Manjši shodi so se vršili: na praznik sv. Jožefa – takrat je bila ena sv. maša v kapeli sv. Jožefa zunaj cerkve. To kapelo je dal pozidati ribniški arhidiakon Jožef

L. Schoenleben, ki je bil velik častilec Marijin in sv. Jožefa. Kapela je pozidana kot pribežališče zoper turško nevarnost. Kapela je bila res postavljena ob Schoenlebenovem času, ker jo že omenja zgodovinar Valvazor, ki je bil rojen ravno isto leto, ko se je začela cerkev pri Novi Štifti zidati. Avstrijski cesar Leopold je leta 1667 izbral sv. Jožefa za varuha vseh tistih dežel, ki so mejile na Turčijo. Med temi deželami je bila tudi Slovenija. Na praznik sv. Jožefa 19. marca 1675 je Schoenleben pridigal pri bosonogih avguštincih v Ljubljani in sicer o turških napadih. Bil je ognjevit in iznajdljiv govornik. Svojo pridigo je končal tako le: "Odslej bomo imeli dve trdnjavi, dva predzidja, dva zaščitnika: eno generalisimo in enega generalisima - eno glavno poveljnico in enega glavnega poveljnika: deviški par Marijo in Jožefa, in upajmo, da bomo tudi izkusili, kako bosta dva pogнала v beg deset tisoč, kako bosta naša patrona zapodila v beg deset tisoč sovražnikov. Amen. In to tudi res bodi!" Zdaj tudi razumemo, s kakšnim zaupanjem je zidal ta veliki mož pri Novi Štifti kapelo sv. Jožefa. Ta tesna zveza ribniškega arhidakona z ljubljanskimi avguštinci pa nam tudi pojasni, zakaj je bila pri Novi Štifti ustanovljena avguštinska bratovščina pasu sv. Avguština ali Marije Tolažnice.

Na praznik sv. Jožefa, potem na praznik Marijinega oznanenja in peto nedeljo po Veliki noči so prišli k Novi Štifti ribniška, bloška in potoška (Loški potok) procesija. Potem je prišla zopet ribniška procesija in sicer zaobljubljena v sredo po binkošti in v nedeljo pred Vsemi sveti, ko so slavili obletnico posvečenja kapele sv. Jožefa. Torej je Schoenleben tej kapeli preskrbel celo pravo posvečenje kot cerkvam. Omenjeno je bilo že tudi, da je bil večji shod v nedeljo po sv. Martinu, ko so slavili obletnico posvečenja cerkve. Radi bratovščine Marije Tolažnice, je bil shod tudi zadnjo nedeljo avgusta, dokler je bratovščina cvetela. Stalne procesije so prihajale vsako leto iz Kočevja in sicer v soboto med osmino praznika presv. Rešnjega Telesa in na praznik sv. Janeza

Kapelica sv. Jožefa zunaj cerkve

Krstnika 24. junija in na god sv. Jurija za blagoslovljeno leto. Zaobljubljeno procesijo je imela fara Žužemberk in sicer dvakrat na leto: prva procesija je prišla v nedeljo v osmini Velikega Šmarna v zahvalo za polske pridelke, druga pa v nedeljo v osmini Malega Šmarna za ohranitev in rast nove setve. Procesiji je moral voditi žužemberški kaplan. - Ko se je vpeljala in razcvetela karmelska bratovščina, se je slovesno obhajala nedelja po karmelskem prazniku, kot že omenjeno. Vsak mesec enkrat pa je bila karmelska procesija bolj za okoličane. Za praznik sv. Jurija so do zadnjega časa hodili s procesijo iz oddaljenega Senja. Nisem mogel dognati, kdaj in zakaj se je ta procesija pričela. Znano je, da Hrvati zelo častijo sv. Jurija, pa zakaj prihajajo k Novi Štifti, je res zanimivo. Le to vemo, da so imeli v cerkvi pri Novi Štifti poseben oltar sv. Jurija.

Ko je leta 1753 Sodražica postala samostojna fara - spočetka vikariat - je bila Nova Štifta izločena iz fare ribniške in je pripadla kot podružnica Sodražici. Takrat je vzel Novo Štifo v oskrbo sodraški vikar Janez Krstnik Kalin. Podpisoval se je "direktor Nove Štifte". Bil je izvrsten duhovnik in je za povzdigo Nove Štifte

mного storil. Na sodraškem pokopališču še danes stoji njegov nagrobni spomenik z zelo zanimivim napisom:

*Danes meni, jutri tebi!
Razbita leži trobenta
Znanilka božje Besede.
Veruj, Janeza nosi ime
In Janeza znači dejanje:
Luč je bil v Sodržici slepim;
Sedaj se zdi grda Kaluža Kalin
Sveti se v gradu božjem.*

- *Hodie mihi, cras tibi!*
- *Tuba soluta jacet*
- *Divini nuntia Verbi.*
- *Crede, Joannes erat,*
- *Nomen et omen habens:*
- *Lux erat in Soderschiz coecis;*
- *Nunc foeda apparet caligo Callin*
- *Fulget in arce dei.*

1772.

V času mrzlega jožefinizma in janzenizma je bila božja pot pri Novi Štifti skoraj popolnoma zatrta in opuščena. Cerkve je bila celo na seznamu, da se mora podreti. Pa so jo komaj rešili. Po prestani vihuri je božja pot zopet oživel, pa nikdar več ne do prejšnje višine. Vpeljali so štiri glavne letne shode: na velikonočni ponedeljek – temu shodu so rekli "Emavs" – potem na nedeljo sv. Trojice, na Veliki in Mali Šmaren. Ker je bila tudi karmelska bratovščina zatrta, je naravno tudi shod karmelskega praznika odpadel. Vpeljali so ta shod še le leta 1864, ko je bila bratovščina zopet poživljena. Takrat je pa prenehal shod na velikonočni ponedeljek, toda Ribničani še vedno ta dan prihajajo k Novi Štifti v "Emavs" piruhe sekati.

Že nad 100 let prihaja k Novi Štifti zaobljubljena procesija iz Loža. Leta 1857 so namreč vojaki zanesli kolero v vas Kozarišče pri Ložu. Vsa okolica se je silno prestrašila in takrat so se zaobljubili Ložani, da bodo vsako leto romali v procesiji k Mariji pri Novi Štifti, ako jih obvaruje in reši te velike nevarnosti. Marija

jih je uslišala, verniki pa držijo svojo obljubo. V nedeljo pred Velikim Šmarnom še zdaj vsako leto pride procesija, ki jo že od daleč pozdravlja ubrano zvonjenje novošifitskih zvonov.

Franciskani varuhi cerkve

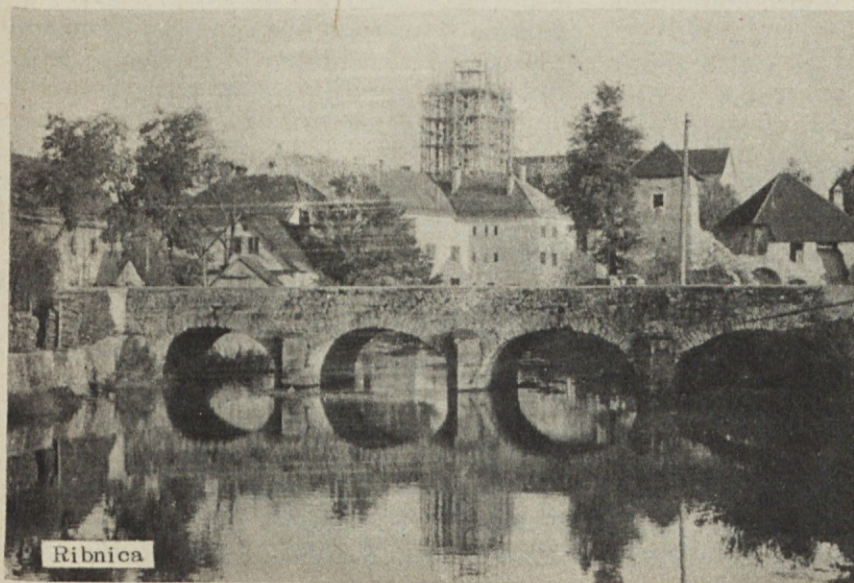
Nova Štifta pri Ribnici je bila posebno pri srcu pokojnemu ljubljanskemu škofu Dr. Antonu Bonaventuri Jegliču, ki si je izbral za svoje geslo: "Po Mariji k Jezusu!" Zelo rad je zahajal k Novi Štifti. Spoznal pa je, da se božja pot ne more prav razviti in ne vzdržati, če nima stalnih duhovnikov. Kot so Brezje zacvetele po prihodu redovnikov, tako bo tudi Nova Štifta, je povdarjal škof Jeglič. Zato je že leta 1901 Novo Štifo ponudil Frančiškonom. In res je bilo od redovne strani že vse pripravljeno leta 1902, ko so frančiskani dobili iz Rima dovoljenje, da se smejo naseliti pri Novi Štifti. Nastopile so pa razne ovire in tudi zaslužnega in postaranega kurata g. Klinarja je bilo težko odsloviti. Redovniki so čakali, da zadeva dozori. Pri tem sta največ pomagala pokojni prelat dr. Jožef Lesar, ribniški rojak in dr. Janez Trdan, profesor škofovih zavodov. Ta dva nista mirovala, dokler nista videla sinov sv. Frančiška pri Novi Štifti. Tudi denarno sta zadevo krepko podprla. Zlasti prelat Lesar. In tako je prišel 30. avgust 1914. Tisti dan je prelat Lesar v škofovem imenu umestil frančiškane pri Novi Štifti. Za začetek so prišli trije: dva duhovnika in eden brat. P. Konstantin Luser je bil postavljen za predstojnika, v pomoč mu je bil p. Ladislav Jeglič, škofov sorodnik, in brat Humil Šavelj. Patra sta vodila božjo pot, brat pa gospodarstvo. Duhovnika sta imela polno dela. Romarji so prihajali ob shodih posebno obilno in tudi ob navadnih nedeljah in praznikih mnogo. Tako je bila upeljana dvojna služba božja. Navadno tudi ob delavnikih nikoli niso bili sami. Po nekaj mesecih sta vpeljala skupščino tretjega reda in Nova Štifta je postala

matica Tretjega reda za obe dekaniji: ribniško in kočevsko. Obnovila sta takoj procesije bratovščine vsak mesec. Brat Humil pa je poleti kmetoval: spomladi je cepil na stotine sadnih dreves, z veseljem je kosil, lovil polhe in ribe. Tudi kakšnega zajca je pomeril. Pozimi pa je žganje kuhar in tišlaril. Delal je vedno dosti. Seveda je pridno tudi skrbel za snago v cerkvi.

Najbolj globoke brazde v novoštiftsko njivo je zarezal p. Ambrož Remec, ki je izredno očetovsko skrbel za romarje in okoličane okrog 25 let in je še le pred nekaj leti umrl pod Marijinim varstvom. Pod njegovim prizadevanjem se je ustanovilo Prosvetno društvo za okoliško mladino. Vodil je pevski zbor in godbo na pihala. Novoštiftska muzika je bila po vsej ribniški dolini zelo znana. Nastopali so tudi pri verskih slovesnostih. P. Ambrož je preskrbel svetišču nove zvonove. Pod njegovim predstojništvom je bila cerkev poslikana. Po redovnih pravilih je seveda moral za triletje predstojništvo odložiti in in tako je odšel leta 1925 v Nazarje v Savinski dolini. Takrat se je pazgodila pri Novi Štifti velikanska nesreča. Ravno v torek velikega tedna, ko so patri v cerkvi spovedovali, bilo je veliko vernikov ravno pred Veliko nočjo in so čakali na

sv. zakramente. Kar na enkrat treščila večna luč na tla. Verniki so postali pozorni. V tistem hipu so pa tudi že prihiteli okoličani, ali tisti, ki so malo bolj pozno prihajali ter so zaklicali: "Bežite hitro iz cerkve, streha je v plamenu. Požar je izbruhnil na strehi male kupole nad glavnim oltarjem. Ogenj se je takoj razširil na veliko kupolo, obe ste bili namreč kriti z lesenimi skodlami. Ljudje so začeli hitro prenašati cerkveno opravo, kar se je v naglici dalo narediti. Vse so znosili v gostilno k sosеду, kjer so imeli tudi večji salon ali dvorano. Tja so prenesli v naglici tudi Najsvetejše. Plameni so že lizali zvonik in vnemati se je začelo tramovje, ki na njih vise zvonovi. Junaško pa se je takrat povzpел v zvonik Janez Mihelčič iz Kota št. 22., potegnil je k sebi cev ognjegasne brizgalne in je začel tramovje in streho polivati in tako je rešil stolp in zvonove. V dveh urah pa je pogorela vsa streha na obeh kupolah in tudi stolpič na veliki kupoli se je prevrnil in goreči tramovi so začeli padati v cerkev in so začeli ogrožati cerkveno opravo: klopi, dragocene oltarje in orgle. Kupola se je silno razgrela in bati se je bilo, da bodo uničene vse slike, ki so bile narejene na voščeno tempero. Kupolo so od zunaj polivali in tako so bile slike rešene ali vsaj

ne preveč poškodovane. Po cerkvi so pa seveda pridno gasili in vlačili tramovje od oltarjev in orgel. Do večera so dobri ljudje cerkev osnažili, da so lahko prinesli najsvetejše nazaj. Vkljub hudi nesreči so bili ljudje in patri veseli, da ni bilo hujšega. Povečerni pobožnosti so s solzami v očeh zapeli zahvalno pesem. Ogenj je nastal po neprevidnosti: Nekdo je šel zvečer preganjat postovke izpod strehe, prižgal si je svečo, vžigalico pa

Ribnica

je vrgel stran in tako je začelo ostrešje tleti ter se je do jutra vnelo. Vsa ribniška dolina je bila pod vtisom velike nesreče pri Novi Štifti. Začeli so takoj zbirati denar za popravo cerkve. V nekaj dneh so nabrali 30.000 dinarjev. V nekaterih mesecih so cerkev pokrili s cinkovo pločevino. Ob času nesreče je bil predstojnik p. Ananija Vračko, ki ga je nezgoda skoraj strla in je prosil za premestitev.

Njegov naslednik je bil p. Berard Jamar, ki je poplačal dolg, kateri je bil narejen zaradi požara; oskrbel je cerkvi tudi nov božji grob, ki ga postavljajo pri svetih stopnicah. Delo je izvršil z veliko natančnostjo in vsem v zadovoljnost pater Blaž Farčnik, akademski slikar, ki je poslikal kupolo in je po požaru slikarijo tudi strokovnjaško popravil.

Omenjeni p. Ambrož se je po treh letih zopet vrnil k Novi Štifti. Pod njegovim predstojništvom in vodstvom se je pri Novi Štifti dne 13. avgusta 1930 vršil velik shod katoliških mož in fantov. Ob tej priliki je imel slovesno službo s sv. mašo in pridigo novoimenovani ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Zanimivo, da je bil to prvi njegov javni nastop na deželi v ljubljanski škofiji. Zato je bilo navdušenje vernikov še večje. Na predvečer je gorelo po okoliških hribih nad 50 kresov, shoda pa se je udeležilo 28 duhovnikov. Popoldne je škof Rožman vodil karmelsko procesijo.

Enajst let pozneje se je vršila zopet pod p. Ambroževim predstojništvom velika slovesnost 300 letnice novoštiftske božje poti. Jubilej se je obhajal za praznik rojstva Marijinega v septembru. Prirejena je bila jubilejna tridnevnik, ki jo je vodil pisec te zgodovine. Ljudstva je bilo ogromno. Pred praznikom zvečer je

bila ganljiva procesija z baklami. Množice ni bilo mogoče spraviti v cerkev, zato so prinesli sv. Rešnje Telo pred samostan, kjer je bil pripravljen oltar in tam je bila večerna pridiga s ponovitvijo krstnih obljub in s zadostilno pobožnostjo na čast Materi božji in presv. Zakramentu. Ko so Najsvetejše nesli nazaj v cerkev, se je vsa množica obračala proti monštranci in vse je prepevalo: "Kristus, kraljuj, Kristus zmaguj, v hostiji sveti nam gospoduj!" Zadnji dan je prišel k Novi Štifti zopet škof dr. Rožman, ki je opravil pozno službo božjo in popoldne pri sklepu po slovesni posvetitvi nebeški Materi Mariji je škof Rožman množici podelil papežev blagoslov.

Le škoda: slovesno razpoloženje je precej motila in ovirala italijanska okupacija. Niso sicer direktno nasprotovali slovesnostim, toda italijanskih vojakov je na hribu kar mrgolelo, kar je seveda vzbujało veliko negotovost in strah.

Med vojsko ste padli na Novo Štifo dve bombi: ena je eksplodirala na kupoli velikega oltarja in je obok zrušila, toda, hvala Bogu, Marijin oltar ni bil nič poškodovan. Marija je pokazala: "Stala bom na svojem mestu kot zdaj že tri stoletja in ostala bom pri svojem ljudstvu še naprej in ga bom varovala!" Samo Marija ve, kolikokrat je ljudstvo v onih časih klicalo proti Novi Štifti: "Pod Tvoje varstvo pribežimo!" - Druga bomba je padla na sredo samostanske knjižnice in jo je zelo poškodovala ter raztrgala.

Po drugi svetovni vojni imajo pri Novi Štifti samo enega duhovnika frančiškana. Preveč dela ima, ker naši ljudje dobro vedo, da še nihče ni bil zapuščen, ki je pribežal pod Marijino varstvo.

P. Odilo Hajnšek OFM

Zgodovinski viri: Anton Škubic in dr. Franc Trdan: *Nova Štifa, Marijina božja pot na Dolenjskem*. 1941 - založil frančiškanski samostan pri Novi Štifti; tiskala frančiškanska tiskarna na Rocnem pod Šmarno goro. - *Krajevni Leksikon Dravske Banovine v Ljubljani 1937*, tisk "Slovenije" v Ljubljani. Izdala Zveza za tujski promet v Sloveniji. - Janez Volčič: *Marijina božja pota*: Izdala in založila Mohorjeva družba v Celovcu 1885. - *Zgodnja Danica letnik 1881*. - Valvazor Janez Vajkart: *Die Ehre des Herzogtums Krain 1689*.

Večerna zarja

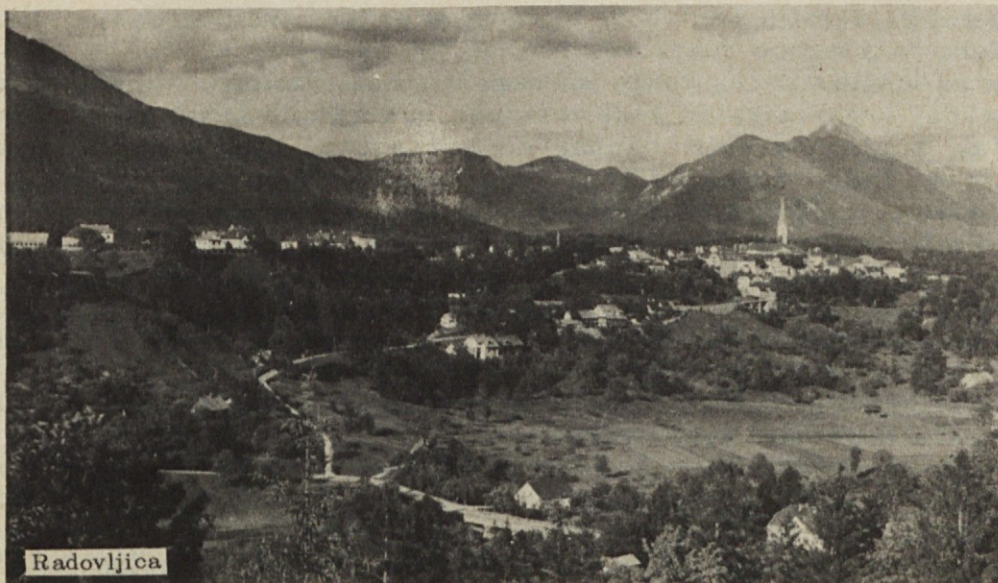
Dolgo aprilsko deževje je bilo zalilo gorenjsko stran, kakor neugnano skrben vrtnar, da se je iz bogate moče kar čez noč razbohotila pokrajina v zelenju, cvetju in vonjih. V zelenih valovih so se pozibavala jejzerca sinje rži in mladepšnice. Ječmen je šel že v klasje. Trave so gnale kakor povodenj vse višje krajnjiv po ozarah. Kar čudno je bilo pogledati v bukovje, odkod se jemlje tolika sila novega listja in ogrinja mrtvo ogrodje vejnatih mrež za čudo košato in toplo. V novem zelenju so pustinsko preprosti ginili borovi gozdovi, svoj rod, ki se navidezno nikoli ne sleče, zato pa tudi nikoli ne preoblači praznično.

Čim višje je šlo sonce in rastlo leto, tembolj silna je bila tudi svetlobna moč, ki se je spuščala kakor zatohlo krilo nevidnega keruba od vzhoda do zahoda

dan za dnem v brezbrežnih slapovih z višin v mladi svet, pela ves dan v molčečem soglasju luči in barve in ugašala zvečer neskončno sijajno in spočito na daljnem zapadu pod bistro večernico razvnemaje se v stoterih kresovih živega zlata in krvavega škrlata, umikajočega se sunkoma brezdušni, togo zeleni sinjini in sivinam, rastočim iz noči od vzhoda, preden splava vanje polni mesec kakor s prozorno tekočino nabit mehur...

Zadnji pas večerne zarje je ležal tudi tistega večera nad ostro rezanimi obrisi visokih gozdov v Jelovici, ki se razgledujejo po gorenjskem polju od Šmarjetne gore in Svetega Jošta, mimo Ljubnega in Brezij do pod Svetim Petrom nad Begunjami in še višje v planinski svet. Nebeški večerni obstret se je metel strmo v polje in za gozdove, ki mejijo cesarsko in deželsko cesto od postaje do postaje, od vasi do sela, enakomerno in v redu, kakor so jagode nabrane na niti v rožnem vencu.

Ivan Pregelj

Radovljica

Kaj nam je katoliška Cerkev?

Sedanji sveti oče je napovedal, da bo v kratkem sklical vse škofo na vesoljni cerkveni zbor. Imenoval je kardinala, ki naj vodi priprave. Vernikom po širnem svetu pa naroča, naj molijo in naj darujejo trpljenje in prostovoljne odpovedi za kar najlepši uspeh cerkvenega zbora, pa tudi posvetovanj, ki jih bo vsak škof prej moral imeti v svoji škofiji. Cerkveni zbor bo obravnaval zlasti velevažne, pereče zadeve svete Cerkve. Da bomo po papeževi želji tudi mi pripomogli k njihovi ureditvi, dajmo v tem času večkrat razmišljati, kaj nam je katoliška Cerkev in kaj bi bilo z nami brez nje. Naj k temu razmišljanju pomaga tudi tale članek. Marsikaj iz njegove vsebine že vemo; pa dajmo tisto tem bolj globoko razmisliti. Bližajoči se cerkveni zbor bo zelo važen dogodek za mišljenje, življenje in delovanje katoličanov, pa tudi nekaterih drugih kristjanov in morda celo nekristjanov. Izpolnimo torej papežu željo!

“Rimski državljani sem!”

Znana je pravljica o moravskem knezu Svetopolku. Razdelil je državo med svoje sinove. Večkrat jim je naročal, naj bodo složni in si med seboj pomagajo; potem bodo sovražni sosedje malo opravili. Pred smrtjo je še enkrat sinove sklical k sebi. Dal si je prinesiti na bolniško posteljo več šib. Ko jih je vzel v roke, je rekel: “Vsaka zase je šibka in jo z lahko zlomite. Če jih pa povežeta v butaro, je ne morete prelomiti.” Nazoren pouk, kolik pomen ima organizacija. Ni samo vsota članov in predstojnikov, ampak ima svoje novo, posebno življenje in novo moč. Čim višji in težji je cilj, tem bolj kliče po trdni in močni organizaciji. Moderna doba to posebno dobro ve.

Ni pa višjih ciljev, kakor so verski. Zato vidimo, da so se verstva že od nekdaj organizirala; tudi verstva, ki so si jih ljudje sami zamislili in skušali z njimi urediti odnose do božanstva. Bog je po Mojzesu dal stari zavezi trdno organizacijo. Tem bolj torej človek pričakuje, da je Jezus Kristus, vsevedni in vsemogočni Bog, povezal svoje vernike na vesoljni zemlji v enotno, trdno družbo. Ni res, kar verujejo milijoni protestantov, ki živimo z njimi: da je Odrešenik zapustil vernikom sveto pismo nove zaveze; ni jih pa spojil v enotno vidno versko družbo, marveč jim je dal na izbiro, da ostane vsak zase, ali da se sami organizirajo, kjer hočejo in kakor hočejo. Pa to so samo človeške organizacije. Tudi protestanti včasih govorijo, o “Cerkvi”; pa jo še takrat pojmujejo zelo voden in zelo različno, kakor je pač njihova verska skupina.

Mi smo pa tako srečni, da pripadamo največji in najtrdnjejši verski družbi, kar jih je kdaj videl svet. Sam učlovečeni Sin božji jo je ustanovil in organiziral. Že v šoli smo slišali, kako je Kristus ob nastopu svojega javnega delovanja ponavljal klic predhodnika Janeza Krstnika: “Spokorite se, kajti božje kraljestvo se je približalo!” To “božje” ali “nebeško”

kraljestvo je sveta Cerkev. Kristus je izbral dvanajst apostolov in jih je tri leta pripravljaj, da bodo kot predstojniki Cerkve izvrševali učeniško, duhovniško in vladarsko službo. Še ko se jim je po vstajenju prikazoval, jim je, kakor poroča uvod v Apostolska dela, "govoril o božjem kraljestvu". Za vrhovnega predstojnika apostolov in mlade Cerkve je postavil Petra. - In ta njegova organizacija Cerkve naj ostane za vselej, saj je obljubil apostolom, da bo ostal pri njih - in pri njihovih naslednikih - "vse dni do konca sveta".

Vernikom torej ni dano na izbiro, da postanejo in ostanejo člani te Kristusove Cerkve, ali pa ne. Obvezna je za vse. Tisti, ki so zunaj nje, pa jo zaslutijo, so dolžni naprej raziskovati; ko pridejo do spoznanja, so pa dolžni vstopiti vanjo in ostati v nji do smrti, da jih bo potem pripeljala v srečno večnost.

Tudi tebe je duhovnik pri krstu sprejel v Kristusovo organizacijo, v "božje kraljestvo". Kolika sreča! Cerkev živi in deluje na zemlji, toda z večnim namenom. V nji so organizirane resnica, pravica in dobrota božja.

Prosti državljani ogromne, trdno in modro urejene rimske države so bili na svoje rimsko državljanstvo zelo ponosni, saj jim je v političnem, družabnem in kulturnem oziru mnogo nudilo. "Civis Romanus sum," Rimski državljani sem. Kako srečnega se mora čutiti šele katoličan zaradi svojega članstva pri božji Cerkvi, saj je božja ustanova. Za Bogom smo Cerkvi dolžni največje spoštovanje in največjo pokorščino. Antiohijski nadškof sv. Ignacij, ki je bil l. 109 pod cesarjem Trajanom v Rimu vržen zverem in ki se ga spominjamo l. februarja, je z ladje, ki so ga na nji peljali v Rim, pisal vernikom v Smirni: "Glejte, da boste ubogali škofa, kakor Jezus Kristus uboga Očeta! Ničesar ne storite glede Cerkve brez škofa. Bodite poslušni duhovnikom, kakor da so apostoli."

Katoliška Cerkev je monarhična; njeni predstojniki škofje, ki jim pomagajo mašniki, imajo enega vrhovnega predstojnika, papeža. Obenem je pa Cerkev demokratična, ker ima v nji vsakdo odprto pot do najvišjih in najbolj odgovornih položajev.

Sвета Cerkev je Jezusovo poglobitno in življenjsko delo. Zanj je delal in trpel. Rojena je bila iz njegovega Srca, ko ga je vojak prebodel s sulico. V javnost je pa stopila ob prvih krščanskih binkošti, ob prihodu Svetega Duha. In potem jo Kristus čudežno ohranja, jo vodi in ji čudežno pomaga. Ona je zenica njegovega očesa.

Prstan, ki se ni zamešal.

Nekoč je imel, kakor trdi pravljica, dragocen in umetelno okrašen prstan; še bolj drag mu je bil zato, ker je bil zvezan z njim zelo ljub spomin. Pa mu je zavisten tekmeč napravil nepopravljivo nepriliko: dal je napraviti še nekaj drugih prav takih prstanov in je onega pomešal mednje. Kdo ga bo mogel spoznati? Nemški pisatelj Lessing je to pravljico obrnil na krščanske Cerkve, češ: Kristus je ustanovil eno samo; zdaj jih je pa več, katoliška, pravoslavne in protestantske Cerkve. Kdo bo mogel doognati, katera je prava Kristusova? Mnogi se sklicujejo na to razcepljenost krščanstva. Saj bi veroval, pravijo; toda ne vem, komu, ko toliko družb zatrjuje, da so prava Kristusova Cerkev.

Res je mnogo krščanskih skupin.

Sredi mohamedancev so se ohranili ostanki starih krivoverskih družb, zlasti monofizitov, ki so učili, da sta se v Jezusu božja in človeška narava pomešali v novo, tretjo, in pa ostanki nestorijancev, ki so nasprotno trdili, da je imel Kristus ne samo dve naravi, ampak tudi dve različni osebi in da je druga božja oseba v človeški samo stanovala do njegove smrti. K prvim spadajo koptska Cerkev v Egiptu in Abesíniji, jakobitska v Siriji, gregorijanska v Armeniji; k drugi skupini pa spadajo Kaldejci v Iraku in Iranu.

Na krščanskem Vzhodu so pa pravoslavne (ortodóksne) Cerkve. Ne priznavajo prvenstva rimskega škofa - papeža. Drugače pa priznavajo vse, kar je verovala krščanska pravoverna skupnost do 8. stoletja. Takrat so se Grki ločili od nje in so l. 1054 ločitev dokončno izvršili. Pozneje so se na dveh cerkvenih zborih spet zedinili, toda zedinjenje takoj preklicali. - Južni in vzhodni slovanski narodi so sprejeli krščanstvo iz Carigrada, ali so bili od Carigrada vsaj politično zavisni. Tako so skoraj proti svoji volji postali ločeni od Rima, krščanskega središča. Tako imamo pravoslavne ali ločene Cerkve: grško rusko, rumunsko, bolgarsko, srbsko in še nekatere manjše.

Vse dalj so pa od Kristusove Cerkve razne protestantske verske skupine ali "Cerkve", ki so nastale in nastajajo od 16. stoletja: luteranci, kalvinci, anglikanci, metodisti, prezbiterjanci, episkopálci, baptísti in in drugi, ki vanje razpada protestantizem. Zavrgli so Kristusovo organizacijo Cerkve. Nimajo veljavno posvečenih škofov in mašnikov. (Zadnji čas se je pa nekaj njihovih "škofov" dalo kasneje skrivaj veljavno posvetiti pravoslavnim škofom.) Protestanti so zavrgli sv. mašo in vse zakramente razen krsta. Kar je v Kristusovih določbah težjega, so skoraj vse zavrgli. Edino versko vodilo jim je sv. pismo, ki ga pa lahko vsak po svoje razlaga, češ da ga takrat navdihuje Sveti Duh. Tudi v posameznih protestantskih skupinah so razlike. Ker so zavrgli živo učiteljstvo Cerkve, se jim vse sproti drobi. Nekatere novejšje skupine niti tega ne priznavajo, da bi bil Kristus Bog.

Mi pa vemo, kateri prstan v gorenji pravljici je pristen in pravi. Vemo, da je izmed krščanskih Cerkva samo katoliška Cerkev tista, kijo je ustanovil Jezus Kristus. V celoti in sestavinah je prav tista, ki je izšla iz njegovih božjih rok.

Dvomljivci lahko to spoznajo, če jo gledajo ob njeni ustanovitvi in jo potem motrijo skozi vso njeno zgodovino. Stalno jo spremljajo štirje poglobitni in zelo vidni znaki prvotne Kristusove Cerkve: da je edina, sveta, katoliška ali vesoljna, in pa apostolska. Samo ona, katoliška Cerkev, ima vseskozi te štiri poglobitne znake.

Najbolj viden in občudovan znak je njena enotnost. Katoliška Cerkev je enotna v svojem nauku, ki je vedno isti. Varuje ga zmot in ga potrebam primerno pojasnjuje. Enotna je v bogočastju. Ker ga je določil Kristus, je zmerom in povsod enako. Te častitljive Kristusove prvine je pa Cerkev obdala z lepimi obredi, ki so na raznih krajih različni in jih lahko zmerom spreminja. Katoliška Cerkev je enotna tudi v sveti vladi; v nji vladajo škofje pod vodstvom Petrovega naslednika, papeža.

Katoliška Cerkev ima tudi znak svetosti v odlični meri. Njeni nauki vodijo k svetosti, evangelijski svéti še posebno; to so prostovoljno izbra-

no uboštvo, devištvo in pokorščina. Njene molitve, sv. maša, zakramenti in razne pobožnosti naklanjajo vernikom milosti, ki vodijo in pomagajo k pravičnosti in svetosti. Na slehernem kraju ima krepostne osebe, ki drugim svetijo z lepim zgledom. Mnogi v nji dosežajo redno svetost, nekateri celo junaško svetost. V vseh dobah je vzgojila svetnike, ki je Bog izpričal junaško stopnjo njihove svetosti s čudeži.

Vesoljna je ali "katoliška", kakor se po grško pravi. Namenjena je za vse ljudi in narode, za vse čase in kraje. Razširjena je že po vsem svetu in se še zmerom širi. - In apostolska je. Prav v čas apostolov sega. Po Kristusovih navodilih so jo začeli po svetu ustanavljati apostoli, ki živijo v svojih naslednikih škofih, pod vodstvom Petrovega naslednika. Vsa je v vseh bistvenih sestavinah takšna, kakršna je bila v apostolski dobi.

Nobena izmed drugih Cerkva ali verskih družb nima vseh teh štirih pglavitnih znakov prave Kristusove Cerkve. Samo naša sveta katoliška Cerkev je torej prava Kristusova Cerkev. Kako srečni smo, da nas je že kot otroke sprejela pri krstu za svoje člane!

Pa bi kdo ugovarjal: Če so vsi ti znaki prave Kristusove Cerkve vidni samo na katoliški Cerkvi: zakaj pa je drugoverci in brezverci ne spoznajo in se je ne oklenejo? - Odgovor: Dajo se slepiti krivim predsodkom, lastnim, družinskim, krajevnim, časovnim. O katoliški Cerkvi imajo popolnoma napačne predstave, ki jih v veliki meri povzroča slab tisk. Odbijajo jih slabosti in grehi vernikov in predstojnikov, ker ne pomislijo, da so vse to ljudje; kjer so pa ljudje, tam je tudi človeška slabost in grešnost. Kako vse teže bi nam bilo v Cerkvi, ako bi ji bil Jezus postavil za predstojnike angele! Kdo bi se šel brez bojazni spovedat angelu, brezgrešnemu, čisto duhovnemu bitju? V katoliški Cerkvi sta dve sestavini: božja in človeška; zdaj se bolj javlja ta, zdaj pa ona. Saj poznamo Jezusovi priliki o ljuljki med pšenico in o mreži z dobrimi in ne-
užitnimi ribami. Do konca časov bo tako. Že zdaj prevladuje v Cerkvi božja sestavina; od vesoljne sodbe dalje pa bo njena zmaga popolna in dokončana; a šele takrat.

Božje čudo na zemlji.

Da je katoliška Cerkev božje delo, se lepo vidi tudi iz tega, ker ostane zmerom sveža in močna in zmerom tako uspešno deluje. Za tiste, ki po dvomih in zmotah vstopajo vanjo, ima ta dokaz posebno moč. Cerkev je neprestan čudež božji na zemlji. Njena notranja moč je silna; tudi v sedanjem času.

Kakor se človek iz otroštva razvije v polnost moči in delovanja, potem se pa začne starati in bližati smrti: tako je tudi z vsemi človeškimi ustanovami. Nastanejo, več ali manj časa trajajo in delujejo, potem pa gredo proti zatonu. Tudi najsilnejša gibanja, najvišje kulture in najmočnejše države so propadle. Podobno pot gredo verstva, ki so si jih izmislili ljudje sami.

Katoliška Cerkev pa že 19 stoletij živi in blagoslovljeno deluje. Kakor gorčično zrno zraste iz prav drobnega semena, tako je tudi katoliška Cerkev zrastle iz prav majhnih začetkov. Koliko vernikov je pa imel Jezus, ko je visel na križu? Svojo ljubečo Mater in še nekaj drugih zvestih

duš, preplašene apostole in nekaj hvaležnih oseb v Jeruzalemu in na deželi. Samo to. Vse drugo je pa bilo ali sovražno ali vsaj brezbrizno do njega. Vendar je Cerkev začela rasti in delovati in še zmerom raste in deluje. In ne kaže nikakih znakov staranja in propadanja; vsa sveža in močna je. Od prvih časov pa do danes je šla skozi preganjanja, ki bi bila gotovo zadušila sleherno človeško ustanovo. Dioklecijan, zadnji od desetih rimskih cesarjev, ki so hoteli Cerkev v krvi udušiti, je dal samozavestno napisati na novce: "Ko je bilo ime kristjanov zatrto." Pa je še živel, na pol nor, v velikanski palači v Solunu pri Splitu v Dalmaciji, ko je Konstatin Veliki l. 313 z Milanskim odlokom dal krščanstvu svobodo. Takoj nato se je začelo preganjanje Cerkve v mogočni perzijski državi, se vrnilo v rimsko, prešlo k nekaterim novo priseljenim narodom, potem pa dolga stoletja divjalo pod vodstvom mohamedancev. In tako dalje do danes; skoraj neprestano teče krščanska kri. Še bolj nevarni so bili notranji spori in krivoverstva, na primer arijanizem, saj so se že bali, da bo uničil krščanstvo. Proti koncu srednjega veka in ob začetku novega je pokvarjenost zavladata tudi med delom škofov in duhovnikov. Celó par papežev je bilo slabih. Bil je čas, ko sta si dva ali trije lastili papeško oblast in je imel vsak svoje pristaše. In še druge take stvari. To, da Cerkev še obstoji in je močna in delavna, dokazuje, da je božja ustanova. Iz nebes gleda nanjo Kristus, ji pomaga in jo rešuje iz težavnih položajev. Res je ne peklenške ne človeške sile ne morejo premagati. V 18. stoletju je strastno pisal zoper Cerkev francoski pisatelj Volter (Voltaire). Prijateljem je dal geslo: "Uničite jo, nesramnico!" Ko so ga pozneje vprašali, kaj je s svojim zasramovanjem in smešenjem opravil, je rekel: "Toliko, kakor deček, ki bi vzel nožič in z njim malo popraskal po enem izmed mogočnih kamnov Naše Gospe v Parizu."

Cerkev je čudo božje na zemlji tudi s svojim delovanjem. O njem bi se dale napisati velikanske knjige. Njeno delovanje je predvsem nadnaravno, ko uči in ko opravlja sveta dejanja. Neutrudno dela za duše, tudi po misijonskih krajih. Zmerom je pa imela razumevanje in podporo tudi za plemenite in koristne časne zadeve: za znanosti in umetnosti, za šolstvo, od najnižjega do vseučilišč, ki jih je ona začela. Cerkev je začela graditi bolnišnice, sirotišnice, hiralnice in druge dobrodelne zavode, ki so glasniki njene ljubezni do trpečega dela človeštva. Spreobrnjene narode je učila umnega poljedelstva, obrti, rudarstva, gradnje cest in mostov. Kadar se je kakšen poganski rod priključil Cerkvi, se je priključil tudi omiki. Cerkev je vedno poudarjala načela, ki se po njih morejo reševati kričeča socialna vprašanja. Poudarjala je človeško dostojanstvo in s tem odpravila sramotno suženjstvo. Borila se je za svetost zakona, za čast žene, za nadnaravno vrednost slehernega otroka, tudi pohabljenega. Kjer je kakšna splošna stiska ali potreba klicala na pomoč, so takoj hiteli plemeniti člani Cerkve na pomoč.

Katoliška Cerkev ima zaradi svojega nauka in zaradi svojega nadnaravnega in naravnega delovanja tolik ugled, da so bili in so tudi mnogi znastveniki in iznajditelji, umetniki, socialne delavci in drugi duhovni velikani njeni zvesti sinovi in zveste hčere.

Cerkev nam je za Bogom največja dobrotnica.

Kdor se zaupno razgovarja z brezverno osebo, vidi, da morda mnogo ve; popolnoma nevedna je pa glede najvažnejših in najpotrebnejših spoznav: od kod sem; čemu živim; kako naj živim? Kristus je pa zaklical na šotorskem prazniku: "Jaz sem luč sveta. Kdor gre za menoj, be bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja." In to svojo luč življenja je Kristus prepustil Cerkvi, "Pojdite in učite!" Cerkev nas uči po vernih starših, po veroučiteljih in pridigarjih, po svojem tisku in svojih organizacijah, zdaj tudi po radiju in na razne druge načine. Pač bi strmeli največji misleci nekdanjega poganstva, če bi katoliškemu otroku, ki je dve ali tri leta poslušal verski pouk, stavili vprašanja, ki so jim željno iskali odgovorov, pa jih niso našli. Katoliški šolarček bi jim tako jasno odgovarjal. Kdo ga je naučil? Cerkev. - Če kdo kaj potrebnega o veri ali nramnosti ne ve, gre lahko k duhovniku, ki mu bo dal ali priskrbel pravi odgovor. Pač je pomirjevalna ta zavest: na vse dobim zanesljivo pravilen odgovor!

Da more Cerkev prav učiti, ji je Kristus dal dar nezmotljivosti: škofom na vesoljnem cerkvenem zboru, ali kar soglasno učijo vsak v svoji škofiji; in tudi papežu samemu, kadar kot najvišji učenik in pastir kaj proglasi za vso Cerkev za razodet nauk. Apostol Pavel imenuje Cerkev "steber in temelj resnice".

Tudi nas je Cerkev poučila in nas še vedno uči. Opozarja nas na višje, večnostne vrednote in na nestalnost in praznino zemskih, tvarnih.

Za pravilno življenje, ki vodi v srečno večnost, pa potrebujemo poleg zadostnega pouka tudi pomoči. Slabi smo in h grehu nagnjeni; z lastnimi šibkimi močmi ne moremo zmagovati. Pa nam prihaja Cerkev na pomoč. Iz njenih molitev, sv. maše, zakramentov in drugih virov nam neprestano dotekajo nadnaravne moči. Kakšna vira moči sta katoličanom zlasti spoved in sv. obhajilo! Beseda miče, zgled pa vleče; zato nam Cerkev tudi kaže zglede svetih in svetniških oseb.

Nismo torej zapuščeni v duhovni borbi.

In tolaži nas v trpljenju. Od vselej je človeštvo mučilo vprašanje: od kod je trpljenje in kakšen namen ima? Vsa Jobova knjiga stare zaveze govori o tem, vendar ne poda pomirljivega odgovora; samo veli: Kaj boš, ubogi človek, skušal presoditi božje namene in sklepe?

Jezus je pa z besedo in lastnim zgledom rešil težavno vprašanje o smislu trpljenja. Odgovor je prepustil Cerkvi, ki nam govori: Z voljnim trpljenjem si pridobivamo veliko zasluženje za nebesa. Zadostujemo za časne kazni zaradi grehov. Trpljenje nas trga od minljivih zemskih dobrin in nam obrača pogled na večnostne vrednote. Dela nas sočutne in plemenite, da tuje trpljenje bolj razumemo in lajšamo. Misel na božjo previdnost nam kakor balzam blaži telesno in dušno trpljenje. In v Cerkvi božji gledamo osebe, ki so vdano in junaško prenašale trpljenje, podobno

našemu ali še mnogo hujše; iz njenih nadnaravnih virov so črpale potrebne moči.

Posebno vznemirja človeka misel na smrt. Pa nas sveta Cerkev uči, da smrt ni samo konec vsega posvetnega, ampak je za pravičnega ali spokorjenega samo prehod v večno nebeško veselje. Ob tem svetem upanju so ob smrti in pokopu tudi solze preostalih manj grenke in pekoče.

In vemo, da Cerkev naklanja svete maše in molitve trpečim dušam vicah.

Vodi nas k virom resničnega, notranjega in trajnega veselja. Odvrača nas pa od sovražnikov veselja; to so zlasti grehi.

Cerkev nas je pri krstu duhovno prerodila, zato je naša duhovna mati. In potem nas preko življenja in smrti po materinsko spremlja, spremlja s poukom, z nadnaravnimi krepčili in s tolažbo. Ali bomo sprejemali in uživali njene duhovne dobrote topo in brezčutno, ne da bi se sproti zavedali, da so res dobrote?

Veličastna in tolažilna je misel, da je Kristus v svoji poveljani človeški naravi naš posrednik pri Očetu. Nam je neviden; zato nam je postavil vidno posrednico, Cerkev. Po nji se bližamo s češčenjem in prošnjami njemu in vsej presveti Trojici.

Vse svetnike je vzgojila Cerkev. 'Zato se lahko obrnemo do vsakega izmed njih, naj spremlja naše molitve in žrtve zanj. Poseben varuh katoliške Cerkve je pa sv. Jožef. Zelo prisrčno mu jo priporoča molitev, ki se opravlja po oktobrski pobožnosti rožnega venca.

Skrivnostno telo Kristusovo.

Apostol Pavel pravi v listu do Rimljanov (12, 5): "Množica nas je eno telo v Kristusu, posamezni pa smo med seboj udje." Papež Pij XII. je l. 1943 to resnico o Cerkvi kot skrivnostnem telesu Kristusovem obsežno in globoko razložil v okrožnici, ki je vzbudila veliko pozornost in pomagala do novega, še bolj duhovnega pojmovanje Cerkve. Papež pravi v nji, da je to "najbolj plemenito in vzvišeno ime za Cerkev". Okrožnica je zelo globoka in zato nekoliko težka; pa je tudi nam namenjena. Njene poglobitve misli so te:

Med družbo in živim telesom je velika podobnost. V obeh so različni udje, ki pod enotnim vodstvom vsak po svoje delujejo za skupni namen. Tako je tudi Cerkev kot družba nekakšno "telo". Ustanovil jo je Kristus, ki je njena glava, saj iz njega, kot iz središča živčevja, prihaja nadnaravno življenje milosti na vso Cerkev, kakor je sam lepo povedal v priliki o trti in mladikah. Kristus Cerkev vzdržuje in vodi; zato je Cerkev Kristusovo telo. In ker je njegovo delovanje za nas skrivnost, je Cerkev njegovo skrivnostno (místično) telo. - Kristus je Cerkvi vse izročil, svoj nauk in vse milosti, ki jih je zaslužil na križu; ponji nadaljuje svoje odredilno delo. Zato sv. Pavel naravnost pravi, da je Cerkev drugi "Kristus" (1 Kor 12, 12). Ko je Savel, posnejši Pavel, preganjal Cerkev, mu je Kristus očital, da njega samega preganja. "Savel, Savel, kaj me preganjaš? Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš." - Udje Cerkve imajo, tako naprej razlaga papež, podobno kakor udje naravnega telesa, različne naloge. Poglobitvi udje so papež in škofje, ker imajo vso sveto oblast in nadaljujejo

Kristusovo delo. Drugi pomembni udje v Kristusovem skrivnostnem telesu so duhovniki, ki so posvečeni po svetih redovih; nadalje redovniki, ki izpolnjujejo evangeljske svete; potem tisti verniki, ki opravljajo duhovna ali telesna dela usmiljenja; očetje in matere, ki dajejo in vzgajajo skrivnostnemu telesu Kristusovemu nove ude; in končno vsi, ki delujejo s cerkvenimi predstojniki za zveličanje drugih.

Udje Cerkev so zvezani z glavo Kristusom in so po njem tudi med seboj povezani. Najmočnejša vez med njemi je sv. Rešnje Telo kot daritev in kot obhajilo.

Sveti Duh je pa duša skrivnostnega telesa Kristusovega. Duša deluje v telesu nevidno, vidni so pa njeni učinki. Tako deli Sveti Duh, ki je neviden, udom Cerkev raznotere milosti in darove, ki se potem vidno razodevajo v krepostnih dejanjih. Sveti Duh biva v Kristusovi človeški naravi in v vsakem udu Cerkev; vsak vernik je torej njegovo svetišče. Tudi Sveti Duh spaja ude Cerkev med seboj in z glavo-Kristusom. Prosimo ga naj zelo pomaga papežu in škofom pri njih delu za Cerkev na prihodnjem cerkvenem zboru! Vse tri cerkvene hvalnice k Svetemu Duhu moremo moliti v ta namen, desetko rožnega venca "ki je Svetega Duha poslal", ali katerokoli drugo molitev.

Potem sveti oče nadaljuje: Kristus si je privzel človeško naravo, da je po nji učil, delal čudeže, molil, trpel in nas odrešil. Njegova veličana narava nadaljuje zdaj v nebesih svoje delovanje s tem, da deli ljudem milosti, ki si jih je zaslužil v svojem zemeljskem življenju. Nam je navidna. Zato si je Kristus privzel drugo telo, skrivnostno telo, Cerkev, ki je na zemlji in nam vidna, da po nji in v nji deli svoje milosti, zlasti po zakramentih. Vsi v to skrivnostno telo sprejeti udje tvorijo obenem z glavo - Kristusom živo enoto, ki živi od življenja glave. - Zunaj tega nadnaravnega telesa ni nadnaravnega življenja.

Iz tega globokega razmišljanja izpelje papež potem posledice. "Nič slavnjšega, imenitjšega in častnejšega si torej ne moremo misliti, kakor biti član Cerkev, skrivnostnega telesa Kristusovega. Zato se naj sleherna duša z grozo boji greha, ki omadežuje skrivnostne Odrešenikove ude." Ljubimo Cerkev, njene sestavine in njene ustanove! Spoštujmo njene predstojnike in jim bodimo v vsem pokorni, četudi je naši grešni navadi včasih težko. Po Kristusovem zgledu ljubimo vse ljudi brez razlike plemen in narodnosti. Naša ljubezen do Cerkev bodi delavna, da z glavo-Kristusom sodelujemo pri reševanju duš. "Zares strašna je skrivnost, ki je nikoli dovolj ne preiščujemo, - da je namreč zveličanje mnogih odvisno od naših molitev in od prostovoljnih žrtev in odpovedi."

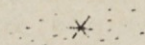
Iz nauka o skrivnostnem Kristusovem telesu se vidi, da ima isti Kristus trojno bivanje: biva v poveljčanem telesu v nebesih; navzoč je v evharističnem svetem Rešnjem Telesu; je pa tudi v svojem skrivnostnem telesu, sveti Cerkvi.

Cerkev je preprosta in ponižna, kakor je bil Kristus v svoji človeški naravi. Je pa tudi vzvišena in veličastna, kakor je bil Kristus v božji naravi. - Mnogi so ga ljubili in ga ljubijo z ljubeznijo, kakor je ni bilo deležno človeško bitje; zanj delajo, trpijo in umirajo. Mnogi so ga pa strastno sovražili in ga sovražijo, ker zahteva nepopustljiv boj zoper zla nagjenja. - Prav tako se godi njegovemu skrivnostnemu telesu, sveti Cerkvi.

Apostol Pavel večkrat govori v svojih listih o krepostih kristjana. Predvsem o treh "božjih" krepostih, o veri, upanju in ljubezni. Izmed

osebnih krepostih priporoča zlasti ponižnost. Mnogokrat pa našteva socialne kreposti, ki jih imamo do bližnjega. In tudi nagib dodaja: drug drugega udje smo, v Kristusu in v Cerkvi.

Franc Jaklič

Leinont: Glavni oltar v samostanski cerkvi

Oltar v kapeli Doma duhovnih vaj

Rožnovenska dolina: Fatimski pastirčki

Naša Gospa Fatimska

Moja mati

Mati! - Čudovita beseda! - Koliko toplote in mehkobe vsebuje! - Koliko dragih spominov se nam vzbudi ob misli na mater! - In ti vtisi in spomini so močnejši, kot katerikoli drugi. Neizbrisni so. - Kakor se pečat lepo vtisne v mehek vosek, tako se vtisnejo materini opomini in nauki v otrokovo nežno dušo in ostanejo v njej vse življenje, do smrti. Spomini na te zlate materine nauke drže otroka na pravi poti. Preveč so sveti in dragoceni, da bi se jim izneveril. - Svetniki in pesniki so znali dodobra ceniti materino ljubezen in ji peti hvalo. Sv. Avguštin je zelo lepo opisal svojo mater, ki je trideset let z materinsko ljubeznijo in vztrajnostjo molila za njegovo spreobrnjenje in bila končno uslišana. - Naš pisatelj Ivan Cankar je tudi moistrojsko opisal svojo slovensko mater in nam ohranil svoje dragocene spomine nanjo.

Površen človek bi morda dejal, češ, "kaj je posebnega, če mati ljubi svojega otroka. Saj je to samo po sebi umevno in čisto naravno". - Res je, da je naravno; toda zato ni materina ljubezen čisto nič manj spoštovanja in občudovanja vredna. - Toda če veren človek raziskuje še globlje ta "zakaj?", zakaj nas mati tako nežno ljubi, bo dobil odgovor: zato, ker je Bog tako uredil! Ko je namreč Bog ustvaril materino srce, je vanj položil dobršen koš svoje ljubezni. In to ljubezen mati nesebično razsipava za svojega otroka. - Ali ni velike podobnosti med ljubeznijo Boga in materino ljubeznijo?! - Ob besedi "mati", se nam misli v hvaležnosti nehote dvignejo k Bogu, ki je neskonč-

no moder in poln prekipevajoče ljubezni. Ta ljubezen ga je nagnila, da je ustvaril svet z mnogimi čudesi; toda materino srce je ena izmed Njegovih umetnin. - Materino srce je najdražji biser med ustvarjenimi bitji. - In če mati s svojo ljubeznijo tako močno ljubi svojega otroka, kako mora šele Bog, ki je Ljubezen sama, ljubiti svoje otroke! - Povsod v stvarstvu se najdejo dokazi božje ljubezni; zakaj svet, v katerem smo, je bil ustvarjen zaradi človeka, ki je krona stvarstva. Največji dokaz, da nas Bog ljubi, je pa ta, da nas je poklical v bivanje in nam dal neumrjočo dušo, da bomo na veke z Njim srečni.

Stvarnik je v svoji neskončni previdnosti in dobroti odredil, da matere tesno sodelujejo z Njim pri ustvarjanju novih življenj. - Bog bi lahko vsakega posameznika priklical v življenje na isti način, kot je to storil pri Adamu in Evi. Toda v ta namen se je raje poslužil zemeljskih mater kot svojih pomočnic pri ohranjanju in razširjanju človeškega rodu na zemlji. - Pod materinim srcem se začne novo življenje, Bog pa mu vdihne neumrjočo dušo. Toda dete raste devet mesecev v tem varnem zavetju, dobiva hrano od matere in se krepi, dokler ni zmožno samostojnega življenja. Po materi in očetu si prevzame lastnosti značaja in osebnost, po duši pa je izključno božja lastnina. - Ni torej čudno, da obstojajo tako tesne vezi ljubezni med materjo in otrokom. In te vezi ostanejo do smrti. Nobena razdalja in sila jih ne more pretrgati.

Bog, ki je ustvaril mater, je tudi pokazal dopadenje nad to svojo umetnino. Poslal je svojega edinorojenega Sina na ta svet. Privzel je našo človeško naravo. In to naravo si je privzel po Materi Mariji. Za to nalogo jo je pripravil na ta način, da ji je ustvaril posebno čisto srce: obvaroval jo je izvirnega greha in jo

obdaril s polnostjo milosti in dobrot. In božji Sin Jezus je bil dolgo vrsto let pokoren tej materi in je sprejemal od nje dokaze njene materinske ljubezni. - Svoj prvi čudež je storil na prošnjo svoje matere Marije v Kani Galilejski, ko je vodo spremenil v vino. - Posvetil je družinsko življenje s svojim zgledom. - In ko je umiral na križu, nam je svojo Mater Marijo izročil kot našo Mater. - Kmalu nato, ko se je poslovil iz zemlje in se vrnil v nebesa, je vzel k sebi v nebo svojo mater in jo za njeno zvesto službo matere bogato poplačal s tem, da jo je kronal za Kraljico nebes in zemlje.

* * *

Ko to premišljujem, mislim na tebe, mati! - Pet tisoč milj naju loči. Toda kljub temu sva blizu drug drugega, ker imava močno vez molitve, ki ne pozna razdalj. - Kolikokrat sem v duhu pri tebi na obisku. - Štirinajst dolgih let je že preteklo, kar sva si segla v roke v slovo in si mi s solznimi očmi rekla: Zbogom sin! - Bog naj te varuje na tvojih potih in pripelje srečno nazaj v domovino! --- Od tedaj se s telesnimi očmi nisva videla. Ti si v domovini, ki silno trpi pod rdečim jarmom, tvoj sin pa je v daljni Ameriki. Mladostna leta, ki sem jih preživel pod domačo streho ob tvoji skrbni roki, so danes le še kakor sanje, ki hitro minejo.

Tvoja pisma, ki jih prejeman v tujino, so kakor sončni žarki iz domače hiše in iz domače zemlje. Vselej mi prinesejo košček domovine. Hranim jih vse, kar si mi jih pisala v teku teh štirinajstih let - kot dragocen spomin nate. Njihovi odlomki so kakor biseri in sem jih zato zbral skupaj, ter tukaj zapisal, kot bi se bal, da bi šli v izgubo in pozabo. Naj vedo drugi, kako dobro mater mi je Bog dal.

Odkar se nisva videla, se je marsikaj spremenilo. Vojna vihra je ponehala. Naduti nemški nacizem je bil poražen. Narodi, ki jih je neusmiljeno tlačil, so zopet svobodno zadihali. Toda naši domovini je namesto zvezdemiru zasijala rdeča zvezda in ti vzela najstarejšega sina. Tedaj se je začelo zate trpljenje. Srce se ti je krčilo ob misli na sina, ki so ga rdeči krvniki vlačili sem in tja napol živega, ga mučili in končno nečloveško uničili njegovo mlado življenje. - Tvoja pisma, ki sem jih prejemal vsak mesec, so zgovorno pričala o tej tvoji neutolažljivi boli. - Tvoj drugi sin, ki piše te vrstice, pa je med tem postal duhovnik. Zapel je novo mašo, daleč proč od tebe, od očeta in domačih. - Kako velika žrtev je to bila zate, razodevajo tvoja pisma v tistem letu. Toda bila si močna žena in si tudi v tem videla ukrep božje volje. To žrtev si voljno darovala za svojega sina novomašnika z iskreno prošnjo do Vsemogočnega, naj napravi iz njega vrednega duhovnika po svojem božjem Srcu. - Leta teko z naglico. Tvoj sin vsak dan stoji pred oltarjem in se te spominja v najsvetejših trenutkih svete maše. Ti pa mu v duhu stojiš ob strani in podpiraš njegove prošnje s svojo zbrano in pobožno molitvijo. Šele večnost bo pokazala, koliko apostolskih uspehov v svojem duhovniškem življenju moram pripisovati tvojim gorečim prošnjim molitvam, katere obilno podpira žrtev in trpljenje! Mama! Vedi, da sem ti zelo hvaležen zanje. Bog ti jih bo stotero povrnil!

Od tvojih mlajših sta že dva stopila v zakonski stan; en sin in ena hčer. Dve hčeri pa sta še pri tebi. - Tvoji vnuki in vnukinje ti delajo veliko veselje, ko tekajo okoli tebe in veselo čebljajo ter te sprašujejo vse mogoče stvari iz radovednega otroškega sveta. Obenem pa te to marsikdaj naredi otožno, ker te spo-

minja na tista srečna leta, ko smo bili še vsi okoli tebe kot majhni otroci.

Ali se še spominjaš, mama, ko si nam pripovedovala o naši mali pokojni sestrici, ki je med nebeškimi krilatci od svojih detinskih let. Spomin na tega otroka nam je bil vselej svet. Hudo nam je bilo zanj, ker je bila vzeta iz naše srede. Po drugi strani pa smo bili ponosni, da imamo enega izmed nas v nebesih. Saj vemo, da so otroci, ki umro v krstni nedolžnosti zelo dragoceni v božjih očeh in nam zato lahko izprosijo od Boga dobrot in milosti.

Ali še veš, kako si nas kot majhne otroke učila delati znamenje sv. križa, ko si nas med prvimi molitvami učila ono ljubko in pristrčno: "Sveti angel, varuh moj, ..." In potem očenaš in zdravamarijo ter druge. - Vsak večer smo opravljali skupno večerno molitev; nismo smeli preje v posteljo, dokler jo nismo opravili. Spominjam se še dobro, da sem le takrat, ko sem okrevljal po pljučnici smel takoj po večerji v posteljo.

Dobro se še spominjam, da smo imeli v kuhinji na steni za štedilnikom prt, v katerega so bili vezeni razni okraski in pa napis: "Sonce ne sije tako lepo, kakor materino oko!" - Sedaj se šele zavedam resničnosti tega reka, ko že dolga leta nisem videl tega sija iz materinega očesa. - To tvoje oko je sijalo milo in lepo, kadar smo bili otroci pokorni in pridni. - Ko pa te nismo ubogali, si nas včasih kaznovala s šibo. Toda pregrešek je moral biti že zelo hud, da si to storila. Vedno pa se ti je pri tem videlo, da ti je težko kaznovati otroka. Toda vem, da je bilo tudi to storjeno iz čiste materinske ljubezni. Saj nisi ničesar bolj želela, kakor da bi bili tvoji otroci vzgojeni v pravem krščanskem duhu.

Včasih si pa nas kaznovala na drug način, ki je bil za nas mnogo učinkovitejši kot oni, prvi. To se je zgodilo tedaj, kadar se je zaradi naše neubogljivosti in trme naselila v tvoje materine oči žalost, ali celo solze. To je bilo za nas hujša kazen kot šiba. V takih primerih smo vselej želeli, da bi nas raje naklestila, kakor pa da smo morali gledati ža-

Lemont:
Pobožnost
križevega pota
med
"slovenskim romanjem"
4. julija 1959

lost, ki je sijala iz tvojih oči.

Še danes mi je žal, da sem ti ob neki priliki povzročil veliko žalost in nepriliko. - Bilo je nekega nedeljskega popoldneva. Eden od naših znancev iz Gorenske je prišel v Ljubljano in je pri nas na dvorišču spravil svoje motorno kolo za nekaj ur, ko je šel v mesto. S svojim prijateljem sem se igral s tem motornim kolesom, dokler ga nisva spravila v pogon in se z njim odpeljala z dvorišča. Rotila in prosila si me, naj se ne igram z motornim vozilom, da se mi ne zgodi nesreča. Saj sem bil komaj štirinajst let star. Toda nisem te poslušal, ko si klicala za menoj. Kmalu nato je na naš dom prišel policist, ker me je videl voziti motorno kolo, kar pa kot mladoleten nisem imel pravice. Tedaj si me morala zagovarjati, da nam ni bilo treba plačati globe.

Nikdar ne bom pozabil dneva, ko sem se poslovil od tebe in odšel v samostan. - Bilo je proti koncu avgusta leta 1943. Čeprav sem že več let težko čakal tega dogodka in se ga iskreno veselil, sem kljub temu težko občutil vso grenkobo slovesa od drage matere, od očeta, od bratov in sester. Predno sem odšel na postajo, sem stopil k tebi in ti podal roko. Beseda mi je zastala v grlu, polile so me solze. Že sem se obrnil, da odidem, pa sem zopet stopil nazaj k tebi v upanju, da ti bom mogel reči vsaj nekaj besed v slovo. Toda, ko sem ti zopet stisnil roko, so me znova polile solze, da nisem spravil besede iz sebe. Spominjam se še, kako si si s predpasnikom brisala solzne oči. To so bili zate in zame nepozabni trenutki...

Zaradi vojnih razmer nisi dobila skoro celo leto nobenega glasu od mene. Niti se nisi mogla udeležiti slovesnosti moje redovne preobleke, niti prvih obljub po končanem letu noviciata. - Kako si bila veselo iz-

nenadena, ko sem po mesecih negotovosti in skrbi, ki si jih imela zaradi mene, stal zopet pred teboj živ in zdrav in to pot v redovni obleki. Saj skoro nisi mogla verjeti, da je res. Upala si, da bom odslej blizu doma in se pripravljaj na poklic, ki sem si ga izbral. Toda najino veselje ni trajalo dolgo.

Prišla so leta begunstva in ločitev. Naš ata je odšel v begunstvo in ste ga zelo pogrešali eno celo leto; dokler se ni končno vrnil k družini. - Tudi dva od tvojih sinov sta odšla na tuje. Starejši je bil po nekaj tednih zvijačno vrnjen rdečim krvnikom. In danes nihče ne ve, kje počiva njegovo truplo. - Drugi sin pa piše te vrstice v tujini.

Šele po enem letu in pol begunstva (decembra 1946) sem dobil prvo pismo od tebe. Kakšno veselo iznenadenje. Tako sem vsaj vedel, da ste še živi in zdravi. Na pismu se vidi, da si ga pisala s tresočo se roko. Pismo si sklenila s sledečimi besedami: "Naj končam za danes moje slabo pisanje, ker oči so mi opešale in lasje osiveli. Saj ni čudno, ker jokam že od takrat, ko sem vas zadnjikrat videla; in moja bol je vedno hujša." - Dne 24. febr. 1947. si mi zopet pisala in mi znova odkrila svoje zlato materino srce. Takole si tokrat zapisala: "O kako pogosto se jaz spominjam na vas. Kako sem bila srečna, ko ste bili še majhni. Ko sem vas spravila zvečer spat in sem vas videla vse na svojih ležiščih, tedaj so vse skrbi z menoj legle k počitku. Sedaj pa, ko se zvečer uležem, se skrbi povečajo. V sanjah se mi prikazuje boleost, kako je s tem in onim. Resničen je pregovor, ki pravi: 'Majhni otroci, majhne skrbi, veliki otroci, velike skrbi'... Kako sem trpela in trepetala za enega in drugega, če je bil bolan. - Spominjam se tebe, ko si bil še čisto majhen, star šele nekaj dni in si bil ze-

lo bolan. Kako sem molila in prosila Marijo, naj te pusti živeti, če je božja volja; prosila sem jo tudi, da bi dobil ta poklic, kakršnega si sedaj izbral. - In ko si bil star deset let, si zbolel za pljučnico. Jaz sem sedela ob tvoji bolniški postelji sedem dni noč in dan in molila zate in obljubila sem te na Brezje Mariji. Zdravnik je kaj malo upal na ozdravljenje. - Toda, obrnilo se je na bolje. - Bilo je že pozno v jeseni, ko sem se šla zahvalit Mariji na Brezje. Šla sem od jutranje maše naravnost na kolodvor. Bilo je že malo snega. Bil mi je tako lahak korak od Otoč do božjepotne cerkvice, da sama nisem vedela kdaj sem dospela, čeprav sem hodila čisto sama. --- In takrat, ko si šel v Novo mesto. Kako je bila bridka ločitev. Mislila sem, ali so to sanje ali resnica. Ti si nas prvi zapustil. In še tako mlad si šel na tako težavno pot. In nisem mogla biti navzoča pri tvoji redovni preobleki. Ali bom mogla biti navzoča takrat, ko boš prvič stopil pred oltar. Ko to premišljujem, se mi zdi, da ne bom."

Ob novem letu 1948 si mi zopet pisala lepo pismo, ki je polno bogatih misli za duhovno življenje. Takole začneš svoje pismo: "Prejmi prisrčne pozdrave in novoletne čestitke. Zopet smo prestopili eno leto. Kako hitro teče čas človeku. Se mi zdi, da je bilo včeraj in je že minilo eno leto. Kar hitro bomo priromali do praga večnosti in konec bo vseh težav in bridkosti, pozabljena bo žalost in gorje tega sveta. Veselili se bomo združenja z Bogom. - Kmalu boš obhajal rojstni dan... Bog te blagoslovi in ohrani na mnoga leta, ter ti da dočakati tvoj srečni dan (mašniško posvečenje), po katerem hrepeniš. To veš, da je tvoja pot v teh težkih in razburkanih časih naporena in trnjeva. Toda vse težave se dajo premagati, če jih človek obrne na Boga. Tvoja pot ni bila postлана z rožami. Še kot otrok si zapustil svoj dom. Že s prvimi koraki v svet si začutil trdoto in begunstvo. In tako se tudi nadaljuje tvoja pot naprej."

Nato nekaj mesecev nisi dobila nobenega pisma od mene. Skrbelo te je, da sem bolan. Res sem bil takrat

Procesija s pokopališča k lurški votlini

Pri lurški votlini med sveto mašo

bolan. Bil sem pol leta v bolnišnici. Vedel sem, kako bi te skrbelo in bolelo, če bi vedela, da sem bolan. Posebno zato, ker sem bil daleč od doma in bi mi ne mogla prav nič pomagati. Hotel sem ti prihraniti to bol in ti zato nisem nič omenil, da sem bolan. Takole si mi v svoji materinski skrbi pisala meseca marca 1948: "Zakaj se nič ne oglasiš? Ali si bolan ali kaj je s teboj?... Bliža se tvoj godovni dan. Molila bom za tvoj dušni in telesni blagor in bom prosila, da bi ostal zvest najvišjemu Stvarniku nas vseh. K nam prihaja lepa vigred, katere smo se včasih tako prisrčno veselili. A zame je vigred že odcvetela in se ne povrne več. Skrbi in žalost ter visoka leta so me strla. - Sedaj pa končam svoje pismo. Kmalu piši, če si res bolan, da me ne bo skrbelo noč in dan." - Vem, draga mama, da so tvoje molitve v veliki meri pripomogle, da sem ozdravel in lahko nadaljeval pot do oltarja. Vidiš, Bog nas večkrat vodi preko trpljenja do zmage. Pri tem ima vedno svoj namen. Včasih nam ta namen da spoznati. Včasih pa nam spoznanje svojih načrtov da videti šele po prestopu praga večnosti. Naše slabotno meso se večkrat upira križem in se jih otepa. Toda vera nam zopet pravi, da vsakemu križu, ki nam ga Bog pošlje, pridene tudi svojo zadnjo pomoč. Čeprav mnogokrat težko umemo, zakaj nam pošilja to ali ono nadlogo, nam vendar zavest, da je neskončno moder in dober, pravi: "Kar Bog stori, vse prav stori!"

Koliko lepih spominov mi obujaš s svojimi pismi. Dne 27. maja 1948 si mi pisala: "Pišem ti danes naš veliki praznik (Sv. Rešnjega Telesa). Dobro se še spominjam, kako si včasih hodil za procesijo. Kako ti je bilo v veliko čast, da si lahko zvončkljal pred Najsvetejšim. In kako je bilo vse veličastno in slovesno na ta dan, ko se je blagoslov razlival

čez naša polja, travnike in naselbine. Sedaj pa je vse to minilo, ker pravijo, da se s tem 'ovira promet'."

Med tem sem ti sporočil novico, da sem se preselil iz Avstrije v Italijo. Dne 20. junija 1948. si mi na to sporočilo takole odgovorila: "Bila bi v velikih skrbih, ko bi bila preje vedela za tvojo dolgo in nevarno rajžo. Tako so pa šle vse skrbi tiho in neopažno mimo mene. In vse se je dobro izteklo."

Dan 29. novembra 1948. je bil zate in zame velik dan. Tvoj sin se je za vse življenje z redovnimi obljubami daroval Bogu. - Takole si mi v tem času pisala: "Sporočil si, da boš delal redovne obljube. Jaz bom molila ta dan zate pri sv. maši. Spominjali se te bomo tudi čez dan v molitvi. Bog te blagoslovi v tvojem redovnem življenju, ker se boš njemu daroval za vse življenje. - - - Blagor tistim, ki se iz ljubezni do Boga posvetijo samostanski tišini in se odrečejo vsemu posvetnemu. Res je treba veliko žrtev. Posebno v današnjih časih, ko je ta stan tako zaničevan in obrekovan. Pa bo enkrat tem večje zasluženje pri Bogu."

Mesec maj te je vsako leto veselil. Kot dobra krščanska mati si imela vedno močno zaupanje do Mater Marije. Rada si se udeleževala šmarnične pobožnosti v majniku. Tudi svoje otroke si navajala k temu. - Toda mesec maj te vsako leto spominja žalostnega dogodka, ko si zadnjikrat v življenju videla svojega starejšega sina. Proti koncu maja 1949. si mi pisala sledeče pismo: "Že se bliža proti koncu prelepi maj. Kako mi živo stopajo pred oči pretekli časi. Kako sem bila srečna, ko ste bili še vsi doma okoli mene. Kako si ti vsako leto delal Marijin oltarček in ga krasil s cveticami. - Upam, da sva bila v tem mesecu vsak dan združena v molitvi. Spominjala sem se te vsaki dan pri maši. In tudi Franceta (najstarejši sin,

vrnjen domobranec) se vedno spominjam in molim zanj. Nikdar ga ne morem pozabiti in ga tudi do smrti ne bom. Ravno danes je četrta obletnica, kar je bil odpeljan. Danes je tudi peta obletnica, kar smo se posvetili brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Razen tebe, ki si bil takrat že v samostanu, smo bili vsi navzoči. France je za to priliko prišel domov iz Višnje gore. - Nihče si ni predstavljal, da bo ravno čez eno leto moral nastopiti pot trpljenja." - - - Svojega najstarejšega sina si darovala domovini. Mnogokrat mislim nanj. Saj mi je bil svetel zgled krščanskega idealizma. Dala si mu trdno podlago verskega življenja. Vtisnila si mu v srce ljubezen in zaupanje do nebeške Matere Marije. Saj je bil vsa svoja mladostna leta član Marijine kongregacije v domačem kraju; več let pa celo njen predsednik. Ko sem mu razodel svoj načrt za vstop v samostan, je takoj pokazal, kako visoko spoštuje ta poklic in me blagroval ter dajal pogum. - Kot dijak je bil izredno marljiv in vesten. Dolgo v noč je vztrajal pri šolskih knjigah. Zjutraj pa je bil mnogokrat že ob treh ali štirih pri učenju. - Kako je bil vesel, ko je po končani trgovski akademiji kmalu dobil mesto uradnika v zavarovalnici, da je lahko pomagal očetu pri vzdrževanju družine. Imel je tudi že izbrano značajno krščansko dekle za svojo bodočo življenjsko družico. Toda, ko je prišla komunistična revolucija, se je kmalu pridružil borcem, ki so hoteli preprečiti rdečo tiranijo. Hoteli so ohraniti domovini Boga in vero. Za svoje plemenite ideale so morali dati svoje življenje. - Molimo, da bi bila kri teh mučencev skorajšnje poroštvo svobode naše domovine. Naj ti mučenci izprošijo spreobrnjenje svojim morilcem!

Človek, ki živi izven domovine, se ob praznikih najbolj živo spominja svoje mladosti, ki jo je preživel

pod domačim krovom. Božični prazniki so po vsem svetu prazniki domačnosti in ljubezni zaradi ljudomilosti Boga, ki nam je v svoji neskončni dobroti in usmiljenju poslal svojega edinorojenega Sina, da nas je zopet spravil z njim in nam odprl nebeško domovino. - Ob praznikih so tvoja pisma še posebej prisrčna. V novembru 1949. si mi pisala sledeče: "Sedaj se nam bližajo že zopet božični prazniki. Pa zmeraj in zmeraj smo še ločeni eden od drugega. Molimo, da bi nas Jezušček že enkrat uslišal, da bi vsi zopet enkrat molili skupaj pri njegovih jaslicah."

Oktobra leta 1950. pa si mi pisala sledeče pismo: "Bliža se praznik Vseh svetnikov in spomin vernih duš, ko se bomo zopet spominjali naših rajnih in molili za njih duše. Saj molimo zanje vsak dan. Te dneve pa nam pridejo še posebno živo pred oči. V duhu vidimo, kako smo bili včasih skupaj z njimi, kaj so delali in govorili. Pa je bila božja volja, da so se preselili pred nami v večnost."

Ob obletnici važnejših dogodkov v naši družini vselej "povasuješ" s tistim, katerega se obletnica tiče. V septembru 1951. si mi pisala in me spomnila enega takih majhnih, pa vendar zate in zame pomembnih dogodkov. Takole praviš: "Minila je osma obletnica, kar si se poslovil od nas in odšel na pot proti svojemu zaželenemu poklicu. Spominjam se še, ko si pred odhodom vsadil astre na vrtu za hišo. Cveteti so začele, ko tebe ni bilo več doma. Kadar sem prišla na vrt k tem nežnim in nedolžnim cvetkam, sem se vedno spomnila na tebe in zraven jokala. Francetu ni bilo prav, ker sem za teboj žalovala; rekel mi je, da ne smem biti žalostna, ker si šel od doma, ker si si izbral tak poklic, da bo blagoslov za družino. Ta ubogi otrok me je tako lepo potolažil; sedaj pa

za njim velikokrat jokam, ker ga ni od nikoder." - Da, mama; tudi jaz sem mislil na tebe, ko sem sadil astre. Prav zaradi tebe sem jih vsadil kot spomin na tvojega sina. Saj vem, kako si vedno ljubila cvetlice.

Ob koncu leta 1951. si mi zopet želela blagoslovljeno prihodnje leto: "To leto ti želimo še posebej srečno in blagoslovljeno. Ker to leto je zate nadvse pomembno in si še bolj potreben božjega blagoslova. Bliža se dan tvojega zaželenega trenutka. Prevzel boš nase nemajhno nalogo in odgovornost. Glej, da boš stopil pred božji oltar res kot pravi služabnik Kristusov..."

Čas beži z neznansko naglico. Naenkrat sem stal pred svojim ciljem. Posebno zadnje leto študija in zadnji meseci pred mašniškim posvečenjem teko vsakemu duhovniškemu kandidatu z veliko naglico. Saj so ti meseci polni neposrednih priprav na veliki dan. Srce je napolnjeno s svetim pričakovanjem in hrepenenjem. Takole si mi pisala v tistem času: "Sporočaj nam datum tvojega posvečenja in nove maše. Bili smo veseli tega sporočila, obenem pa še bolj žalostni, ker se nam ne bo uresničila želja, da bi bil ti med nami na ta tvoj slaven dan. - Razkropljeni smo vsepovsod. Franceta ni. Ivan je daleč od nas. - Božja volja je taka in moramo vzeti za dobro, obenem pa upati na veselo svidenje; če ne tukaj v solzni dolini, pa gori pri naši nebeški Materi Mariji. In v tej tolažbi bomo vseeno srečni in veseli... Duhovnih darov ti bomo dali na dan tvoje nove maše. - Ata naroča, da nam sporoči, ob kateri uri bo po našem času, da bomo takrat v cerkvi, ko boš ti opravljal prvo sveto daritev. Spomni se takrat naših rajnih sorodnikov in vseh naš živih. Mi bomo pa prosili zate, da boš mogel preko vseh ovir in težav

in da boš mogel nositi breme svojega poklica. Bog ti daj veliko milosti in moči, da boš premagal vsake skušnjave, da boš znal voljno potrpeti in da boš pravi apostol Kristusa." --- Kmalu nato sem prejel drugo, kratko, toda ganljivo pismo od doma. Tako se glasi: "Bliža se tvoj nad vse srečni novomašni dan. Ker ti ne moreva osebno dati blagoslova in na tvoje čelo narediti znamenje svetega križa, te v duhu blagoslavlja in pokrižava! - Tvoj oče in mati."

Končno je prišel moj zaželeni dan. Bilo je jasno nedeljsko jutro v maju. Sonce je ravno pokukalo iz za obzorja, ko je naš avtomobil brzel proti Chicagi. Zdelo se mi je, kot da so to samo sanje. - Ob sedmi uri se je razvila procesija iz župnišča v cerkev. V procesiji je pred škofom stopalo sedem diakonov, ki bodo prejeli sveto mašniško posvečenje. Orgle so glasno zadonele, ko je procesija vstopila v svetišče. Začel se je pomemben obred. Skušal sem biti kar najbolj zbran v teh svetih trenutkih; pa so mi misli kljub temu večkrat pohitele preko oceana k domaćim. Vem, mama, da ste bili tudi vi vsi takrat v duhu pri meni.

Naslednjo nedeljo pa je bil za nas vse drugi veliki dan. Prvič sem pristopil k oltarju in daroval brezmadežno Jagnje. - Novomašni dan je za vsakega duhovnika dan najlepših spominov in vtisov. S kakšnim navdušenjem vsak novomašnik zapoje: "Gloria in excelsis Deo!" - Ko sem delil prvič sv. obhajilo, sem v duhu videl pri obhajilni mizi tebe mama, ata, brata, sestre. - Po pridigi je novomašni blagoslov plaval izpred Marijinega oltarja čez morje v domovino k mojim dragim...

Kmalu po novi maši sem prejel tvoje pismo: "Sedaj ti napišem par vrstic, kako smo praznovali tvoj največji in najsrečnejši dan. Ob de-

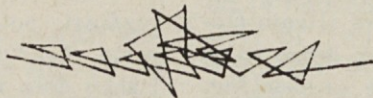
veti uri smo imeli na Rožniku zate naročeno sv. mašo. Iz Gorenskega so prišli sorodniki. Bil je lep sončen dan. Darovali smo zate sv. mašo in sv. obhajilo. - Ko smo prišli domov, smo imeli malo gostijo. Pogovarjali smo se, kako bi bilo lepo, ko bi imel ti novo mašo doma; koliko sorodnikov bi se je udeležilo. In tvoje sestrice bi te spremile v belih oblekah in z venčki na glavi... Popoldne ob petih smo šli v stolnico in smo bili najprej pri rožnem vencu, nato pri dveh pridigah, pri maši in nazadnje še pri petih litanijah. - Takrat si ti maševal in jaz sem bila čisto ves čas v duhu pri tebi. Solze so mi zalivale oči, ko sem mislila na tebe, ki si tako daleč od nas, sam, brez staršev in sorodnikov... Bog ti daj

srečo in blagoslov da boš v svojem duhovniškem življenju čim več dobrega storil za Boga in bližnjega. - Priporočam te tudi še naprej v Marijino varstvo, kakor sem te doslej."

* * *

Kdaj se bova zopet videla?! - Le Bog ve! - Iskreno želim, da bi lahko vsaj enkrat maševal v tvoji navzočnosti. - Tudi ti in ata želita isto. - To bo za nas vse najsrečnejši dan. - In takrat - ko se zopet vidimo, bomo dolgo, dolgo kramljali. Veliko si imamo povedati! Do takrat pa nasvidenje, mama! - Bog te živi in ohrani še na mnoga leta! --- Tvoj vdani sinko!

Viharnik

Ljubka Šorli, Gorica

Razgled z Matajurja

Za mano dolinice, klanci, stezice,
Beneške Slovenije revne vasice,
Trčmun, ki ob breg se okorni naslanja
in duhu Zamejskega tiho se klanja...

Tu gori ljudje,
ki v znoju in žuljih
od rojstva živè,
po strmih bregovih
zdaj travo kosè.

Nad mano nebo
prijazno se boči.
Pod njim, kaj se loči?

Počakaj, srce,
ne bij premočno -
tu v sinji višavi
za hip se ustavi,
da božjih lepot se naužije oko.

Na onile strani
se Stol nasmejani
ves soncu ponuja;
v dolini pod njim
iz sanj popoldanskih
se zbujajo
Breginj.

In Krn - starina,
igra se z meglami;
njegova bližina
kar misli omami,
saj skoraj ga, znanca,
potrepljem po rami.

Raz griček ob Soči
se Sveti Lavrencij
okrog razgleduje;
nad grobom poetovim
že-desetletja
moli in čuje.

Za Kozlovim robom tam doli v daljavi
očem se Tolmin prikriva;
ob belem mejniku tu v mehki travi
nanj misel je v meni živa...

O, góre predrage, planinski svet -
med vami tali krog srca se led...

"Hudič ima svoje prste vmes!"

"Hudič ima svoje prste vmes." Večkrat sem slišal te besede, a ob njih navadno nisem pomislil na hudobnega duha. Večkrat namreč kdo rabi besedo hudič, da z njo označi določeno osebo. Nekaterim je ta beseda prišla tako v navado, da niti niso mislili označiti človeka, ki so mu dali ta grd priimek, za slabega. Ljudje premalo verjamejo, da je hudobni duh, ki skuša človeka odvrgniti od Boga. Hudobni duh ima sposobnost, da v človeku vzbuja razne skušnjave in dvome. Vemo pa, da ni samo on vzrok skušnjav; povzroča nam jih tudi naše slabo nagnjenje in pokvarjeni svet. Hudobni duh se zna prav bistro posluževati obojega, da bi nas pridobil zase in svoje načrte.

Nihče ne more uiti skušnjavam. Najrazličnejše nas lahko napadejo. Nekatere slikajo človeku greh kot nekaj zelo prijetnega; druge so pa take, da so same po sebi zoprne in nadelžne. Kakršnekoli so, vse so nam lahko v duhovni napredek, ako se znamo in hočemo pravilno boriti proti njim. Tudi svetniki niso bili brez skušnjav. Iz evangelija pa celo zvemo, da je sam Jezus Kristus dopustil, da ga je hudobni duh trikrat skušal: v puščavi, na visoki gori in na tempeljski strehi. Hudobni duh je bil takrat popolnoma premagan. Jezusove skušnjave so za nas nedoumljiva skrivnost, ki nam daje koristne in tolažilne nauke, ako jo premišljujemo v ponižnosti srca. Kako zelo se je Gospod ponižal, da je dopustil te skušnjave. Ali nam ni dal z njimi nauka, kako se moramo boriti, kadar nas napadejo?

Na videz se zdi, kakor da se hudobni duh iz svojih številnih in težkih porazov nič ne nauči. V resnici je pa v svojem zapeljevanju vstrajen samo zato, ker upa, da bo med tisočeri porazi dosegel vsaj eno zmago. Najboljši lov za hudobnega duha so oni, ki sveto živijo. Ve, da jih bo težko ujel; morda sploh nima upanja na zmago, a to ga ne odvrne od zapeljevanja in nadlegovanja. Ve in čuti, da je sveto in bogoljubno življenje ljudi njegovemu delu zelo nevarno. Sveti ljudje povzročajo njegovemu delu veliko škodo. S posvetnimi ljudmi hudobni duh nima veliko dela. Ve, da so oni, ki ne skrbijo za svoje zveličanje, sužnji svojih slabih nagnjenj. Tudi njihove duše

hoče dobiti v peklensko brezno, a ni jim treba pošiljati dosti skušnjav, ker sami iščejo priložnosti za greh. Zakaj bi se trudil z njimi, ko se mu sami ponujajo! Dovolj je, da se jih malo dotakne z napuhom, pa so zavarovani pred spreobrnjenjem. Nekaj vabljivega jim prinese pred oči, da imajo priložnost nasičevati svojo poželjivost. Navdaja jih s prepričanjem, da greh bi tako huda zadeva, kot učijo pridigarji. S takimi je lahko delo. Samo neznatna skušnjavica, pa duša že drči po bregu proti pogubljenju. V razpoko, ki jo je naredil v človeško naravo izvirni greh in so jo osebni grehi razširili, potisne hudič od časa do časa svoje prste. Takó skrbi, da ostane ta razpoka odprta. Lahko delo ima z onimi, ki se mu ponujajo. Ni jih treba dosti skušati, da ostanejo njegovi. Včasih se zdi, da se jih je hudobni duh že kar naveličal. Zato jim v grehu ne nudi nobenih užitkov. Otroci greha pozabljajo, da je hudobni duh lažnik. Obljublja vse, kar kdo hoče. Ko pa pride čas, da bi držal besedo, hudobni duh utihne, kot da ga ni, in duša se spremeni v dolgočasno puščavo.

Tudi v naravi onih, ki se trudijo za sveto življenje, je rana. A milost božja po molitvi, pokori in dobrih delih celi rane in utrjuje ranljive točke. A pogosto je treba veliko ponižnosti in modrosti, da se točno odkrije najbolj ranljivo mesto. Pri ljudeh, ki se trudijo za krepost, si hudobni duh rad nadene krinko dobrega. Slabost človeške narave in človekova revščina ne prizanese niti svetnikom. Iskreno se trudijo, da bi odgovorili vsem božjim klicem. Toda ti klici niso vedno jasni. Pogostokrat vzbudijo v človeku le iskanje, kako bi popolneje spolnjeval božjo voljo in delal v večjo čast božjo. Tudi to plemenito in vzvišeno iskanje ni prosto človeške slabosti. Navadno to ni zagrešena slabost, ampak bolj izraz značajnih potez posameznika. Zato tudi svetniki postanejo večkrat negotovi v duhovnem življenju. Navdajajo jih razni dvomi, napolnuje jih zveličavni strah božji, ker ob številnih milostih, ki je v njihovih dušah padla na rodovitna tla, spoznavajo

svojo grešnost in nemoč. Njihove duhovne boje skuša porabiti hudič v svojo korist. Onim, ki v kreposti niso utrjeni, zlasti pa onim, ki se imajo za bolj krepostne kot v resnici so, so take misli zelo nevarne. Pri njih se rado konča tako, da se nehajo truditi za svetost. Onim pa, ki ne zaupajo vase, ampak se opirajo na božjo pomoč, hudobni duh ne more škodovati. Ponižno in zaupno prosijo za potrebne milosti in so vedno uslišani. Predno pa spoznajo, da jih je Bog resnično uslišal, morajo iti skozi trde boje, ki jih utrdijo in posvetijo.

Hudobni duh dela navadno skrito. Ne izda kar naravnost svojega načrta. Ve dobro, da človek ljubi svobodo. Zato se rad skriva za človekovimi osebnimi nagnjenji; nastopa tudi tako, da daje videz človekove osebne modrosti in osebnega modrovanja; skrije se tudi za človekove značajne posebnosti, na katere so posamezniki navadno zelo ponosni, ker mislijo, da jih dvigajo nad povprečne ljudi.

Pri krepostnih se hudobni duh posluži raznih zvijač. Raje se skrije za njihove kreposti kot slabosti. Navdihuje jim misli, da so sklepi, ki so jih naredili pretežki, da bi jih držali. Nekatere pridobi, da si naložijo pretežko breme, potem pa čaka, da se ga bodo naveličali. Hudobni duh se veseli, kadar je pri kom toliko uspel, da se zave da svoje svetosti. Kdor se namreč zaveda svoje svetosti, jo navadno polovico - ako ne vso - izgubi. Najbolj nevarno orožje hudobnega duha pa je napačna tenkovestnost, ki se zaje v človeka, ga navdaja z neprestanimi dvomi, napačnim strahom in ga odvrča od pravih namenov in ciljev.

Ko pa hudobni duh spozna, da pri ljudeh, ki zvesto služijo Bogu, nima uspehov, začne napadati tudi naravnost. Ker ima gotovo stopnjo oblasti nad naravnimi silami, povzroča stvari, s katerimi skuša zbegati svoje žrtve. Njegovo moč omejuje božja volja. Premalo se zavedamo, da se hudobni duh zanima tudi za dogodke na svetu, kar mu pa samo prav pride, ker želi, da ljudje mislijo, da ga sploh ni. Svet se pogreza v materializem in brezboštvo; hudobni duh dobro ve, da bodo ljudje, katerih vera je opešala ali pa popolnoma zamrla, morali verovati tudi v Boga, ako bodo verovali vanj (v hudobnega duha). Satan ima svoje prste vmes zlasti v preganjanju Cerkve. Besno sovrašтво do Boga in vsega božjega podpihuje v človeških srcih hudobni duh.

Opozarjam pa, da moramo biti zelo previdni,

kadar presojava, ali je kaka stvar delo hudobnega duha ali ne. Naša narava je slaba in človeški um preslaboten, da bi mogel zlasti v posameznih primerih prodreti v vse vzroke raznih pojavov in dogodkov. Hudobni duh je začetnik laži; zelo prav mu pride, ako ljudje delajo napačne zaključke in sebe zavajajo v zmoto. Vesel je, kadar kdo misli, da je nek pojav delo hudobnega duha, v resnici pa je samo posledica nepoznanih naravnih vzrokov. Poleg tega je vdan napuhu in mu prav pride, ako kdo občuduje njegovo moč tudi tam, kjer je ni. Vsaka zmota, vsaka laž, vsako nepoznanje resnice, ki ga je človek sam kriv, ker dela napačne zaključke in napak presoja, začetniku laži samo koristi. Zato začetniku laži ne smemo ustreči tako, da bi pripisovali njegovim silam in sposobnostim, kar ne razumemo ali ne poznamo.

Na tem svetu nikoli ne bomo vedeli, v kaki meri je Bog dopustil hudobnemu duhu, da je nadlegoval sv. Janeza Vianeya. Mislili bi, da se bo stari sovražnik človeka hitro vdal in odnehal v prizadevanju, da bi premagal svetnika. Hudič dobro pozna slabost človeške narave. Ve, da se morajo sveti ljudje boriti zoper svoja slaba nagnjenja, da ohranijo milost božjo in rastejo v svetosti. Vsak uspeh v duhovnem življenju je poraz za hudobnega duha. A vkljub številnim porazom je vztrajen v svojem zapeljevanju in nadlegovanju svetih duš. Navdaja jih z dvomi o poklicu, o pravilnosti pokore, o vrednosti molitve in dobrih del. Gotovo je bil hudobni duh tudi pri skušnjavah, ki so napadale arškega župnika. Lahko si mislimo, da je doživel veliko porazov in ponižanj. Njegovo delovanje samo nam to potrjuje. Hudobni duh ni bil zadovoljen s svojimi porazi. Arški župnik je delal z najboljšimi nameni in pod vplivom milosti tako ostro pokoro, da hudobni duh ni bil premagan samo v svojih napadih na svetnika; premagan je bil tudi v mnogih dušah prav zaradi župnikovega svetniškega življenja.

Kaj je hotel doseči hudobni duh z napadi na župnika? Odvrniti ga je hotel od tega, kar je dajalo župnikovemu delu uspehe. Zato ga je nadlegoval, da bi ga odvrnil od molitve; kratil mu je že itak kratko spanje, da bi zmanjšal njegovo dejavnost v

spovednici in drugem dušnopastirskem delu. Spravit ga je hotel celo iz Arsa. V vseh napadih na svetnika pa je hotel pokazati svojo moč in oblast. Zakaj ako iščemo pri hudobnemu duhu razloge za njegovo delovanje, ne smemo pozabiti na njegov napeh. Toda – lahko kdo vpraša – zakaj je Bog to dopustil? Sv. Janez Vianej je sleherni trenutek dneva daroval v čast božjo in rešitev duš. Zakaj potem Bog dopusti, da mu satan vzame še tisto kratko spanje, ki ga tudi največji spokornik potrebuje? Na to vprašanje je samo en odgovor: Bog je veliko bolj skrben za svoje svetnike kot smo mi, ki nam vstaja to vprašanje. Bog je hotel postaviti sv. Janeza Vianeja v večnosti zelo blizu sebe. A za tako veliko stvar je treba plačati. A tudi kdor plača, dobi zastoj. Bog je po Vianejevem zgledu pokazal, da ni meje v samopremagovanju in da njegova milost lahko naredi, kar človek ne zmore. Bog, ki je navdihoval nenadarnega duhovnika z znanjem in modrostjo, mu je dal tudi moč, da je lahko doprinal nadčloveške napore in lahko živel ob nezadostnem spanju in pičli hrani.

Poglejmo nekatere zvijače, s katerimi je hudobni duh hotel uničiti župnika!

Hudobni duh je začel na izreden način napadati arškega župnika pozimi 1824/25. Spokorno življenje je župniku izčrpalo telesne moči. Dejansko je mislil, da umira. V strahu in trepetu se je pripravljaj na smrt. Navdajal ga je strah, da je še malo naredil v primeri s tem, kar mora narediti, da bo zveličan. Hudobni duh je hotel spremeniti njegov strah v obup. Povečaval je v župnikovi domišljiji slabosti v smrtne grehe. Slikal mu je peklensko brezno, ki se odpira pred njim in mu prešepetaval: "Kmalu boš moral vanj." A pravi svetnik nikoli ne obupa. Po smrtnih bojih, ki so nam nepoznani, postavi hudiča, kamor spada in mu odgovori – kot odgovarja mož božji – s podvojeno gorečnostjo in zaupanjem v Boga.

Arški župnik je veliko molil. Po njegovem zgledu so tudi drugi veliko molili. Hudobnemu duhu je bilo to preveč. Začel je napadati župnika. Župnik ga ni videl, a

čutil je, da je navzoč. Posluževal se je piša vetra, ropota, ki ga povzročajo železni drogovi; posnemal je vse vrste glasbenih instrumentov. Dajal je vtis, da je povsod in nikjer, da je eden in da jih je nešteto. Vsa hiša ga je bila polna. Z nadlegovanjem je hotel utruditi župnika. Povzročal je tak ropot kot podgana, ki nemoteno teka po hiši. Sprva je Vianej res mislil, da je podgana. Ležal je v postelji, ki je bila zagrnjena z zavesami. Slišal je najprej rahlo čopotanje; "žival" se je približala postelji; vlekla je za zaveso in jo grizla. Vianej je vstal, da bi jo preplašil. Ropot je prenehal. Nobenega sledu več ni bilo o podgani. Kakor hitro pa je bil župnik zopet v postelji, se je začelo znova. Prinesel je v sobo vile, da je z njimi tolkel po zavesah in po podu. Podgana je grizla vso noč, a zjutraj ni bilo nobenega sledu na zavesah.

A ta pogosten pojav je bil samo začetek. Nekega večera, ob deseti uri, ko je šel ravno k počitku, so ga presenetili močni udarci na dvoriščna vrata. Zdelo se je, da hoče nekdo vdreti skozi vrata. Vianej je odprl okno in vprašal: "Kdo je?" Nobenega odgovora ni dobil. Priporočil se je Bogu in šel k počitku. Še preden je zaspal, se je zaslišal enak ropot, a to pot na vratih, ki so vodila v njegovo spalnico. Vstal je in zavpil: "Kdo je tam?" Nobenega odgovora. Ko se je ropot znova začel, je župnik mislil, da so tatovi. Dobil je dva krepka mladeniča, ki sta bila več noči v župnišču na straži. Nič nista mogla odkriti, čeprav sta slišala ropot. Vedela sta pa, da ropota ne povzročajo tatovi ali hudobni ljudje. Neke zimske noči je župnik zopet zaslišal ropot na dvoriščnih vratih. Hitel je doli meneč, da bo zalotil zločince in poklical ljudi, da jih bodo ujeli na begu. A ko je prišel doli, več ni bilo ropota in nobenega sledu v sveže zapadlem snegu. Župnik je bil tedaj prepričan, da ga nadleguje hudobni duh. Vdal se je v božjo voljo in molil, da bi mu Bog prišel na pomoč s svojimi angeli, kadar se bo hudobni duh spet odločil, da ga bo nadlegoval.

Omeniti je treba, da je bilo župnika spočetka strah. Mučeništva se ni bal, toda trepetajoč se je vlegel v posteljo zaradi

KRALJICA

ANGELOV

ropota, ki ga ni mogel razložiti. Ni še imel skušenj s hudobnim duhom.

Satan je začel z novo igro. Spravil je zaveso okoli postelje v gibanje, prevračal stole, spravil v nered pohištvo. "Zabijal" je žeblje v pod, žagal, oblal in sekal, kot da bi hotel zdrobiti hišo v drobne kosce. Drugič je posnemal na stopnicah orožnike, bobnal po mizi, po dimniku in po loncu za vodo. Spenjal se je kot splašeni konji v sobi v pritličju in skočil z zvenečimi kopiti na dvoriščni tlak. Na dvorišču je vpil, kot da bi imel tam svoj parlament, se je izrazil arški župnik. Včasih je povzročal ropot, ki je bil podoben tropi ovac, ki drvi iz hleva.

Posnemal je tudi petje slavčka in rjojenje leva. "Hudoba ima zelo grd glas," je dejal župnik. Kadar je bil posebno besen je stresel svetnika za noge; šel je mimo njega, da je čutil, kakor da gre roka preko njegovega obraza; vohal je proti njemu kot pes; bruhal pesek in podobno. Vlekel ga je, ko je bil v postelji; tudi dvignil ga je v postelji; vrgel ga je s postelje. Včasih, a zelo redko je poskusil bolj mila sredstva, namesto divjosti. Skušal mu je olajšati spanje; porinil mu je blazino pod telo, ga zavil in zazibal. Napadel ga je tudi pri belem dnevu, tudi daleč proč od župnišča. Ko je imel misijon v Montmerle-u, je ču-

til, da ga ponovno in ponovno stresa, ko je bil v spovednici. Ko je šel nekoč v St. Trivier, se je pred njim grmovje sklenilo, kot da bi mu hotel hudobni duh preprečiti nadaljevanje poti. Pogostokrat je ob prihodu domov našel podobo Oznanenja, ki mu je bila zelo draga, pokrito z umazanijo. Hudič mu je včasih tudi prišepetaval: "Vijanej! Vijanej! Jedec krompirja. Te bomo že dobili! Te že imamo!" Ako bi ga res že imeli, mu tega ne bi povedali.

Ali je Vijanej videl hudobne duhove? Enkrat v obliki netopirjev, ki so zatemnili njegovo sobo. Ob treh zjutraj na pokopališču v obliki črnega psa z žarečimi očmi in ščetinsasto dlako, ko je grebel po zemlji. A četudi ga ni videl pogosto, je spoznal njegovo bližino in njegove krinke, pod katerimi ga je hodil nadlegovat.

O delu hudobnega duha proti Vianeju imamo več prič. Najbolj dvomljivi raziskovalci so se o tem prepričali.

Ena izmed zadnjih zvijač hudobnega duha - tri leta pred svetnikovo smrtjo - je bila ta, da je pri belem dnevu zažgal njegovo posteljo. Bilo je med 40urno pobožnostjo. Vianej je odšel iz svoje spalnice kmalu po polnoči, ker je začel zgodaj spovedovati. Ob sedmih so ga prišli klicat v spovednico, da je v njegovi sobi ogenj. Župnik je samo izročil ključ in dejal: "Ta nesrečna hudoba ni mogla ujeti ptiča, zato je zažgala njegovo kletko."

Našli so gorečo posteljo, baldahin nad posteljo in zavese ter pohištvo v bližini postelje. Ogenj se je ustavil, kjer so bile relikvije sv. Filomene tako, da je zarisal popolnoma ravno črto na meji škode napodu in na stropu. Nihče ni mogel ugotoviti, kako se je ogenj začel in zakaj se ni razširil naprej, saj je bil strop zelo nizek, star in suh. Tudi niso mogli ugotoviti, kako je ogenj ugasnil. "Dolgo časa sem molil za to milost," je dejal Vianej. "Končno sem uslišan. Sedaj sem res najbolj reven v fari. Vsi imajo postelje... Jaz je več nimam." Ako bi pričakovali po takih nadlegovanjih hudobnega duha iz svetnikovih ust besedo presenečenja, bi se motili. Mož božji je bil navajen hudičevih obiskov nad 30 let.

Vsako leto je imel na stotine njegovih nočnih obiskov.

O hudobnem duhu Vianej ni rad govoril. Ni hotel dajati slave in pomena ne hudobnemu duhu ne sebi. Z vso prepričevalnostjo pa je govoril o njem onim, ki so dvomili, da hudobni duh obstoja.

Ako bi imel hudobni duh namen, vzeti župniku spanje, potem bi zmagal. A to ni bil njegov namen; hotel je doseči več. Vianej je prišel nekega dne ves utrujen v pritličje. Njegove oči so bile udrte, lica bleda, ves se je tresel; bil je na koncu svojih moči, morda tudi na koncu svoje potrpežljivosti in upanja. Vso noč je imel luč prižgano, da je lahko videl svete podobe svojih dragih svetnikov in je tako lažje porabil nespečnost za molitev. Ko ga je hudobni duh napadel, se je oborožil z znamenjem križa. Včasih je spregovoril nekaj zaničljivih besed svojemu sovražniku. Ob takih prilikah je nastal mir, a samo za nekaj časa. Nato pa se je znova začel hrušč, ki je naraščal. Čim večji je bil hrušč, tem bolj je bil vesel svetnik, zakaj vedel je, da to pomeni, da bo naslednji dan prišel k spovedi velik grešnik.

Ohranjen je razgovor med arškim župnikom in obsedeno žensko. Bilo je popoldan 23. januarja 1840 v kapeli sv. Janeza Krstnika. Navzočih je bilo še osem drugih oseb. Hudobni duh je govoril skozi usta obsedene ženske. V divjem srdu je bruhal proti svetniku svoje pritožbe:

"Ti umazana krastača, kako me mučiš. Borimo se drug proti drugemu... A vkljub temu se včasih zgodi, da delaš zame... Zakaj sprašuješ vest spovedencem? Ali ni dovolj, kar jaz naredim zanje? Zelo rad se podaš v samoto. Ali ne? Zakaj vstajaš tako zgodaj? Nepokoren si škofu, ki ti je naročil, da moraš paziti nase. Zakaj pridigaš tako preprosto? Imajo te za nevedneža. Zakaj ne pridigaš kakor v mestih. O, kako všeč so mi slavne pridige, ki ne naredijo nobene škode in puste ljudi živeti kakor hočejo in kakor se jim zljubi..."

Neka druga obsedena ženska pa je dejala: "Ako bi bili na svetu trije taki kot si ti, bi bilo moje kraljestvo uničeno. Vzel si mi že več kot 80.000 duš."

Ko je hudobni duh žel take poraze, da je kar besnel v onemogli jezi, se ga Vianej več ni bal. Po milosti je arški župnik dosegel visoko stopnjo popolnosti, zato je lahko z božjo pomočjo premagoval hudobnega duha. Hudobni duh je tudi pri Vianeju poskušal z zvijačami.

Vianej je spreobrnil mnogo duš, a sam sebe je spraševal: "Kaj sem pa naredil za svojo?" To prašanje ga je zelo mučilo. Resno se je spraševal, ali res hodi po pravi poti zveličanja? Ali dela za svoje zveličanje? Biti zveličan pomeni biti svetnik in uživati Boga. In kdor hoče uživati Boga v nebesih, se mora na to pripravljati že na zemlji. Kdaj se bo Vianej pripravil?

To je bilo ranljivo mesto v močni in sveti duši. Vianej je hrepenel po zbrani molitvi. Vsak prost trenutek je porabil za molitev. In končno je bilo tudi njegovo duhovniško delo neprestana molitev. Po večurnem spovedovanju je šel vedno vase in pripravljaj svojo notranjost za božjo luč, ki bi ga vodila in mu kazala pot. Prosil je in čakal za razsvetljenje. Spaševal si je vest. In zdelo se mu je, da nekdo odgovarja, Toda kdo? On sam, njegova gorečnost ali sebičnost, strah pred delom? Ali res hoče Bog odvrniti svojega služabnika od brezplodnega dela? Ali pa ta vprašanja stavlja hudobni duh? Ni lahko izslediti pravega izvora čustev, dvomov in ugibanj, ki se podijo po mislih.

"Rešuješ duše, a pogubljaš svojo?"

"Umakni se! Ne čakaj, da bo smrt uredila račune v tvoji duši."

"Nimaš več dosti časa za objokovanje svojih ubogih grehov. Zato stori to kmalu."

Kolikor moremo soditi je Vianej vedno živel v božji navzočnosti. V vsakem romarju je videl Kristusa, ki ga je ljubil in tolažil. Toda videl Ga je skozi zagrinjalo. Zanj bi bila prava tolažba, ako bi Ga gledal od obličja do obličja. Zdelo se mu je, da ne bo mogel dati Gospodu popolnega dokaza svoje ljubezni, dokler ne bo mogel izliti iz sebe vso svojo globoko vero v neprestano molitev. Vemo, da je bilo vse njegovo življenje in delo neprestana molitev; in ravno to je vzbujalo v njem hrepenenje po trajni, globoki in zbrani molitvi,

ki ne bi bila nikoli zaključena, ki je ne bi nič motilo in v katero bi izlil vse svoje češčenje in svojo ljubezen. Hudobni duh ve, da je molitev v samoti več vredna kot vse drugo delo za duše. So pa tudi duše, ki tako močno hrepenijo po Bogu, da znajo ohranjati zbranost tudi sredi dela in vrvenja sveta. Take duše imajo popolno spoznanje minljivosti tega sveta. Ljubezen do bližnjega jih vodi k žrtvovanju za rešitev duš. Svoje delo spreminjajo v molitev in daritev in ob tem čutijo, da še niso dovolj naredili za zveličanje bližnjega. V njih je namreč žeja - podobna Odrešenikovi žeji - po dušah, ki je ni mogoče v tem življenju nikoli ugasiti. Ta žeja jih vodi k neprestani in vedno večji dejavnosti, iz katere znajo s pomočjo milosti odstranjevati vse človeške slabosti. Vianej je spadal k takim dušam. Zato je bilo njegovo delo tako uspešno. Hudobni duh pa je hotel na vsak način preprečiti njegove uspehe v delu za duše. Ker mu ni mogel drugače do živega, ga je varal z mislijo, da mora iti v samoto, v samostan, da bo lahko vedno molil. Želja po po kontemplativnem življenju je bila v Vianeju vedno močnejša. Opazimo jo že zelo zgodaj v njegovem duhovniškem delu, saj je že leta 1827 prosil škofa za odstavi- tev iz službe župnika. Ko je škof zvedel, da Vianej misli iti v samostan, sploh več ni maral slišati o njegovi želji. A skušnjava je postala tako močna, da je svetnik več ni mogel skrivati. "Bog mi je dal praktično vse, za kar sem ga prosil, le tega mi ne da, kar ga prosim zase." je zaupal pobožni duši. Pa mu je odgovorila: "To pa zato, ker prosite Boga, da bi vas vzel iz Arsa in Bog noče tega." Želja po samoti je bila tako velika, da je Vianej skušal skrivaj odditi iz Arsa. Porabil je temno noč, okoli dveh zjutraj; skrivaj je zapustil vas in skoro tekel po cesti. Prišel je do razpotja, kjer je stal križ. Tam se je nenadoma znašel ob vprašanju: "Ali vršim božjo voljo?" Vrnil se je in začel ostro pokoro. Lahko si predstavljamo srd hudobnega duha, ki se je že veselil zmage, a je bil tako nepričakovano poražen. Prvi poskus bega se je izvršil okoli leta 1840.

Leta 1843 je zbolel. Lotila se ga je

huda pljučnica. Zdravnik je že ugotovil, da umira in mu je prisodil samo še 30 minut življenja. In Vianej sam pripoveduje, da je slišal poleg postelje hudobnega duha: "To pot te pa imamo." Ars je bil poln romarjev. Škof je poslal duhovnika za spovedovanje, a nihče ni hotel iti k spovedi k drugemu kot Vianeju. Romarji so molili za umirajočega župnika in prižigali sveče pri oltarju sv. Filomene. Ko so zvedeli, da Vianej umira, so zaobljubili 100 maš in veliko svečo pred podobo sv. Filomene. Med prvo zaobljubljeno mašo je Vianej ozdravel. To bolezen je smatral za opomin, naj se pripravi na smrt. Torej mora iti v samoto; do sedaj je delal za druge, čas je, da začne delati tudi zase. Da bi se po boleznih hitreje opomogel in bil sposoben za samostansko življenje, se je popolnoma prepustil zdravniku, si privoščil dvojno močno okrepčilo in še kozarček starega vina. Škof mu je predpisal počitek, zdravnik pa spremembo zraka. Vianej je smatral to za božji opomin, naj začne kontemplativno življenje. Dobil je sobo v hiši svojega brata v Dardilly-ju. Mislil je, da bo tam našel mir pred ljudmi, a se je motil. Ni vedel, da bodo množice romale tja, kamor bo šel. Le eno noč je imel mir. Romarji so ga iskali, dokler ga niso našli. Prišlo je tudi odpustništvo 23 mladih mož iz Arsa, da so ga prosili, naj se vrne. Vianej je začel dvomiti, ali vrši božjo voljo ali ne. Iz bratovega doma se je umaknil množici v 60 milj oddaljen kraj k Naši Gospe v Beaumont-u, kjer naj bi tudi odločil svojo bodočnost. A komaj je tam odmaševal, je izjavil: "Bog me noče tukaj. Grem nazaj v Ars." Z vo-

zom se je peljal v svojo faro. Vso pot je molil in jokal. Ko je zagledal zvonik svoje farne cerkve, so začeli zvoniti z obehma zvonovoma. Ljudje so pustili delo in vsa fara se je zbrala, da pozdravi svojega dragega župnika, ki bi ga bila kmalu izgubila.

"Vse je bilo izgubljeno?" je dejal župnik. "O, dobro! Sedaj je vse popravljeno. Ne bom vas zapustil, otroci moji."

Ko je po nekaj dnevih videl morje romarjev okoli spovednice, je dejal: "Kaj bi se zgodilo z mojimi ubogimi grešniki?"

Zakaj mu ni prišla ta misel preje? Ne moremo odgovoriti, ker ne moremo razumeti svetnikov. Oni nosijo v sebi veliko nasprotij. Ljubi Boga! Ta zapoved svetnika popolnoma prevzame. V njo se poglobi, ker je duhovno življenje združenje z Bogom. To združenje tako resnično in globoko doživlja, da teži po kontemplativnem življenju. Ljubi svojega bližnjega! Povprečni ljudje mislijo, da so storili svojo dolžnost, ako bližnjemu ne store večje krivice. Ljudje žive vere, ki teže po svetosti, pa se ne le zavedajo dolžnosti dobrih del do bližnjega, ampak čutijo nujno potrebo, da se za bližnjega žrtvujejo. Moli in delaj! Povprečni ljudje delajo ali pa molijo. Z delom upravičujejo zanemarjanje molitve in z molitvijo upravičujejo zanemarjanje dela. Svetnik pa oboje spolnuje do skrajnosti; popolnoma pozablja nase in na svojo udobnost in je še prepričan, da še ni nič vrnil Bogu, kar je od njega prejel.

Ako človeško presojam, kako je Vianej skušal zbežati iz fare, da bi uresničil svojo željo po molitvenem življenju, se nam zdi njegovo početje čudasko. Ako pa vsaj nekoliko poznamo duševne boje, skozi katere mora iti Bogu posvečena duša, slutimo velikost in veličino njegovih bojev.

Pozneje je skušal Vianej še enkrat zbežati iz fare. Nameraval je odditi zopet skrivaj, a se je razvedelo. Na begu je bil ujet. Nekdo mu je vzel brevir, da bi ga prisilil k vrnitvi. Vianej je res moral nazaj v župnišče po drugi brevir. Ko je prišel v svojo sobo, je zazvonilo angelovo češčenje. Vianej je pokleknil in molil. Nato je iskal brevir. Med iskanjem se je ozrl na

Spodaj: Današnji ARS

sliko pokojnega škofa. Oglasila se mu je vest. Spomnil se je, da ga škof ni pustil v samostan. Na dvorišču je čakala množica. Šel je med ljudi in dejal: "Pojdimo v cerkev!" Pokleknil je pred tabernakelj in molil. Nato je šel v zakristijo, si nadel korak in štolo in se podal v spovednico.

Ko je Vianej gledal nazaj svoje ravnanje, je dejal: "Delal sem kot otrok."

Bojev, skozi katere je moral iti sv. Janez Marija Vianej, ne razumemo. Ako bi hudobni duh prišel naravnost, bi Vianej takoj spoznal njegovo namero. A skril se je pod pretvezo dobrega. Vendar pa je zgubil svojo igro, ker je bil Vianej mož božji in ni iskal drugega kot spolnjevanje božje volje.

Po tihi maši moli duhovnik naslednjo molitev k sv. Mihaelu: *Sveti nadangel Mihael, brani nas v boju; bodi nam v pomoč zoper zlobnost in*

zalezovanje hudega duha. Ukroti naj ga Bog, ponižno za to prosimo. In ti, vodnik nebeške vojne, satana in druge hudobne duhove, ki hodijo po svetu v pogubo duš, z božjo močjo v pekel pahní. Amen. - To molitev je sestavil papež Leon XIII. Nekega jutra se je po daritvi svete maše sestal s kardinali. Naenkrat se je zgrudil, kakor da bi mu prišlo slabo. Takoj so poklicali zdravnika; prišlo jih je več. Nobenega znaka ni bilo, da bi mu srce še bilo; zgledalo je, kot da bi življenje zapuščalo ostarelo telo. Naenkrat pa se je sveti oče prebudil iz oslabeledosti in bil zopet živahen kot poprej; "Kakšen prizor mi je bilo dano videti!" Videl je čase, ki prihajajo; zlobne sile zapeljujejo v zmote in satan divja proti Cerkvi v vseh deželah. A v pravem času pride sv. Mihael in vrže satana in njegove trume v peklensko brezno. Po tej prikazni je papež sestavil molitev, ki jo molimo po tihi maši.

Priporočljivo je, da to molitev molimo tudi zasebno.

S. K.

Poročila iz Sirakuz

PETO LETO

Medtem, ko je praznoval katoliški svet prvo stoletnico Marijinih prikazovanj v Lurdu, se je srečno končala prva petletka čudežnega Marijinega joka v Sirakuzah.

Pet let je res majhno število, a pomeni veliko, saj je padlo rodovitno seme v marijansko zgodovino. Ves ta čas so romale množice ljudstva k preprosti mavčevi sliki Marijini, ki je na oltarju sredi mestnega trga.

Zaupanje, s katerim se neštevilni romarji, zlasti ob obletnicah solzenja, obračajo na Madono, je res veliko in so vsi tisti, ki so prerokovali hiter padec tega češčenja, razočarani. Lahko trdimo, da to češčenje narašča leto za letom in bo trajalo, dokler bo svet obstal.

Če hočemo dati petemu Marijinemu letu ime, moramo reči, da je leto velikega napora za uresničenje projekta božjepotne cerkve. Okoli 100 arhitektov sedemnajstih

narodnosti se je zavzelo za načrt te cerkve. Sicilijanski episkopat je v decembru l. 1953 zahteval hitro zidavo cerkve, ki bi vse čase spominjala na čudež. Pa kot pri vsaki stvari, ki se odigrava v središču človeškega dogajanja, je bilo že vnaprej videti, da se bodo nasprotne kritike oglasile.

V načrtu je bil "Svetilnik" romarske cerkve jokajoče Marije, ki je pa naletel na velika nasprotovanja med svetovnimi umetniki. Poleg tega je bilo 9. septembra 1957, ko je bil že registriran dekret predsednika republike, preklicano dovoljenje ministrstva za javne zgradbe, češ, da bi s tem trpela svetloba narodnega parka, ker bi zavzela konstrukcija gotov prostor. Tako se delo ni premaknilo. Da bi mogli vse to urediti, je šla posebna komisija uglednih meščanov pod vodstvo nadškofa v Rim. Vse prizadevanja so bila zelo počasna, ker je bil dekret preklican in kar se tiče čudežnih dogajanj, so ta naletela na ugovore. Pa znano je, kako tolaži sv. Bernard, da se pod Marijinim varstvom ni bati ničesar, z njeno pomočjo bo dosežen cilj.

Peto leto je prineslo vzrok za veselje

in tolažbo. 17. januarja 1958 je sprejel zastopnike mesta Sirakuze sv. oče Pij XII. Vodil jih je nadškof Baranzini. Zastopstvo je poklonilo papežu kopijo mavčeve slike jokajoče Madone v srebrnem okvirju. To darilo sta izročili sv. očetu dve osebi, ki sta bili priči Marijinih solza. Vprašal je navzoče: "Ali boste sezidali cerkev?" in ko so mu zagotovili, je vidno ginjen rekel: "To bo odlika za vas, ker bo Mariji na čast." Veliko tolažbe je nudil tudi razgovor s kardinalom Constantinijem. Tudi on je bil navdušen za ta načrt, ki naj bi kot Svetilnik v obmorskem mestu prepeval hvalnice na čast Brezmadežni.

Druga razveseljiva ugotovitev je bila obnovitev del zdravniške komisije za proučevanje nenadnih ozdravljenj, ki so se zgodila na priprošnje jokajoče Marije.

Slika spodaj: Kardinal Wyszyński deli sv. obhajilo pred podobo jokajoče Marije

Enega izmed teh sestankov se je z dovoljenjem državnega tajništva sv. očeta udeležil prof. Luigi Gedda. Zdravniška komisija je izrekla svoje prvo pozitivno potrdilo v slučaju gospe Ane Gaudioso Vassillo iz Francofonte, ki je bila na izreden način ozdravljena težke rakove bolezni, katere zdravniki niso mogli ozdraviti.

O binkošti 1. 1958 je obiskal Sirakuze nadškof, kardinal Frings iz Koelna, ki je jokajoči Mariji predložil mnogo prošenj svojih vernikov. V svojem govoru je zatrdil, da je Marija jokala za grehe človeštva.

Poseben vzrok zadovoljstva nam nudi tudi pisan dokument papeža Pija XII., ki je bil poslan Mons. Baranziniju ob 25 letnici škofovstva, kjer omenja sv. oče zidava krasnega templja na čast jokajoči Mariji.

Iz vseh delov sveta prihajajo romarji v Sirakuze, najganljivejši so oni, ki jih vodi tja bolezen in pa nedolžni otroci. Pred nogami jokajoče Madone se zgrinjajo množice revežev, ki prihajajo bos, škofje vodijo vernike tja in odlične osebnosti so že obiskale Njo, ki je pribežališče vseh. Sirakuze pozdravljajo v svoji sredi škofe, senatorje, ministre, odlične redovne družine in mnogi so, ki ne povedo svojih imen, ker hočejo govoriti samo z Njo, ki ne gleda na odličnike, temveč so ji pri srcu vsi, ki potrebujejo njene priprošnje. Zlasti meseca maja in oktobra, posebno pa še na obletnice solzenja, so Sirakuze polne romarjev. K Njej prihajajo ženini in neveste, novomašniki, da darujejo svojo prvo daritev na oltarju Brezmadežne, itd.

V petem letu so se postavili oltarji po širnem svetu na čast jokajoči Mariji, tako n. pr. kapela na Malti, na Poljskem v Čenstohovi oltar, enako v Middletown v USA, v Buenos Aires, v Braziliji je v načrtu cerkev na čast Njej, ki je jokala tudi zanje. K Njej prihajajo pisma in poklonitve iz Nemčije, Litvanskega; vsakdo, ki pride v Sirakuze, želi prinesti svojim domačim spominček. Različne revije po vsem svetu širijo zanimanje za jokajočo Marijo, radio seznanja ljudstvo o nenavadnih dušnih in telesnih ozdravljenjih ter navdušuje prebivalstvo za zidavo božjepotne cerkve. Tudi

v filmih se proslavlja pod naslovom: "La Madonna delle Lacrime" (Jokajoča Madonna), "La citta del prodigio" (Čudežno mesto)-----

Potrudimo se še Slovenci, ki želimo ostati Marijin narod, da bomo v svojih molitvah izprosili čimprejšnjo zidavo cerkve, da ne bo mavčeva slika, ki je izpostavljena

vsem vremenskim neprilikam, utrpela preveč škode in da se bo Marija, ki je jokala tudi za grehe našega naroda, milostno ozrla nanj, saj se zatekamo k Nji, ko pojemo:

Marija, k Tebi uboge reve,
mi zapuščeni vpijemo.
Objokani, otroci Eve,
v dolini solz zdihujemo.

Lojzka Verbic

Lemont:

Med mašo pri lurški votlini
ob premurskem romanju

26. julija 1959

Lemont:

Članice Slovenske Ženske Zveze
med mašo pri lurški votlini

19. julija 1959

Mladinska prireditev SŽŽ

v Lemontu v nedeljo 19. julija 1959

Marta Kraševac, Frida Logonder in Nandi Stanovnik so zapele venček narodnih pesmi

Anita Wipotnik v slovenski narodni nosi pleše; dokazala je, da dobro napreduje v tej umetnosti

Grafova fantka muzicirata in pojeta

Miriam Leskovar pleše

P. Bertrand Kotnik OFM

Zaliv Grande Traverse

LEGA KRAJA

Južno od malega zaliva Little Traverse, kjer je misijon Arbre Croche oziroma sedanji Harbor Springs, se nahaja večji zaliv z imenom Grande Traverse t. j. Veliki Brod. Franco-ski trgovski popotniki so imenovali brod, ki je bil širok 25 do 30 milj, grande traverse. S svojimi malimi čolni tedaj niso veslali po odprtem jezeru ampak vedno ob bregu. Kjer je napravilo jezero zalive, so jih pa morali presekati. Po indijansko se je imenoval ta zaliv najbrž Kitchi Wikwedong. To ime omenja Fr. Pirc v pismu Leopoldinski družbi dne 1. oktobra 1843. Kitchi pomeni: veliki, Wikwedong pa: v zalivu, torej v velikem zalivu.

Tu se nahaja katoliška indijanska naselbina Peshawbestown. Baraga je pisal Pishabé town oziroma se je po-

služeval angleškega prevoda Eagle town. Catholic Directory piše še leta 1925 Peshabe town. Črka "s" je torej prav novejši dodatek. Ime pa je prejela vas po indijanskem poglavarju Pichobe, kakor je zapisal to ime po francosko naš misijonar Fr. Pirc. Skoraj gotovo je to ime istovetno z imenom otavskega poglavarja ob Huronskem jezeru Pe-shau-ba, ki ga je srečal nekaj desetletij poprej indijanski ujetnik John Tanner. Severno od Pashawbestowna je kraj Omena, ki ga pa pozna šele naš misijonar Mrak. Nato je Northport, kjer so pristajale ladje za časa Barage. Blizu tam na obali michiganskega jezera je rtič Cat Head Point. Tu nekje je morala biti indijanska vas Kachagens ondibaning, ker pomeni indijansko ime Mačja glava, kakor pravi Fr. Pirc. Tam nekje, kjer stoji dandanes mesto Traverse City, je morala stati, sodeč po Ba-

ragovem zemljevidu iz leta 1833, tudi indijanska vas. Baraga in Pirc ne navajata posebnega imena. Pirc govori samo o vasi notri v zalivu. Na polotoku, ki deli zaliv v dva dela, je bila protestantska indijanska postaja. Sedaj se imenuje Old Mission. Baraga je zaznamoval na svojem gornjem zemljevidu tudi kraj prve vasi Grande Traverse. Bilo je še več malih indijanskih naselbin ob obali zaliva. Misijonarji ne navajajo posebnih imen. Govore samo o zalivu Grande Traverse.

Coltonov atlas iz leta 1871 ima za Old Mission še ime Grand Traverse City. Metropolitan Catholic Almanac pa navaja očitno za Peshawbestown ime "Grand Traverse Bay, Leelanau Co." Zato je treba vzeti tudi zgodovino pokristjanjenja Traverse-a v celoti. Najbolj obširno

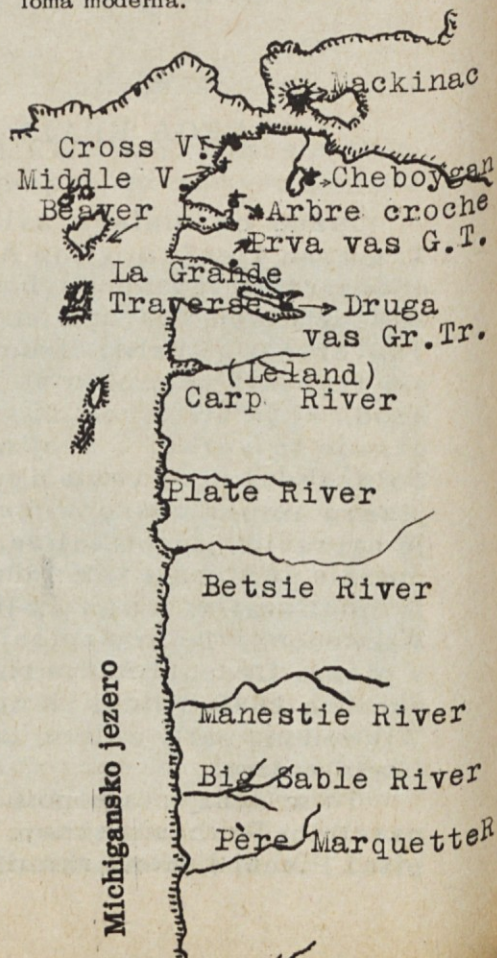
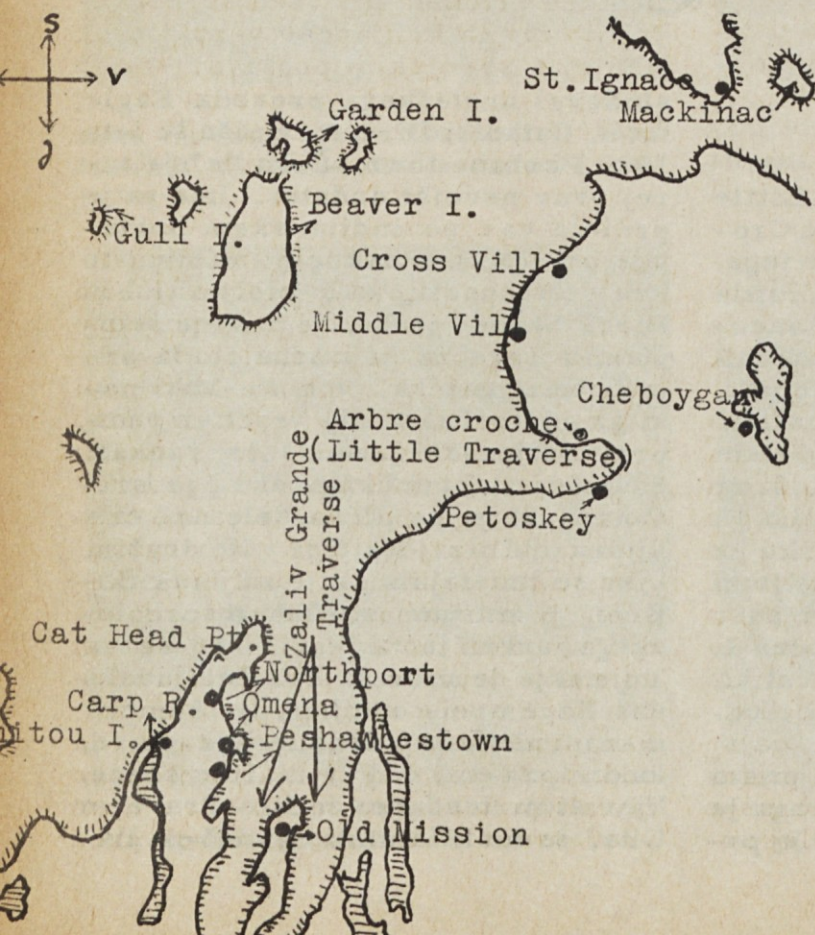
nam o tem poroča naš misijonar Fr. Pirc v pismu, ki jih je pošiljal od leta 1842 do 1852 svojemu škofu Lefeveru v Detroit. (Na tem mestu se moram zahvaliti Mr. Jos. Gregorichu za veliko uslugo, da mi je dal poleg drugega tudi to pismo na razpolago.)

BARAGA PRVI SEJAVEC BOŽJE BESEDE

Imenoma omenja Baraga Grande Traverse prvič 25. avgusta 1833, ko podaja Leopoldinski družbi zadnji pregled svojega misijonskega delovanja v Arbore Crocheu: "Vključujem tukaj mali zemljevid onega dela Michigana, kjer so zaznamovani zu-

Del Baragovega zemljevida iz leta 1833; narisal za Leopoldinsko družbo. Imena deloma moderna.

Zaliv Grande Traverse

nanji misijoni, katere sem obiskoval. Prvi (po času) teh zunanjih misijonov se imenuje La Grande Traverse južno od Arbres Croche-a. Je še slaboten ter šteje samo 19 krščanskih duš. Ondotni kristjani ne žive vsi skupaj v istem kraju temveč malo oddaljeni drug od drugega. Zato tudi nimajo še nobene kapele. Pri mojem zadnjem obisku tekočega meseca so mi pa trdno obljubili, da se bodo naselili vkup na enem kraju; potem pa bodo lahko imeli malo kapelico. Tu je mnogo poganov, ki pa so zelo trdovratni ter jako nenaklonjeni sveti veri. Mogoče bo uspelo mojemu nasledniku, da jih bo več spreobrnil kot sem zmoget jaz." Na zemljevidu, ki ga je priložil pismu je narisal zaliv, kakor da bi bil obrnjen proti vzhodu namesto proti jugu. Pa tako je kazal novejši angleški zemljevid, ki ga je uporabljal. Prva vas je morala biti tam nekje, kjer je sedaj Eastport, druga pa južno blizu sedanjega mesta Traverse City, kakor je bilo rečeno.

Malo zagonetne so Baragove besede "prvi po času". Človek bi mislil, da se sme iz tega sklepati, da je bil Baraga tam že leta 1831, predno je začel ustanavljati svoje nove misijone. Mr. Gregorich pa je mnenja, da poroča Baraga prvič o Grande Traverse 1. julija 1832, ko se je namreč vrnil iz Manistije, kjer je posvetil prvo novo cerkvico, domov v Arbres Croche: "Doma pa nisem ostal dolgo. Šel sem v tretjo indijansko vas, ki je oddaljena poldrugi dan od tukaj. Vselej sem slišal o Indijancih te pokrajine, da večina od teh očitno sovraži krščansko vero. V tem sovražnem razpoloženju proti veri jih drže brezbožni prekupčevalci, ki pogosto pridejo k njim ter jim dajejo žganje za njihove kožuhe, kajti ti brezbožniki dobro vedo, da se odpovedo Indijanci popolnoma pijančevanju, kadar sprejmejo krščansko vero. Da bi lahko z njimi vselej do-

bro trgovali, zato jih skušajo z vsemi sredstvi obdržati v poganstvu. Vendar pa sem šel tja ter jim govoril o krščanski veri, pa me niso hoteli nič kaj poslušati. Toda Bog me je le potolažil, da ni bila moja pot tja zaman. Našlo se je pet poganov, ki so sprejeli besedo božjo. Podučil sem jih ter tretjega junija krstil. Pri njih sem ostal še nekaj dni, bral jim sveto mašo ter jih podučeval."

PIRC BARAGOV GOREČI NASLEDNIK

O nadaljnji usodi krščanstva v Grande Traverse poroča Fr. Pirc, Baragov naslednik v Arbres Croche-u od leta 1839 do 1852. Zanimivo je Pirčevo pismo z dne 5. septembra 1864, kjer pripoveduje, kako je ravno potom otrok pripravil tudi starše do krsta in navaja zato dva zgleda iz Grande Traverse: "Res je, da jaz namreč pričnem pri vseh spreobračanjih divjih Indijancev verski nauk vselej s srenjskim poglavarjem in oženjenimi možmi; vendar pa vselej krščujem najprve otroke iz njih družene, potem po stopnji njih brate in sestre, pa do staršev... Že v začetku svojega misijonskega delovanja pri divjih Otavancih in Očipvancih sem opazil, kako močno ljubijo starši svoje otroke, še prav posebno najmlajšega, ki ga imenujejo iz prisrčnosti "zajčka" (vobos). Mati nosi najmlajšega otročička vedno in vedno v naročju, dokler ne more tekati; poljubljuje, objemčka z vso prisrčnostjo svojega malčka, in ravno tako ljub je mali zajček tudi vsej družini. Ako je tak družinski ljubljeneц krščen, je misijonarju lahko spreobrniti vso družino k veri, ker se vsi udje take družine iz srca že le udeležiti lepe sreče svojega ljubljenčka. S koprnjenjem pričakujejo časa, da bodo krščeni, naj je mali krščenec živ ali mrtev, ker želijo biti z njim vred srečni. Ako pa tak otrok pred

krstom -- umrje, potlej mati tako silno objokuje svojega zajčka, da se do krvi v roke grize, mož si pa od žalovanja skozi vso leto vsak dan očrni obraz z ogljem in vsa družina žaluje za mrtvim ljubljencem. Taki neverski (poganski) družini bi misijonar zastonj ponujal sveto vero in oznanjeval prid sv. krsta ter povzdigoval njegove srečne nasledke, ker jim odvzame krst upanje videti svojega ljubljenca v drugem življenju. --- Leta 1841 grem iz svojega stalnega misijona pri Krivem drevesu (Arbre Croche) v državi Michigan pri divjih Otavancih na podružni misijon v Grande Traverse zavoljo spreobračanja (divjakov), in naletim na nevernico na smrtni postelji zavoljo presilnega žalovanja, ker ji je bila hčerka umrla. Podučeval sem bolnico v katoliški veri z vsem trdom in prizadevanjem, ji popisoval nebesa in pekel, jo opominjal, naj sprejme vero in krst, ter skušal pridobiti njeno ubogo dušo, pa ni bilo mogoče. Zmeraj je odklanjala iz tega vzroka, ker je njeno dekletce brez krsta v neveri umrlo. Umrta je iz ljubezni in žalovanja za svojim otrokom v neveri...

V Grande Traverse-u v Michiganu pri Otavancih je živel prav imeniten nevernik s svojo ženo in deseterimi otročiči. Večkrat sem ga v svojem misijonarjenju obiskal in ga z učenjem in spodbujanjem skušal pridobiti za katoliško vero; vselej pa mi je dal sumljivi odgovor: "Panima nagač - potlej pozneje!" Da bi okrajšal "Panima nagač", svetujem dobremu možu, naj mi precej zdaj da krstiti in darovati Velikemu Duhu le svojega najmlajšega otroka, pozneje pa vsak mesec enega večjih otrok za njim, dokler ne pride vrsta na mater in na njega. Mali ljubljencek je privabil blagoslov božji v hišo, ker od tistega časa dobri starši nikoli niso zamudili krščanskega nauka in njihovi otroci so pridno hodili v šolo

ter čez leto in dan je bila vsa družina popolnoma spreobrnjena, krščena in olikana ali civilizirana ter prav dobro podučena. Ker se je pa medsebojna ljubezen te dobre družine s krščanstvom še veliko bolj vnela, je mati te družine rekla, da ne bi imela miru, ako ne bi videla vse dni do konca življenja skupaj pobožno živeti svoje otroke. Pridni mož je torej zidal dvostropno hišo za svoje otroke in vnuke, da lahko ostanejo vsi skupaj z mlajšim prirastkom vred do smrti staršev. Ob svojem odhodu iz Michigana sem bil pač vesel, ko sem imel samo v tisti hiši štirideset katoliških oseb ene same prav pobožne družine, katere sem bil vse jaz krstil."

Misijonar mora delati z divjaki svojega misijona, kakor previden pastir s svojo čredo. V lepem novem ovčnjaku pripravi svojim ovčicam dobre piče za zimo, jih kliče in vabi notri: pa zastonj; tudi za brezovec ne marajo, da bi šli notri, ker se jim bolj prileže letati prosto okrog in se po navadi pasti v zelenju. Pa obide pastirja dobra misel, vzame v naročje najmlajšega jagnjiča in ga nese v ovčnjak; mati beketa za svojim ljubljencem, zanj gre oven, pa tudi vse druge store enako ter gredo notri, kjer so obvarovane pred mrazom in volkovi, kjer jih oskrbuje ljubi pastir z vsem, da žive prav zadovoljno pri dobri klaji (hrani). Po taki poti sem spravil z božjo pomočjo svoje ljube Otava-Indijance v Michiganu v kratkem času v ovčnjak Kristusov."

Oglejmo si sedaj malo bolj podrobno njegovo delo, kakor je razvidno iz njegovih pisem škofu Lefeveru. Tako piše dne 15. februarja 1842: "Ker so bili (protestanti) osramočeni zaradi napredka Indijancev v katoliškem misijonu v Arbre Croche -- so prevzeli v svojo posebno skrb ter vzgojo pogansko občino v Grande Traverse, dan hoda od tukaj.

Ti pogani so večkrat zavrnili ponudbe katoliške vere. Prezbitarijanski agent jim (protestantom) je preskrbel visoko podporo. Nato so poslali tja dobro plačane pridigarje in učitelje, več rokodelskih mojstrov, tudi nekaj umnih kmetov s svezom (vprego) ter mnogim orodjem, darili itd. itd. Po štiriletnem poskusu pa so dosegli do sedaj manj kot nič, kajti ne samo da se ni dal tu noben pogan krstiti za njihovo vero in da so ostali divji, nevedni in leni, ampak so ostali vdani huje kot nekdanj pijančevanju in vsem poganskim norostim." Drugače seveda poroča imenovani prezbitarijanec agent Robert Stuart, superintendent indijanskih zadev v Detroitu. Dne 13. oktobra 1843 piše v Washington: "Presbitarijanski misijon v Grande Traverse je bil vzrok, da se je veliko zboljšalo v tej pokrajini, v nastanku je mnogo hiš ter kmetij, žganja se je popilo preteklo leto malo ali pa nič, šola je dobro obiskana ter dobro uspeva, okoli 20 jih je (nekateri med njimi poglavarji), ki so postali, kakor izgleda, dosledni pobožni kristjani."

PRVA CERKVICA V TRAVERSE CITY

Gospod Pirc je torej videl, da so Indijanci v Grande Traverse v nevarnosti časnega propada in večnega pogubljenja, pred katerim jih lahko rešijo samo božji nauki in zapovedi, kakor jih oznanja katoliška Cerkev, nikoli pa ne razna protestantska človeška mnenja in trenutni pobožni občutki. Že v letnem poročilu za 1842 piše: "Prihodnjo pomlad nameravam postaviti cerkev v Grande Traverse, Manistiji ter na Beaver Islandu." V priloženem pismu pa pravi škofu istega dne, 2. jan. 1843: "Morda posvetim prihodnje leto tri cerkvice ali kapele za službo božjo v tem misijonu." Dne 17. avgusta

1844 poroča škofu: "Katoličani v notranjosti zaliva Grande Traverse, kjer sem pridigal en teden z dobrim uspehom, začenjajo graditi veliko cerkev. Stalni duhovnik bi lahko napravil mnogo dobrega v tem kraju."

Dne 9. septembra 1844 pa piše škofu: "Sedaj imam že 160 katoličanov v Grande Traverse, kjer sem otvoril indijansko šolo. Presbitarijanski minister nima v svoji veri po sedemletnem trudu več kot 12 odraslih z nekaj otroci. Kakih 200 poganov pa ne ve v katero vero bi vstopilo. Če grem tja prezimovat, lahko pridobim skoraj vse pogane ter izbrišem misijon sam. Izpostavim se pa preganjanju od strani presbitarijancev ter mogoče še vlade, ki je izdala v tem misijonu za prazen nič že več nego 20 000 dolarjev. Vsega tega se nič ne strašim, če je Vam všeč. Ali pa če bi lahko poslali drugega duhovnika, ki bi bil primeren za to delo. Še boljši pa bi bil David Mongolpin (Mc Gulpin), ki so ga odstavili od kmetijstva, ker je katoličan. Lahko bi tolmačil ter precej pomagal duhovniku."

Gospod Pirc je odprl še eno šolo, kakor piše 25. oktobra 1844 škofu: "V Grande Traverse sem odprl dve šoli, ki sta bile potrebne, eno prav znotraj zaliva, kjer so sedaj vsi prebivalci katoličani. Šolskih otrok je 20 in prav toliko je odraslih, ki se uče brati. V zunanji vasi pa, kjer se nahaja presbitarijanski misijon (sedaj Old Mission na polotoku v zalivu), ima sedaj več kot 100 katoličanov, kjer poučuje dnevno izvrstni novokrščenec po imenu Javanan ter vodi vsako nedeljo službo božjo v svoji hiši. Z velikim pridom bere prepis mojega velikega katekizma v indijanščini. Obema učiteljema sem obljubil en šiling za vsak pouk. Če bi se mogel naseliti za stalno v Grande Traverse bi lahko uničil presbitarijanski misijon, kajti žele me tam vsi Indijanci. Zdi se mi pa, da ne bi

bilo modro dotakniti se sedaj presbiterijanskega sršenovega gnezda, dokler naši Indijanci še niso enakopravni in dokler so pri Indijancih vsa vplivna uradniška mesta v rokah najhujših presbiterijancev. Mislim, da je treba postopati nalahno ter počakati bolj ugodnih okoliščin, ko bom lahko uresničil svoj načrt v Grande Traverse. Quod differtur non aufertur (Kar je odloženo še ni opuščeno)."

Dne 19. maja 1846 spet poroča o napredku katoliške Cerkve: "V Grande Traverse imam že 206 katoličanov ter mnoge, ki so še pogani pa se pripravljajo na krst. Z vso silo prosijo, da bi se naselil tam duhovnik. Postaviti hočejo cerkev. Moja vest mi brani upoštevati nepostavno okrožnico, ki jo je izdala presbiterijanska skupina zlorabljač vladno ime. Napravil bom trajni misijon po vseh predpisih. Prezvzišeni, upam, da ne boste zaradi tega name hudi. Presbiterijanski ministri nimajo več nobene oblasti v tem kraju." Dejanško je seveda nastopal previdno čeprav z vso odločnostjo, kakor piše kmalu nato 11. avgusta 1846: "V Grande Traverse, v vasi satanskega presbiterijanskega misijona, kjer se sam ne upam dajati zadostnega pouka, da ne bi ravnal proti dani mi zapovedi, sem nastavljal dobrega kristjana, ki poučuje dnevno vse otroke, vsako nedeljo pa odrasle v katekizmu iz mojega pisanega katekizma. Od časa do časa, ko pridem tja, pa ga jaz obilno obdarim sorazmerno z njegovim delom. To sem torej storil brez Vašega dovoljenja, kar mi Prezvzišeni zamerijo.... Prosim Vas Prezvzišeni, da me obvestite glede neke važne zadeve: Katoličani Grande Traverse, ki so narasli medtem na 206 oseb, prosijo že dolgo časa za stalnega duhovnika. Postaviti hočejo cerkev ter dom za duhovnika. Eni bi želeli duhovnika v vasi katoličanov, ki je 12 milj od velike vasi (grande village) drugi pa

ga žele v vasi presbiterijanskega misijona, kajti tu bi se lahko pridobilo 200 poganov za našo vero. Mislim, da bi bilo najbolj pripravno ustanoviti katoliški misijon eno miljo stran od presbiterijanske cerkve, da bi s tem podprli željo večine kristjanov in poganov, ki hočejo sprejeti vero; podružniška cerkev pa se lahko postavi v manjši vasi, ki šteje kakih 80 katoličanov. Nameravam iti tja, da tam vse uredim in nato pošljem tja gospoda Mraka, da ostane tam čez zimo ter vodi misijon dalje. Kaj pravite na to, prevzvišeni? Sporočite mi Vaš ukaz ter nasvet, čimprej Vam je mogoče, da bom vedel ravnati, preden kaj začnem za ta novi misijon. Presbiterijanski minister nima več nobene oblasti pri Indijancih --- Op.: Koliko podpore sme misijonar pričakovati v Grande Traverse od prevzvišene ga škofa?"

REDUKCIJA

Dne 12. septembra 1846 piše dalje škofu: "Vrnil sem se iz misijonske podružnice Grande Traverse ter vljudno poročam prevzvišenemu, svojemu škofu na kratko o uspehu svojega misijonskega potovanja. V Pointe de Chabwasson 12 milj tostran vasi Grande Traverse so me zelo lepo sprejeli, ko sem jim tri dni pridigal. Poglavar z vso svojo družbo šestih družin se je izjavil za vero pod pogojem, da jih mora duhovnik pogosto obiskati ter zadosti podučiti v veri in božjih zapovedi. Dal sem jim dobrega kristijana, ki jih bo poučeval v molitvah in katekizmu, dokler jih ne pridem krstiti na jesen za časa prihodnjega misijonskega potovanja.

V veliki vasi Grande Traverse sem se mudil samo dva dni, da je opravilo spoved vseh trideset katoliških družin. Samo petkrat sem imel pouk. Poglavar Eškwagonebi (Aish-

qua-gon-abe, ki je leta 1836 podpisal pogodbo z Združenimi Državami), se je izjavil z več drugimi pogani za našo vero. Nekateri se uče molitve. One, ki jih že znajo, sem krstil. Zelo nujno so me prosili, da bi ostal pri njih ali da bi poslal tja g. Mraka, da bi bival tam preko zime. Odklonil pa sem to z raznimi izgovori, ne da bi omenil Vaš ukaz, ki ga hočem ubogati. - V katoliški vasi v notranjosti zaliva sem našel vse v najlepšem redu in svetem navdušenju. Veliko otrok in odraslih se je učilo branja in katekizma. Shajajo se vsako nedeljo k službi božji v veliki hiši in postaviti hočejo cerkev. Katoličanom v vseh krajih sem prigovarjal, naj se pridružijo kakemu misijonu, ali Arbres Croche-u ali pa Cross Village-u (La Croix). Tega pa nihče ne mara storiti, ker imajo vsi povsod boljšo zemljo in zelo dobro letino, medtem ko nimajo tukajšnji Indijanci na svojem peščenem zemljišču letos skoraj nič žita in prav malo krompirja. So pa tudi preveč navezani na svoj rojstni kraj in na svoje družine v kraju. Tukajšnji duhovnik bi se moral posvetiti vso poletje obiskovanju podružnih misijonov ter pravilno pastirovati Indijance v njihovih rojstnih krajih, katere nočejo na noben način prostovoljno zapustiti. Indijancem v podružnicah tudi ni mogoče zapovedovati, da bi prišli po duhovnika ter ga pripeljali nazaj, kajti misijonar ne more vnaprej določiti, kdaj bo potoval v misijonske podružnice, in nato, kdaj odide iz enega kraja v drug kraj. To odvisi od krajevnih okoliščin in od misijonarjeve zaposlitve."

TRENTNE TEŽAVE

Pri vsej skrbi in požrtvovalnosti pa gospodu Pircu ni izostalo razočaranje, kakor piše dne 25. novembra 1847, ko se je vrnil iz Grande Traverse: "Indijanci misijonske podruž-

Franc Pirc.

nice Grande Traverse so bili moje najljubše ovčice, od katerih sem krstil sam več nego 200, ki so me jako cenili. Pa ta nesreča (pijančevanje in nemoralnost v Mackinac-u, ko so morali tam čakati po cele tedne na svojo letno plačo) so sedaj vse predrugačili na mojo veliko žalost. Pred enim letom so že prirezali in pripravili ves les, da postavijo dve cerkvi, v vsaki vasi eno. Toda zadnjo jesen je bil gospod Mrak v Grande Traverse. Jaz sem bil bolan. Koga je vprašal poglavar, zakaj ni prišel stari duhovnik, je nespametno odgovoril: "Ker mu je škof prepovedal priti v Grande Traverse." To je potrl vse katoličane, protestante pa opogumilo ter nabrusilo njihove jezike proti meni. Popred sem krstil med vsakim potovanjem okoli 10 do 15 odraslih, letos sem pa krstil samo dva spomladi ter enega odraslega jeseni. Stari poglavar se je nahajal že med katehumeni, sedaj pa ne sprejme več nobene vere. Nič ne izgleda, da bodo postavili cerkev ali kapelo. Službo božjo vršim v indi-

janski hiši, ki ne sprejme niti polovico kristjanov ter vznemirja družino, družina pa mene. V notranjosti zaliva, v čisto katoliški vasi so me prišli skupno prosit za dovoljenje, da bi smeli najeti protestantskega učitelja, da bi podučeval njihove otroke, ker so slišali, da katoliška šola ni več dovoljena. Protestantski učitelj se je res tudi ponudil, da je pripravljen priti ter ostati pri njih. Kakšna žalost za me tako vprašanje najboljših kristjanov mojega misijona! Odprl sem zato katoliško šolo na svojo roko in na svojo odgovornost. Dvaindvajset šolarjev sem izročil indijanskemu dobro podkovanemu mladcu Jožefu Anins, da bo učil po indijansko brati in pisati, obenem pa molitve in katekizem. Za vsakega učenca mu plačam do pomladi dva dolarja v kovancem denarju. V veliki vasi je kakih 40 katoliških otrok brez šole, odrasli pa brez poguma ter brez volje. Žalosten sem poleg tega, da ne smem ravnati, kakor bi bilo treba dobremu misijonarju. Da, če bi prejel Vaše pismo pred svojim odhodom od tam, bi bil postavil hišo pred pastarjeva vrata, da bi imel tam šolo ter vodil misijonsko podružnico, da bi me nato izgnali, raje kakor da bi moral gledati proti svoji volji propad te misijonske podružnice."

GRANDE TRAVERSE NUJNO RABI SVOJEGA MISIJONARJA

V naslednjem pismu dne 3. marca 1848 pa dokazuje škofu, da bi bilo treba dati Grande Traverse svojega misijonarja: "Po svoji vrnitvi iz Grande Traverse si štejem v čast, da prevzvišenemu takoj pišem... V mojem misijonu je to zimo mnogo bolnikov. V Grande Traverse jih je šest umrlo in nekaj je še bolnih. Indijanci so prišli iz Grande Traverse pred enim mesecem po me, da naj grem pomagat bolnikom. Odšel sem

peš na krpljih v strašni burji in najhujšem mrazu 78 milj daleč po globokem snegu ter najhujšem ledu. V resnici sem tvegaj svoje življenje, kajti prvi dan so mi tako omrznile noge, da so mi odpadli nohti. Ko sem se vračal, sem imel podobno vreme in strašno sem bil utrujen. Brez počitka, brez možnosti v gozdu spati! Taka potovanja niso za moja leta, niti za mojo vest taka zadrega, kaj mi je storiti. Grande Traverse potrebuje svojega duhovnika. Bilo je približno 200 spovedi ter mnogo obhajali. Oni kristjani so mnogo bolj pobožni, kakor tile v Arbre Croche. V vasi znotraj zaliva je več šolarjev kot tukaj, napredujejo bolje, mnogi otroci, ki so začeli v jeseni z abecednikom, znajo sedaj brati katekizem, ostali pa skoraj. - - - Kar je ostalo (molitvenikov) sem poslal včeraj v Grande Traverse." Nato pa prosi škofa za svoj odpust iz škofije. Dne 6. maja prekliče zaenkrat to svojo prošnjo prav zaradi Grande Traverse: "Odločil sem se, da ostanem v svojem misijonu še eno leto, da še uredim misijon v Grande Traverse, kjer imam sedaj 229 katoličanov. Če bi pa mogel bivati tam nekaj časa, bi ta misijon podvojil. Katoličani so se odločili zapustiti sedanji kraj ter se naseliti na drugem bregu dvajset milj proč ter ustanoviti novo vas. Kupili so tam veliko izvrstnega sveta in imeli bodo dober ribolov. Presbiterijski minister ima samo še 31 duš svoje vere. Dobro bi bilo, če bi mogli prevzvišeni postaviti stalnega duhovnika v Grande Traverse. Tam bi lahko zbrali vse druge kristjane vzdolž Michigana ter ustanovili cvetoč misijon. Več o tem se hočem ustmeno pomeniti s prevzvišenim."

Mesec dni nato, 13. junija, spet sporoča škofu, da se je ravno vrnil iz Grande Traverse, kjer je ustanovil spet dve novi misijonski podružnici, krstil dva poglavarja s 60 In-

dijanci vred, veliko se jih pa še pripravljaja na sveti krst ter dostavlja: "O vsem drugem se bova ustmeno menila v Detroitu, kamor odidem od tukaj po Rešnjem Telesu." Kaj sta se nato v Detroitu menila, nihče ni zapisal. Obravnavala sta pač vprašanje katoliškega misijona v zalivu Grande Traverse.

Naslednje Pirčevo pismo z dne 19. avgusta 1848 govori bolj podrobno o ustanovitvi nove katoliške vasi, ki se sedaj imenuje Peshawbestown. "Vrnil sem se iz svojega misijonskega potovanja, ki sem ga napravil doli do Indijancev v Muskegonu. Takoj bi rad poročal o uspehu svojega potovanja ter o stanju Indijancev do tja. Kachagens - ondibaning (mačja glava, Cat Head), petdeset milj od tukaj, kjer sem ustanovil spomladi novo misijonsko podružnico, je najbolj izvrsten kraj za stalen misijon. Je že 163 krščenih katoličanov. Brez dvoma se bo povečala ta občina do spomladi na 400 ali več, kajti na obali jezera je pet malih vasi, kjer so mi katoliški in poganski Indijanci trdno obljubili naseliti se v Kachagens - ondibaning-u ter kupiti svet. Vsi pogani so mi dali roko ter obljubili sprejem katoliške vere, če jih duhovnik dobro pouči in skrbno vodi. Stalen duhovnik bi bil jako potreben v tem misijonu.

Vzhodno od te dobre zemlje na drugem bregu v zalivu Grande Traverse se bodo naselili vsi katoličani Grande Traverse približno 300 ali več, da ustanove vas, kjer so kupili (od vlade) izvrsten svet. Mislím, da bi oskrboval lahko oba kraja en sam duhovnik, ker nista več narazen kot 10 milj po suhem, 20 milj pa po vodi. --- Obljubil sem Indijancem Grande Traverse, Kachagens - ondibaning-a ter Jamegobing-a itd, 100 milj daleč, priti k njim meseca septembra, da jih primerno podučim ter krstim vse pogane, če bom imel sredstva za potovanje." - Dne 17. septembra nato

poročaja, da je dano besedo izpolnil: "Včeraj sem se vrnil iz misijonskega potovanja, ki sem ga spet napravil v novo misijonsko podružnico Kachagens - ondibaning, kjer sem utrjeval svoje nove kristjane ter krstil še nekaj poganov."

Prvič omenja ondotnega poglavarja po imenu dne 5. novembra: "Sprejel sem pismo poglavarja Pichobe-a (Pišób) iz Grande Traverse, ki me prosi, naj pridem tja naglo zdraviti nekaj bolnikov in da žele vsi kristjani opraviti svojo pobožnost preden bo ustavljena plovba zaradi zime." - Misijonar je torej postal za Grande Traverse dušni in telesni zdravnik. Zapuščeni Indijanci pa so potrebovali nujno obeh. Zato ni čudo, če so bili Indijanci za vse pripravljani, samo da dobe duhovnika. Pirc bi bil najraje kar zapustil Arbree Croche ter stalno ostal v zalivu Grande Traverse, ker so ga tja neprestano klicali. Tako piše škofu 17. maja 1849: "Poglavar me pismeno prosi, naj odidem jutri v Grande Traverse cepit Indijance proti kozam."

PIRČEVO PRIZADEVANJE ZA SAMOSTOJEN MISIJON

Poleti je škof napovedal birmo v Arbree Croche-u. Pirc ga prosi v pismu z dne 12. junija, da bi šel tudi v njegovi novi misijon: "Kristjani v Grande Traverse Vas ponižno prosijo, da bi bili prevzvišeni tako dobri ter jih tam obiskali in jim podelili zakrament sv. birme v novi cerkvi v zalivu. Jutri odpotujem tja, da jih cepim, kajti boje se koz, ki se nahajajo čisto blizu na otoku Manitou med Amerikanci. Jaz se pa bojím bolj pred kolero, ki je napravila v Chicagi toliko razdejanje. - To je tretjič, da odhajam to pomlad v Grande Traverse in Kachagens - ondibaning. Vsakokrat pridobim kakih dvajset novih kristjanov. Šoli v obeh krajih lepo uspevate, kateri zelo rad

pogosto obiskujem. Žal mi je pa, da jim ne morem dati v roke nobene knjige, ko bodo končali malo knjižico, abecednik." Kar se je g. Pirc bal, se je zgodilo. Dne 12. oktobra poroča škofu, da se je zanesla kole-ra po vseh indijanskih naselbinah. Indijanci so namreč šli po svojo letno plačo v Mackinac. Agent pa jim ni hotel denarja takoj izplačati, ker niso prišli vsi iz strahu pred kolero. Tako so čakali dva tedna, dokler ni izbruhnila med njimi kolera. V vasi Grande Traverse jih je devet umrlo, drugod pa manj." Dostavlja pa: "Previdnost je obvarovala moje Indijance, ker sem kupil precej izvrstnega zdravila v Detroitu, tako da so ozdraveli skoraj vsi, ki so prejeli zdravilo. --- To divjanje kolere je storilo mnogo dobrega za vero ter koristilo mojemu misijonu. Vsi kristjani so se zatekli k spovedi in pokori. Ko sem prevedel prebivalce Arbres Croche-a, sem šel v Agagotchiwing, Kachagens - ondibaning, Chamegobing, Grande Traverse itd, da vse primerno prevedim. --- V tem času sem tvegaj pogosto svoje življenje v zelo velikih valovih na jezeru in dvanajstkrat sem prenočeval na obali v času velike burje, v dežju ter mrazu brez spanja. --- Na pomlad dam postaviti cerkev v Kachagens - ondibaning-u, drugo pa na drugem bregu zaliva Grande Traverse. Indijancem sem obljubil večjo podporo. Priporočili so mi, naj prosim prevzvišenega, če bi bili tako dobri in bi nekaj prispevali. Upam, da boste Indijance razveselili, prevzvišeni, s podaritvijo podobnega zvona, kakor ste storili za Arbres Croche, tako da so naši Indijanci (v Arbres Croche) izredno zadovoljni, ker imajo zvon, ki tako krasno doni ter jih dnevno spominja na prevzvišenega dobrega škofa."

ŠOLA IN MISIJONAR V PESHABESTOWNU

Dne 28. I. 1850 spet prosi škofa: "Naredil sem tale načrt: V bodoče bom imel v svojem misijonu tri javne šole o katerih bom poročal vladi: prvo v Kachagens - ondibaning-u s cerkvijo, drugo na drugem bregu Grande Traverse, kjer se hočejo naseliti katoličani skupaj, da napravijo novo vas in cerkev, tretjo pa v Arbres Croche-u. V vsakem kraju bom plačal učitelju 12 dolarjev na mesec, kakor ste Vi plačevali gospe Fisher in Graveraet. --- Iz Grande Traverse sem prejel novico, da jih je tam nekaj na smrt bolnih in da moram oditi tja za jutri. To bo mizerija, ko ni dovolj ledu za pasjo vprego (sani), niti dovolj vode za čoln, nobenega pota za konja, sneg pa tri čevlje visok. Torej bo treba iti peš 60 milj po strašnih poteh. Iz ljubezni do Boga hočem spet raje tvegati svoje življenje, kakor pa pustiti umirati svoje kristjane brez zakramentov. Že jeseni je le malo manjkalo, da nisem končal svoje življenje v valovih grandtraverskega jezera. --- Pošljite torej drugega (duhovnika) za Grande Traverse in Kachagens - ondibaning. Za svojo starost 64 let imam dovolj opravila s štirimi vasmi: Arbres Croche, Cheboiganom, Agagotchiwingom ter z novo vasjo (Agaming, sedaj Petoskey), ki jo začenjajo na drugi obali zaliva, kjer so kupile svet nekatere pogan-ske družine, ki bodo sprejele vero. Najbolje bi bilo, če bi hoteli, prevzvišeni, poslati v Grande Traverse gospoda Mraka, ki zna indijansko, novomašnika (Van Paemel-a) pa v Lacroix (Cross Village)." Pismo nato takole zaključuje: "Moram končati svoje dolgo klepetanje, kajti Indijanec, ki sem ga imel, da ponese z menoj nekaj hrane v Grande Traverse, zahteva dolar na dan, katerega moram šele dobiti."

MISIJONAR VAN PAEMEL NA VIDIKU

Za duhovnika spet prosi 12. julija 1850: "Ko sem se vrnil iz Detroita, sem takoj odšel v Grande Traverse, kjer sem našel kakih dvanajst bolnikov. Šest jih je umrlo pred mojim prihodom, nekaj pa med mojo postrežbo. --- Zelo bi bilo potrebno, da bi duhovnik stalno bival pri Indijancih v Grande Traverse, kjer je cerkev in bi skrbel za kristjane po vsej okolici. Indijancem sem predložil, kar so mi priporočili prevzvišeni, da naj obljubijo kako podporo za vzdrževanje duhovnika. Rade volje dajo toliko, da bo mogel duhovnik živeti. Obljubil sem jim, da bodo prevzvišeni takoj poslali duhovnika, ki bo pri njih stanoval, čim bodo poslali listino podpisano s svojimi imeni za zadostno podporo duhovnika bodisi v denarju, bodisi v živežu. To bi se lahko izvršilo v jeseni ali prihodnjo spomlad. Prevzvišeni so mi predlagali, da bi zamenjal svoj misijon, ki je jako težaven, z gospodom Mrakom, da bi jaz sprejel Lacroix (Cross Village-a), kjer je manj dela. Toda za to zamenjavo sem se malo opravičil, ker sedaj poučujem nekaj poganov v Grande Traverse za sveti krst. Rad bi to delo dokončal sam. V misijonski podružnici Cross Village na Beaver Island-u je tudi mnogo katoliških Ircev, za katere ne bi mogel skrbeti, ker ne znam njihovega jezika (angleščine). Indijanci v Grande Traverse s tako zamenjavo, da bi namreč g. Mrak prišel v Arbres Croche, ne bi bili zadovoljni, ker ste jim, prevzvišeni, sami obljubili poslati duhovnika, ki bo bival v Grande Traverse. Ne da bi se predrznil dotakniti Vaših pravic pri urejevanju Vaše škofije, si drznem prevzvišenemu ponižno predložiti svoje mnenje glede nove ureditve indijanskih misijonov za splošni blagor, kakor poznam razmere ter po-

trebe svojih kristjanov. Zdi se mi, da je spreobračanje otavskih Indijancev, kolikor se je dalo, končano. Ni treba nič drugega, kakor pridobljeno ohraniti, toda za dobro pastirovanje vseh kristjanov med našimi Indijanci je treba treh ali štirih duhovnikov, ki znajo njihov jezik, enega v Arbres Croche-u, drugega v Cross Village-u, tretjega v Grande Traverse-u, četrtega pa v Kachagens ondibaningu, če se bodo tam naselili tudi Indijanci iz Maskigonga, kakor so mi obljubili. Slišal sem govoriti, da se hoče neki novomašnik (Van Paemel), ki je bil pred kratkim posvečen, posvetiti indijanskim misijonom ter se uči pri gospodu Baragi njihovega jezika. Bog naj ga ohrani pri tem sklepu. Bil bi najbolj primeren za mali misijon Cross Village, ker je šibke narave. Gospod Mrak bi se pa lahko posvetil misijonu v Grande Traverse z drugimi postajami doli ob obali michiganskega jezera." - Dne 23. decembra istega leta piše prav o gospodu Van Paemel-u: "Gospod Baraga mi je zadnjič pisal, da lahko dobim prihodnjo spomlad v misijon novomašnika, katerega ste, prevzvišeni, poslali z njim na Gornje jezero (Lake Superior), da se nauči indijanskega jezika v L'Ansu. Ker vsak dan bolj pešam in boleham, zato jako potrebujem podpore in pomoči v svojem velikem misijonu, ki ga ne morem več primerno oskrbovati, niti ne sam zadostiti vsem indijanskim zahtevam. Zaradi tega ponižno prosim prevzvišenega, da mi res pošljete zgodaj spomladi mladega duhovnika v pomoč. Gotovo bo po večini že znal indijansko. Naznanil sem to že v Arbres Croche-u ter Grande Traverse-u, kjer so mi obljubili prispevati znaten del za vzdrževanje duhovnika, ki bo skrbel za nje. --- Izvrstna šola v Grande Traverse je pokazala lepe uspehe. --- Sedaj prezimujejo tukaj (v Arbres Croche-u) trije trgovci, v Grande

Traverse pa štirje, ki kvarijo ter goljufajo Indijance, kolikor morejo in jih spravljajo v dolgove. "

Glede Van Paemela spet piše 7. aprila 1851: "Po Veliki noči takoj odhitim v Cheboigan, Grande Traverse, Kachagens - ondibaning ter druge postaje doli do Maskigonga (Muskegon). --- Če ne bo sem duhovnika, g. Van Paemel-a, bom jako žalosten in Indijanci me bodo imeli za lažnivca, ker sem jim ga tukaj že napovedal, potem ko mi je pisal g. Baraga, da namerava spomladi priti semkaj. V slučaju, da ne mara več, bodite tako dobri ter pripeljite s seboj kakega drugega, kajti v Grande Traverse ali v Kachagens - ondibaning-u mora biti stalen duhovnik. Danes pišem gospodu Van Paemel-u na Gornje jezero, kakor ste mi, prevzvišeni, nasvetovali. "

VAN PAEMEL POMOČNIK V ARBRE CROCHE-U

Dne 17. julija že govori o Van Paemelu kot o svojem duhovnem pomočniku: "Ravno sem se vrnil iz svojega potovanja, ki sem ga napravil doli do Maskigonga. --- Med Kachagens - ondibaningom ter Maskigongom sem našel malo indijanskih katoličanov, pač pa sem obiskal 40 poganskih družin, ki vse sprejemajo sveto vero. Krstil sem samo njihove otročičke ter nekaj odraslih, ker nisem imel dovolj časa zadostno podučiti. Vsi ti Indijanci pridejo v Little Traverse ali Grande Traverse ter Kachagens - ondibaning k svojim krščanskim sorodnikom, kjer jih bom hitro pripravil na sv. krst. To me zelo veseli. V Maskigongu sem našel okoli 200 katoliških Indijancev, katere sem oskrbel. Prigovarjal sem jim, naj se nasele v enem ali drugem od treh imenovanih misijonov, kjer jih želim združiti ter dobro oskrbovati. Na imenovanem delu obale michiganskega jezera sem naletel

še na kakih 50 katoliških družin francoskega, nemškega in angleškega jezika, katere sem tudi sprevidel razen angleških Ircev, katerim sem obljubil poslati prihodnjo pomlad g. Van Paemela, ki zna angleško. Toda tako potovanje ga bo stalo najmanj petdeset dolarjev. Bilo bi pa mnogo bolje in primernejše poslati, prevzvišeni, drugega duhovnika, ki zna tri imenovane jezike in bi ostal za stalno v Manestie ali Marquette River-u ali Maskigong-u. --- Po nedelji odidem v Grande Traverse in Kachagens - ondibaning, kjer upam pridobiti mnogo poganov za našo vero. - Z g. Van Paemelom sem zelo zadovoljen. Nastopa z veliko modrostjo in oba se jako dobro razumeva. Ima vse lastnosti dobrega misijonarja. --- Gospod Van Paemel uči vsak dan odrasle mladeniče angleščino. "

VAN PAEMEL GRE V PESHAWBESTOWN

Dne 21. novembra 1851 piše škofu, naj ukaže g. Van Paemelu iti v Grande Traverse: "Pred vsemi sveti je prišel semkaj (v Arbore Croche) poglavar Grande Traverse Pišobe (Pichobe). Prosil je za duhovnika, da bi ostal čez zimo ter sploh stalno bival pri Indijancih nove vasi, kjer se skupaj selijo vsi katoličani. Rekel mi je, da bosta kmalu pripravljena cerkev in dom za duhovnika. Ukažite prosim, prevzvišeni, gospodu Van Paemelu iti tja dokler je pot še dobra, da se zadosti dobrim Indijancem. Bilo bi to jako prav ter primerno v splošno korist tega misijona. Pred dvema leti ste, prevzvišeni, obljubili Indijancem v Grande Traverse poslati tja duhovnika, ki bo tam bival. Tudi jaz sem jim obljubil poslati svojega pomočnika, čim bosta pripravljena cerkev in njegov dom. Bolj kot vsi drugi kristjani tega misijona zaslužijo oni Vašo

naklonjenost ter prednost do stalnega duhovnika. Prisotnost duhovnika je sedaj jako potrebna, ko jih skušata zvoditi ter zapeljati dva protestantska ministra. Slišim, da vlada glede spreobrnjenec velika nesloga in zahrbtnost med presbiterijanskim ter metodističnim ministrom, tako da protestantski in poganski Indijanci ne vedo kaj storiti ali komu se izročiti. Če bi bil tam duhovnik, bi lahko napravil krasne pridobitve. Gospod Van Paemel govori že kar dobro indijansko, je zelo zmožen ter lahko sam oskrbuje misijon. Z njim sem se že veliko pogovarjal, mu vse povedal ter ga pripravil nato, kako naj postopa v misijonu. Gre raje v Grande Traverse k dobrim Indijancem, kjer je tudi mnogo katoliških Ircev, kakor pa da bi moral stati pri nevhvaležnih ter slabih kristjanih v Little Traverse."

Končno je g. Pirc le uspel. Grande Traverse je dobila svojega misijonarja, kakor piše 29. januarja 1852 iz Mackinaca, na poti v Minnesoto: "Gospod Van Paemel je sedaj v Grande Traverse. Preteklo jesen me je prišel prosit poglavar Grande Traverse, da bi prezimil, če mogoče, kateri duhovnik v Grande Traverse. Rekel sem mu, da pride duhovnik prezimit ter stalno bivati k njim, če se bodo vsi kristjani naselili skupaj in če bošta cerkev in dom za duhovnika lepo napravljena ter primerno urejena. Poglavar mi je obljubil, da se bo vse to uredilo. Izgleda pa, da je slabo vreme precej zakasnilo izvršitev njegove obljube. Gospod Van Paemel pa ni hotel ostati pri Indijancih Arbres Croche-a in Cheboigana. Prosil me je za dovoljenje iti ob ugodni priložnosti v Grande Traverse, kar sem mu radevolje dovolil, ker mi je znano, kako zelo je potrebno, da biva tam duhovnik. Dva hudobna protestantska ministra namreč skušata katoličane zapeljati ter jih zvabiti na pot pogube. Mnogo kato-

liških Ircev je tudi v okolici Grande Traverse, ki potrebujejo duhovnika svojega jezika. Povedal sem g. Van Paemel, predno je odšel, da se lahko vrne prezimit v Little Traverse, ko bo uredil moj misijon, ako ni tam dobrega doma, da bi tam lahko brez težav prezimil. Zdi se mi pa, da je tam zadovoljen, ker se ni vrnil."

V resnici je napravil prve zapiške v krstne, poročne ter mrliške matice Fr. Angelus Van Paemel od leta 1852 do leta 1855. Misijonskih poročil o njegovem delovanju v tem misijonu pa za sedaj ni na razpolago. (Upajmo, da bo Baragova komisija kmalu kaj odkrila).

BARAGA VIDI SVOJO ŽELJO URESNIČENO

Pomladi leta 1855 je prišel tja naš misijonar Fr. Ignacij Mrak. Peshawbestown je postal središče misijona med Indijanci ter belimi v tej pokrajini. Dne 30. avgusta 1855 je odposlal letno poročilo za 1855 indijanske šole v Eagletownu (Peshawbestown) v zalivu Grande Traverse. Učitelj je Mihael Butler. Vseh učencev skupaj je 36, petindvajset fantov in enajst deklet. V pravopisju, lepopisju, branju ter računstvu poučuje. Jezik je angleški. Baraga je tam birmoval 22. julija tega leta, kakor je zapisal v svoj dnevnik: "Birma v Grande Traverse, Pishabetown, kjer sem jih 31 birmal." Cincinnatskemu katoliškemu tedniku Wahrheitsfreundu je pisal 4. avgusta poročilo o tej vizitaciji: "Zadnja misijonska postaja, ki sem jo obiskal, je bila Grande Traverse, kjer je nastavljen sedaj g. Mrak. Tukaj še nikoli poprej ni bival misijonar, čeprav sem prihajal semkaj sam ter vsi moji dose-danji nasledniki (v Arbres Croche-u). Indijanci tega misijona so zelo preprosti ter imajo dobro voljo. Upam, da jih bo podučil zaslužni ter izku-

šeni misijonar, g. Mrak, ki sedaj živi pri njih, v vsem dobrem ter jih ohranil v dobri krščanski volji. Dne 22. julija sem tu podelil sv. birmo enaintridesetim osebam, otrokom in odraslim." Metropolitan Catholic Almanac za leto 1856 omenja prvič, da je cerkev posvečena preblaženi Devici Mariji: "Eageltown, Grande Traverse Bay, Grande Traverse Co., Church of the B.V. Mary - Rev. Ignatius Mrak..." Leto poprej ima omenjeni almanah samo, da oskrbujejo "Grande Traverse Bay Leelanat

Co." le včasih iz Little Traverse. Rev. Angelus Van Paemel ter Rev. John G. Steinhauser pa sta nastavljena le v Little Traverse Bay-u (Abre Croche-u).

★ ★ ★

V tem spisu smo spoznali razvoj misijona v Grande Traverse, kjer je sejal prvo seme božje besede Baraga, do časa, ko je začela zoreti setev. O ostalem Mrakovem delovanju in o Baragovih obiskih Grande Traverse-a bo pisal mesečnik "Ave Maria".

Pridiga na cesti

Rajmund, župnik delavskega predmestja, o katerem smo že pred časom rekli, da velja toliko, kot tehta (in tehta čez sto kilogramov žive teže), je že dalj časa nosil v srcu misel, ki mu ni dala miru. Kadar je stopil s svojimi velikimi stopali, polnimi žuljev, po asfaltiranih cestah in peščenih poteh svoje župnije, se mu je vedno boljdozdevalo, da bi imel marsikomu kaj povedati, ki pa ga nikdar ne dobi v cerkev pred prižnico. Fantom v baru, ki ga s prezirom zro izza polnih kozarcev piva, kot da bi dognali vse skrivnosti veselja in sedaj pomilujejo ubogega župnika, ki se še ni dokopal do njihovega spoznanja in se trudi za neki namišljeni svet, ki ga po njihovem sploh ni. Protestantom, ki so pred kratkem zgradili svoj tempelj, pa obsojajo na vse štiri vetrove katoliško češčenje Matere božje. Frizerju na vogalu, ki začčenja z vsakim klientom razgovor o veri in češčenju kipov iz lesa in mavca. In še toliko drugim.

Župnik je zato komaj čakal osmi december, kajti tedaj bo priložnost za vse te besede. Delal si je na poteh župnije v srcu načrt stvari, o katerih bo treba spregovoriti tako, da bodo prizadeti čuli, kar jim gre. Zavedal se je župnik Rajmund, da so besede sv. Pavla "Oznanjaj besedo, bodi prilično ali neprilično!" tudi navdihnjene od Svetega Duha in da jih je zato treba vzeti, kakor so zapisane.

Že pred leti je začel na svoj način širiti božjo resnico po župniji. Dogovoril se je z možmi, ki so mu pomagali pri apostolskem delu, da se dobe v nedeljo popoldne ob določeni uri na tem in tem vogalu župnije. Prinesli so iz bližnje hiše mizo, nanjo je stopil župnik Rajmund in začel govoriti: ali Bog je ali ga ni, ali je Kristus živel ali ni, ali je Kristus Bog ali ni in ali so nes pametni tisti, ki verujejo, ali tisti, ki ne verujejo. Nekaj ljudi se je vselej nabralo, a župniku je bilo to premalo. Posebno, ker prav tistih ni bilo, ki bi bili pridige najbolj potrebni.

Prišel je osmi december. Ves lep in sinji, prav kakor se za ta Marijin praznik spodobi. A tudi ko ne bi bilo lepo vreme, je bil za župnika Rajmunda najlepši dan v letu. Tristo otrok se bo danes srečalo s svojim Bogom. Tri mesece jih je pripravljaj, ponavljaj z njimi in pel, jih pohvalil pa grajal, vse po potrebi, danes pride višek. Tristo otrok v milosti, tristo otrok z Bogom v srcu. Res je - in to je bila edina grenka misel v lepi nastajajoči dan - teh otrok večinoma ne bo več ne k maši ne k obhajilu. Marsikateri od njih je danes prejel prvo obhajilo in popotnico obenem. Šola je brezbožna, družine so zarite v snov, v denar, večnosti in duše in Boga večina ne jemlje več resno. Tako rastejo otroci, ki so bili sicer rojeni v božje življenje, v popolnoma poganskem ozračju v prave pogane, v krščene pogane. Mnogo je že o tem razmišljal župnik Rajmund, a zaen-

krat je videl rešitev le v delu in potrpljenju; mogoče bo v nekaj desetletjih mogel celotno življenje v župniji prekrstiti toliko, da ne bo več kvarilo mladih src. Vendar bodo vsaj danes v milostnosti, je mislil župnik. Gledal je pred seboj vso to lepoto duš in bilo mu je, da bi zajokal, čeprav ni bil to mož pogostih solz.

Nabrali so se od vseh koncev, v čistih belih oblekah, kakor mladi ženini in neveste. Je nekaj posebnega ta podoba in prav gotovo koga zbudi iz spanja, iz blata, da se spet vrne na pošteno pot. Župnik je maševal. Tik pred obhajilom jim je marsikaj povedal, a še več njihovim očetom in materam. Vendar je glavno prihranil za popoldne, za med procesijo. Otroke je prosil, naj med drugim prosijo tudi zanj, za svojega župnika, da mu bo Bog dal med procesijo pravo besedo v usta.

Nekaj minut je manjkalo do štirih. Od vseh koncev so se premikale proti cerkvi gruče belooblečenih otrok. Župnik je na vrtu ob cerkvi zabadal okrog kipa Brezmadežne na nosilnici bele nagelje. Sadjarjeva žena je izvlekla iz zakristije prapor katoliških žena, akademičarka Lucija je razvila zastavo Marijine kongregacije, pek Tine je brisal prah z žosistovskega praporja. Kaplan Marko je začel pred oltarjem rožni venec, vsa cerkev mu je preHITEVajoče se odgovarjala. Danes ni nihče mogel prav zdržati v borni, veliki škatlji podobni cerkvi. Vse je vleklo ven, na cesto: tam bodo danes molili in peli, tam v procesiji poganskemu svetu oznanjali Kristusa. Vsi so že mislili na besede župnika Rajmunda, ki bodo padale na zaspane in versko mlačne hiše in o katerih bodo spet ves teden govorili pri mesarju in v baru, pri frizerju in v novem klubu ob gasilskem domu.

Rožni venec je bil pri kraju, štiri "Marijine hčere" v modrih krilih in snežnobelih bluzah so prijele stojalo s kipom Brezmadežne. Na vratih jih je sprejelo sonce. Ministranti v kričeče rdečih krilcih so zavili v desno. Procesija se je jela razvijati. Za ministranti s križem so stopali otroci, potem dekleta in žene, prvoobhajanci, "Marijine hčere" z Brezmadežno, kaplan Marko, avto z zvočniki na vse štiri strani, zadaj fantje in možje.

"Pozdravimo za začetek našo nebeško Kraljico s pesmijo Nebo in zemlja," se je natančno razločil župnikov glas iz zvočnikov. "Pojmo vsi, pojmo tudi za tiste, ki nebeški Materi ne dajejo potrebne časti. Ne-ebo i-in zemlja..." Vsa kača več sto ljudi, ki se je jela razvijati po sončni

cesti, je povzela pesem. Ta se je dvigala pod modro nebo in padala na umazane hiše kakor blagoslov iz neba. Že so se začeli ustavljati ob cesti prvi radovedneži.

"Molili bomo rožni venec," je spet začel župnikov glas iz mikrofona. "Javno in na glas. Molili bomo, kakor se spodobi, da se pogovarjamo z Bogom. Molili v zavesti, da ni človek nikdar večji kot takrat, ko se pogovarja s svojim Bogom. Molili bomo tudi za tiste, ki se nam posmihajo iz barov ob kozarcih piva, ker reveži ne vedo, da se smejejo sebi, svoji nevednosti. Niso še dopolnili dvajset let, niso se odslužili vojakov, pa se jim zdi, da imajo pravico dati zadnje mnenje o vseh skrivnostih sveta in življenja. Tudi oni so nekdanj prejeti Boga vase, pa jim je bil premalo; zamenjali so ga za plehke razgovore in plese, za slab film in umazane revije. Ne obsojamo jih, reveži so. Prav zato potrebujejo naše molitve. Najbolj tisti, ki so prepričani, da je ne potrebujejo. Pozabili so, da imajo dušo. Pozabili so, da je duša v njih največ vredna, da je to njihovo edino dostojanstvo. Pozabili so, da so že začeli živeti večnost. Pozabili so, da v večnosti ni prostora za indifirente, za tiste, ki jim Kristusa ni mar. Pozabili so na Kristusove besede: Kdor ni z menoj, je proti meni. Molimo, da bi se ponižali s svojega namišljenega dostojanstva, da bi našli iz plehkosti, da bi začeli spet polno živeti svoje življenje. . ."

Župnikove besede so se odbijale ob okna bara, pri katerih so se sprva muzali sedemnajstletni fantje, kakor bombe. Kmalu ni bilo nikogar več ob oknu. Umaknili so se v notranjost prostora in bilo jim je, kakor bi jim nekdo natočil pelina v pivo. Župnik je vedel, da istih drugo leto ob procesiji ne bo več ob oknu. Zavedal se je, da je bil v besedah nekoliko trd, a se mu je zdelo, da so edino še besede, ki udarijo, zmožne, zbuditi iz spanja vse tiste, ki so se mu predali.

Množica je pela in molila. Brezmadežna se je približala frizerju. Župnik je velel vozaču, naj avto ustavi, ker je točno vedel, da stoji za zapah-njenimi vrati frizer in vleče na ušesa vsako župnikovo besedo.

"Molili bomo za tiste, ki nas pomilujejo," je zadonelo iz zvočnikov. "pomilujejo, češ da častimo kipe iz lesa in mavca. Molili bomo zanje, ker reveži izgubljajo splošni čut. Kakor izkazujemo posebno čast naši zastavi, ne zato, ker je kos takega blaga, ampak ker je simbol naše ne-

odvisnosti in suverenosti, in kakor bi bil vsakdo po pravici užaljen, če bi kdo onečastil zastavo njegovega naroda, tako častimo Marijin kip, neker je to kos lesa ali mavca, ampak ker je podoba Matere božje. Kakor hranimo na nočni omarici fotografijo pokojne matere, ne ker je to kos papirja, ampak ker je podoba naše matere, tako častimo Marijin kip zato, ker je podoba naše nebeške Matere. So nekateri, ki tega ne razumejo in imajo zato druge za reveže, namesto da bi objokovali svojo nevednost. Marijo častimo v njenem kipu. Častimo zato, ker nam Marija pomeni tisto, kar v resnici je. Častimo v njej najpopolnejšo Ženo, najčistejšo Devico, samo božjo Mater. Če je prav, da se spominjamo svojih narodnih junakov in velikih mož, je toliko bolj prav, da se spominjamo naše največje junakinje vseh časov in narodov, največje žene vseh dob. V njej častimo Ženo, ki je dospela do mej božanstva. V njej pa častimo tudi svojo Mater: tisto, ki se za nas zanima, tisto, skozi katere roke prihajajo vsi nebeški darovi do nas, tisto, ki se trudi, kako bi dosegla našo srečo. Molimo za tiste, ki tega se ne razumejo..."

Župnik je imel vtis, da je nekaj povedal, a ne toliko in tako, kakor bi rad. Vendar more Bog tudi na še tako nerodne besede navezati svojomilost, zlasti če besede pridejo iz srca in dobre volje. Mogoče se bo pa le kdaj odtajalo tudi frizerjevo srce. Vsaj toliko, da ne bo širil sovraštva proti veri med svojimi klienti.

Procesija je zavila v levo, pot je postajala slabša, ljudje pa so peli in molili v vsej notranjosti. Moški, ki jih sicer ni bilo prav mnogo, so pokonci dvigali glave. Tudi njim je taka pridiga prav prišla. Ne ker bi vsega tega ne vedeli, ampak zato, da so dobili spet nov pogum, nov ogenj v tem mrzlem, ledenem svetu.

Približali so se novi evangelistovski bolnici. Župnik je velel vozaču, naj vozi čimbolj počasi. "Molimo za naše brate, ki hočejo pripadati Kristusu, pa so se v resnici ločili od njega. Hvalavredna je velika muja, s katero se trudijo za svojo vero, a škoda, da je delo za neresnico. Vabijo otroke za kos obleke in skodelico kakava, a škoda, da jim bodo s tem mogoče za vselej zaprla vrata v nebesa. Kajti ena sama vera je resnična, kot je tudi resnica samo ena. Ali imamo prav katoličani, ki trdimo, da je Kristus Bog, ali pa mohamedanci, ki pravijo, da Kristus ni Bog. Ali imamo prav mi, ki pravimo, je papež naslednik sv. Petra, ali pa pravoslavni, ki trdijo, da papež ni

to. Ali imamo prav mi, ki zagotavljamo, da je bila Marija brez izvirnega greha spočeta, ali pa protestantje, ki pravijo, da to ni res. Resnica je samo ena. In ljudje sami smo preslabotni, da bi jo mogli dognati. Bog sam mora dati svoj pečatisti veri, ki je res njegova. Ta božji pečat so čudeži in prerokbe, dvoje, česar človek s svojimi močmi ni zmožen storiti. Če dokaže katera vera, da je Bog v njenem naročju storil čudeže ali prerokbe v potrditev resničnosti tiste vere, prestopim danes v tisto vero, ker tako vem, da je tista vera resnična, ker nosi božji pečat. A v vseh stoletjih se to se ni zgodilo drugje, kakor le v naročju katoliške Cerkve. Saj je res mogoče prijetnejša tista vera, ki ima namesto desetih devet ali osem zapovedi, a kaj, ko ne gre za to, katera vera je prijetnejša, ampak za to, katera je resnična. Saj je res ugodnejše življenje v tisti cerkvi, kjer je dovoljena razporka ali mnogoženstvo, kjer ni treba ne k spovedi ne k maši, a kaj, ko se je treba vprašati, katero vero je Bog ustanovil in ne katera je ugodnejša. Ne moremo mi Bogu postavljati zahteve za pot v nebesa. Molimo torej za naše brate, da ne bi bili slepi vodniki slepih ovčic..."

Župniku so se protestantje zares v srce zasmilili. Saj ve, da marsikdo med njimi dela zaradi denarja, vsi pa gotovo ne. Marsikdo je pri njih v dobri veri. Mogoče zato, ker smo ga mi premalo poučili, mogoče zato, ker je videl med nami kake napake. Res da zato ni bil upravičen zapustiti prave Kristusove staje, a župnik je vseeno na tistem molil zase in za svoje, da bi nikdar ne dali nobenega povoda za to, da bi se kdo ločil od Kristusa.

Procesija je nadaljevala svojo pot in se bližala četrti, mogoče najbolj strupeni točki župnije: novemu klubu, ki je znal s filmi in igrami privabiti mladino, ki pa je bil v rokah skritih temnih elementov, ki so se prav načrtno borili proti Bogu in vsemu božjemu. Tudi tu je velel župnik ustaviti avto in vsi so pričakovali ognjenih besed. Župnik se je hitro prikrizal in začel: "Proti Kristusovi staji vstajajo nove shodnice, ki bi jih po njihovih sadovih mogli imenovati hudičeve shodnice. Kristus nas je opozoril, da se drevo spozna po sadu. In sad teh novih shodnic, ki so začele rasti tudi po naši župniji, je načrtno kvarjenje mladine, rojene za lepoto in ne za blato. Kristus je nekoč izrekel besede, ki naj bi jih nihče, kateremu so namenjene, ne preslišal: Gor-

je tistemu, ki pohujša katerega mojih najmanjših. Bolje bi bilo zanj, da se mu obesi mlinski kamen na vrat in se potopi v globočino morja. Duhovniki ne oznanjamo svojega nauka, tudi ne nauka kakega človeškega filozofa, ampak sam božji nauk. Veličina vseh ljudi se je končala z njihovo smrtjo. Aleksander Veliki je bil velik, a samo do svoje smrti. Umrli je, pokopali so ga, iz groba ga ni bilo več ven. Napoleon je bil velik, a samo do svoje smrti. Umrli je, pokopali so ga, iz groba ga ni bilo več ven. Edini, ki je premagal lastno smrt, je bil naš Gospod Jezus Kristus. Umrli je, pokopali so ga, a tretji dan je vstal. Samo on je Bog. Samo njegove besede so božje. Če je rekel, da

človek ni samo telo, ampak da ima razen telesa tudi dušo, imajo te besede božjo veljavo. In če je rekel, da pride s smrtjo sodba, srečanje vsakega človeka s Kristusom, je to res. In če je rekel, da bodo vsi tisti, ki ne bodo prišli v nebese, prišli nujno v pekel, to drži. To je vsa modrost življenja. In vse, kar ni v skladu s to modrostjo, je zmota. Svet in zemlja bosta prešla, Kristusove besede pa ne bodo prešle. Molimo bratje, molimo za tiste, ki se ne zavedajo vse teže teh resnic..."

Zvečer je župnika nekoliko bolelo grlo. A mu je bolečine sladila zavest, da je izpolnil svojo dolžnost.

Miha Meho, Argentina

Naši farmarji

Ko je žetev končana, je treba slamo pograbiti in odpeljati k hlevu, da bo za steljo.

Po trdem delu je potrebno okrepčilo. Od leve: Jožef Selan, Alojzij Novak in Tone Suštaršič.

Toronto: Nova maša
preč. Franca Skumavca
v cerkvi Marije Pomagaj
7. junija 1959

Prezvizišeni škof Gregorij Rožman,
novomašni pridigar, med novo mašo

TE DEUM

ob zlatem jubileju

V letu 1959 so obhajali v lavantinski škofiji Slomšekovo leto, me Šolske sestre v Ameriki pa svoj zlati jubilej. Slomšku dolgujemo v veliki meri zahvalo, da je naša kongregacija pogнала korenine v domovini, saj je bil on, ki je poklical naše sestre v Maribor, da bi vzgajale dekleta. Naj bodo vrstice, ki bodo sledile posvečene spominu našega svetniškega škofa. Naj bodo naša zahvalna pesem Bogu, ki nas je poklical v Ameriko, da tu pomagamo širiti kraljestvo božje v dušah naše izseljenske mladine. . .

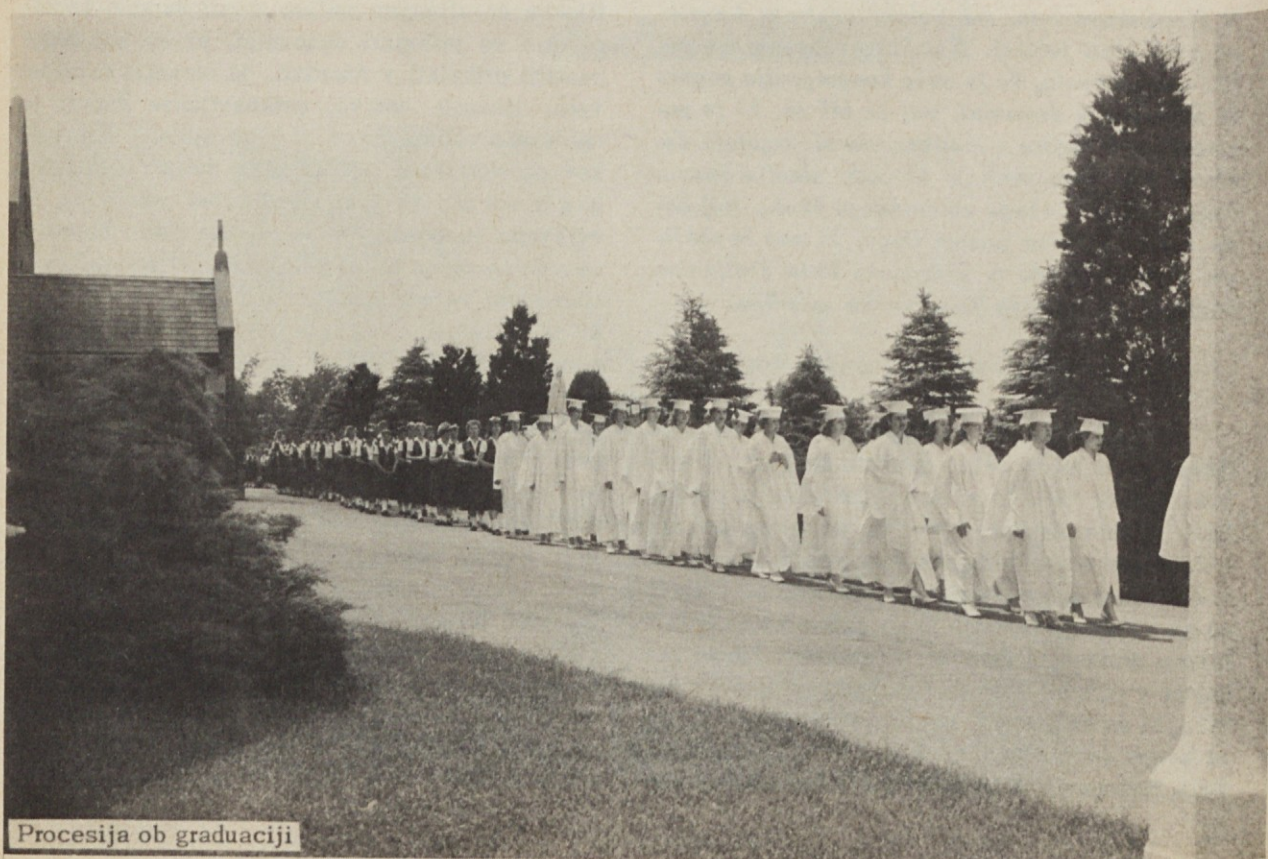
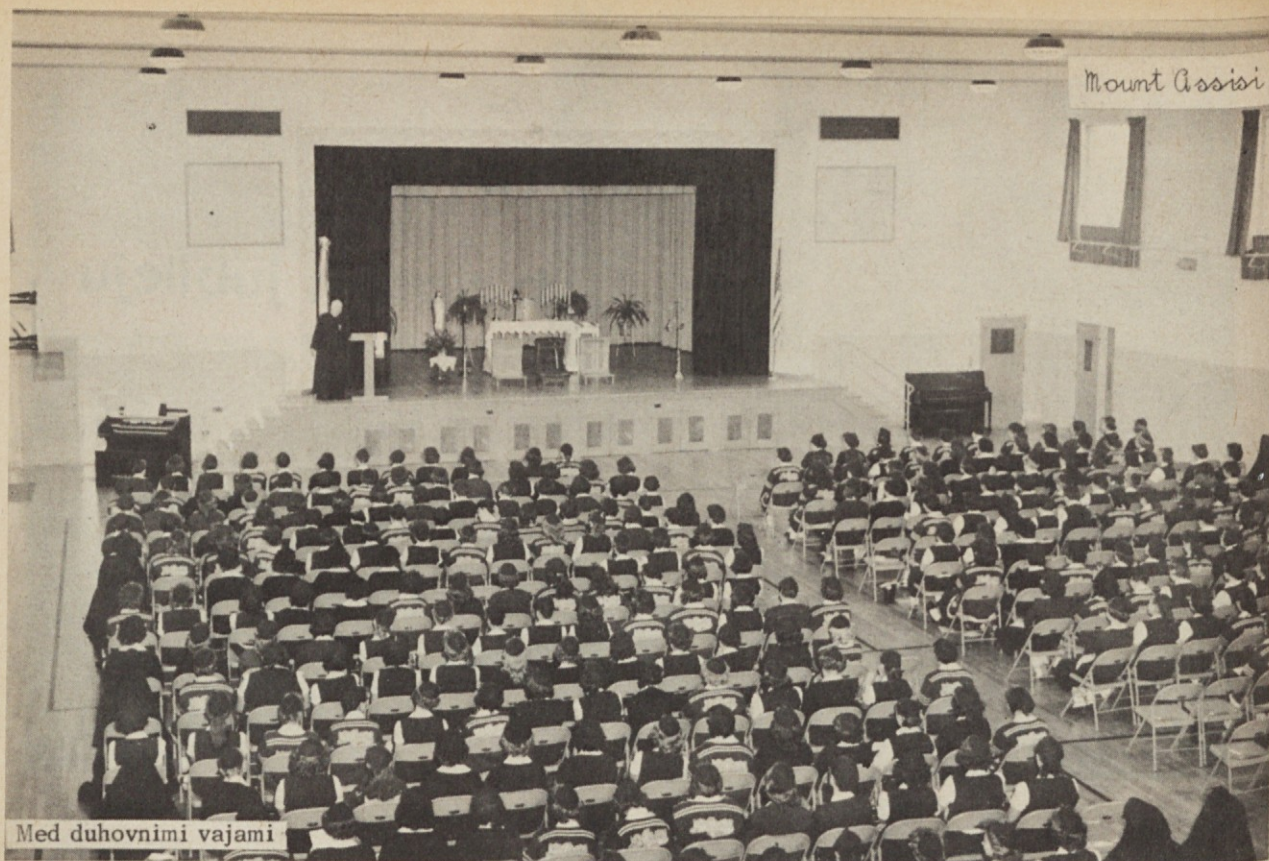
ZAČETEK ŽUPNIJ IN NAŠIH ŠOL

V začetku tega stoletja so se Slovenci in Hrvati v množicah selili v "zlati dežel", po kateri se cedi "med in mleko". Tako jim je domišljija slikala Ameriko. Vsi, ki so poleg pridnih rok, dobre volje, prinesli tudi bistro glave, so našli v njej dobro mater, novo domovino. Vživeli so se v tedanje razmere in so začeli ustanavljati lastne družine in domove. K službi božji so zahajali v cerkve, kjer so duhovniki pridigali v jeziku, ki ga naši rojaki niso razumeli. Zaželeli so si svoje cerkve in duhovnike, ki jih bodo razumeli. Ustanavljali so cerkvene odbore, ki so pod

duhovnikovim vodstvom skrbeli, da se je s škofijskim dovoljenjem začela zidati cerkev. Iz domovine so prihajali duhovniki, ki so kot dobri pastirji prihajali v Ameriko, da ohranijo rojakom vero. Zidanje cerkva, ustanavljanje župnij je zahtevalo velikih žrtev od obeh strani - duhovnikov in vernikov. Ljudje niso veliko zaslužili, a ker so bili iz domovine vajeni varčnosti, je cerkveno gospodarstvo še nekako rinilo naprej - seveda na račun ubogih župnikov, ki so imeli veliko skrbi zaradi neplačanih dolgov. A duhovniki so vstrajali. Čast njihovemu spominu in spominu naših pionirjev!

Župniki so kmalu uvideli, da brez šol ne bo urejenega farnega življenja. Ameriška javna šola praktično ne pozna in ne prizna Boga (op. u.: kar je proti duhu konstitucije), zato tudi ne vzgaja mladine soglasno z vero. Naši pionirji so to uvideli. Svojim otrokom so hoteli zapustiti vero, ki so jo prinesli iz domovine kot najdražjo svetinjo. Zato so šli svojim voditeljem na roko. Tako so začela delati šolska poslopja družčino cerkvam po naselbinah, kjer so bivali Slovenci in Hrvati. Bile so pa težave, ker ni bilo na razpolago dovolj redovnih učiteljic. Kje jih dobiti?

Sprejem v tretji red

Slovesnost kronanja Marijinega kipa

ZIBELKA NAŠE PROVINCIJE

Takrat je župnikoval Hrvatom v Kansas City, Kansas, Rev. Davorin Krmpotič, ki je pozneje postal monsignor. On je že imel šolo pripravljeno in po nasvetu svojega prijatelja, Rev. J. Kompareta, ki je pastiroval Slovencem v sosednji župniji sv. Družine, se je obmil s prošnjo za sestre v Maribor na vrhovno predstojnico Šolskih sester, č. mater M. Stanislavo Voh. Ona je ustregla in mu je obljubila, da bo poslala štiri sestre. Denar za potovanje je plačal dobri g. župnik iz svojega žepa; sestram, ki so pozneje prihajale, pa župnija.

NAŠE PIONIRKE

Sestre, ki so bile po božji volji izbrane, da postanejo ustanoviteljice našega misijonskega delovanja v Ameriki, so bile: S. M. Bonaventura Kunst, predstojnica, s. M. Klotilda Stmad, s. M. Avrelia Plankar in s. M. Pulherija Zovko.

Gotovo so zapuščale domovino s težkim srcem, a tolažila jih je zavest, da je misijonski poklic nekaj velikega, privilegij izbranih duš. Zidati templje Bogu v dušah nežne mladine, navajati jo k čednostim, postaviti na pot, ki pelje naravnost k cilju življenja - k Bogu - ali je še kje na svetu lepši poklic?

Domovino so zapustile s škofovim blagoslovom 21. septembra 1909.

Da so bile izbrane, je bil balzam njihovim krvavečim srcem. Ko pa so 12. oktobra 1909 stopile na ameriška tla, ni bilo več časa za domotožje.

S. Bonaventura se je z vnemopoprijela svoje dolžnosti. Našla je v šoli 170 otrok in po nekaj letih je njihovo število naraslo na 700. Prvim sestram so kmalu prišle pomagat še druge sestre iz domovine. Vse so bile vedno ljubeznivo sprejete od župljanov. "Naše sestrice" so jih nazivali in sodelovali z njimi.

Leta 1918 je razsajala influenza. Veliko otrok je zgubilo starše. Sestre so kupile sosednjo hišo, kateri so prizidale nekaj sob, in odprle "Sirotišče sv. Ivana" - St. John's Home - ki še danes stoji. Blagoslovil ga je prevzvišeni g. škof Ward leta 1919. Zavod sprejema vse otroke brez razlike vere ali narodnosti. S. Bonaventura je večina svojega življenja preživela v sirotišču in se je srčno veselila, kadar je bil kateri od

gojencev sprejet v katoliško vero. Tam je 27. jan. 1949 pričakala zadnji Gospodov klic, kateremu je, trdno upamo, sledila v svojo pravo domovino, kjer je bila venčana s krono večne slave v plačilo za svoje misijonsko delo. Celih 40 let je smela delati za Gospoda.

S. M. Pulherija Zovko je pa že po kratki kratki dobi 9 let prejela plačilo za svojo zvestobo v božji službi. Umrila je v Kansas City l. 1917. Pokopana je tam; hvaležni farani so ji postavili krasen spomenik. Tam tudi počivajo s. M. Bonaventura, s. M. Gema in s. M. Inviolata. Vse druge sestre, ki so umrle v dobi 50 let, pa počivajo v Lemontu na pokopališču sv. Alfonza, kjer ima provincija kupljen prostor za grobove. Če nas ne zadene kaj izrednega, vemo, kje bomo čakale vstajenja. . . .

Drugi naši dve pionirki pa še živite. S. M. Klotilda Stmad, ki je delovala kot učiteljica in predstojnica po raznih šolah, biva že nekaj let v Lemontu, kjer s svojim lepim zgledom pridiga mlajšim in veliko moli za svoje učence in fare, v katerih je delovala.

S. M. Avrelia Plankar je dolgo delovala v Kansas City; pozneje pa v raznih farah. Pred 25 leti so jo poslali v Južno Ameriko, kjer še sedaj plodonosno deluje. Ko je bila provincialka, je poslala sestre med divje Čulupi Indijance v "Zeleni pekel", kot se tisti del pragozda imenuje. Naj jo nekoč božji Misijonar krona z dvojno misijonsko krono.

NAŠE POSTOJANKE

2. Šola sv. Družine v Kansas City

V Kansas City, Kansas, v srcu Združenih držav, je torej tekla zibelka naše provincije sv. Frančiška Asiškega. "Sirotišče sv. Ivana" je bila naša prva (1.) postojanka. - Slovenci, farani sv. Družine, so tudi želeli dobiti svoje sestre, čeprav še niso imeli svojega šolskega poslopja. S. M. Klotilda Stmad je prevzela skrb za slovensko šolo. Vse šolsko leto 1910 je hodila od sv. Ivana ob lepem in slabem vremenu v leseno dvorano k sv. Družini. Tam je zbiral otroke in učila vse razrede od 1. do 8. Pozimi je sama kurila železno peč s premogom, ki so ga otroci nabrali ob železniški progi. Začetek je bil res silno težak. Poleg tega so se župniki v dobi nekaj let vrstili drug za drugim. Rev. Leskovec je pozidal šolo in stanovanje za sestre l. 1912. To leto je

prišla iz domovine s. Sabina Rebolj. Septembra se je začel pouk v dveh sobah. Pozneje je prišlo na pomoč še par učiteljic, tako da šola ni zaostajala za drugimi. Ko je župnija rastla pod skrbnim vodstvom Rev. John-a Peršeta, je tudi šola napredovala. Tam je sedaj cvetoča župnija skrasno novo cerkvijo na lepem prometnem prostoru, kjer se steka več cest in ulic. Imajo tudi moderno dvorano, ki je kras mesta. Tam živi veliko Belokranjcev.

3. Šola Matere božje v Jolietu

Leta 1912 je prosil za naše sestre Rev. George Violich, župnik na hrvaški soli. Tja je bila poslana s. Klotilda iz Kansasa; in 17. nov. so prišle iz domovine s. M. Sebastijana Neuwirth, s. M. Edita Kostomaj in s. M. Hugolina. S. M. Sebastijana, predstojnica, je bila ena najbolj živahnih sester v Ameriki. Pozneje je bila naša provincialna predstojnica; še sedaj se je ljubeče spominjamo - naše "matere prednice" kot smo jo nazivale. Ona je veliko pomagala p. Kazimirju pri "Ave Maria", posebno pri njegovem mladinskem listu. Šola v Jolietu je pod njenim vodstvom lepo napredovala. Sedaj je ena najlepših, najmodernejših jolietških šol.

4. Šola presv. Srca Jezusovega v So. Chicagi

Ko je bila č. m. M. Stanislava Voh na vizitaciji v Ameriki, jo je obiskal Rev. Stepanovič iz So. Chicage in jo prosil za sestre. Obljubila jih je. 22. novembra 1915 so prišle tja in takoj začele s poukom. Našle so okrog 100 otrok, ki so jih učile laične učiteljice. Prva predstojnica je bila s. M. Romana. Letos tam zidajo novo šolsko poslopje - do sedaj so učile v štirih sobah nad cerkvijo. Prepričane smo, da bo novo šolsko poslopje privabilo vse farane, da bodo pošiljali svoje otroke v svojo krasno šolo, ki bo vsem čikaškim Hrvatom v ponos in v duhovno in kulturno korist.

5. Šola sv. Roka v LaSalle, Illinois

Naša peta postojanka je bila slovenska fara v LaSalle, kamor je poklical sestre Rev. Šaloven l. 1916. Sestre so ta kraj vzljubile, počutile so se kot doma med tamošnjimi Slovenci. Častita mati Lidvina, ki je leta 1920 obiskala podruž-

nico, je sklenila premestiti sestre in ubogati so morale; s težkim srcem so se poslovile od tam.

6. Šola sv. Pavla v Clevelandu, Ohio

Ko se je č. mati Lidvina mudila med nami, je več g. župnikov prosilo za naše sestre. Vsem ni mogla ustreči. Obljubila pa je msgr. Domladovcu, župniku fare sv. Pavla, da bo dobil sestre. V tej šoli je bilo pet laičnih učiteljic. S. Sebastijana je obdržala dve, eno za prvi in eno za osmi razred. Druge razrede z 383 otroki so prevzele sestre. Naše sestre so prevzele šolo 1920.

7. Šola sv. Jožefa v Gary, Indiana

To šolo je ustanovil Rev. Dragutin Jesih. L. 1922 so prevzele naše sestre pouk v nji. Čez nekaj let so jo morale zapustiti radi zdravstvenih razmer. Ko je bilo novo poslopje dozidano, je Rev. Judnich zopet poskusil s prošnjo pri prov. predstojnici. Ni mu mogla odreči, posebno še, ker je ta fara plačala sestram pot iz Jugoslavije - \$900.00 -, ko so prvič prišle v Gary; imele smo torej neko obveznost do fare. Seveda so bile s tem prizadete druge šole, ker je primanjkovalo sester. To je bilo l. 1927. Sedaj ima ta župnija lepo moderno cerkev in šolo, ki dela čast mestu Gary in bratom Hrvatom.

8. Šola presv. Trojice na Throop St. v Chicagi

To je osemrazredna hrvatsko-angleška šola. Ustanovil jo je župnik Josip Sorič l. 1913. Sestre so jo prevzele 8. septembra 1921. Pravico javnosti je dobila 25. aprila 1929. Farani so zelo dobri sestram; iz te fare se nam je pridružilo že nekaj deklet.

9. Šola sv. Štefana v Chicagi

Ko so očetje frančiškani prevzeli župnijo sv. Štefana, je tedanji župnik p. Kazimir v počitnicah poklical naše sestre, da so učile v poletni šoli. Z deklamacijami, petjem in igrkami, ki so jih otroci uprizorili, so navdušili svoje starše, da so začeli resno misliti na zidanje svoje šole. Sanje so postale resnica: l. 1922 so začeli z zidanjem, ki je bilo končano šele novembra. A sestre so začele z rednim poukom že septembra v

cerkveni dvorani. Čez nekaj let so sestre odprle tudi dnevno zavetišče. Sestre so stanovale daleč od šole, zato so tisto hišo prodali in kupili drugo zraven cerkve in šole. V tej hiši je tudi kapelica s presvetim Rešnjim Telesom. Leta 1926 je nastal v hiši ogenj iz neznanega vzroka. Vse sestre so si rešile življenje, a obleka je zgorela. Dokler ni bila hiša popravljena so sestre stanovale nad tiskarno "Edinosti". Maja so se vmile v prenovljeno stanovanje.

Od 20. - 24. junija 1926 je bil v Chicagi evharistični kongres. Sestre so imele izredno čast nuditi gostoljubnost prevzvišenemu g. škofu Gnidovcu, prevzvišeni ljubljanski knezoškof dr. A. Bonaventura Jeglič je pa tiste dni stanoval pri njih.

Prva predstojnica na tej šoli je bila s. Sebastijana. Šola ima 8 razredov. Prejšnja leta je imela tudi otroški vrtec, ki so ga pa morali ukiniti radi pomanjkanja sester.

Šola je dobila pravico javnosti l. 1928.

10. Šola sv. Cirila in Metoda v Sheboyganu, Wisconsin

Na krasnem gričku, s katerega je prelep razgled na Michigansko jezero, se dviga cerkev, zidana v romanskem slogu, in poleg nje šolsko poslopje. Obe stavbi sta v čast župniji. Postavil ju je ustanovitelj župnije Rev. Jakob Černe, ki čaka vstajenja na domačem pokopališču v Zeleni dolini. Obe stavbi sta bili pred nekaj leti obnovljeni; to delo je izvršil Rev. Louis Koren.

Šola je osemrazrednica; obiskuje jo okrog 300 otrok. Naše sestre so jo prevzele l. 1923. V teku let je šlo več deklet v Lemont, kjer so se izoblikovale v dobre redovnice; dva učenca te šole sta postala duhovnika. Letos je v semenišču 13 fantov, pet deklet pa je prosilo za sprejem pri nas. Bog daj vsem stanovitnost!

11. Šola sv. Petra v Steeltonu, Pa.

To je osemrazrednica. Ustanovil jo je Rev. Luka Gladek l. 1909. Naše sestre so jo sprejele l. 1924. Takoj prvi dan se je vpisalo 216 otrok in ko je bilo na Zahvalni dan blagoslovljeno novo šolsko poslopje, je njih število naraslo na 230.

Pred nekaj leti so se sestre preselile v novo moderno in zelo praktično hišo. Postavil jo je sedaj že rajni župnik Rev. Mihael Menko. Ta go-

spod ni bil našega rodu, a je bil svojim župljanom skrben oče in pastir.

12. Šola sv. Jožefa v Betlehemu, Pa.

Ustanovljena je bila l. 1926. Na prošnjo tedanjega župnika, Rev. Klementa Verena, so jo prevzele naše sestre istega leta. 4. sept. se je vpisalo 150 učencev. Šola je last dobrih Premurskih Slovencev. Sestre imajo stanovanje v tretjem nadstropju. V pritličju in v drugem nadstropju so šolske sobe. Z ravne strehe je krasen razgled po vsem Betlehemu, ki ga obkrožajo z listnatim drevjem porasli grički.

13. Šola sv. Nikolaja v Millvale, Pa.

Spada h hrvaški župniji. Ustanovil jo je župnik Rev. Josip Sorič l. 1922. Naše sestre so prišle tja 29. avgusta 1929. Spočetka so stanovale v šoli, pred nekaj leti pa so dobile novo, udobno stanovanje, ki ima tudi krasno kapelico, v kateri je Najsvetejši Zakrament. Precej učenk iz te šole se nam je pridružilo; sedaj delujejo na naših postojankah.

14. Šola sv. Kristine v Euclidu, Ohio

Euclid je nekako predmestje Clevelanda; hitro raste. Tamkajšnja slovenska naselbina je imela l. 1928, ko so prišle naše sestre tja, malo cerkvico na deželi. Sestre so učile nekaj časa kar v cerkvenem poslopju. Župnikoval je Rev. Venceslav Vukonič. Ko je prevzel župnijo Rev. Anton Bombach, nečak p. Kazimirja, je tako napredovala, da imajo sedaj Slovenci krasno novo šolo, novo cerkev in hišo za sestre. V šoli je okrog 700 otrok, katere poučuje 12 sester in 4 učiteljice. Vsako leto pride od tam kaka dekle v Lemont, da poskusi, če bi mogla tudi ona postati delavka na božji njivi. . . Nekaj jih že deluje po naši provinci.

15. Šola sv. Nikolaja v Pittsburghu, Pa.

To je osemrazrednica. Ustanovil jo je Rev. Dobroslov Sorič l. 1931. Sestre so jo prevzele 29. avgusta istega leta. Stanovale so v hiši poleg železniške proge, po kateri so neprestano prihajali in odhajali tovorni vlaki. Ko so stali železniški vozovi, napolnjeni z lačno in žejno živino

pred hišo po ure in ure ponoči, so uboge živali tako cvlile, mukale in rjule, da so mogle spati samo sestre, ki so imele železne živce. Vendar ni niti ena prosila za premestitev; šalile so se, da lahko brezplačno poslušajo nočne koncerte. Pred nekaj leti so jim farani pozidali novo in veliko poslopje blizu cerkve; sedaj so malo bolj odmaknjene železniškemu ropotu in dimu. Poslopje obdaja vrt.

16. Šola sv. Jurija v So. Chicagi

Sestre so sprva poučevale krščanski nauk mladino, ki je obiskovala javne šole. Vodile so tudi otroški vrtec in oskrbovale cerkev. V faro jih je poklical župnik p. Bernard Ambrožič OFM. Njegov naslednik p. Aleksander Urankar OFM je zgradil lepo moderno šolsko poslopje. Sestre so stanovale blizu cerkve in šole, vendar je bilo zelo nerodno in nevarno, ker so morale hoditi preko zelo prometne ceste.

Z rednim poukom v novi šoli so začele v šolskem letu 1951/52 P. Bonaventura Borgola OFM, naslednik p. Aleksandra, pa je po dolgem trudu uspel, da je kupil hišo blizu šole in cerkve; v to hišo so se sestre preselile l. 1952; sedaj so srečne, da jim ni treba hoditi preko ceste. Šola ima okrog 300 otrok. Pridružen ji je otroški vrtec. V pomoč sta dve laični učiteljici.

17. St. Joseph's Home, Lemont, Illinois

Hiša za stare ljudi je bila ustanovljena l. 1944. Ima povprečno kakih 20 do 30 oskrbovancev, ki pripadajo raznim narodnostim. Nekaj je tudi Slovencev in Slovenk. Veliko rojakov prosi za sprejem, a žal ni prostora. Dom ima stalnega duhovnika da je takoj pri roki, če kateri stanovalcev nevarno zbolí. Naj nam sv. Jožef nakloni dobrotnike, da bomo mogle kdaj sezidati nov prostoren Dom, v katerem bo našlo mirno, brezskrbno življenje mnogo naših rojakov, ki so zgubili svoje družine in ostali sami na svetu. To so naše dolgoletne želje. Pomagajte nam, da bodi uresničene.

18. Mt. Assisi Academy

Mt. Assisi Academy je uradni naslov naše višje šole (High School) za dekleta v Lemontu. Odprta je bila 5. septembra 1951 in sicer sprva

“Ki je za nas krvavi pot potil.” Kip v dolini križevega pota ob Asiškem gričku.

samo za nase kandidatkinje. Ko je škofijski šolski nadzornik videl lepo lego kraja, dobre učiteljice in lepo vzgojene študentke-kandidatkinje, je svetoval sestram, naj začno sprejemati še druga dekleta; daleč naokoli ni namreč nobene višje šole. V nekaj letih je res zraslo na našem gričku poleg samostana krasno šolsko poslopje, ki pa radi visokih dolgov povzroča veliko skrbí provincialni predstojniki. Naši dobri Hrvati in Slovenci so nam res priskočili na pomoč, kolikor so mogli - hvala jim še enkrat - a dolg je le dolg. Pa nas tolaži zavest, da je v čast božjo in dušno korist mladih deklet, ker bi brez te šole nikoli ne bile deležne katoliške vzgoje v letih, ko jo najbolj potrebujejo.

Šolo je blagoslovil kardinal Samuel Stritch dve leti pred svojo smrtjo. Ohranile ga bomo v trajnem spominu.

Mt. Assisi Academy ima letos 17 profesoríc. Č. o. frančiškani radi pomagajo kot dobri sosede s poukom krščanskega nauka. Letos ima šola okrog 400 učenk. V letu 1959/1960 jih bo okrog 50 več.

Prva graduantinja je bila s. Georgina Hroma. Dijakinje izdajajo štirikrat na leto svoj list “The Echo”. Upravljajo in urejujejo ga same.

POLETNE ŠOLE

Poleg opisanega dela skrbe naše sestre tudi za pouk krščanskega nauka tam, kamor jih pokličejo župniki v počitnicah. Že precel let hodita na Willard, Wis., vsake poletne počitnice dve se-

stri, da pripravita otroke za prvo sv. obhajilo. Enkrat sta bili dve sestre v kraju Geneva blizu Chicage. Vsake počitnice se dve sestre vozita vsako jutro na Sag blizu Lemonta, kjer ena pripravlja male za prvo sv. obhajilo, druga pa uči večje otroke krščanski nauk. Tudi v Chicagi in drugih podružnicah imajo sestre poletne šole.

IZOBRAZBA UČITELJIC V NAŠI PROVINCIJI

Za našo višjo šolo potrebujemo učiteljice z raznimi akademskimi stopnjami. Zato nekatere učiteljice dopolnujejo svojo višjo izobrazbo na raznih ameriških univerzah in kolegijih. Nekaj jih obiskuje Notre Dame University, nekaj katoliško univerzo v Washingtonu, nekaj se jih izobrazuje v Milwaukee, nekaj v Clevelandu na St. John's College, in v Kansas City na St. Theresa's College. Največ pa jih študira v Chicagi na De Paul in Loyola University. Nobena sestra nima časa, da bi življenje vzela bolj "na lahko". Doma v Lemontu so samo take v počitnicah, ki se zdravijo, ki so prišle bolne s podružnic.

DUHOVNA OBNOVA

Za duhovne vaje, ki jih mora vsaka sestra opraviti vsako leto, pridemo vse v Lemont. To je veselje, ko se po enoletni odsotnosti zopet snidemo. Seveda med duhovnimi vajami moramo molčati. Ta molk vzamemo resno. Pa pravijo, da ženske ne znamo molčati. . .

ZACETNE TEŽAVE

Sedaj imamo lep in prostoren samostan na našem gričku. A prve sestre so se morale boriti z velikimi težavami. K sreči so bile poslone na to težko delo samo mlade in zdrave. Mlad človek se hitro vživi in privadi. Mlade misijonarke so morale premagati veliko ovir: domotožje, sprememba podnebja, angleška govorica, drugačne navade, drugačna pravila olike in še mnogo drugih stvari. A ljudje, Slovenci in Hrvatje, so bili sestram dobri. Po otrocih so si pridobile starše. Med sestrami in starši otrok so bili vedno in so še dobri odnošaji. Povsod velja, kar sestra reče. Saj sami veste, kako je s to pesmijo: "Sestra je rekla to, sestra je rekla ono."

Tudi uboštvo so našle sestre v Ameriki. Mlade družine, majhna plača, cerkve zadolžene,

šolska poslopja za prvo silo, nezadostni učni pripomočki, kot v misijonski deželi. Sestre so si morale pomagati kot so vedele in znale. A vendar so bili učni uspehi povoljni. Bog je blagoslavljal uboštvo, potrpežljivost in žrtve sester. Sestre so bile v vseh teh težavah srečne, saj je prava sreča v tem, da človek pozablja nase in se žrtvuje za duhovno in telesno dobro bližnjega. Skupina, s katero sem prišla kakih 11 let pozneje za pionirkami, je našla ze boljše razmere, a tudi za nas ni bilo vse rožnato. Bile so take težave, da so nam tudi solze prišle v oči. A ko sedaj gledam v ona leta, se mi zdijo ožarjena s soncem; ne bi jih zamenjala z milijonarjem.

ZAČASNO SREDIŠČE

Največja težava za prve sestre je bila menda to, ker niso imele svojega središča; materna hiša je bila pa daleč. Ko so učile na četrti fari presv. Srca Jezusovega v So. Chicagi, se jim je ponudila prilika, da so kupile neki stari hotel v bližini, ki so ga prepeljali in postavili zraven šole. Nismo se mogle postavljati s to revno stavbo, a za prvo silo je bilo - čisto po frančiškansko. To je bil prvi korak k ustanovitvi naše sedanje provincije - vse drugo je sledilo. . . Letnica 1920 je torej zelo važna za nas, za naš skromen začetek. Tukaj je vstopilo osem deklet, ki so bile preoblečene v fami cerkvi presv. Srca Jezusovega. Bil je lep prizor za farane, ki kaj takega še niso videli. Tu je bil naš noviciat, kjer so se mlade redovnice vzgajale za svoj vzvišeni poklic. Sv. Cerkev je uradno priznala našo provincijo z odlokom sv. kongregacije za redovnike 6. septembra 1922.

USTANOVITEV SEDANJEGA SREDIŠČA

Ker je bilo to le naše začasno središče, se je provincialna predstojnica s. M. Sebastijana ogledovala po kmetijah in poizvedovala, kje bi bilo kako posestvo naprodaj. Ker so o. frančiškani že imeli svoje zemljišče v Lemontu, je tudi ona želela kupiti kaj primernega v bližini. In sreča ji je bila naklonjena. Mr. Mac Graw, katerega posestvo je mejilo na frančiškansko, je bil voljan prodati svojo farmo, ki meri nekako 86 akrov. To je bilo leta 1925. V hišo so se vselile bolne sestre, ki so se zdravile. Med tem so delavci postavili lično kapelico in ji prizidali precej sob v

dveh nadstropjih. L. 1926 je bila hiša zgotovljena in je začela služiti svojemu namenu. 1. avgusta se je preselila tja provincialka in tudi noviciat.

Vse smo vzljubile svoj novi domek in od takrat romale vsake počitnice tja, da se navžijemo svežega zraka in obnovimo duhovno življenje v duhovnih vajah.

NOV SAMOSTAN IN NOVA ŠOLA

Razumljivo je, da je postal naš skromen domek kmalu premajhen. Z božjo pomočjo, s sodelovanjem sester in z denarno podporo Slovencev in Hrvatov je leta 1940 s. Mihaela Kos, tedanja provincialna predstojnica, sezidala sedanji samostan, ki še vedno ustreza svojemu namenu. Že nekaj let mu dela družbo Mt. Assisi Academy, katero je postavila s. M. Febronija Kos, ko je bila provincialna predstojnica.

VIZITACIJA VRHOVNIH PREDSTOJNIC

V dobi 50 let sonas naševrhovne predstojnice pridno obiskovale, kot to zahteva kanonsko pravo in naši predpisi. Prva je bila c. m. Stanislava Voh, ki je poslala prve sestre v to deželo. Druga je bila c. m. Lidvina Purgaj, ki je dala vzpodbudo za ustanovitev provincialnega središča v Chicagi. Č. m. Angelina Krizanič je prišla dvakrat v Ameriko, č. m. Terezija Hanzelič celo štirikrat. Gotovo se je vsi, ki to berete, spominjate. In vsi, ki ste obiskali Rima, ste se gotovo oglasili pri njej na Via dei Colli 10. Sedaj leži že nekaj mesecev težko bolna. Priporočamo jo vam v molitev.

RIM - NOVO SREDIŠČE KONGREGACIJE

Tak križ, kot ga je morala nositi č. m. Terezija Hanzelič, je položen le velikim dušam. Ko je bila naša kongregacija v Jugoslaviji v največjem razmahu, je prišla vojna, ki je vse uničila. Sestre so Nemci razgnali, posestva pa zaplenili. V domovini se zaradi poveljnih razmer kongregacija ni opomogla. Božja previdnost je vodila s. Terezijo in nekaj sester v Rim. S posredovanjem sv. očeta so dobile malo hišico, kjer so se vselile. Tako smo dobile novo materno hišo, za katero takoj niti vedele nismo, ker so bile zaradi vojne vse zveze pretrgane. Kakor hitro je mogla, nas je obiskala, da nam je povedala, kaj je doživela v

Jugoslaviji in v Rimu, ko je bil bombardiran. Rada je bila med nami. Naj jo Bog podpira!

PROVINCIALNE PREDSTOJNICE

Naše provincialne predstojnice so bile te: S. M. Romana Soter, s. M. Sebastijana Neuwirth, s. M. Lea Poženel, s. M. Kordula Grmek, s. M. Mihaela Kos, s. M. Febronija Kos. Sedaj je provincialna predstojnica s. M. Sibila Zorko. Samo tri od teh še živijo, druge so že odšle po večno plačilo.

POKOJNE SESTRE

V teku 50 let so umrle v naši provinciji naslednje sestre:

S. M. Pulherija Zovko Umrli 5. marca 1918
S. M. Amabilis Kopitar 29. marca 1922
S. M. Gema Babič 27. decembra 1922
S. M. Inviolata Cigič 9. oktobra 1928
S. M. Celine Pleše 21. novembra 1929
S. M. Alfonza Matičič 11. decembra 1929
S. M. Josipa Gunja 3. januarja 1930
S. M. Humiliana Grom 1. oktobra 1932
S. M. Sebastiana Neuwirth 10. novembra 1935
S. M. Geraldine Bambic 30. marca 1938
S. M. Dominika Grčar 10. junija 1938
S. M. Kordula Grmek 25. septembra 1939
S. M. Kalista Keršmanc 10. januarja 1940
S. M. Angelika Riedl 26. marca 1941
S. M. Silvana Kos 27. januarja 1942
S. M. Davorina Fabac 4. septembra 1943
S. M. Bozena Lončar 23. septembra 1944
S. M. Paula Svetlin 11. junija 1946
S. M. Celina Bratina 7. februarja 1948
S. M. Lea Poženel 4. marca 1949
S. M. Mihaela Kos 10. junija 1949
S. M. Bonaventura Kunst 27. decembra 1949
S. M. Gertruda Tegley 22. marca 1950
S. M. Salezija Češko 31. marca 1953
S. M. Archangela Rošker 9. januarja 1956
S. M. Hugolina Zupan 4. februarja 1956
S. M. Sabina Rebolj 29. maja 1957
S. M. Julija Kalinska 31. julija 1958
S. M. Emilijana Čurin 13. februarja 1959
S. Karmelita Shuma 17. avgusta 1959

Od 30 rajnih sester je bilo 10 Amerikank. Vse razen ene so umrle mlade. Najmlajša pok. sestra, ki je prišla iz Slovenije, pa ji je zavratna jetika vzela mlado življenje, je bila Tomajka, s. Gema

Babič. Komaj 22 let stara je smela po plačilo.

NAŠA STATISTIKA

Od leta 1909 do 1930 je prišlo iz domovine 64 sester. Živi nas še 35. Štiri so se vmile radi slabega zdravja; pet jih je moralo nazaj po štiri-letnem bivanju v Ameriki. Ker smo jih zelo rabile, smo prosile, da so prišle za štiri leta k nam. A po štirih letih so se morale vrniti, ker niso imele dovoljenja za stalno bivanje.

Zakaj nismo v dolgi dobi delovanja razširile delovanje na več zupnij?

1. Iz domovine ni prišlo zadostno število sester. Mariborski škof je potreboval sestre v svoji škofiji.

2. Delovale smo med Slovenci in Hrvati. Naše šole so bile po številu otrok manjše kot pri drugih narodih; zato tudi manj poklicev.

3. Dolgo nismo imele svoje višje šole za dekleta. Naše učenke so vstopale v samostane k sestram, pri katerih so dobile srednješolsko izobrazbo. Upravičeno upamo, da bo sedaj bolje.

4. Naši rojaki širom Amerikeniti niso vedeli za nas. Nekaj deklet nas je našlo, ker jim je prišla v roke "Ave Maria".

5. Velik vzrok pomanjkanja poklicev in zastoja v misijonskem delovanju pa je zgrešeno mnenje staršev o redovnem poklicu. So, ki ovirajo svoje hčerke, da ne morejo preizkusiti, ali imajo poklic ali ne. Stavijo jim na pot razne ovire; nastavljajo jim celo nevarnost za greh, samo, da bi jim vzeli veselje do redovnega poklica. Taki starši zelo slabo poznajo dolžnosti, ki jih imajo do svojih otrok.

SKLEPNA BESEDA ROJAKOM

Gospodje župniki! Vaši predhodniki so nam bili dobri od našega prvega in težkega začetka. Vse smo ohranile v lepem in hvaležnem spominu.

Tudi Vam, njihovim naslednikom, ki se trudite in skrbite, da nam odvalite marsikak kamen z naše življenjske poti, smo hvaležne. Vklepamo vas v svoje molitve. Bog povrni vsem z večnim življenjem!

Naši dragi bivši učenci in učenke! Kako smo vas vesele! Svoje otroke vzgajate za večnost in jih pošiljate v šolo, kjer ste se sami učili ljubiti Boga. Vidimo vas, ko prejimate sv. obhajilo obdani od svojih otrok. Ko vidimo, da mlada mati vodi otrokovo roko, da napravi križ, ali mu kaže tabernakelj, "kjer je Jezusček doma", pretehta ta prizor vse zemeljske lepote. Biti priča takemu prizoru je vredno več kot vse, kar je človeku najdražje na tem svetu. Da, vaše versko življenje, vaša družinska sreča je tudi naša sreča. Za tiste, ki so zgrešili pravo pot, pa molimo, da bi jo zopet našli. Naj jih vsaj ob koncu življenja najde dobri Pastir!

Dragi starši naše mladine! Tudi vam beseda zahvale za vaše zvesto sodelovanje s šolo. Če bi me ne imele opore v vas, bi ne bilo nobenih uspehov. Doprinašali ste težke žrtve, ki ne bodo zastonj. Naj vas vse blagoslovi Gospod!

NAŠ TE DEUM

Hvala Ti, Najvišji, da si tudi nam odprl pot v to lepo zemljo - Ameriko. Odmeril si nam lep košček te svoje njive, da jo obdelujemo. Če je kaj lepega, koristnega zrastle na nji, naj bo v Tvojo čast in povelicanje. "Ne nam, Gospod, ne nam..." Če se je kaj trnja in kopriv in osata razbohotilo na Tvoji sveti njivi duš zaradi naše lenobe in slabosti, odpusti. . . Naj Tvoja Mati popravi vse naše nerodnosti. . . Hvala Ti za vse blagoslove, za vse težave, vse križe petdesetih let. Res, "velike reči je storil nam, čigar ime je sveto" v naši dolgi dobi ameriškega delovanja. . . Sprejmi dobro voljo vseh naših sester, cele provincije, služiti Ti še nadalje, do konca našega življenja, ko bo za nas napočila doba zlatega večnega jubileja.

Šolska sestra

Lemont: Nočna procesija z lučkami

Fatimska pobožnost članic ZOD

iz Clevelanda 16. avgusta 1959

Blagoslov Doma duhovnih vaj

Dne 9. avgusta 1959 je čikaški nadškof Njegova Ekscelenca Albert Gregory Meyer blagoslovil kapelo in nove prostore v Domu duhovnih vaj. Obredi blagoslova so se začeli 20 minut pred enajsto uro zjutraj. Duhovščina je v procesiji spremljala nadškofa iz bralnice po hodnikih in nato v kapelo. Nadškof je kropil nove prostore z blagoslovljeno vodo. Pred kapelo, kjer je bila častna straža štirih Kolumbovih vitezov iz Palos Park-a, Illinois, je nadškof zmolil molitev za blagoslov kapele. Nato se je začela slovesna peta maša, ki jo je daroval preč. p. Benedikt Hoge OFM. Diakon je bil p. Odilo Hajnšek OFM, subdiakon pa fr. Kapistran OFM, bogoslovec poljske frančiškanske provincije; ceremonier pri maši je bil frančiškanski bogoslovec fr. Matija OFM, tudi iz poljske provincije. Med mašo je bila slovenska pridiga, ki jo je imel naš prijatelj Rev. Vital Vodušek. V lepi slovenski besedi je opisal pomen dela frančiškanov med ameriškimi Slovenci, zlasti pa pok. p. Kazimirja Zakrajška in p. Aleksandra Urankarja; njunemu spominu je posvečena kapela. Po maši je pridigal nadškof. Ker smo ravno ta dan obhajali godovni dan arškega župnika sv. Janeza Vianeja, je njega postavil za zgled vernikom in duhovnikom posebno v njegovi skrbi za neumrjoče duše. - Po cerkveni slovesnosti je bilo skupno kosilo v novi obednici, katerega se je udeležil tudi nadškof. Vseh gostov je bilo nad 200. Pri slovesnosti so bili navzoči poleg asistence naslednji duhovniki: Rt. Rev. msgr. James Hardiman, Rt. Rev. msgr. Matija Butala, Rev. Frank J. Rausch, Rev. Raymond Ploszynski, Rev. Vincent Flynn, Rev. J. E. Gilewski, Rev. Fulmer, Rev. George Kuzma, Very Rev. Ferdinand Skoko OFM, prov. delegat hrvaških frančiškanov, Rev. Zrno OFM, Rev. J. Jeretina iz Argentine in Rev. Dežman. - Pri slovesni maši je pel zbor fare sv. Štefana iz Chicage pod vodstvom p. Vendelina OFM.

Čikaški nadškof blagoslavlja Dom duh. vaj

Ob sklepu cerkvene slovesnosti

Dr. Filip Žakelj

Semeniške Brezje v Argentini

(Ob petnajstletnici slovenskega izseljenskega
semenišča)

Skromno slovensko begunsko oziroma izseljensko semenišče, ki ga podpira veliko dobrih slovenskih src v obeh Amerikah, zlasti pa prevzvišeni ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, ki bi ga semenišče lahko imenovalo kar svojega krušnega očeta, bo meseca maja 1960 obhajalo že svojo petnajstletnico. Napak bi bilo, če bi pozabilo na svojo predobro Mater Marijo, ki ga vsa leta spremlja s svojim usmiljenim, materinskim pogledom in uspešno podpira s svojo neizmerno dobroto.

MARIJA, SKOZ' ŽIVLJENJE VODITI SREČNO ZNAŠ

Na prvo soboto meseca maja 1945 se je začelo romanje slovenskih vernikov, bogoslovcev in duhovnikov v tuji svet. Čez mejo je šel tudi ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, ki je v dneh najhujše stiske kazal slovenskemu ljudstvu na Marijo Pomagaj, Kraljico presvetega rožnega venca in na Marijino brezmadežno Srce, kateremu je 30. maja 1943 pred milostno podobo Marije Pomagaj posvetil sebe in vse svoje drage ovčice. Bogoslovje pa je že 1. januarja 1939 izročil v varstvo Srednici vseh milosti. 13. maja 1945 je v lienski podružnični cerkvi v Thurnu pred podobo fatimske Matere božje napravil sku-

Adrogué: Oltar v semeniški kapeli

paj z večjim številom uglednih beguncev zaoblubo, da bomo v Zgornji Šiški Marijinemu brezmadežnemu Srcu in Kraljici presv. rožnega venca postavili krasno cerkev, ki naj bo narodno svetišče pobožnosti vernih slovenskih src do Marijinega brezmadežnega Srca. Nekaj bogoslovcev je bilo že diakonov. Tiste, ki so šli takoj v Italijo, je posvetil treviški škof, precej pa jih je ostalo na Koroškem. Ti pa so pod vodstvom takratnega spirituala dr. Karla, VI. Truhlarja takoj začeli v Celovcu opravljati duhovne vaje ter še meseca maja prejeli mašniško posvečenje v starodavni krški stolnici, ki je posvečena Marijinemu vnebovzetju; obenem pa je tam grob tudi slovenske kneginje sv. Eme.

Marijino vnebovzetje na glavnem oltarju stolnice v Krki na Koroškem. Tu so prejeli maja 1945 nekateri begunski bogoslovci mašniško posvečenje.

Več novomašnikov je opravilo svojo prvo daritev v vetrinski cerkvi, posvečeni Marijinemu vnebovzetju. V tej cerkvi so se bogoslovci zadnjo nedeljo v maju leta 1945 z mesečno duhovno obnovo pripravili za pot v večnost. Dolga vrsta teh zglednih, nedolžnih fantov je šla v krvavo smrt.

Precej bogoslovcev se je rešilo v Italijo. Prav okoli praznika Srednice vseh milosti leta 1945 so se zbrali v benediktinski opatiji v Pragli blizu Padove okoli rajnega prelata dr. Alojzija Odarja. Kmalu so začeli prihajati tudi od drugod tisti bogoslovci, ki so mogli ubežati komunistični morilski roki. Po dobroti sv. očeta

Pija XII. je bilo ustanovljeno v tujini slovensko semenišče in bogoslovna fakulteta. Začelo se je redno semeniško življenje in predavanje na fakulteti.

Pa semenišče ni pozabilo na Marijo. Pri duhovnih vajah meseca marca je salezijanec dr. Franc Knific s prisrčni nežnostjo opozarjal duhovnike in bogoslovce na pobožnost, zaupanje in ljubezen do Marije. Omenil je, da smo bili Slovenci skozi vsa stoletja kakor uboga sirota. Zato smo se, odkar smo sprejeli sveto katoliško vero, tako radi kot nebogljene sirote oklepali svoje nebeške Matere Marije. Čudovito lepo je na praznik Brezmadežne leta 1945 rajni prelat dr. Alojzij Odar poveljeval Brezmadežno ter kazal na njen vzor, ko so bogoslovci pri slovesnem kongregacijskem shodu obnavljali svojo posvetitev Brezmadežni. Za praznik Marijinega oznanjenja l. 1946 je dr. Janez Vodopivec razlagal bogoslovcem dvojno skrivnost praznika: Marijino deviško božje materinstvo in učlovečenje druge božje osebe. Za praznik Srednice vseh milosti l. 1946 pa je dr. Ivan Ahčin spodbujal bogoslovce k zaupanju v Marijino dobroto in vesoljno sredništvo. Spiritual dr. K. VI. Truhlar je večkrat pri točkah za premišljevanje govoril o Mariji, zlasti pa so bili prisrčni shodi Marijine kongregacije. Takrat so bogoslovci imeli zares krasen in močan pevski zbor. Zato so te shode znali povzdigniti z lepimi Marijinimi pesmimi. V Pragli seveda semenišče ni pozabilo na šmarnice.

Čez poletje 1946 se je semenišče preselilo v Briksen na Tirolskem. Tudi tu pobožnost do ljube Matere božje ni prenehala. Mnogo rožnih vencev so bogoslovci premolili tudi v taboriški kapeli v Bagnoliju, kjer so čakali, da se odpeljejo čez veliko lužo v Argentino.

Slovensko semenišče je v Argentini najprej našlo svoje skromno zavetišče v novem, še nedokončanem semenišču v San Luisu. Tam je živel in delovalo nekako od aprila leta 1948 do velikega šmarna 1951. Že prve tedne tamkajšnje bivanja so prinesli iz stolnice v procesiji kip Marije, Pomočnice kristjanov, za semeniško kapelo. Priznati je treba, da je češčenje Matere božje med bogoslovci, ki jih je bilo kar lepo število, lepo rastlo. Novi spiritual, gospod svetnik Alojzij Košmerlj, je takoj prva premišljevanja za bogoslovce imel o Mariji, ko jim je razlagal zdrava mario. Shodi Marijine kongrega-

cije so se vršili ves čas v San Luisu vsaj vsak mesec. Za praznik Srednice vseh milosti leta 1948 je dr. Franc Gnidovec, takratni profesor in sedanji rektor semenišča, v semeniški kapeli slavil Marijino materinsko dobroto v španskem jeziku, ker je bilo takrat z nami tudi nekaj domačih semeniščnikov. Moramo reči, da je bilo v sanluiski semeniški kapeli kar precej lepih pobožnosti v čast Materi božji. Bogoslovci in duhovniki smo hodili pomagat zlasti za slovesne škofove maše v stolnico, ki je bila posvečena Brezmadežni; večkrat pa smo hodili maševat v bližnjo župnijsko cerkev, ki je bila posvečena karmelski Materi božji, in v dominikansko cerkev, ki je bila posvečena rožnovenski Materi božji. Pa Marijina roka nas je odpeljala drugam.

PRI MARIJI POMAGAJ V ADROGUÉJU

Po velikem šmarnu leta 1951 smo bili skoraž na cesti. Usmilil se nas je la plaški nadškof Solari, ki nam je dovolil, da smo se naselili v njegovi nadškofiji v lepem kraju Adroguéju, blizu Buenos Airesa. Skromno pristavo je bilo treba preurediti. Bogoslovci so sami prijeli za delo ter pridno pomagali zidarjem. Majhno garažo so preuredili v semeniško kapelico. Ta kapelica je postala prva slovenska Marijina cerkva v Latinski Ameriki. Rajni slovenski slikar Marijan Koritnik je do meseca marca 1952 napravil iz zaobljube krasno podobo Marije Pomagaj; morda je to sploh najlepša njegova podoba Marije Pomagaj, ki jih je toliko napravil, da so mu po smrti dali upravičeno naslov: Marijin slikar. Bogoslovci in duhovniki, zlasti bivši gojenci, so za Marijo in Jezusčka kupili lepi pozlačeni kroni. Podobo Marije Pomagaj in obe kroni je blagoslovil prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman, preden se je 10. marca 1952 vrnil s svojega drugega obiska v Argentini v Severno Ameriko. Ganljivo nas je ob tem blagoslovu izročil v varstvo Mariji Pomagaj ter prosil, naj bomo vsi v semenišču, duhovniki in bogoslovci, Marijina in Jezusova krona s svojim zglednim življenjem, pobožnostjo do Matere božje in ljubeznijo do Jezusa.

Leta 1955 pa so bogoslovci s svojimi rokami pomagali graditi novo semeniško kapelo v čast Mariji Pomagaj. Dolga je nekako 14 m, široka pa okoli 6 m. Precej zaslug za načrt kapele ima gospod Himelreich France, ki je bil takrat, ko se je kapela gradila, še bogoslovec.

Marija Zmagovalka - v glavnem oltarju cerkve v Vetrinju (Rezbarija iz leta 1622)

23. julija 1955 so po blagoslovu nove kapele prenesli iz prejšnje kapelice presveto Rešnje Telo in kot prvo pobožnost opravili v novi kapeli litanije Matere božje z blagoslovom. Ob obisku prevzvišenega gospoda škofa leta 1957 so Marijin oltar olepšali, podoba Marije Pomagaj je dobila nov okvir, obe kroni pa so znova pozlatili. Na tiho nedeljo 1957 je gospod škof dr. Gregorij Rožman blagoslovil nov križev pot, slike in načrt za okvirje ter postajne križce je napravil v zadovoljstvo vseh ak. kipar Franc Gorše. Naj takoj dodamo, kaki se prav v tej semeniški kapeli uresničuje staro pravilo: po Mariji k Jezusu. Bogoslovci so vsak dan zjutraj v kapeli pri sv. maši in obhajilu, opravijo dobro zahvalo po sv. maši, čez dan pa večkrat sami zase obiščejo Jezusa v presv. Rešnjem Telesu; pred večerjo pa na naši majhni Marijini božji poti lahko vidiš, kako skoraj vsi bogoslovci hodijo od prve do štirinajste postaje križevega pota ter premišljujejo Marijine bolečine ter Gospodovo trpljenje in smrt. Prav zadaj v kapelici je še stranski oltar sv. Jožefa. Sliko za ta oltar je napravil kar naš domači umetnik bogoslovec France Bergant, blagoslovil jo je pa tudi gospod škof dr. Gregorij Rožman ob velikonočnih praznikih leta 1957. Tudi razsvetljava kapele je prav prijetna. Opremo za oltar, mašne obleke, nekaj kelihov in ciborijev ter monštranco smo dobili iz bivših

slovenskih begunskih taborišč. Nekaj lepega cerkvenega perila in obleke pa smo nakupili z darovi dragih dobrotnikov. Dve krasni beli dalmatiki smo napravili iz nove svilene poročne obleke, ki jo je neka krščanska nevesta podarila Materi božji v Lujanu, tam pa so jo nam poklonili.

VSAKDANJE ČEŠČENJE MATERE BOŽJE V SEMENIŠČU

Bogoslovci vsak dan trikrat molijo angelsko češčenje, zjutraj in opoldne skupno, zvečer pa sami zase, ob velikonočnem času pa: Raduj se, Kraljica nebeška.

Pri jutranji molitvi se vsaj trikrat obračajo na Marijo. Z obujenjem dobrega namena najprej iskreno počaste najsvetejši Srci takole: 'Gospod Jezus Kristus, v edinosti s tistim božjem namenom, s katerim si ti na zemlji po svojem presvetem Srcu Bogu dajal hvalo ter jo še neprestano povsod na zemlji daješ v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa prav do konca sveta, po zgledu presvetega Srca blažene Marije, vedno brezmadežne Device, ti prav ves ta dan, ne da bi izvil najmanjši delček, najradovolneje darujem vse svoje namene in misli, vsa svoja čustva in želje, vsa svoja dela in besede.'

Takoj nato pa molijo posebno posvetilno molitev, ki jo je molil sv. Alojzij, zavetnik katoliške mladine in vzornik bogoslovcev:

"O Gospa moja, sveta Marija, tvoji blagoslovljeni zvestobi, tvojemu posebnemu varstvu in v naročje tvojega usmiljenja tebi danes in vsak dan in ob uri svoje smrti izročim svoje telo in svojo dušo. Vse upanje in vso svojo tolažbo, vse svoje stiske in težave, življenje in konec svojega življenja zaupam tebi, da na tvoje presveto posredovanje in po tvojem zasluženju vsa moja dela vodi in ravna tvoja in tvojega Sina volja. Amen."

Odlok, s katerim gospod škof dr. Gregorij Rožman izroča ljubljansko semenišče varstvu Srednice vseh milosti, naroča, naj bogoslovci vsak dan v jutranjo molitev vključujejo antifono, vrstico in posebno molitev v čast Srednici vseh milosti. Tudi v tujini bogoslovci že vseh petnajst let tako časte Srednico vseh milosti vsako jutro:

"Glej, moj Gospod mi je vse izročil in ničesar ni, kar ne bi bilo v moji oblasti, ali mi ne bi izročil.

Prosi za nas, Srednica naša premogočna.
Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molimo. Gospod Jezus Kristus, naš srednik pri Očetu, ki si blagovolil preblašeno Devico, svojo Mater, postaviti tudi za našo mater in srednico pri sebi, daj milostno, da se bo vsakdo, ki pride k tebi prosit milosti, veselil, ko je po njej vse dosegel. Ki živiš in kraljuješ na vekov veke. Amen."

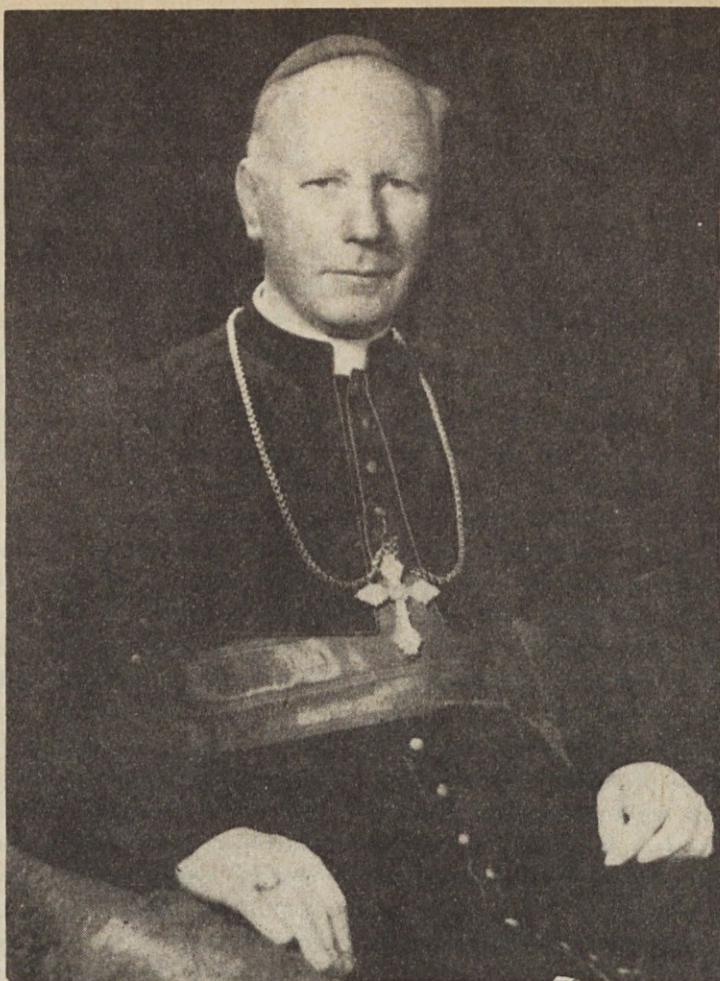
Pri opoldanski molitvi bogoslovci vsak dan razen angelskega češčenja zmolijo tudi: Spomni se, o premila Devica Marija.

Pri večerni molitvi redno zmolijo antifono: Pod tvoje varstvo pribežimo.

Brez dvoma pa vsak bogoslovec vsak dan razen skupnih molitev opravlja še zasebne molitve in druge verske vaje v čast Materi božji. Če bi obiskal vsakega posebej v skromnem stanovanju, kjer so po trije in štirje skupaj, bi najbrž skoraj pri vsakem bogoslovcu opazil na delavni mizi majhno podobico Mater božje, največkrat podobico Marije Pomagaj. Pri vzgoji jih spiritual neprestano prosi, naj za svojo stanovsko čistost vsak dan zjutraj in zvečer zmolijo zdravamarijo in molitev: O Gospa moja. Člani Marijine kongregacije sami zase zmolijo zjutraj tri zdravamarije in Pozdravljena, Kraljica, zvečer pa tri zdravamarije in Pod tvoje varstvo pribežimo. Bogoslovcem je bilo pogosto priporočeno, naj pri duhovnem branju vsak dan kaj malega prebero tudi v čast Materi božji. Tako sami rastejo vedno bolj v spoznanju in ljubezni do Mater božje, obenem si pa nabirajo mnogo gradiva za oznanjevanje Marijine slave. Nekateri gospodje bogoslovci so tako prebrali več lepih del o Mariji. Kongreganisti berejo tudi *Acies ordinata*, osrednje glasilo vseh Marijinih družb, nekateri tudi krasno kanadsko revijo *Marije*, ki je menda najboljša marijanska revija na vsem svetu.

ŠKOFOV ZAVOD SE VSAK DAN PRIPOROČA MARIJI

Ob svojem drugem obisku v Argentini leta 1952 je prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman ustanovil poleg semenišča poseben dijaški zavod, ki je dobil ime kar: Škofov zavod. Te slovenske ljudskošolce in srednješolce je gospod škof neprestano izročal v varstvo Mariji Pomagaj. Ti mladi fantje se seveda tudi vsak dan posebno priporočajo Mariji.

Prezvizišeni škof dr. Gregorij Rožman

Vsak dan zjutraj, opoldne in zvečer zmolijo skupaj v kapeli angelsko češčenje, v velikonočnem času pa Raduj se, Kraljica. Pri jutranji molitvi zmolijo tudi: O Gospa moja ter darovanje apostolstva molitve, kjer po brezmadežnem Srcu Marijinem darujejo presladkemu Srcu Jezusovemu vse molitve, dela in trpljenje tistega dne v spravo za vse žalitve, ki jih trpi v zakramentu presvetega Rešnjega Telesa, z Jezusovim Srcem pa Bogu Očetu v vse tiste namene, za katere se mu Jezus vsak dan daruje pri najsvetejši daritvi. Zvečer pa zmolijo vselej zdihljaj: O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo. Obenem pa se s tremi zdihljaji priporoče Jezusu, Mariji in sv. Jožefu za srečno zadnjo uro. Tem ubogim fan-

tom, ki žive v največjih nevarnostih za svojo fantovsko poštenost, zelo priporočamo, naj Marijo še posebno časte, da si ohranijo svojo fantovsko čistost. Prosimo jih, naj vsak dan zjutraj in zvečer sami zase molijo zlasti zdravamarijo in o Gospa moja, o Mati moja.

Vsak drug mesec pa zavodariji molijo svoje dnevne molitve v kasteljanskem jeziku. Tedaj pa se Mariji zjutraj tudi priporoče z molitvijo: O Gospa moja, ali pa s tole molitvico:

"Tudi k tebi, Kraljica nebeška in Mati naša, Devica sveta, dvigamo zaupljivo svoje oči; polni zaupanja in sinovske ljubezni te priznavamo za svojo Mater; pozdravljamo te in te hvalimo ter te prosimo, da nas sprejmeš za svoje otroke, ki ti iz vsega srca pravijo:

Zdrava, Marija, milosti polna i.t.d."

Zvečer pa zmolijo Spomni se ter se priporoče Jezusu, Mariji in sv. Jožefu za srečno smrt. Včasih pa namesto tega večemo molitev sklenejo z besedami:

"Ti pa, Devica sveta, bodi vedno moja dobra Mati, zdaj in ob moji smrtni uri. Amen."

MARIJINI DNEVI IN PRAZNIKI

Vsako soboto zvečer imamo vse šolsko leto skupaj s semeniščniki in gojenci Škofovega zavoda pred večerjo litanije Matere božje z blagoslovom. Tudi ob nedeljah pred blagoslovom večinoma molimo litanije M.b. Spiritual daje večer za večerom v kapeli bogoslovcem navodilo, kaj naj drugi dan zjutraj premišlujejo. Pogosto premišlujejo o Mariji. Vsaj dvakrat na mesec, gotovo pa pred vsakim Marijinim praznikom ki ga obhajajo v vesoljni Cerkvi ali pa samo po nekaterih redovih in pokrajinah, pa je v kapeli zvečer namesto točk za premišljevanje shod Marijine kongregacije. Bogoslovci zapojejo pred shodom in po shodu kako Marijino pesem. Gojenci Škofovega zavoda imajo svoj shod Marijine kongregacije prav tako v kapeli vsak drugi petek pred večerjo. Takrat jih voditelj kongregacije močno opozarja na pobožnost do Marije ter na posnemanje njenih kreposti. Marijine praznike smo vedno lepo obhajali. Nekajkrat smo imeli slovesne latinske večernice, sicer pa imamo takrat litanije Matere božje z blagoslovom, večkrat seveda pete lavretanske litanije. Gojencem Škofovega zavoda tudi njihov prefekt večer za večerom po večerni molitvi pove kratko duhovno oz. vzgojno misel: tudi tu so vsa leta marsikaj slišali o svoji nebeški Materi. Prav tako tudi semeniščniki in zavodanji iz ust gospoda rektorja, ki jim redno ob nedeljah in praznikih pridiguje.

SPET KLIČE NAS VENČANI MAJ

Dokler so se semeniščniki pripravljali na svoje duhovništvo še v Evropi, so vedno obhajali tudi skupaj šmarnice. Vsaj lavretanske litanije z blagoslovom so imeli redno vsak večer. Ker pa v Južni Ameriki obhajajo svoj Marijin mesec od 7. novembra do 8. decembra (tu je takrat največ cvetlic in pomlad), se je bilo treba prilagoditi tukajšnjim razme-

ram. Vendar na naše šmarnice niso pozabili. Spiritual jih prav vsako leto opozori, naj sami zase obhajajo meseca maja šmarnice: berejo naj kaj v Marijino čast, opravljajo kako posebno molitev oziroma navadne verske vaje v čast Materi božji z večjo pobožnostjo in zbranostjo, zlasti pa naj se vadijo v kaki kreposti iz ljubezni do Marije ter prinašajo Mariji kako posebno žrtev vsak dan. Spiritual jih je redno opozarjal tudi na kak poseben apostolski namen, zaradi katerega naj se meseca maja zatajujejo v čast Materi božji. Tako so n.p.r. letos žrtvovali popoln molk od večerne molitve do zajtrka drugega dne za uspeh vesoljnega cerkvenega zbora, kakor je prosil sv. oče Janez XXIII. v svojem nagovoru po radiu dne 27. aprila 1959. Iz istega namena so se vadili v popolnem molku tudi gojenci Škofovega zavoda.

KRALJICA, KRASOTA KARMELA, PROSI ZA NAS.

Znano je pravilo: Totu marianus est ordo carmelitanus - Popolnoma marijanski je red karmeličanski. "Žal", da smo morda v naših krajih globoko pobožnost v čast karmelski Materi božji premalo poznali in gojili. Saj je bistvo te pobožnosti v popolni posvetitvi Mariji in v čim popolnejšem posnemanju Marijinega krepostnega življenja, zlasti kreposti ponižnosti in čistosti. Kakor apostol Pavel v listu Rimljanom opominja: "Nadenite si Gospoda Jezusa Kristusa" (Rimlj 13,14), tako nas škapulir karmelske Matere božje, ki ga z zaupanjem in pobožno nosimo, neprestano spodbuja: "Nadenite si Marijino ljubezen do Boga, vdanost v voljo božjo, ponižnost, čistost, potrpežljivost v preizkušnjah, notranjo pobožnost, dobroto in usmiljenje do bližnjega." Semeniščniki so vsako leto opozorjeni, naj meseca julija posebej časte karmelsko Mater božjo, pred praznikom karmelske Matere božje pa imamo od leta 1950, ko so karmeličani obhajali 700 letnico prikazanje Matere božje sv. Simonu Stocku, vrhovnemu predstojniku karmelskega reda, vselej shod Marijine kongregacije. Nekaj semeniščnikov je bilo po resni pripravi sprejetih v karmelsko bratovščino. Saj so na to pobožnost navezane približno iste obljube kakor na pobožnost prvih petkov in sobot v mesecu: velika milost

srečne zadnje ure, obvarovanje pred peklen-skim ognjem in hitra rešitev iz vic, zlasti ob sobotah po smrti.

SLADKO SRCE MARIJINO, BODI MOJE REŠENJE.

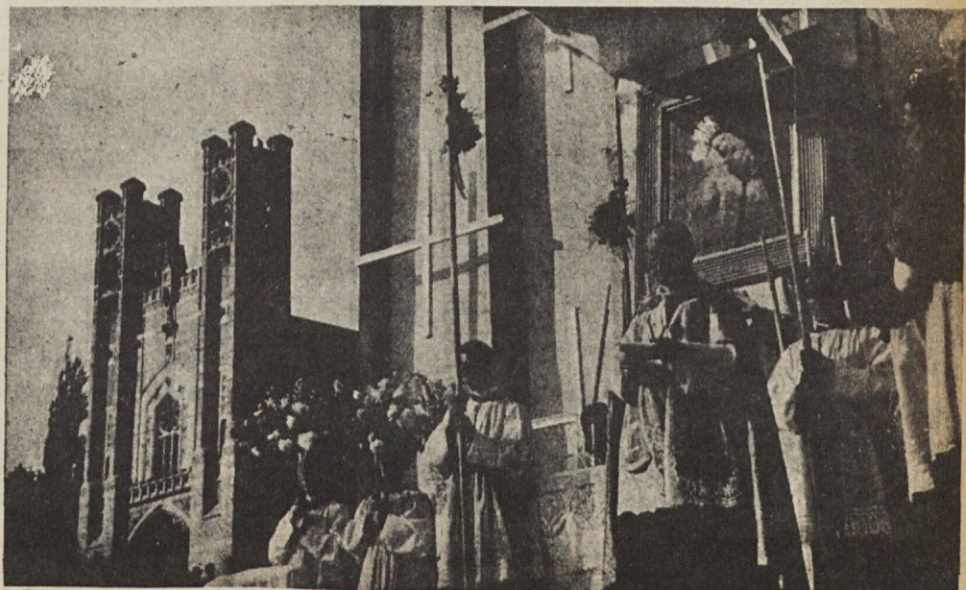
V najhujši stiski smo se doma sredi druge svetovne vojne začeli z vsem zaupanjem zatekati v Marijino brezmadežno Srce. Na prvo soboto meseca januarja 1943 smo začeli opravljati pobožnost peterih prvih sobot v mesecu, 29. maja istega leta pa je ljublj. škof dr. Gregorij Rožman sebe, ljubljansko škofijo in nekako ves slovenski narod posvetil Marijinemu brezmadežnemu Srcu, posamezni stanovi, med njimi tudi semeniščniki in duhovniki, pa so se že prej posvetili. Bogoslovci tudi v tujini na pobožnost prvih sobot v mesecu niso pozabili. Morda je nikjer tako zvesto ne opravljajo kakor prav v tem skromnem slovenskem izseljenskem semenišču. V San Luisu je spiritual gospod svetnik Al. Košmerl vselej za prvo soboto v mesecu poskrbel za pre-mišljevalno snov o kaki skrivnosti sv. rožnega venca, ker je Marija v Fatimi zahtevala vsaj četrtuno premišljevanje ene ali več skrivnosti sv. rožnega venca na pet prvih sobot v mesecu. Tudi njegov naslednik v spiritualski službi ga v tem že devet let posnema. Semeniščniki redno na prve petke v mesecu pre-mišljujejo o presvetem Srcu Jezusovem ter prejemajo zadostilno sv. obhajilo v čast žaljenemu Srcu Jezusovemu, ob prvih sobotah v mesecu pa v premišljevanju zro vesele, za-

lostne in častitljive skrivnosti presv. rožnega venca ter prejemajo v svoje srce Jezusa v zadoščenje brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Voditelj Marijine kongregacije, prejšnji prefekt dr. Lojze Kukovica in sedanji prefekt dr. Branko Rozman so tudi gojence Škofovega zavoda pogosto močno spodbujali k pobožnosti prvih petkov in sobot v mesecu. Ko so se leta 1955 slovenski izseljenci s pobožnostjo peterih prvih sobot pripravljali na prvo posvetitev oziroma na obnovitev posvetitve Marijinemu brezmadežnemu Srcu, ki jo je izvršil v imenu vseh Slavencev in Slovenk v tujem svetu ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman na Ameriških Brezjah, pri Mariji Pomagaj v Lemontu, so tudi duhovniki, semeniščniki in gojenci Škofovega zavoda poslali iz Adroguéja svoje posvetilne listine. Semeniščniki so vsako leto naprošeni, naj meseca avgusta še posebno časte Marijino brezmadežno Srce. Praznik Marijinega brezmadežnega Srca vsako leto semeniščniki in gojenci Škofovega zavoda lepo obhajajo. Pri točkah za premišljevanje večer za večerom semeniščniki molijo: "Sladko Srce Marijino, bodi moje rešenje!"

ROŽO MARIJO VSE ČASTI

Gojenci Škofovega zavoda vsak večer pred večerno molitvijo zmolijo vsaj desetko sv. rožnega venca skupaj. Brez dvoma pa je bila Marija Pomagaj zelo vesela nekaterih mladih fantov iz Škofovega zavoda, ki so jo sami obiskovali v kapeli ter pogosto zmolili dnevno vsaj del rožnega venca. Takole okoli

Škof Gregorij Rožman
govori 25.000 vernikom
ob posvetitvi
slovenskega naroda
Marijinemu brezmadežnemu
Srcu
na Rakovniku
29. maja 1943

tri četrť na dvanajst po predavanjih pa lahko opaziš, kako se posamezni semeniščniki sprehajajo po dvorišču, skromnih hodnikih in vrtu z rožnim vencem v roki. Že spiritual dr. K. V. Truhlar je bogoslovcem svetoval, naj n.p.r. na sprehodih rajši zmolijo kar rožni venec, kadar nimajo priložnosti, da bi doma mogli opraviti duhovno branje. Zadnjih devet let pa jim je njihov duhovni voditelj priporočal, naj ob prvih sobotah in na Marijine praznike zmolijo kar vse tri dele rožnega venca, drugi in tretji del naj opravijo namesto duhovnega branja. Marija je najbrž s tem zadovoljna.

Meseca oktobra pa semeniščniki pred večerjo skupaj molijo rožni venec v kapeli, gojenci Škofovega zavoda pa ga tudi molijo skupaj: en dan med sv. mašo, drugi dan pa pred večerno molitvijo. Saj nikoli ni mogoče zadosti priporočati te tako preproste in mogočne molitve, ki so jo svetniki tako zelo cenili. Cerkev že dolga stoletja tako spodbuja k njej ter ji pripisuje toliko zmag, Marija sama pa kar naprej opozarja nanjo v svojih prikazanjih v Lurdu, Fatimi in Belgiji.

VSA SI LEPA, O MARIJA, IN IZVIRNEGA MADEŽA NI NA TEBI (pr. Vp 4,7)

Ljubljansko semenišče ima svojo kapelo posvečeno Brezmadežni. Tudi glavna zavetnica semeniške kongregacije je Brezmadežna. Zato so v ljubljanskem semenišču praznik Brezmadežne vedno prav slovesno obhajali. Vsi bogoslovci so prejšnji večer skupaj zmolili jutranjice in hvalnice za praznik Brezmadežne, zjutraj je bila slovesna sv. maša, popoldne pa je kateri izmed profesorjev teološke fakultete ali kak drug ugleden duhovnik imel v semeniški kapeli slovesen govor ob prestopu novih semeniščnikov iz dijaške Marijine kongregacije v semeniško kongregacijo. Bogoslovci pa so nato v dvorani presv. Srca Jezusovega priredili slovesno marijansko akademijo. Duhovnikom pa so razposlali že pred praznikom besedilo za obnovitev kongregacijske posvetitve, ki naj bi jo vsak opravil na praznik Brezmadežne. Tu v Argentini redno bogoslovci in dijakci že pred praznikom Brezmadežne odidejo na počitnice. Pač pa se po zgledu tukajšnjih duhovnikov in vernikov od 7. novembra do 8. decembra pripravljamo na tako velik praznik popolne brezmadežnosti in ne-

dotaknjene čistosti. Dokler so študentje in in semeniščniki v Adroguèju, imamo vsak večer v kapeli lavretanske litanije z blagoslovom, ob nedeljah pa pete litanije. Semeniščnike in dijakce pa posebej prosimo, naj v čast Brezmadežni vseh teh 31 dni opravljajo še kako posebno pobožnost ali ji prinašajo vsak dan v dar kako posebno žrtev.

Vsak duhovnik ali redovnik, ki je prav spoznal čudodelno svetinjo Brezmadežne, katero je Brezmadežna razodela sv. usmiljenki Katarini Labourè, ter vernike o njej dobro poučil, jim jo nadel ter priporočil, naj jo z iskrenim srcem nosijo ter Brezmadežno z vsem zaupanjem prosijo vsak dan pomoči, posebno pa v hudih skušnjavah, velikih križih in morda celo zelo nesrečnih padcih v greh, se je lahko prav kmalu prepričal, kako izredne milosti Marija deli prav po tej svetinji, ki so ji dali pravo ime: čudodelna svetinja. Zato je že marsikateri bogoslovec prosil zanjo. Pred večernimi točkami za premišljevanje vselej pokličemo na pomoč Brezmadežno z zdihljajem: "O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo."

Preteklo leto pa je g. Janez Langus, nadomestni prefekt, tudi gojence Škofovega zavoda ob več sredah zvečer pri duhovni misli prav natančno poučil o čudodelni svetinji. Več gojencev je potem prosilo za nadetje blagoslovljene čudodelne svetinje. Najbrž jim nikoli ne bo žal.

VELIKI HIŠNI PRAZNIK

Ko je prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman na novo leto 1939. ljubljansko bogoslovno semenišče izročil v varstvo Srednice vseh milosti, je naročil, naj praznik Srednice vseh milosti v semenišču najslovesneje obhajajo liturgično in tudi na zunaj. V Ljubljani se najbrž tega naročila vestno drže. Tudi begunsko oziroma izseljensko semenišče se je v izrednih razmerah tiste, ki je po besedah nadškofa dr. Antona Bonaventure Jegliča vsemogočna po svoji priprošnji, vedno spominjalo ter se ji izročalo v varstvo. Na njen praznik, ki so ga v mnogih krajih do uvedbe praznika Marije Kraljice v vesoljni sveti Cerkvi obhajali 31. maja, prav ob sklepu šmarnic, semenišče vsa leta ni pozabilo. Odkar pa smo v Adroguèju, pa ga obhajamo z vso slovesnostjo, kolikor

pač v svoji skromnosti moremo. Tudi po Marijinem letu, v katerem je Pij XII. na praznik Marijinega božjega materinstva (11. oktobra) z okrožnico "Ad coeli Reginam", na praznik vseh svetnikov pa še z liturgično slovesnostjo razglasil praznik Marije Kraljice za vesoljno Cerkev ter določil obhajanje novega praznika 31. maja, smo 31. maj ohranili kot svoj hišni praznik, na katerega se spominjamo Marije, Kraljice nebes in zemlje, Srednice vseh milosti in kot uboge sirote in hvaležni otroci svoje hišne Matere.

Redno že prejšnji večer pojemo slovesne večernice, po večerni molitvi so bolj slovesne točke za premišljevanje oziroma shod Marijine kongregacije; drugi dan zjutraj ob sedmih je skupna sv. maša s slovenskim petjem, v dopoldanskih urah pa je slovesna latinska peta maša. Okoli štirih popoldne semeniščniki in gojenci Škofovega zavoda prirede vselej pristrčno marijansko akademijo, zvečer ob sedmih pa so v kapeli slovesne pete litanije Matere božje.

Pri akademijah redno bogoslovski pevski zbor in zbor gojencev zapojeata po nekaj Marijinih pesmi, eden izmed gospodov bogoslovcev pripravi govor o Mariji, včasih s kratkim govorčkom nastopi tudi kak dijak, sicer pa dijaki pripravijo kake recitacije Marijinih pesmi ali celo kak prizor. Zadnja tri leta je pri teh akademijah precej pomagal dr. Branko Rozman, prefekt v Škofovem zavodu, ki je hkrati kos pesnika, pisatelja in dramatika. Pri letošnji akademiji so n.pr. štirje bogoslovci recitali besedila štirih slovenskih škofov o Mariji, Materi milosti oziroma srednici vseh milosti: božjih služabnikov škofov Antona Martina Slomška, Ireneja Friderika Barage; nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča ter škofa dr. Gregorija Rožmana; eden je govoril, kako zvesto je sv. arški župnik Janez Krstnik Marija Vianney častil brezmadežno deviško Mater božjo, dijaki pa so v krasni zborni deklamaciji skušali dopovedati, kako je bila Marija v vseh dolгих stoletjih vedno naša dobra Pomočnica slovenskemu narodu. Lansko leto pa je dr. Branko Rozman pripravil nekaj prizorov iz lurskih dogodkov, igrali pa so na akademiji prav tako dijaki. Akademije so res skromne, kakor je skromna vsa naša ustanova, a ljubezni do Marije je v mladih srcih prav gotovo precej.

Najstarejša slika SRCA MARIJINEGA v Sloveniji, slikal Janez Potočnik l. 1801.

Janez Potočnik (1752 - 1834) je bil doma iz Kroke. Naslikal je več Marijinih podob ter tudi svojo rojstno hišo zunaj poslikal s podobo Brezmadežne. A znana je samo ta njegova slika Srca Marijinega, ki je postavljena na stranskem oltarju podružne cerkve sv. Štefana na Dobrávi pri Bledu. - Na sliki vidimo prečisto Devico, obdano od dvanjsterih zvezd, z lilijo v desni in srcem v levi. Zanimivo je, kako drži lilijo, kakor da raste iz srca, in zvezde se vrste okrog glave, kakor da so podaljšek lilije. Srce nima rane, nima meča, ampak le žarke in plamen. Glava je zaobrnjena, kakor da napeto posluša glasove, ki prihajajo z desne. Oči pa so velike, mirne in zro prijazno, pa skrbno v gledalca. Umetnik nam je hotel s to sliko veliko povedati o Marijinem Srcu. Slika nas uči, da je Marija čista devica in da lepota tega devištva prihaja iz njenega Srca. Svoje srce ima v oblasti, varuje svoje devištvo kot da od tam izvirajo vse druge čednosti. Ta Devica ni zaprta temu svetu, a tudi ni lahkomišelna. Jasno gleda v svet, a ne ravna se po njem. Ona pazljivo posluša le božje glasove in le po njih se ravna. In še nekaj značilnega je na sliki; pod desno roko Device je narisana koklja, ki zbira piščeta v svoje varstvo; vzporedne poteze glave te skrbne koklje in glave svete Device označujejo materinsko skrb Device za svoje otroke.

SESTANKI SEMENIŠKE MARIJINE KONGREGACIJE

Leta 1957 so člani semeniške kongregacije sklenili, da bodo poleg shodov v kapeli skušali Marijino kongregacijo poživiti še z mesečnimi sestanki.

Prvo leto so na vsakem sestanku zmolili za začetek desetko rožnega venca, nato pa sta bili vselej dve kratki predavanji z razgovorom. Pri predavanjih so to leto predelali Vodio Marijinih kongregacij, ki ga je med drugo svetovno vojno priredil dr. Jože Pogačnik ter zlata vredno knjigo oziroma razpravo o pravi pobožnosti do Marije, ki jo je napisal sv. Ludovik Marija Grignon Montfortski. Od enega sestanka do drugega pa so si določili tudi poseben sklep, ki so ga skušali ves mesec izvrševati.

Drugo leto so na vsakem sestanku za duhovno branje prebrali kak odstavek iz knjižice Pesem življenja, ki jo je med drugo svetovno vojno napisal p. Venceslav Vrtovec, nato pa je bil vselej govor z razgovorom. Za vodilo so si vzeli misel: Kakor ima Marijina kongregacija za ljudi v svetu namen pospeševati pobožnost, češčenja, zaupanje in ljubezen do Marije, jih vzgojiti v dobre kristjane, vnete borce za Cerkev in goreče apostolske delavce, tako ima v bogoslovju namen čimbolj poglobiti pobožnost in posnemanje Matere božje ter vzgojiti zares dobre bogoslovce in vnete dušne pastirje. Zato so n.pr. obravnavali v govorih in razgovorih, kako naj se bogoslovec uspešno bori proti hudobnemu duhu, svetu, grehu, nerednemu poželenju, kako naj skrbi za temeljito zakramentalno življenje, za posamezne kreposti in resnično ljubezen do Marije. To leto so skušali n.pr. vsak zase od meseca do meseca izvrševati te sklepe, ki so jih napravili na sestanku: Boril se bom proti tistemu odpustljivemu grehu, ki ga največkrat naredim. Vsak dan bom vsaj malo zatajevanje napravil, da se bom lažje boril proti posvetnemu duhu. Po sv. maši bom z veliko resnostjo in pobožnostjo molil z mašnikom molitev: Sveti nadangel Mihael, brani nas v boju. Pri spominu živih bom med sv. mašo posebej prosil za dijake, da bi vredno in pogosto prejeli svete zakramente. Vsak dan bom bližnjemu izkazal vsaj majhno dejanje

ljubezni. Vsak dan bom Mariji daroval kako žrtev ali opravil njej v čast kako molitev za zadeve semeniške kongregacije.

Leta 1958 so v kongregaciji ustanovili posebne krožke: dušnopastirski, vzhodni, apologetični, misijonski, mariološki, liturgični, Baragov in tiskovni. Eden izmed bogoslovcev se mora za omenjena vprašanja posebej zanimati, pripraviti vsako leto o tisti stvari vsaj eno predavanje za sestanek ter zbujaati zanimanje za tisto stvar med svojimi drugimi. Leta 1959 so na mesečnih sestankih že poskusili s tem načinom, ki se bo, kakor vse kaže, lepo obnesel. O vsakem krožku bi lahko povedali kako zanimivost. Mariološki ima n.pr. namen opozarjati na mariološko in marijansko gibanje v svetu ter na mariološko slovstvo. Tiskovni krožek ima n.pr. namen skrbeti za izdajo tipkanega bogoslovskega lista Naš dom, pripravljati bogoslovsko revijo (tudi tipkano seveda) Misel in vzbujati zanimanje za pisanje. Baragov krožek skrbi, da opravljamo v semenišču živo devetdnevno za Baragovo beatifikacijo, hkrati pa semeniščniki pomagajo pri razpošiljanju Baragovega vestnika. Dušnopastirski krožek skuša zbujaati zanimanje za nove načine dušnopastirskega dela. Vsak lahko brž sprevidi, kako mora biti bodoči duhovnik v sedanjih razmerah pripravljen na najrazličnejše ugovore; zato ima apologetični krožek velik pomen. Velika napaka bi bila, če bi kot bogoslovci in duhovniki pozabili na veliko delo za cerkveno edinost ter na velikanške misijonske naloge Cerkve. Prav v teh dveh zadevah slovenskim duhovnikom, bogoslovcem in vemikom kažemo lahko na dva velika slovenska vzornika, ki sta bila tudi velika Marijina častilca: na božja služabnika škofa Antona Martina Slomškega ter škofa Friderika Barago: V liturgiji doživljamo veliko obnovo. Zato je prav, da ima tudi slovenski bogoslovec v tujini za vse te stvari odprte oči.

SESTANKI DIJAŠKE MARIJINE KONGREGACIJE

K štirinajstdnevnim shodom Marijine kongregacije prihajajo redno vsi gojenci Škofovega zavoda. Vendar so zadnja leta zlasti Pij XII., ki ga lahko imenujemo kar papeža Marijine kongregacije, osrednje vodstvo Ma-

rijinih družb ter na prvem mednarodnem zborovanju Marijinih družb v Rimu meseca septembra 1954 poudarjali skrbno izbiro članstva, kar je že iz pravil razvidno. Zato imamo za prave člane dijaške Marijine kongregacije sestanke v dveh skupinah. V prvi skupini je n.pr. letos osem srednješolcev, v drugi pa pet. Ti sestanki pa se takole vrše: Voditelj pove duhovno misel, sledi kratek molk, da tisto misel bolj dojamajo, nato lahko vsak vpraša, ako mu ni bilo kaj jasno. Potem pa redno kdo izmed dijakov pripravi kratko predavanje. Ob razlagi pravil Marijine kongregacije ter zaradi močno nevamega okolja, v katerem se morajo dijaki pogosto muditi, ker hodijo iz zavoda na državna šola, in zaradi tisoč nevamosti ob počitnicah se pojavljajo vedno nova vprašanja, ki jih ob predavanju predelavamo: važnost vere, življenje po veri, pomen molitve, vredno in pogosto prejemanje zakramentov, smisel resnične pobožnosti do Matere božje, krepost čistosti, nagibi za apostolsko delo, stanovske dolžnosti. Tako je n.pr. mlad petnajstletni fant na sestanku s temile mislimi spodbujal k čistosti: Nečistost človeka poniža, čistost ga napravi podobnega angelom, ker duh zagospoduje nad telesom. Da si boš ohranil fantovsko čistost se rad odpoveduj dovoljenim stvarim. Beži pred nevamostjo (bežati pred grehom je laže kakor po padcu vstati). Varuj se lenobe, kar slovenski pregovor pravi, da je lenoba vseh grdob največja grdoba. Če se boš ukvarjal z nečistimi mislimi, redno ne boš dobro študiral. Zvesto spolnjevanje stanovskih dolžnosti je najboljša obramba pred nečistostjo. Misli tudi na kazen za greh. Moli mnogo, zlasti kliči Marijo na pomoč, pa boš prejel pomoč v skušnjavah. Največ milosti pa boš prejel v dobri sv. spovedi in v pogostem sv. obhajilu. Ta dva zakramenta sta najboljši sredstvi v borbi za čistost. Varuj se slabe družbe, ne glej slabih filmov in ne beri grdih stvari ter umazanih argentinskih revij.

Drug dijak je pred nekaj leti šele prišel iz rodne kraja, pa je dober opazovalec. V kratkem predavanju je krasno povedal, kakšne napačne vzgojne misli in načela so mu vsiljevali v šoli doma in v Argentini: Doma v ljudski šoli so nas n.pr. napak učili, da je človek iz opice, da je zemlja nastala sama od

Marija brezmadežna - Kraljica miru

sebe, da je vse ustvarila narava. Nekateri učitelji so imeli napačne pojme o veri in o sv. zakramentih ter so tako napačno mišljenje razkrivali tudi učencem ter jih hujskali proti veri. Bili so krivični do učencev, ki so hodili k sv. zakramentom, in hvalili tiste, ki so hodili po njihovi poti. Leta 1953 je učitelj zagrozil dobremu katoliškemu učencu, da bo imel na koncu leta slabše rede, ker na vnebohod ni prišel v šolo, marveč šel k sv. maši.

Pri profesorjih na gimnaziji sem opazil, da živijo čisto v napačnem prepričanju in v tem duhu vzgajajo tudi dijake. Med tovariši sem videl, kako so imeli napačne pojme o fantovski čistosti, o učenju, o ljubezni do bližnjega. O duhovnikih so govorili, da nam le lažejo, ko smo nekateri hodili v župnijsko cerkev h krščanskemu nauku.

V Argentini sem kmalu opazil, kako malo poznajo domačini vero in kako so malomarni glede prejemanja sv. zakramentov. Veliko jih ne da svojih otrok krstiti. Če pa jih dajo, pa starši ne poskrbe, da bi njihovi otroci večkrat hodili k sv. zakramentom. Ti ljudje mislijo, da je dosti, ako verujejo le nekatere resnice in da so krščeni. Ker manjka življenja po veri, je vedno toliko zločinov in tatvin.

Čaka nas še mnogo dela, ako bomo hoteli kaj narediti iz teh ljudi in jih poboljšati. Začeti pa je treba pri mladini.

Ob takihle in podobnih mislih se potem razvije razgovor, ki vodi do primernih sklepov. Težko je zbuditi smisel za apostolsko delo, a potrpežljivost gotovo vodi do uspeha; apostolskega duha pomaga zbujaati zlasti g. prefekt dr. Branko Rozman, ki je sam zrastel iz dijaške Katoliške akcije. Seveda je treba vedno imeti pred očmi prevažno misel apostola Pavla, da ni nič, kateri sadi, in nič, kateri zaliva, ampak, kateri daje rast, Bog (1 Kor 3,7). Bog pa nam milosti deli po Mariji.

LOJZE GROZDE

Preteklo leto smo na sestankih dijaške Marijine kongregacije za duhovno misel prebrali približno po eno stran življenjepisa vzornega mladca in člana marijaniške Marijine kongregacije, ki so ga komunisti nečloveško mučili in umorili ob novem letu 1943. Ob razgovoru je vsak dijak povedal, na kaj je postal pozoren ob tem duhovnem branju, česa se lahko učimo od Lojzeta. Ker je izkušnja že doma v več primerih pokazala, da so bili posebno dijaki večkrat uslišani na njegovo priprošnjo, zlasti glede stanovske čistosti, in so se tudi v tujini že slišali glasovi o uslišanjih na njegovo priprošnjo, je prav, da slovenski mladini, slovenskim ljudem, pa tudi drugim priporočamo zanimanje za tega zglednega slovenskega mladega mučenca. Neki kongreganist je sam prišel prosit za knjičico, da bi Lojzeta še bolj spoznal. Neka druga oseba se mu z velikim zaupanjem priporoča. Lojzetov življenjepis je izšel v nemščini, v francoščini pa že dve izdaji. Nujno potrebna bi bila tudi angleška, španska in italijanska izdaja. Tu v tujini, vidimo, kako znajo druge narodnosti zbuditi zanimanje za svoje svetniške kandidate, Slovenci smo pa dostikrat tako neznansko malomami in počasni, pa naj gre za Barago, Slomška in celo vrsto drugih. Za Lojzeta Grozde, ki je brez dvoma zvesta mučeniška priča iz vrst Katoliške akcije in Marijine kongregacije, bi tudi tu v tujini mogli mnogo napraviti. Priporočajmo se mu v molitvah in poročajmo o uslišanjih! Sveta stolica je sedaj že večkrat dovolila, da se je začel redni postopek

za beatifikacijo glede tistih oseb, o katerih se zaradi komunističnih razmer postopek ne more začeti doma. Mi vsaj toliko lahko storimo, da se za svoje vzorne mučence zavzamemo ter tudi katoličane drugih narodnosti nanje opozarjamo. O Karlu Fornazariču, vzornem dijaku in članu Marijine kongregacije, je bilo že večkrat zapisano, da bi se kak drug narod že zdavna zavzel in mu pomagal na oltar, mi pa kar pozabljamo. Zato je prav, če dijaška Marijina kongregacija tu v Škofovem zavodu opozarja na take velike slovenske mladinske vzore.

APOLOGETIČNI KROŽEK DIJAŠKE MARIJINE KONGREGACIJE

Že skoraj od ustanovitve Škofovega zavoda in Marijine kongregacije skromno deluje tudi apologetični krožek. Dejansko pri tem krožku sodelujejo na neki način vsi gojenci. Na listek vsak lahko napiše seveda brez podpisa vse težave glede vere, nramnega življenja ter razne ugovore proti veri. Voditelj kongregacije potem v obliki razgovora odgovarja na težave. Ta krožek se vrši vsakih štirinajst dni. Ugovorov in vprašanj je veliko, nekatera vprašanja so bolj preprosta, odraščajoči gojenci pa čutijo že večje težave. Samo nekaj vprašanj, ki so jih stavili, navedamo: Ali smemo poslušati, kadar nam učiteljica v šoli govori proti veri? Kako je z razvojno teorijo, da se je človek razvil iz živali? Kakšen naj bo naš odnos do deklet? Zakaj Bog dobremu človeku tolikokrat pošilja več trpljenja kakor pa grešnikom? Zakaj Bog daje nekaterim več milosti kot drugim? Zakaj moramo biti v zavodu vse dneve pri sv. maši? Zakaj se duhovniki vmešavajo v politiko? Kaj so odpustki? Kaj je cerkveno izobčenje? - Zaradi velikih nevarnosti, v katerih živi slovenska mladina v tujem svetu, je tak apologetični krožek zelo koristen, če ne celo potreben. Bolj kočljive stvari je mogoče obravnavati pri kongregacijskih shodih v kapeli.

SVETI JOŽEF IN MARIJA GREŠTA V MESTO BETLEHEM

Doma je bila v več krajih navada, da so devet dni pred božičem nosili Marijino podobo ali kip ter se spominjali Marijinega potovanja v Betlehem in iskanja prenočišča v Davidovem mestu. Ta navada je res lepa in pomaga lahko do krasne duhovne obnove za svete božične praznike, kjer jo vzamejo zares. Tudi v begunskem semenišču so se prva leta držali te navade. Bogoslovci so Mariji kar po vrsti pripravljali slovesen sprejem vsak dan v drugi sobi. Marijo so med pesmijo in molitvijo z lučkami spremljali vsak večer drugam. V novem bivališču je vsak večer drug bogoslovec povedal kako lepo duhovno misel, ki so jo drugi dan zjutraj premišljevali. Čez dan so v sobi, kjer se je mudila Marija, veliko molili. V vsaki sobi so se potrudili, da so Mariji pripravili čim lepše bivališče. Krasna je bila taka devetdnevnicca takoj prvo leto v Pragli. Tudi v San Luisu so jo vsaj deloma še ohranili, ker so bili bogoslovci za božične praznike skupaj. Tu v Adroguéju pa so za božične praznike semeniščniki in gojenci na počitnicah, zato te ganljive devetdnevnicce ne moremo več skupaj opravljati.

PRESVETA IN PREČISTA BOGORODICA

Vzgojitelji tudi v tujini niso nehali slovenskih bogoslovcev opozarjati na veliko delo za cerkveno edinost. V San Luisu so vsaj enkrat priredili lepo uspelo akademijo, posvečeno vzhodnemu vprašanju. Nekaj časa je vodil v San Luisu vzhodni krožek sedanji ravnatelj semenišča dr. Franc Gnidovec. V obednici smo leta 1958 brali precej obširno knjigo o tem vprašanju. Letošnje leto je vzhodno vprašanje obravnaval na teološki fakulteti dr. Pavel Krajnik en semester po dve uri na teden. Večkrat v zadnjih devetih letih so bogoslovci o tem tudi premišljevali, zlasti v zvezi z Marijo, ki je Mati cerkvene edinosti ter trden most med sveto katoliško Cerkvijo in ločenimi vzhodnimi brati. Od leta 1952 pa vsako leto obhajamo tudi vzhodni dan. Večkrat smo v semeniški kapeli na vzhodni dan obhajali tudi vzhodno liturgijo. Opravil jo je n.pr. rajni svetniški jezuit Filip Regis, dru-

gič neki ukrajinski duhovnik, dvakrat pa naš slovenski duhovnik vzhodnega obreda dr. Pavel Krajnik. Letošnje leto je naš domač bogoslovski zbor krasno pomagal peti pri vzhodni liturgiji. Prav tako je prepeval v župnijski cerkvi v Ramos Mejia, kjer je dr. Pavel Krajnik za god sv. Cirila in Metoda pel vzhodno liturgijo za slovenske vernike. Tako smo tudi v naši Marijini kapeli mogli slišati, kako prisrčno in zaupljivo vzhodno bogoslužje slavi deviško Bogorodico:

"Spominjajoč se presvete, prečiste, nad vse blagoslovljene in slavne naše Gospe Bogorodice in vedno Device Marije in vseh svetnikov izročamo sami sebe, drug drugega in vse naše življenje Kristusu Bogu. - Zares se spodobi, da te blagrujemo, Bogorodico, vedno blaženo in vso brezmadežno Mater našega Boga. Veličamo te, častitljivejšo od kerubov in neprimerno slavnejšo od serafov, v resnici Bogorodico, ki si neomadeževano rodila Besedo božjo."

Skoraj vsako leto za praznik Matere božje vedne pomoči, ki ga obhajajo v mnogo krajih 27. junija, so bogoslovci pri točkah za premišljevanje opozorjeni na ločeni Vzhod; saj je podoba Matere božje vedne pomoči dejansko vzhodna podoba žalostne Matere božje in na marijanskem ter mariološkem mednarodnem kongresu v Rimu leta 1950 so redemptoristi predlagali, naj bi to podobo razglasili kot podobo edinosti med vzhodno in zapadno Cerkvijo (imago unionistica).

MARIJA V DUHOVNIH VAJAH

Štirinajstkrat smo doslej imeli za vse semenišče petdnevne ali šestdnevne duhovne vaje, štirinajst najrazličnejših redovnikov jih je vodilo: enkrat salezijanec, enkrat cistercijanec, enkrat pavlist (ustanova kardinala Ferrarija), dvakrat bayonnec (družba duhovnikov Srca Jezusovega), enkrat klaretinec, enkrat redovnik družbe božje Besede (znani p. Lichius), enkrat redemptorist, dvakrat palototinec, štirikrat jezuit; štirje redovniki so bili Slovenci, štirje Nemci, dva Španci, trije Argentinci, eden pa Francoz, pa vsi so pri duhovnih vajah močno močno poudarjali pomen velike pobožnosti do Matere božje za bogoslovce in duhovnike.

Palotinec Jakob Pulger nas je vse dni vodil pri premišljevanjih kar v dvorano zadnje večerje oziroma v binkoštno dvorano, kjer smo z Marijo razmišljali semeniščniku in duhovniku potrebne osebne in apostolske kreposti.

Meseca marca 1957 smo pa šli na večdnevne duhovne vaje kar na Marijino božjo pot k tako imenovanim Marijinim sestrām, ki pripadajo k schönbstadtškemu marijanskemu gibanju, ki šteje že nekaj milijonov članov, kateri zelo časte Mater božjo pod naslovom: *Mati trikrat čudovita* (*Mater ter admirabilis*). Tej čudoviti Materi se popolnoma posvete ter ji neprestano prinašajo molitve, dobra dela in zlasti žrtve za svoje posvečenje ter za spreobrnjenje in pošteno krščansko življenje bližnjega. Povsod imajo do zadnje natančnosti enako kapelico oz. cerkvico, kakor v Schönbstadtu v Nemčiji. Palotinec Plain nas je pri duhovnih vajah seznanil s tem gibanjem. Te duhovne vaje so vzbudile, kakor se zdi, vsaj pri nekaterih smisel za žrtve, ki naj bi jih prinašali Materi trikrat čudoviti in Srednici vseh milosti in tako pri njej sprosil velikih milosti zase, za svoj narod in takó brezbožni svet.

Kadar pa imamo doma posebne duhovne vaje pred mašniškim posvečenjem ali pred drugimi svetimi redovi, redno sklenemo duhovne vaje s premišljevanjem o Mariji v živem prepričanju, da bo vsak dober bogoslovec in duhovnik, če se bo zatekal v svojih osebnih težavah in apostolskih naporih po pomoč k Mariji; saj namestniki Jezusa Kristusa na zemlji tolikokrat ponavljajo nauk sv. Bernarda, da je božja volja, naj imamo vse po Mariji.

Kratke duhovne vaje za gojence Škofovega zavoda so doslej vsako leto vodili slovenski duhovniki. Nobeden ni pozabil mladim fantom priporočati iskrenega zaupanja in pobožnosti do Matere božje, zlasti da si ohranijo svojo fantovsko čistost.

PASTIRJEV GLAS O MARIJI

Prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman nas je doslej trikrat obiskal. Ko se je leta 1956 in 1957 mudil nekaj mesecev pri nas v Adroguéju, je ob prihodu zagledal na oltarju pred Marijo Pomagaj tri lilije. Takoj prihodnjo nedeljo je ob misli na tri lilije semeniščnikom

in gojencem pridigal: da je prva lilija Jezus, druga lilija presveta devica Devica in Mati božja Marija, tretja lilija pa naj bo po svoji nedolžnosti in čistosti vsak izmed nas. Tudi ob drugih priložnostih je poudarjal češčenje Matere božje.

Dolga je vrsta pisem, ki jih je poslal vzgojiteljem, bogoslovcem in gojencem Škofovega zavoda. Tolikokrat v njih priporoča češčenje Matere božje! Gojence Škofovega zavoda posebno rad izroča v varstvo Marije Pomagaj.

Semeniščnikom pa n.p.r. piše 21. aprila 1948: V majniku pa bomo Marijo, Kraljico miru, še posebno goreče in zaupljivo prosili: Izkaži se Kraljico miru vsemu svetu, posebno našemu ubogemu narodu - zase pa, da bi bili vredni postati taki duhovniki, ki bodo Mariji v posebno veselje kot njeni posebno ljubljene sinovi."

Na praznik Matere božje dobrega sveta leta 1951 pa jim je kar tole svetoval za premišljevanje:

"Marija nas bo najbolj spretno vodila, da postanemo takšni, kakršne nas Jezus v sedanji dobi želi imeti, ker je Marija šla tudi po tej poti. Tri njene besede večkrat premišljujmo:

ECCE (ancilla Domini): To hočemo tudi mi biti, služabniki vselej in v vsem, ne prisiljeni, ampak v ljubezni in iz ljubezni. V tem spoznanju in s tem sklepom vstopimo v ljubezen božjo. Kakor bi stopili iz brega v morje za kopel, z vsakim korakom pridemo globlje v morje Jezusove ljubezni.

FIAT (mihi secundum verbum tuum): S tem se popolnoma predamo, vdamo, izročimo Gospodu; ne vodi nas več naša volja, ampak samo njegova. Kakor umetna igla k magnetnemu tečaju, tako se kloni naša volja vedno v smer božje volje. To so neprenehna dejanja ljubezni.

MAGNIFICAT: Pesem hvaležnosti in ljubezni do Gospoda, na nas je izbral, poklical in s svojo milostjo usposobil za najbližjo službo, za udeležbo njegove intimne ljubezni in njegovega trpljenja. Ljubezen, ki se je iz Jezusovega Srca izlila v naše duše, se v tej himni steka nazaj v božje Srce - izmenični tok ljubezni, ki spaja naša nebogljenā srca z božjim Srcem.

Kakšne čudovite in blažene perspektive! V tej perspektivi ves svet in vse razmere v njem dobivajo drugo podobo, vse se kaže v pravilni velikosti, v pravilnih odnosih; nič več nas ne motijo najbližji predmeti, ki se nam zde veliki in važni, a zakrivajo mnogo večje in važnejše v daljavi, da jih ne vidimo in mislimo, da je kos zemlje do bližnjih gora že ves svet.

Kušajmo iz božje perspektive gledati na ves svet, narode in države in na svojo najožjo okolico, da bomo bolj pravilno vse presojali po resnični pomembnosti, velikosti in vrednosti. Mnoge stvari, ki so nas doslej motile, nas ne bodo več begale, vzeli jih bomo kot človeško nujne spremljevalce na poti k Jezusu, ki čaka na naše popolno sodelovanje."

Na god sv. Klemenca Dvoraka (Hofbauerja) v Marijinem letu 1954, trdi v pismu:

"Začeli ste novo šolsko leto, ki bo vse v znamenju in pod varstvom Brezmadežne. Prav posebno vas postavljam pod njeno zaščito."

O božicu leta 1954 pa želi bogoslovcev:

"Kraljica usmiljenja, imej svoje milostljive oči zmeraj obnjene v nas in pokaži nam Jezusa, blagoslovljeni sad svojega telesa, da obilno blagoslovi nas vse, naše drage, naše načrte in dela in vse, kar nam molče in zakrito prinaša leto 1955."

Sredi aprila 1959 pa pozdravlja in prosi:

"Letos se je vaše število pomnožilo: še prav posebej pozdravljam novince. Naj Vas sprejme Marija Pomagaj, Gospa in Mati našega semenišča, vi pa skušajte biti zvesti in vdani služabniki in stnovi."

Zanimivo bi bilo zbrati, kako je prevzvišeni gospod škof posebej priporočal vzgojiteljem češčenje Matere božje in marijansko vzgojo. Samo nekatere stvari omenimo.

25. febr. 1948 n.pr. piše: "Marija,...ki je posebna zaščitnica našega duha. semenišča, vas bo s svojo priprošnje podpirala."

26. maja 1950 spodbuja novega spirituala: "Bog bo dal svoj blagoslov in Marija, Mati duhovnikov vam bo pomagala." Ob koncu istega pisma trdi: "Vse je v rokah božjih - hvala Bogu! In Marija, Srednica vseh milosti, je na naši strani!"

Sredi Marca v Marijinem letu 1954 želi: "V novem šolskem letu naj vas močna Marija-

na priprošnja spremlja v obojnem delokrogu!"

Glede vodstva Marijine kongregacije za gojence Škofovega zavoda spodbuja:

"Ni mi treba priporočati, da zavodske gojence vodite k Mariji, kar itak delate. Hvala vam! Je prav, da delate v dveh manjših skupinah. Priporočal bom vaš trud in fante Mariji Pomagaj."

23. februarja 1958, v lurskem Marijinem letu, pa odobrava marijansko vzgojo v semenišču in v Škofovem zavodu:

"Zelo sem zadovoljen z marijansko poudarjeno duhovno vzgojo in vodstvom bogoslovcev in zdaj še malih gojencev. Brez vsakega dvoma je to najboljša in najbolj učinkovita smer, pa ne bom o tem pravil, ker ste se mogli že sami prepričati o lepih sadovih take vzgoje in takega duhovnega vodstva. Le nadaljujte z isto ljubeznijo in zvestobo kot doslej. Mati božja vam bo pomagala, prav gotovo, kolikor bo treba; več ko bo težav in trpljenja, močnejša bo njena roka. Če mi bo Bog pomagal, da pridem letos še v Lurd, kamor sem povabljen za julij in september....bom Mariji naše semenišče z vsemi, ki v njem prebivajo, posebno iskreno priporočil."

Sami iz daljne Argentine nismo mogli v Lurd, srečni pa smo, da nas je mogel tam izročiti Brezmadežni v posebno varstvo naš škof in oče, ki tako želi, da bi bili vsi duhovniki, semeniščniki in gojenci res pravi Marijini otroci in služabniki, ter posebni varovanci.

O DEVICA, VSEH SIROT SI POMOČNICA

Pogosto čez dan prihajamo duhovniki, semeniščniki in zavodski fantje k Mariji Pomagaj in k Jezusu na svoje semeniške Brezje k jutranji, opoldanski in večerni molitvi, k litanijam in blagoslovu, h kongregacijskim shodom in rožnovenski pobožnosti, zlasti pa k najsvetejši skrivnosti in k angelski mizi, kjer prejemamo Kruh močnih. Prihajamo pa tudi sami zase po pomoč k Mariji Pomagaj in njenemu ljubljenu Sinu Jezusu. Sam ljubi Bog ve, kolikokrat nas je Marija uslišala na tem svetem kraju.

Na semeniške Brezje pa radi prihajajo tudi slovenski duhovniki, zlasti mlajši duhovniki, ki so zrastle iz tega semenišča. Zlasti

ob nedeljah in praznikih pa domači obiskujejo zavodske gojence, pa redno obišejo tudi Marijo Pomagaj ter ji goreče priporočajo sebe, domače in gojence. Že več let vsako leto priromajo sem fantje in možje Kat. akcije. Vsaj enkrat so tu opravili romanje in zborovali člani in prijatelji "Družabne pravde".

Pa tudi drugim romamo. Redno skoraj vsako leto bogoslovci in gojenci romajo na drugo nedeljo v maju z drugimi slovenskimi naseljenci v Lujan. Ob tej priložnosti se redno zbere največ Slovencev in Slovenk. Marija zna kot dobra Mati zbrati novonaseljence in staronaseljence. Doma in na božji poti to nedeljo priporočimo vse svoje zadeve, vse zadeve naše skromne ustanove, vse zadeve slovenskega naroda doma, v zamejstvu in tujini, pa tudi na vse zadeve Marijinih družb ne pozabimo, ker takrat obhajamo že dolgo vrsto let svetovni dan Marijinih kongregacij. Bogoslovci pa redno vsako leto romajo v Lujan tudi ob koncu leta, da se Mariji zahvalijo za vse dobre v preteklem šolskem letu. Prav tako Marijo v Lujanu posebej obiše tudi ves Škofov zavod ob koncu šolskega leta. Tudi posamezniki radi poromajo k Mariji v Lujan, saj je to največja Marijina božja pot v Argentini, narodna božja pot. Tja pa rade zahajajo na skupno romanje tudi druge narodnosti, ki so se tu naselile. Naša novomašnika Lovše Ivan in Tone Gosar sta pred milostno podobo lujanske Matere božje opravila svojo novo mašo, drugi naši novomašniki pa redno takoj drugi dan, gotovo pa kmalu po novi maši tudi romajo k Mariji v Lujan.

Več bogoslovcev in gojencev gre tudi na drugo vsakoletno slovensko romanje v Lurdes pri Buenos Airesu, ki je navadno okoli praznika brezmadežnega Srca Marijinega. Lanskolurško leto sta na praznik karmelske Matere božje tam opravili božjo pot obe Marijini kongregaciji: za semeniščnike in gojence. Z gojenci Škofovega zavoda so kmalu po ustanovitvi obiskali Mater trikrat čudovito v Florencia Varela pri Marijinih sestrach. Leta 1959 pa so za praznik karmelske Matere božje šli na obisk k Mariji devici s cveticami (Virgen de las flores) v Moron, kjer ji je postavil lepo začasno bivališče gospod župnik Tone Škulj, naš bivši semeniški gojenec. Slovenski duhovniki, ki delujejo v semenišču, so že

večkrat na božji poti v Lujanu in Lurdesu slovenske romarje v pridigah spodbujali k pobožnosti, zaupanju in ljubezni do Matere božje.

HVALJENO BODI NJENO SLAVNO VNEBOVZETJE

Tudi skromna teološka fakulteta ljubljanska v tujini je poslala sv. očetu Piju XII. prošnjo za razglasitev verske resnice, da je bila Marija z dušo in telesom vzeta v nebese. Praznik Marijinega vnebovzetja v svetem letu 1950 smo še v San Luisu najslovesneje obhajali: zjutraj s slovesno peto latinsko mašo, popoldne s slovesnim sprejemo v Marijino kongregacijo ter petimi litanijami Matere božje, končno pa še z zelo pestro marijansko akademijo. Močno nas je prevzelo, ko smo takoj za to slovesnostjo po časopisju zvedeli, da se je Pij XII. odločil, da bo na praznik vseh svetnikov Marijino telesno vnebovzetje razglasil kar moč slovesno kot versko resnico. Na ta veliki dogodek smo se pripravljali devet dni z jutranjim premišljevanjem o Mariji. Na praznik vseh svetnikov je pri jutranji maši pridigal gospod prelat tako, kot je samo on znal, o velikem pomenu razglasitve te resnice. Dopoldne ob desetih je spiritual opravil peto sv. mašo v čast Marijinemu vnebovzetju. Teološka fakulteta pa je po tej maši priredila pod vodstvom rajnega gospoda prelata slovesno akademijo v čast Kraljici v nebese vzeti. Trije takratni bogoslovci, sedaj vsi duhovniki: Kukovica Alojzij, Grilj Janez in Gosar Anton so nam v treh govorih v latinščini pojasnjevali nezmotljivost Cerkve, resnico Marijinega vnebovzetja ter pomen resnice za življenje Cerkve. Pri slovesni razglasitvi resnice v Rimu sta bila menda navzoča le dva slovanska škofa: poljski nadškof Gawlina, nekdanji poljski vojaški škof, sedaj pa redni škof za Poljake zunaj domovine in predsednik mednarodne zveze Marijinih kongregacij, ter ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Cerkev se je takrat radovala od prekipevajočega veselja. Hvaležni otroci so svojo nebeško Mater res lepo počastili. Mislimo, da se je Kraljica v nebese vzeta s svojimi milostnimi očmi in z ljubečim materinskim srcem ozrla tudi na skromno slovensko begunsko semenišče, ki

ji sicer ni moglo pripraviti kakega večjega slavlja, a skromne slovesnosti je obhajalo z vso iskrenostjo in ljubeznijo do svoje nebeške Matere in Kraljice.

KRALJICA BREZ MADEŽA IZVIRNEGA GREHA SPOČETA, PROSI ZA NAS

Marijino leto 1954. je precej poživilo in poglobilo čiščenje Matere božje v semenišču. Vse Marijine praznike in vse sobote med šolskim letom smo premišljevali v semenišču o Mariji. Kadar je bilo količkaj mogoče, smo opravili pri altarju Marije Pomagaj votivno mašo (mašo po želji) v čast Marijinemu brezmadežnemu spočetju. Vsak bogoslovec si je določil posebne molitve in žrtve za Marijino leto. Vse leto smo opravljali živo devetdnevno v čast Brezmadežni tako, da je vsaj en bogoslovec vse leto s posebnimi pobožnostmi in odpovedmi brezmadežno Mater božjo prosil za tele štiri zadeve: zase, za semenišče ter vse slovenske duhovnike in škofe, zlasti za škofa dr. Gregorija Rožmana, za slovenski narod ter za vse milosti, ki bi jih sv. Cerkev rada izprosila od Marije v njenem letu. Živo devetdnevno so opravljali posebej v bolj skromni obliki in razumljivimi pomanjkljivostmi tudi gojenci Škofovega zavoda. Za šestdesetletnico, odkar je bil Pij XII. sprejet v Marijino kongregacijo, sta mu obe Marijini družbi: semeniška in zavodska, zbrali lep duhovni šopek ter mu ga skušali izročiti preko p. Antona Prešerna, generalnega asistenta Jezusove družbe. Pred praznikom vseh svetnikov v Marijinem letu smo opravljali zopet devetdnevno z jutranjimi premišljevanji o Mariji Kraljici kot pripravo na uvedbo praznika Marije Kraljice ter na kronanje čudodelne podobe, ki jo časte pri Mariji Snežni v Rimu. Za Marijino krono, s katero je Pij XII. ovenčal omenjeno čudodelno podobo, je obojna Marijina družba is svoje revščine poslala majhen dar v Rim. Tri leta prej pa je Marijina kongregacija bogoslovcev zbrala skromno vsoto deset dolarjev ter jih poslala rajnemu p. dr. Hugonu Brenu OFM za popravilo in olepšavo milostne podobe svetogorske Kraljice. Dr. Franc Gnidovec, sedanji rektor semenišča in profesor na teološki fakulteti pa je za Marijino leto Slovencem spisal lepo knjigo: *Mati naše-*

Marijino kronanje

ga Odrešenika.

O ANGELI BOŽJI HITITE IN KRONO JI ZLATO NESITE!

Slovenski katoliški narod je leta 1957 z veliko ljubeznijo obhajal petdesetletnico kronanja Marije Pomagaj, Kraljice slovenskega naroda. Doma so meseca maja brali šmarnice o zgodovini Marijine božje poti na Brezjah. 1. septembra so bile na Brezjah velike slovesnosti. Na ameriških Brezjah (v Lemontu) in kanadskih Brezjah (v Torontu), pa tudi drugod so se te obletnice spominjali. Kako bi mogli pozabiti nanjo mladi slovenski fantje in slovenski semeniščniki v tujini? Skušali smo obhajati majhno slovensko Marijino leto. Skoraj tri mesece: maja, avgusta (mesec, ki je posvečen Kraljici v nebesa vzeti in pobožnosti

do brezmadežnega Srca Marijinega) ter v rožnovenskem mesecu oktobru smo jutro za jutrom pri premišljevanju romali na kako slovensko Marijino božjo pot. Pred prvim septembrom pa smo kar devet dni romali v duhu na Brezje. Bogoslovci in zavodarji pa so vsi opravljali posebno devetdnevno v čast Mariji Pomagaj, da bi Marija Pomagaj odvmila od slovenskega naroda smrtno kugo brezboštva in ga popolnoma obnovila. Nekateri pa so dodali še posebne svoje namene.

Vsak bogoslovec oziroma gojenec Škofovega zavoda je po opravljeni devetdnevni brez podpisa zapisal, kakšne stvari je opravil v čast Mariji Pomagaj. Naj samo štiri primere omenimo:

Nekdo je vse dni bolj natančno in vestno spolnjeval zasebne in skupne verske vaje: 1. dan: da bi Slovenci v domovini vztrajali v veri; 2. dan: da bi Slovenci zunaj domovine ne utonili v materializmu; 3. dan: za osebno duhovno obnovo; 4. dan: da bi duhovniki v domovini ostali zvesti sv. Cerkvi; 5. dan: da bi slovenski duhovniki po svetu živeli sveto in ne pozabili na svoj mali narod; 6. dan: da bi Marija slovenske dijake in izobražence obvarovala pogubnih komunističnih idej; 7. dan: po namenih gospoda škofa dr. Gregorija Rožmana; 8. dan: za vztrajnost in gorečnost slovenskih svetnih in redovniških klerikov; 9. dan: da bi Marija Pomagaj slovenski narod rešila komunističnega jarma.

Nekdo je devetdnevno opravil za nekatere odpadle in slabe slovenske duhovnike; vsak dan devetdnevne je poleg rednega rožnega venca zmolil še en rožni venec, opravil pa tudi litanije Matere božje ter se popolne odpovedal malici.

Nekdo je za obnovo slovenskega naroda v Kristusu po Mariji vsak dan po obhajilu zmolil: Pozdravljena, Kraljica, dodal dnevnemu rožnemu vencu še nov rožni venec ter študij dobro izrabil v duhu pokore.

Nekdo pa je zato, da bi se slovenski narod, zlasti pa mladina vrnila k Bogu in Mariji, daroval vsak dan sv. mašo in sv. obhajilo, zmolil vse tri dele rožnega venca in dodal še nekaj drugih žrtev.

NAŠA GOSPA LURŠKA, PROSI ZA NAS

Slovenski narod zelo časti lurško Mater božjo. Doma so obhajali za stoletnico lurških dogodkov velike slovesnosti na Marijinih božjih potih, zlasti pri kapelicah in v cerkvah, ki so posvečene lurški Materi božji. Dr. Vilko Fajdiga je doma napisal posebne lurške šmarnice za stoletnico. Zlasti na Koroškem in Primorskem pa so brali lurške šmarnice, ki so bile napisane pri Mariji Pomagaj v Adroguéju. Škof dr. Gregorij Rožman je kar dvakrat pripeljal slovenske romarje s Primorskega, Koroškega iz posebej tudi Slovence v izseljenstvu v Lurd (meseca julija večje, meseca septembra zopet manjše število na mariološki in marijanski kongres). Tu v Adroguéju pa smo pogosto v duhu romali zlasti pri premišljevanju in duhovnem branju v Lurd.

V obednici smo brali krasen Trochujev življenjepis sv. Bernardke Soubirous; bogoslovci so dobili v roke lurške šmarnice: Naša Gospa lurška, prosi za nas. Kadar je bilo mogoče, smo med šolskim letom bili pri votivni sv. maši v čast Marijinemu brezmadežnemu spočetju. Vse Marijine praznike, ob sobotah ter v Marijinih mesecih maju, avgustu in oktobru smo premišljevali ob Bernardkinem življenju lurške dogodke. Bogoslovcem je bilo svetovano, naj bi vse leto med premišljevanjem romali z Bernardko pred lurško votlino ter svoje premišljevanje zbrano opravili pred brezmadežno lurško Gospo. Kakor je videti, je ta nasvet mnogo koristil.

Semenišniki in zavodarji pa so podobno kakor v Marijinem letu v iste štiri namene opravljali dvojno živo devetdnevno tako, da je vsak dan vsaj en bogoslovec in gojenec prosil brezmadežno lurško Gospo štirih velikih milosti: zase, za semenišče, za slovenski narod in za vse namene, ki bi jih sv. Cerkev rada dosegla v Marijinem letu.

Naj vsaj nekaj primerov zopet navedemo, kako so n.pr. semenišniki opravljali to živo devetdnevno.

Nekdo je vse leto opravljal premišljevanja pred lurško votlino v družbi sv. Bernardke. Med devetdnevno je navadnemu dnevnemu rožnemu vencu dodal še en del rožnega venca, zmolil litanije Matere božje ter lurški Gospe poklonil vsaj eno žrtev.

Nekdo je v prvem primeru omejenim vajam dodal še Marijin slavospev magnifikat ter duhovno branje o Mariji.

Nekdo zopet je opravil litanije Matere božje za osebne zadeve, rožni venec za semenišče in Škofov zavod, križev pot za slovensko domovino, litanije sv. Jožefa pa za zedinjenje vzhodne Cerkve s pravo rimsko Cerkvijo.

KATERI MENE RAZLAGAJO, BODO IMELI VEČNO ŽIVLJENJE (SIR 24,31)

Duhovniki, ki delujejo v semenišču in Škofovem zavodu, so večkrat ustno oznanjali Marijino slavo ter spodbujali k čiščenju Matere božje. Pri Mariji Pomagaj sta bili spisani doslej dve knjigi o Mariji: *Mati našega Odršenika* in manjša knjižica: *Naša Gospa lurška*, prosi za nas. Ti duhovniki so pisali tudi razne članke o Mariji zlasti v *Duhovno življenje*, *Ave Maria* in duhovniško revijo *Omnes unum*.

Pa tudi semeniščniki so s pomočjo drugih bogoslovskih tovarišev po drugih semeniščih pisali o Mariji. Doma so imeli in imajo skromen listič *Naš dom*, kjer najdeš lahko prispevke o Mariji. Če pa prelistaš njihovo večjo tipkano revijo *Misel*, boš pa našel kar celo vrsto člankov in razprav o Mariji. Preveč bi bilo vse naštevati. Prav zanimiva in precej dolga je v *Misli* za leto 1953 razprava g. J. R.: *Nekaj o Mariji v slovenski narodni pesmi*; v skrajšani obliki jo je za Marijino leto objavilo tudi *Duhovno življenje*.

Dr. Lojze Stare pa je na bogoslovni fakulteti v Adroguéju predložil in branil razpravo za dosego doktorata: *Mariologija* sv. Germana, carigrajskega patriarha.

VSE PO MARIJI, Z MARIJO, V MARIJI, ZA MARIJO

Prav zanimivo je, kako so nekateri semeniščniki resnično vzljubili svojo nebeško Mater ter v tej ljubezni vztrajajo kot duhovniki.

Nekateri so si ob mašniškem posvečenju izbrali kar marijansko vodilo ali geslo. Nekatera taka vodila omenimo.

Nekdo se zahvaljuje, da mu je Marija skupaj z Jezusom pomagala do poklica; zato je na novomašne podobice zapisal: "Hvaljen

Lemont: Lurška Gospa

Jezus in Marija!" Drugi je zapisal prošnjo: "Brezmadežna, ti me posveti!" Tretji zopet prosi Marijo: "Brezmadežna, ti me vodi!" Četrty se zateka k njej kot otrok: "Brezmadežna, bodi nam Mati!" Peti je zapisal kratko vodilo: "Po Mariji!" Na nov kelih pa je ukazal lepo zarisati besede: "Vse po Mariji, z Marijo, v Mariji, za Marijo." To je velika misel prave pobožnosti do Marije, katero je tako temeljito razložil sv. Ludovik Marija Grignion Montfortski. Ta prava pobožnost nas hoče po Mariji privedi k Jezusu, da bi delali vse po njem, z njim, v njem in zanj. Nekateri semeniščniki so temeljito preučili to pobožnost ter se po dolgi pripravi zares popolnoma posvetili Mariji, Kraljici src. Skušnja kaže, da Marija take svoje otroke, služabnike in varovance zna voditi v duhovne globine ter po njih rešuje mnogo duš.

Naravnost ganljive so izjave nekaterih duhovnikov, ki so šli skozi slovensko izseljensko semenišče. Nekdo je kot mlad duhovnik pisal, da bi rad globoko v zemljo kopal, če bi vedel, da bo tam našel najlepše rože za Marijo. Drugi je bil kar ves žalosten, da ga je preobremenjenost z delom prisilila, da ni več molil vseh treh delov rožnega venca

vsak dan, ker jih je od nižje srednje šole, preko bogoslovskih in nekaj duhovniških let vsak dan vse tri opravil.

MAŠNIŠKA POSVEČENJA IN NOVE MAŠE

Mnogo slovenskih semeniščnikov je prešlo mašniško posvečenje tu v Argentini v Marijinih cerkvah in kapelah. Prav tako so marsikateri novomašniki prvo daritev opravili v Marijinih cerkvah in kapelah.

8. maja 1949 je sanluisški škof dr. Emilij A. Di Pasquo v stolnici, ki je posvečena Brezmadežni, posvetil gg. Lovšeta Ivana in Novaka Franceta; g. Lovše Ivan je novo mašo opravil v Lujanu ob priložnosti slovenskega romanja.

Isti škof je 5. februarja v svetem letu 1950 v semeniški kapeli pri oltarju Marije Pomočnice kristjanov posvetil g. Janeza Ogrina; drugi dan je novomašnik Ogrin Janez prvič maševal pri istem oltarju.

Na god sv. Jožefa 1951 je zopet isti škof posvetil v Mariji posvečeni stolnici sanluisški štiri naše semeniščnike: gg. Grilca Janeza, Kukovico Lojzeta, Ogrina Toneta in Zupančica Lojzeta. Novomašnik Grilj Janez je prvo daritev opravil v župnijski cerkvi karmelske Matere božje v Ramos Mejia. Novomašnik Lojze Zupančič pa je novo mašo imel v Floridi pri Buenos Airesu, v župnijski cerkvi naše Gospe varstva (Nuestra Señora de Guadalupe).

Prezvzišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman pa je 13. januarja 1952 v cerkvi Marije Pomočnice kristjanov v Ramos Mejia ob številni udeležbi slovenskih naseljencev položil svoje škofovske roke kar na enajst slovenskih diakonov ter jih posvetil za duhovnike; to je bilo doslej največje doživetje za semenišče. Novomašniki so bili tile: Čuk Julij, Dejak Anton, Flek Vinko, Gosar Tone, Horn Jože, Kunčič Jože, Povše Milan, Puš Jože, Rijavec Vencelj, Rozman Branko, Škulj Tone. Gosar Tone je takoj drugi dan opravil tiho novo mašo pri oltarju lujanske Matere božje. Povše Milan je slovesno novo mašo pel v isti Marijini cerkvi kakor že omenjeni Zupančič Lojze, Branko Rozman pa v isti Marijini cerkvi, v kateri je prejel mašniško posvečenje.

2. avgusta 1953, na frančiškanski praznik Marije angelske (Santa Maria degli angeli)

pa je naša tako skromna prva kapelica Marije Pomagaj, nekdanja garaža, postala stolnica. Takratni pomožni la plaški škof dr. Henrik Rau, sedanji škof v Mar del Plata, je posvetil za mašnika g. Jožeta Šuštarja. Takoj drugi dan je v isti kapelici novomašnik opravil tiho novo mašo, pri kateri so mu lepo peli bogoslovci slovenske pesmi.

Isti takratni la plaški pomožni škof pa je še isto leto 29. novembra v la plaški semeniški cerkvi, posvečeni žal. Materi božji, posvetil še štiri naše semeniščnike za duhovnike: Makovca Bogdana, Okoma Franceta, Starca Lojzeta in Škerbca Jožeta. Novomašnika Okom France in Starc Lojze sta takoj drugi dan oba opravila svojo novo mašo v semeniški kapelici Marije Pomagaj.

31. julija 1955, pa je nova semeniška kapela Marije Pomagaj postala stolnica. Upokojeni paranaški škof dr. Julij Martinez je tedaj posvetil dva Ljubljancana za duhovnika: gg. Himelreicha Franceta in Martelanca Jošta. Novomašnik Jošt je drugi dan opravil tiho novo mašo, ki jo je daroval za svoje rajne starše, žrtve brezbožnega komunizma, kar v novi Marijini kapeli, kjer je prejel mašniško posvečenje, novomašnik Himelreich pa je pel slovesno novo mašo v isti Marijini cerkvi kakor gg. Zupančič Lojze in Povše Milan.

2. decembra 1956 se je semeniška kapela Marije Pomagaj zopet spremenila v stolnico. Nekaj dni prej je došel na tretji obisk iz Severne Amerike gospod škof dr. Gregorij Rožman, ki je na omenjeni dan posvetil svoja semeniščnika: Mavriča Markota in Ranta Jožeta.

1. decembra 1958 pa je la plaški pomožni škof dr. Raul Primatesta podelil našemu semeniščniku g. Frančku Prijatelju mašniško posvečenje v stolni cerkvi V Lomas de Zamora, ki je posvečena Naši Gospe miru.

Kadar novomašniki niso posvečeni doma, jim takoj po vmitvi v semenišče v Marijini semeniški kapeli zapojemo tako ganljivo pesem: Novomašnik bod' pozdravljen; zvečer pa ima redno skoraj vsak v semeniški kapeli lavretanske litanije Matere božje z blagoslovom.

Tako so vsaj v Argentini skoraj vsi slovenski bogoslovci prejeli mašniško posvečenje v Marijinih cerkvah in kapelah, ve-

liko pa jih je opravilo svoje nove maše prav tako v Marijin posvečenih cerkvah in kapelah. Prosimo zanje, naj bi jih Marija, Mati naša, Kraljica duhovnikov in Srednica vseh milosti, vedno in povsod z materinsko dobroto in usmiljenjem spremljala.

K TEBE, O SV. JOŽEF, PRIBEŽIMO

Prav je, da v zvezi s češčenjem deviške Matere božje omenimo še češčenje sv. Jožefa v semenišču. Ker gospod škof dr. Gregorij Rožman tako poudarja zaupanje do sv. Jožefa zlasti glede vzdrževanja semenišča, pa tudi iz drugih razlogov skušamo v semenišču po svojih skromnih močeh častiti tudi sv. Jožefa, deviškega moža Marijinega, rednika Sina božjega, zaščitnika vesoljne sv. Cerkve in nebeskega zavetnika delavcev. Zjutraj se mu semeniščniki pri jutranji molitvi izročajo v varstvo, vsako sredo po večerni molitvi molijo litanije sv. Jožefa. Vsako prvo sredo v mesecu zjutraj redno opravijo premišljevanje o sv. Jožefu. V začetku marca so opozorjeni, naj sv. Jožefa v njemu posvečenem mesecu še prav posebno časte. Prav tako lepo obhajajo 1. maja nov praznik sv. Jožefa delavca. Po naročilu škofa dr. Gregorija Rožmana pa pri oltarju Marije Pomagaj spiritual oziroma prefekt Škofovega zavoda opravi sv. mašo vsako sredo v čast sv. Jožefu za dobrotnike semenišča.

ZDRAVA, MARIJA, MILOSTI POLNA

Tu v skromnem Adroguéju je s pomočjo več sodelavcev nastala od Marijinega leta do danes molitvena knjiga in pesmarica s samimi Marijinimi pesmimi (okoli 200 strani pesmi z notami). Tiska jo Mohorjeva družba v Celovcu, izdala pa jo bo semeniška Marijina kongregacija. Naslov marijanskega molitvenega priročnika se glasi: Zdrava, Marija, milosti polna.

Molitveni marijanski priročnik bo imel tole izbrano vsebino: jutranjo in večerno molitev ter druge molitve čez dan v čast Materi božji, molitve za vsak dan v tednu, male dnevnice v čast Marijinemu brezmadežnemu spočetju, male dnevnice bl. Device Marije (nove dnevnice, ki jih je priredil jezuit p. Avguštin

Bea), pobožne prošnje sv. Bonaventura k brezmadežni, žal. M. božji za vsak dan v tednu za srečno zadnjo uro, dalje okoli šestdeset sv. maš v čast Materi božji, tri spovedne molitve, šest obhajilnih molitev, križev pot z Marijo, vse z odpustki obdarovane molitve v čast Materi božji, okoli pet in sedemdeset posebnih molitev na slovenskih Marijinih božjih potih, molitve Marijine kongregacije, Katoliške akcije in Marijine legije, Baragove in Slomšekove molitve v čast Materi božji ter molitve vzhodne sv. Cerkve v čast deviški Bogorodici. Marijanske pesmi pa bodo proti koncu molitvenika. Vzemite knjigo, ki je zrastle iz ljubezni do Marije, da bi jo Slovenci še bolj častili, ji bolj zaupali, pa tudi bolj ljubili ter s tem molitvenikom v rokah svojemu ubogemu narodu, ki se je rad imenoval Marijin narod, izprosili lepše dneve.

SREDNICA VSEH MILOSTI JE NA NAŠI STRANI

Te besede je zapisal prevzvišeni gospod škof dr. Gregorij Rožman v nekem pismu. Srednico vseh milosti so v semenišču vsa leta iskreno častili. Semeniščniki so se ji vedno z zaupanjem priporočali. Na marijanskih akademijah so jo sicer preprostim, a iskrenimi govori slavili. Dr. Lojze Starc je še kot semeniščnik v reviji Misel objavil daljšo razpravo o Srednici vseh milosti.

Že leta 1950 pa je takratni semeniščnik Gosar Tone dal pobudo, naj bi semeniška Marijina kongregacija poslala sv. očetu Piju XII. prošnjo glede razglasitve nauka o Srednici vseh milosti kot verske resnice. Misel je bila sporočena gospodu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, ki je priporočil, naj bi za zadevo mnogo molili ter počasi sestavljali prošnjo, ki naj bi bila lepo utemeljena. Skraja je mislil, da bi naša bogoslovna fakulteta priredila prošnjo. Toda kmalu je zanimanje toliko zrastlo, da so slovenski duhovniki in verniki v Argentini bili pripravljene omenjeno prošnjo podpisati. Voditelj semeniške kongregacije se je obrnil za nasvet na znanega frančiškanskega mariologa dr. Bruna Korošaka. Ta je poudaril, da bo sveta stolica sprejela prošnjo le če jo bo poslala bogoslovna fakulteta oziroma kak škof. Brž smo se obrnili na prevzvišenega

škofa dr. Gregorija Rožmana, naj bi on poslal prošnjo na sv. očeta v tej tako lepi zadevi, podpisali pa naj bi jo vsi slovenski izseljenci po svetu, kakor so leta 1955 podpisovali listine s posvetitvijo Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Prevzvišeni gospod škof je izrazil svojo pripravljenost. Semeniška in zavodska Marijina kongregacija sta se že leta 1954 preko p. Antona Prešema obmili s prošnjo v Rim, naj bi prvi mednarodni kongres Marijinih kongregacij prosil sv. očeta za razglasitev te resnice kot verske resnice. Prav tako sta se obe kongregaciji obmili s tremi pismi na odločujoče osebe, ki so sodelovale pri drugem mednarodnem kongresu Marijinih kongregacij meseca avgusta 1959 v Newarku v Severni Ameriki. V semenišču in gojencem Škofovega zavoda pogosto priporočamo, naj za to zadevo veliko molijo. Duhovniška revija *Omnes unum* je o tej stvari že objavila nekaj člankov. Za drugo leto se pripravljajo šmarnice o Srednici vseh milosti, ki jih bo, če Bog da, izdala Goriška Mohorjeva družba. Treba bo pa po naših verskih listih o tem pisati. Lepo bi bilo, če bi verni Slovenci in Slovenke po svetu zbrali te podpise v prihodnjih dveh letih, ko bomo obhajali 1200 letnico Gospe svete oziroma prihoda škofa sv. Modesta na slovensko Koroško, 600 letnico višarske božje poti, 500 letnico ustanovitve ljubljanske škofije in 15 letnico slovenskega semenišča v tujini. Dobre duše, ki ljubijo Marijo, prosimo, da bi nam pomagale pri pobiranju podpisov ter za uspeh te tako prisrčne zadeve mnogo molile.

SV. MAŠE V ČAST SREDNICI VSEH MILOSTI

Brazilski jezuit Ignacij del Valle, voditelj katoliških delavskih krožkov je prvi dal pobudo, naj bi po vsem svetu med katoličani zbrali vsaj milijon sv. maš v čast Srednici vseh milosti po njenih namenih. Glavni namen teh sv. maš je, da bi pospešili razglasitev te resnice o Srednici vseh milosti kot verske resnice. Do lanskega leta je omenjeni redovnik, ki živi v Porto Alegre zbral že okoli pol milijona opravljenih sv. maš. Marijina kongregacija v semenišču je dala pobudo, da so tudi Slovenci začeli prispevati mašne darove v ta namen. Kongregacija pa je rada prevzela na-

logo, da ji duhovniki oziroma verniki pošiljajo sporočilo, koliko maš so slovenski duhovniki opravili v omenjeni namen. Pri oltarju Marije Pomagaj v semeniški kapeli je bilo doslej opravljenih okoli devetdeset sv. maš v ta namen. Drugod je bilo precej nad tri sto sv. maš darovanih, ki so jih opravili slovenski duhovniki! V Porto Alegre je bilo javljenih okoli 422 opravljenih sv. maš. Prav gotovo bo Srednici vseh milosti všeč, da bi tudi verni Slovenci in Slovenke dajali za sv. maše v namene Srednice vseh milosti za pospešitev razglasitve omenjene resnice. Sv. maše lahko opravi kateri koli duhovnik, zlasti naj bi jih opravili slovenski duhovniki. Semeniški Marijini kongregaciji v Adrogué pa bi samo javili, koliko sv. maš je bilo opravljenih, kdo jih je opravil in v kateri cerkvi. Marijina kongregacija pa bo to sporočila v Porto Alegre. Prepričani smo, da bi tako tudi verni Slovenci vsaj malo pripomogli k rasti Marijine časti, hkrati pa pri Mariji izprosili s tem najuspešnejših milosti, ki jih sami in tako preizkušani mali slovenski narod tako zelo potrebujemo.

AVGUST 1959 - VIANNEYEV MESEC

V vsej sv. Cerkvi so se leta 1959 spominjali stoletnice smrti sv. arškega župnika Janeza Krstnika Marije Vianneya. Umrli je 4. avgusta 1859. Velike slovesnosti so se vršile v Arsu na Francoskem. V semenišču so bogoslovci radi prebirali Vianneyev življenjepis (spisal mons. Fr. Trochu). To leto pa so na sestankih Bogoslovke zveze obravnavali Vianneyeve kreposti prav po tej Trochujevi znameniti knjigi. Ker je pa ta veliki vzornik vseh duhovnikov tako izredno častil Brezmadežno in njeno prečisto Srce, sino se odločili, da bomo v semenišču ves mesec vsak dan premišljevali Vianneyevo pobožnost do Matere božje. Ves mesec pa smo po Vianneyevi prošnji prosili brezmadežno Srce Marijino za velike milosti: zase, za duhovno obnovo Škofovega zavoda in semenišča, za vse slovenske duhovnike in škofo, zlasti za ljubljene škofa dr. Gregorija Rožmana ter za preobnovo vseh semeniščnikov in duhovnikov po svetu. Ker je na veliki šmaren tega leta bogoslovec Langus Janez postal duhovnik (mašniško posvečenje je na Marijin praznik prejel v naši semeniški

kapeli Marije Pomagaj), trije drugi pa bodo prejeli zakrament mašniškega posvečenja ob koncu tega leta, (gg. Pintarič Tone, Grom France in Borštnar Matija) smo po priprošnji sv. Janeza Vianneya, ki je po tolikem trpljenju po posebni Marijini priprošnji dosegel duhovniški poklic z molitvam in z žrtvami rotli Marijino brezmadežno Srce, naj v semenišče privede čimveč novih bogoslovcev, da se semenišče še dolgo ne bi izpraznilo.

SEPTEMBER 1959 - SLOMŠEKOV MESEC

Na Barago v semenišču nikoli nismo pozabili; prav tako nam je vedno bila pri srcu zadeva Slomšekove beatifikacije. Pred več leti smo pri duhovnih vajah za štiri novomašnike premišljevali samo Slomšekove tako ljubke, pa tako junaške kreposti. Ker pa obhajamo leta 1959 stoletnico prenosa ldbotskega škofijskega sedeža iz Št. Andraža v Maribor (8. sept. 1859) po škofu Ant. Martinu Slomšku, smo meseca septembra vsako jutro opravili premišljevanje o Slomškovi pobožnosti do Matere božje. Saj so tudi doma letos brali šmarnice o Slomšku kot Marijinem otroku. Marijo smo ves mesec prosili, da bi jo mogli po njegovem zgledu častiti, da bi vsi slovenski bogoslovci, duhovniki in škofje posnemali njegov svetli vzor, da bi po njegovem zgledu v Bogu ljubili svoj narod, bili zvesti sv. Cerkvi, častili sveta slovanska brata Cirila in Metoda ter vneto delali za zedinjenje ločenih slovanskih bratov s katoliško Cerkvijo.

TO JE ČUDEŽ

Telesnih čudežev Marija Pomagaj na svojih semeniških Brezjah v Adroguéju v Argentini ni napravila doslej nobenih. Pač pa je bolni gospod profesor doktor Ivan Ahčin ob neki priložnosti pravilno rekel, da je naša skromna ustanova: semenišče in Škofov zavod dejansko čudež. Od same miloščine živimo in tolikokrat je že kazalo, da bo vsega konec, pa se je vendar vselej tako zasukalo, da smo mogli živeti in delovati naprej. Naš predragi škof dr. Gregorij Rožman po očetovsko skrbi za nas. Semenišče pa je našlo odprte roke in usmiljeno srce tudi pri toliko Slovencih v obeh Amerikah. Poklicev je bilo v vseh petnajstih letih toliko, da jih tu v Argentini morda niti po tri in štiri škofije v petnajstih letih niso imele toliko. Če je res, da je Marija Srednica vseh milosti, in res, da je duhovniški poklic posebna milost, potem se moramo prav posebno zahvaliti svoji ljubi nebeški Materi in Srednici vseh milosti, da je bila do nas tako čudovito dobra. Naj nam v svoji materinski dobroti oprosti, da ji nismo bili zadosti hvaležni in zvesti. Zato pa sklenimo, da se bomo odslej bolj trudili za njeno čiščenje in ljubezen do nje. Vse dobre Slovenke in Slovence pa iskreno prosimo, naj se nam v tej sveti ljubezni in zaupanju do Marije pridružijo. Zlasti molimo in delajmo, da bi jo nezmotljiva sv. Cerkve kmalu razglasila, da je v resnici Srednica vseh milosti. Zgodi se, zgodi se!

Nedelja

Iz tople, od rodovitne in blagodarne ljubezni spočite jesenske zemlje iz mirno vzdramljene, otroškega pričakovanja polne noči je vzkliklo preslavno jutro. Megle, ki so še leno dremale, so se vzdignile počasi znad rosne ravni, so se nato pognale oblakoma proti nebu ter tam utonile v mladi luči. Tiho je vztrepetalo v čistem zraku, zaiskrilo se je na pokošenih senožetih, v zlatem vejevju bukev, jelš in topolov. Tako je nedeljsko solnce oznanilo svoje kraljevanje.

Oznanilo ga je brez glasu. Od nikoder ni bilo ne pesmi, ne vriskanja, ne prazniške besede. Iz doline, s hribov in gričev so se pozdravljale in si odzdravljale bele cerkve; ali molčale so. Le z očmi, svetlimi, žalostnimi so se spogledavale; in zeblo jih je, čeprav so bile od gorkega solnca obžarjene.

Po široki beli cesti, po stezah preko travnikov, po strmih klancih se vijo procesije vernih kristjanov. Veliko jih je, ker v potrtem svojem srcu so željni molitve in tolažbe. Ali čudo za čudo: počasi gredo, tiho in nemo; ne besede ni, komaj da je plaho šepetanje. Glave klonejo globoko, trudno klonejo životi; še tisti so starci, ki imajo mladostna lica.

Gredo, gredo in si šepčejo naskrivaj:

"Ti, kaj praviš, zakaj je umolknila Marija na Hribu? Kaj je ni več?"

In oni drugi se z prezeblimi ustmi nagnek sosedu in mu reče skoraj brez besed:

"Mislim, da je Marija umrla, ker glasu ni od nje, ki nas je vselej tako lepo pozdravila!"

Nobene besede več, tudi plaho šepetanje je utihnilo.

Gruda molči, ta naša gruda, ki je prepevala kakor nobena nikjer in

nikoli! Sladka, bratje, je bila njena pesem, saj ste jo slišali! Vse je bilo v nji, kar je v nas dobrega in lepega, vse česar se v dnu srca sramujemo in veselimo; bila je tista brezmejna, čista, materinska ljubezen, ki je pravo znamenje slovenske duše in slovenske zemlje. Ob lepem nedeljskem jutru, kadar so od holmov in hribov zapeli zvonovi, nam je bil korak lahek in prožen, lica so bila sveža, oči so gledale jasno in veselo, na ustnicah je bil smehljaj. In vsakemu je bilo takrat srce očiščeno, od jutranje rose oprano, kakor da smo prihajali od spovedi in obhajila. Ob tej blagoslovljeni uri ni bilo nič zlega, nič temnega v nas; bili smo verni otroci te zemlje, svoje matere, vredni njene lepote; z njo smo prepevali in vriskali, z njo žalovali, govorili smo z njo zvesto in odkritosrčno, kakor govori otrok z materjo.

Praznik, poln pesmi in veselja, je bil na nebu, na planinah, na polju in senožeti, na belih cestah, kolo-vozi in klancih; in bil je najlepši v naših srcih.

Milost božja, kaj se je primerilo v teh silnih časih! Gruda molči, ta naša gruda, ki je nekoč tako veselo in glasno prepevala z nami! Ne gane se; nobena prošnja, noben klic je ne vzdrami. Tudi nebesa molče; v vsej svetlobi svoji so ledena in neprijazna. Gozd ne šumi več, tiho je polje, škrijanci so obnemeli. Ta vesoljna tišina je vsa prežeta z brezmočno žalostjo; življenje ne sope več, vse je okamenelo, mrtvo.

Oj, saj ni nedelja; veliki petek je, dan trpljenja, kesanja in bridkosti! Nemi kleče kristjani v tihi, temni cerkvi, trkajo se na prsi, čela jim klonejo do mokrih tal. In blede ustnice šepčejo trepetaje tiste velike, čeznaturne ljubezni polne besede:

"Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!"

Pritajena, šepetajoča je ta molitev, ali vendar je glasna, kajti ne zvona ni, ne orgelj, niti ne ministrantovega zvončka. Zato ne, ker je veliki petek za vernike in za nevernike, od vzhoda do zahoda. Vdrugič je bil križan Kristus; obsojeni od farizejev, bičani in križani so bili z njim kristjani, njegovi otroci.

Ko se je zgodilo to strašno poveličanje na Golgati, se je nebo stemnilo, se je zemlja stresla v

presilni grozi. In v to grozo, v to noč je vriskaje planilo novo, svetlejše solnce; zagrinjalo stare zaveze se je pretrgalo od vrha do tal in evangelij je nastopil svojo pot, da nese odrešenje od naroda do naroda.

Velikega petka je bilo treba za veliko nedeljo; smrti Boga samega je bilo treba, da je zazvonilo in zapelo ponižanemu človeku veličastno vstajenje.

Ivan Cankar

Bogkov kot

Križ med okni v kotu,
luč nekdanje sreče,
mati ob zibeli
že o njem šepeče.

Zakaj pa je vse tiho,
klop je ves dan prazna,
miza nepokrita,
okna neprijazna. . .

Tih visiš na steni,
sence te kropijo,
rane ti odprte
vsak dan krvavijo.

Ni več rož na oknih,
v križe veter veje,
pesem je umrla,
pesem zimske preje.

Ob večerih morda
mati se oglasi:
"Oče naš, za one . . ."
moli prav počasi.

Marjan Jakopič

Zgoraj: Lemont - procesija med duhovnimi vajami

Spodaj: Lemont - med romarsko mašo 6. sept. 1959

* Msgr. John Judnich

Dne 12. julija 1959 je umrl v Mercy Hospital v Denverju, Colorado, župnik fare Svetega rožnega venca, msgr. John J. Judnich,

Msgr. John Judnich je bil rojen v va-si Kot, župnija Semič v Beli Krajini. Po dovršeni osnovni šoli je obiskoval gimnazijo v Novem mestu. Leta 1908 je prišel v Združene države Amerike in je začel študirati bogoslovne vede v škofij-skem semenišču v St. Paul, Minnesota. Leta 1912 je vstopil v semenišče sv. Tomaža v Denverju, Colorado. V duhovni-ka je bil posvečen 5. junija 1912. Posve-stil ga je škof Nikolaj C. Matz. Msgr. Judnich je bil zadnji od slovenskih du-hovnikov, ki so prišli pastirovat med južnoslovanske imigrante v Coloradi. Postal je župnik novozgrajene cerkve sv. Jožefa v Leadville-u, Colorado, v kate-ro so zahajali številni slovenski in hr-vaški rudarji. Leta 1913 je šel v Colo-rado Springs in je ostal tam do 1915. Od 1915 do 1921 je bil zopet v Leadville-u. Dne 6. februarja 1921 je bil nastavljen

za župnika v fari Svetega rožnega venca (Holy Rosary Church), kjer je ostal žup-nik 38 let - do svoje smrti.

V času svojega pastirovanja v fari Svetega rožnega venca je požrtvovalno delal za faro in farane. Zgradil je in fi-nanciral vse, kar spada k cerkvi. Dne 28. novembra 1950 ga je sv. oče Pij XII. imenoval za monsignorja - papeževega hišnega prelata.

Dne 16. julija je daroval v farni cer-kvi zanj mašo zadušnico Rev. Leopold Mihelich, ki sedaj upravlja faro. Slo-vesna pontifikalna maša zadušnica je bi-la v katedrali Brezmadežnega Spočetja. Daroval jo je prevzvišeni nadškof Urban J. Vehr 17. julija ob 10:00 a. m. Po-greb je bil na Mount Olivet Cemetery.

"Register", katoliški tednik, ki iz-haja v Denverju, je priobčil ob njegovi smrti članek z naslednjo vsebino:

Msgr. John Judnich je bil vzor po-nižnosti, gorečnosti in ljubezni. Izmed ljudi izbere Jezus Kristus le nekatere, da Ga predstavljajo kot duhovniki. In iz-med vseh, ki so zaznamovani z zname-njem duhovništva, izbere Odrešenik le nekatere, da so drugim vzor svetosti. Fr. Judnich je bil eden izmed takih vzornih duhovnikov. Bil je izkušen spovednik, kateremu so se zaupali verniki in duhov-niki. Njegovo duhovniško osebnost so krasile globoka ponižnost, sočutje do bližnjega, idealizem in gorečnost za du-še. Njemu ni bilo treba pridigati o po-dobnosti s Kristusom, zakaj pridigal je njegov zgled.

Dolga leta je očetovsko in potrpež-ljivo skrbel za svoje vernike; pogosto-krat je obiskoval bolnike v bolnicah, če-prav se je moral voziti z busom, kar je bilo zanj velika žrtev; bil je namreč na eno oko slep in njegove noge so bile raz-bolele in zatele od dolgotrajne bolezni.

Naj počiva v Gospodu!

✠ Rev. Roman Homar

Dne 6. marca 1959 je umrl v St. Johnsu, Minn., starosta ameriških slovenskih duhovnikov benediktinec p. Roman Homar v starosti 94 let. Bil je "zadnji naš misijonar Baragovega kova... Z njim bo umrla najveličastnejša doba slovenskega amerikanstva," je napovedal pred dobrimi štirimi leti p. Bernard OFM. "Doba, ki jo je Baraga začel, Homar pa zaključil... Baraga, Pirc, Homar – pa je označena vsa ta doba." (Kol. Ave Maria 1954: Zanimivo srečanje, p. Bernard OFM)

P. Homar je preživel zadnja leta pozabljen, kakor je z bojaznijo napovedal p. Bernard pred nekaj leti. Pred enim letom in pol nam je zadnjikrat pisal. Zahvalil se je za Koledar Ave Maria 1958. P. Roman Homar je bil živa zgodovinska knjiga, ki je doživljal in gledal, kar mi spoznavamo iz knjig, v kolikor je ta doba opisana.

P. Roman Homar je bil rojen 16. oktobra 1864 v Podhruški pri Kamniku. V šolo je hodil k frančiškanom v Kamniku, kot sam pravi. 19 letnega je spravil v Ameriko Msgr. Buh leta 1883, ko je prišel v Slovenijo po študente za misijone. – Ko je bil p. Roman star 9 let, se je srečal z misijonarjem Pircem. Romanov oče je bil

po materini strani s Pircem v sorodu. "Fant," je dejal misijonar fantku, "če boš res kdaj duhovnik, ne ostajaj na Kranjskem... V Ameriko pojdi, pa ne ostajaj med belimi. Med Indijance pojdi! Tam je potrebno!" To naročilo je p. Roman Homar izpolnil dobesedno. Dolgo je misijonaril med Indijanci v severni Minnesoti. Še kot upokojenec je pomagal v dušnem pastirstvu med Indijanci. Bil je zadnji Slovenec, ki je govoril indijansko. Dolgo vrsto let je bil župnik v mestecu Ogema, Minn. Leta 1953 je bil upokojen in je zadnja leta preživel v benediktinskem samostanu v St. Johnsu, Minn.

Gospod, daj mu večni mir in pokoj!

†

Pri pogrebu

Globoko pod zemljo,
Tu v ozki, hladni hiši,
Kjer šum sveta se več ne sliši,
Ti trudno truplo spalo bo –
Globoko pod zemljo!
Kako bo domek tvoj mirán!
Tu vtihne vseh viharjev jeza,
Krivice roka sem ne seza,
Tu rev ne bo, težav, ne ran.
Če kdo te je doslej sovražil,
Tu ni sovraštva ne srdú,
Tvoj dom bo skrbno stražil
Zvest angeljček mirú.
Teló sladkó ti spalo bo
Globoko pod zemljo.
A duh visoko vrh zvezdâ
Z duhovi rajskimi ti biva,
V objetji večnega Bogá
Tam blaženstvo brezmejno vživa –
Visoko vrh zvezdâ.
Ni sreče videlo okó,
Ni čulo je nikdar uhó,
Ni radosti srce čutílo,
Ki zdaj deli ti jo nebó,
Ki v veke bo ti jo delílo!
Oj srečna, srečna duša ti,
In s tabo vsak, ki v Bogu spi!

Simon Gregorčič

✦ Joseph Zalar

Dne 24. julija 1959 je v Jolietu, Illinois, umrl Mr. Joseph Zalar, ki je nad 50 let kot glavni tajnik vodil vse poslovanje KSKJ.

Bil je eden najvidnejših ameriških Slovencev. V dobro svojih rojakov ni deloval samo v organizaciji KSKJ, ampak tudi izven nje. Bil je vplivna osebnost v Jolietu in okraju Will (County), kjer je mnogim našim rojakom preskrbel delo in zaslužek. Več let je bil tudi glavni tajnik Lige Katoliških Slovenskih Amerikancev. Zelo je spoštoval prevzvišenega dr. Gregorija Rožmana in mu pri vsaki priliki skušal pomagati kakor je vedel in znal.

Mr. Zalar je bil rojen 11. oktobra 1879 v vasi Dole, fara Borovnica na Notranjskem. Po dokončani ljudski šoli so ga starši poslali v srednje šole. Ko je bil mladi Jože star 12 let, je oče odšel v Ameriko. Šest let kasneje, se je mati podala za njim, čez naslednja tri leta pa je prišel za starši v Ameriko še mladi študent Jože. To je bilo 8. julija 1899. Družina je živela v Forest City, Pa. Mladi Jože je moral takoj prijeti za delo in ker drugega ni bilo, je začel delati v premogovniku, kamor je hodil delat skoraj 10 let, dokler

ni v začetku leta 1909 prevzel glavno tajništvo KSKJ in se preselil v Joliet.

Šest let prej se je oženil z bivšo Mary Dutchman. Poročila sta se 25. junija 1902 v Forest City. Mrs. Zalar je umrla 20. junija 1925 v Jolietu. Imela sta šest otrok.

Naj počiva v miru!

Skupni vrt

Na sredi polja vrt zelèn
S kamnitim zidom ograjèn,
In s suhim drevjem nasajèn.

Med drevjem pa štrli navpík
Premnog izklesan spomeník,
Ki dolge je potí mejník.

Kakó je vrtec ta hladán,
Kakó hladán, kako mirán,
Posvetni hrup mu ní poznán.

Utrujen li si, potnik moj,
Ki čelo ti poliva znoj?
Tu trud bo nehal moj in tvoj!

Tu tih prostorček najde vsak,
Naj plemič bo, naj bo prosták,
Prosjak tu kralju je enák!

Saj to je javni, skupni vrt,
In noč in dan stojí odprt,
Vrtnarka pa je – bela smrt!

Simon Gregorčič

Novomašniki

Slovenski duhovniki

Dne 19. oktobra 1958 je bil posvečen v duhovnika v baziliki sv. Vincencija v Latrobe, Pa., Rev. Louis Rink, C.S.C. – Glej "Ave Maria", januar 1959 stran 29!

Dne 30. maja 1959 je bil posvečen v duhovnika v katedrali sv. Pavla v Pittsburghu, Pa., Rev. Joseph R. Arch. – Glej "Ave Maria", julij 1959, stran 208!

Dne 31. maja 1959 je bil posvečen v duhovnika v katedrali sv. Mihaela v Torontu, Ontario, Canada, Rev. Franc Skumavc. Glej letošnji koledar stran 106 in "Ave Maria", junij 1959, stran 177!

* * *

Begunsko leto

(Ponatisnjeno po "Nedelji")

V nedeljo pred praznikom sv. Petra in Pavla, 28. junija 1959, je imel sv. oče Janez XXIII. preko vatičanskega radia nagovor, v katerem govori o problemih svetovnega begunskega leta. Nagovor prinašamo v celoti.

Z globokim zadoščenjem Nas je navdala vest o svetovem begunskem letu, ki bo od junija 1959 do 1960 pod pokroviteljstvom zveze Združenih narodov. Iz vsega srca hočemo moralno podpreti to plemenito delo.

Z materinsko skrbjo je ka-

ROŽMAN, MOST REV. GREGORY, D.D., 3547 E. 80 St., Cleveland 5, Ohio
 BUTALA, Rt. Rev. Matija, 416 No. Chicago St., Joliet, Ill.
 KORETIC, Rt. Rev. Francis, St. Patrick Church of Collis, Dumont, Minn.
 KRALJIC, Rt. Rev. John, 3835 Balboa St., San Francisco 21, Calif.
 OMAN, Rt. Rev. John, 3547 E. 80 St., Cleveland, 5, Ohio
 SCHIFFRER, Rt. Rev. John, St. Joseph Church, Chisholm, Minn.
 SKERBEC, V. Rev. Matt., 6019 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio
 TROBEC, Rt. Rev. Joseph, St. Mary Cathedral Rectory, St. Cloud, Minn.
 ZAPLOTNIK, Rt. Rev. John, D.C.L., St. Patrick Church, Gretna, Nebr.
 ADAMICH, Rev. Albert, 520 W. 10 St., Waukegan, Ill.
 AMBROZIC, Rev. Al., Piazza Capranica 98, Rome, Italy
 AMBROZIC, Rev. Bernard, OFM, 66 Gordon, Paddington, Sydney, Australia
 ANZIC, Rev. Anton, Carmelite of Mary, Wahpeton, No. Dakota
 ARCH, Rev. Joseph
 BANDI, Rev. Bona, OSB, Holy Cross Abbey, Canon City, Colo.
 BARAGA, Rev. Francis, 3547 E. 80 St., Cleveland 5, Ohio
 BAZNIK, Rev. Louis, 6019 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio
 BERGLEZ, Rev. Ignacij, 2912 93rd St., Kenosha, Wis.
 BLATNIK, Rev. Francisco, SDS, Box 7006, Santurce, Puerto Rico
 BLAZIC, Rev. John, 61 No. Mt. Vernon Ave., Uniontown, Pa.
 BLENKUSH, Rev. Mathias, 632 Julian St., Denver 8, Colo.
 BOGOLIN, Rev. Leonard, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 BOMBACH, Rev. Anthony, 881 E. 222nd St., Euclid, 23, Ohio
 BORGOLA, Rev. Bona, OFM, 386 Geneva Ave., Highland Park 3, Mich.
 BREZNIK, Rev. Aloysius, Box 247, Tekoa, Wash.
 BREZNIKAR, Rev. Victor, S. 110 First St., Dayton, Wash.
 BROOKER, Rev. Richard, MM., Maryknoll Seminary, Glen Ellyn, Ill.
 CADONIC, Rev. Wm., St. Mary's Church, Winterhaven, Calif.
 CAGRAN, Rev. Joseph, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 CANJAR, Rev. John, Sacred Heart Church, Cheyenne Wells, Colo.
 CASL, Rev. Joseph, CM, 750 Roy St. E., Montreal, Que., Canada
 CEGLAR, Rev. Charles, SDB., Don Bosco College, Jacquet River, N.B., Can.
 CEGLAR, Rev. Stanley, SDB, Sacred Heart Juniorate, Ipswich, Mass.
 CELESNIK, Rev. Joseph, 264 15th St. N.W., Barberton, Ohio
 CEPON, Rev. Dr. Ludwig, St. Vincent's College, Latrobe, Pa.
 CEPON, Rev. Michael, 6005 So. Marshfield Ave., Chicago 36, Ill.
 CHEMAZAR, Rev. Blase, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 CIMPERMAN, Rev. Victor, 6019 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio
 CUK, Rev. Dr. Alphonse, St. Vincent's College, Latrobe, Pa.
 CVELBAR, Rev. Joseph, 340 Henderson Ave., Washington, Pa.
 DALEY, Rev. Neil, OFM, 1615 Vine St., Cincinnati, Ohio
 DEMSHER, Rev. Ferd., US Army Gar. Garmish-Sacom, APO 172, N.Y., N.Y.
 DOBNIKAR, Rev. Ivan, OSB, St. Procopius College, Lisle, Ill.
 DOLSINA, Rev. Janez, Emily, Minn.
 DOLSINA, Rev. Stanko, St. Joseph's Church, Deerwood, Minn.

toliška Cerkev zasledovala uso-
do tistih, ki daleč od domovine
žive v izgnanstvu, ker ni mogla
pozabiti besedi svojega nebe-
škega ustanovitelja Kristusa:
"Popotnik sem bil in ste me
sprejeli; nag sem bil in ste me
oblekli; v ječi sem bil in ste
prišli k meni..." (Mt 25,35)

Kakor vsak ve, je še vedno
stotisoče beguncev — žrtev
različnih nemirov v zadnjih
letih, ki morajo živeti v tabo-
riščih ali bivati v barakah in ki
trpijo ponižanja v njih človeš-
kem dostojanstvu in so včasih
izpostavljeni najhujšim skušnja-
vam malosrčnosti in obupa.

Kateri dobrosrčni človek bi
pa mogel ostati ravnodušen ob
pogledu na toliko mož, žena,
da, celo otrok, na družine, ki
so bile proti volji raztrgane, na
žene, ki so bile ločene od svo-
jih mož, na otroke, ki ne morejo
k svojim staršem? Kako žalo-
sten pojav v moderni družbi, ki
je tako ponosna na svoj tehnič-
ni napredek! Vsak človek ima
dolžnost, da se z vsem srcem
zavzame za to zadevo in vse
stori, kar je v njegovih močeh,
da bo kmalu konec tega žalost-
nega položaja.

Koliko upoštevanja vreden
je bil trud papeža Benedikta
XV. — čigar plemenito srce je
bilo odprto za vsakršno bedo —
za begunce prve svetovne voj-
ne! In kako neutrudno se je pri-
zadeval Naš neposredni prednik
Pij XII., — ki je tako sočustvo-
val s trpečimi in ki je tako ob-
sojal vsak poizkus kršitve na-
ravnega zakona — v zadnji voj-
ni. Kolikokrat je posredoval na
mednarodni ravni, koliko usta-
nov Svete stolice priklinal v
življenje, katere so potem od-
pošiljale ogromne množine po-
možnih sredstev vseh vrst v teh

ERZEN, Rev. Edward, ODM, P.O. Box 327, Las Cruces, N. Mexico
ESTOK, Rev. Gabriel, OFM, 386 Geneva Ave., Highland Park 3, Mich.
FALE, Rev. Richard, P.O. Box 33, Monroe, Louisiana
FARKAS, Rev. Dr. Andrej, 450 Pine St., Bridgeport 5, Conn.
FERJAN, Rev. Innocent, OFM, HGS., 3rd Armd Div., APO 39, N. Y., N. Y.
FERKULJ, Rev. Joseph, 1340 No. 10th St., Quincy, Ill.
FERLIC, Rev. Ciril, SDB, St. Benedict's Parish, Brooklyn, N. Y.
FLAC, Rev. Mirko, SDB, 13640 So. Bellflower Blvd., Bellflower, Calif.
FLAJNIK, Rev. Rudolph, O. C., Kenwood Dr. & Laughlin Ave., Louisville, Ky.
FURLAN, Rev. Wm., St. Charles Church, Herman, Minn.
GABER, Rev. Franc, St. Louis Church, Floodwood, Minn.
GABRENJA, Rev. Edward, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
GERMOVNIK, Rev. Francis, CM, St. Mary's Seminary, Perryville, Mo.
GNIDICA, Rev. Daniel, OSB, 217 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.
GNIDOVEC, Rev. Albin, 633 Bridger Ave., Rock Springs, Wyo.
GODINA, Rev. Joseph, 11607 Honeydale Ave., Cleveland 20, Ohio
GODINA, Rev. Mirko, OFM Conv., Holy Rosary Church, Aurora, Minn.
GOLE, Rev. Joze, Sacred Heart Seminary, Hales Corners, Wis.
GOLOB, Rev. Joseph, OSB, St. Martin's Abbey, Lacey, Wash.
GOLOBICH, Rev. John, Box 499B, Duluth, Minn.
GRABRIAN, Rev. Joseph, OSM, 350 So. Main St., Ironton, Mo.
GRABRIAN, Rev. Victor, OSM, 7 Locust St., Carteret, New Jersey
GREGOR, Rev. Joseph, CM, 1509 Tulane Ave., New Orleans 13, La.
GREGORY, Rev. Edmund, St. Mary's Church, Reddick, Illinois
GROM, Rev. Lawrence, OFM, 1852 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
GRUDEN, Rev. John, 192 Southwood Dr., Fremont, Calif.
HAJNSEK, Rev. Odilo, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
HITI, Rev. Mathias J., 520 W. 10th St., Waukegan, Ill.
HLEBS, Rev. Milan, 245 Linden St., San Francisco 2, Calif.
HOCHVAR, Rev. Mark, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
HODNIK, Rev. Emile, Immaculate Conception Church, Custer, Wis.
HOGE, Rev. Benedict, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
HOGE, Rev. Thomas, OFM, 1852 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
HORVAT, Rev. Stefan, 124 Maple St., Rossford, Ohio
HORVATH, Rev. Francis, 12704 Foothill Blvd., Etiwanda, Calif.
HORIZEN, Rev. Bernard, OSB, St. Bede's College, Peru, Ill.
HREN, Rev. Innocent, OP, 505 Washington, Oak Park, Ill.
HRIBSEK, Rev. Aloysius, SDB, 178 Greenwich Ave., Greenwich, Conn.
IVANDIC, Rev. Louis, OFM, 1479 Albert Rd., Windsor, Ont., Canada
JAGER, Rev. Mathias, 15519 Holmes Ave., Cleveland 10, Ohio
JAKLICH, Rev. Dr. Francis, Holy Family Home, Marquette, Mich.
JAZBEC, Rev. Stanley, Box 1283, Brawley, Calif.
JENKO, Rev. Aloysius, 595 Minneford Ave., New York 64, N. Y.
JENKO, Rev. Valerian, OFM, 536 Decker Ave., Johnstown, Pa.
JERASA, Rev. Francis, St. Ann's Church, Box 6, Olmitz, Kansas
JERSHE, Rev. John, 307 Adams Ave., Eveleth, Minn.
KAPUS, Rev. Joseph, 301 No. Hooker Ave., Caney, Kansas
KAPUSHION, Rev. Marvin, 320 E. 5th St., Salida, Colo.
KAUSEK, Rev. John, St. Joseph's Church, Gilbert, Minn.

bridkih letih iz Vatikana; do-
brodelnost v raznih oblikah, ka-
tere priča smo bili deloma mi
sami in smo celo zraven poma-
gali.

Poklicani, da prevzamemo
to dragoceno dediščino ljubezni
do bližnjega in zaščite sirot,
ki je ena izmed ljubkih krasov
katoliške Cerkve, hočemo tudi
Mi povzdigniti svoj glas za be-
gunce, da očetovsko opomnimo
vse Naše otroke v vseh delih
sveta, da velikodušno in de-
jansko pomagajo plemenitim in
nesebičnim ciljem tega svetov-
nega begunskega leta, h kate-
remu hočemo tudi Mi z veseljem
prispevati Naš delež, da doseže
uspeh. Vsak naj bi se potrudil,
da s sredstvi, ki so mu dana
na razpolago, olajša usodo teh
nesrečnih bratov, in vsak naj
pomisli, da so mnogi izmed njih
prišli v ta položaj radi svoje
zvestobe do Kristusa in Cerkve.
Kdor pa bi – kar Bog obvaruj –
hotel zakrkniti srce, temu kli-
čemo v spomin resne besede
Našega prednika: "In če vas
trpljenje sem in tja blodečih
beguncev, ki so brez strehe, ne
gane, kje pa ostane čut skupno-
sti, katerega bi morali čutiti z
njimi, ko vendar veste, da njih
usoda jutri že lahko postane
tudi vaša usoda." (Božična po-
slanica 1950. Pij XII. Acta Apo-
stolicae Sedis (–uradni list sv.
Stolice) III, str. 56).

Predvsem opominjamo dušne
pastirje, da opozorijo vernike,
naj na to vabilo božje Previdno-
sti odpro svoja srca krščanske-
mu usmiljenju.

Ker pa še vedno ne zadostu-
jejo samo zasebne ustanove, da
bi rešile vsa ta vprašanja, upa-
mo, da bodo javne ustanove in
oblasti odkritosrčno se trudile,
da bodo svoja dosedanja hvala-

KEBE, Rev. Matthew, 223 57th St., Pittsburgh 1, Pa.
KIRIN, Rev. Roman, St. Benedict Community Hosp., Durand, Wis.
KNIFIC, Rev. Francis, SDB, Box 299, Aptos, Calif.
KOLARIC, Rev. Dr. Jacob, CM, 594 Manning Ave., Toronto 4, Ont., Canada
KONCNIK, Rev. Innocent, OFM Conv., Box 501, New Cumberland, W. Va.
KOPAC, Rev. John, CM, 594 Manning Ave., Toronto 4, Ont., Canada
KOPUSHAR, Rev. Dr. Milan, Ashton, Nebr.
KORBIC, Rev. Beno, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
KOREN, Rev. Louis, 7963 So. 116th St., Hales Corners, Wis.
KOSTELZ, Rev. Richard, St. Peter's Church, Piper City, Ill.
KOTNIK, Rev. Bertrand, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
KOVACIC, Rev. Dr. Anton, 1004 St. David St., Tarboro, No. Carolina
KOVACIC, Rev. Francis, Box 2325, Fort Benning, Ga.
KOZINA, Rev. Vladimir, 465 Brussels St., San Francisco 24, Calif.
KRALJIC, Rev. Stephan, St. Bonaventure Ch., Underwood, No. Dakota
KRISTANC, Rev. Leo, 925 Brockhurst St., Oakland 8, Calif.
KRIZEK, Rev. John, SJ, 235 No. Convent St., Trinidad, Colo.
KUZMA, Rev. George, St. Rose Church, Wilmington, Ill.

LANGERHOLZ, Rev. Kalist, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
LATTYAK, Rev. Clement, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
LAVRIH, Rev. John, 101 So. Prospect, Liberal, Kansas
LEKAN, Rev. Joseph, SM, 144 Beach 111th St., Brooklyn, N. Y.
LOCNIKAR, Rev. Julius, OSB, Assumption Abbey, Richardton, No. Dak.
LOVRENCIC, Rev. Athanasius, OFM, 386 Geneva Ave., Detroit 3, Mich.
MACEK, Rev. Rudolph, 1281 Troy Ave., Brooklyn 13, N. Y.
MADIC, Rev. Aloysius, OFM, Holy Family Rectory, Willard, Wis.
MAIERLE, Rev. John, 11031 Mack Ave., Detroit 14, Mich.
MAJHENIC, Rev. Pelagij, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
MALAVASIC, Rev. Roman, 416 No. Chicago St., Joliet, Ill.
MAVSAR, Rev. Joseph, 2641 St. Ann Ave., Butte, Montana
MAZOVEC, Rev. Robert, OFM, 536 Decker Ave., Johnstown, Pa.
MEJAK, Rev. Heliodore, 274 Orchard Ave., Kansas City, Kansas
MELOVASICH, Rev. Frank, Box 745, Biwabik, Minn.
MERKUN, Rev. Anton, 15519 Holmes Ave., Cleveland 10, Ohio
MERVAR, Rev. John, 3108 Van Buren St., Alameda, Calif.
MIHELIC, Rev. Francis, St. Anthony Church, Ely, Minn.
MIHELICH, Rev. Francis, 208 Romaine St., Peterborough, Ont., Canada
MIHELICH, Rev. Leopold, 4695 Pearl St., Denver 16, Colo.
NACHTIGAL, Rev. Frederick, 1401 Washington Ave., Waco, Texas
NADRACH, Rev. Adolph, 534 W. Kilgore, Kalamazoo, Mich.
NEMEC, Rev. Mathias, Box 501, New Cumberland, W. Va.
OHMANN, Rev. Daniel, MM, 1920 Gerard Ave. So., Minneapolis, Minn.
OKORN, Rev. Claude, OFM, 823 W. Mineral St., Milwaukee 4, Wis.
OKORN, Rev. Dusan, St. Richard's Church, Columbia Falls, Mont.
OMAN, Rev. Edwin, R. F. D. 1 St. Stephen, St. Joseph, Minn.
ORENDAC, Rev. Cyril, OFM Conv., 1130 Congress St., Schenectady, N. Y.
OZIMEK, Rev. Joseph, 6019 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio
PAIK, Rev. Francis, 300 Union St., Bedford, Ohio
PAKIZ, Rev. Rudolph, St. Louis Church, Floodwood, Minn.

vredna prizadevanja tudi v tem letu nadaljevale in jih še pomnožile. Na mednarodnem področju so bili, kakor Nam je znano, doseženi že važni uspehi, kot na primer medsebojni dogovor iz leta 1951 o stanju beguncev, ki ga je sprejelo lepo število držav. Želeli bi, da bi te države in tudi še druge s še večjo velikodušnostjo odprle svoje meje in hitro uredile človeško in socialno včlenitev tako mnogih nesrečnih ljudi. Želeli bi, da bi begunci kar moč hitro dosegli, po čemer hrepene, namreč zasigurano eksistenco, da bodo v miru deležni osebnih in družinskih pravic v domovini, ki jih je sprejela.

Vsem posameznim ljudem in skupinam, ki bodo na kakršenkoli način pripomogli, da se te želje hitreje uresničijo, s tem da bodo prispevale k pravemu uspehu svetovnega begunskega leta, kakor bomo tudi Mi – Našim sredstvom sorazmerno storili, prosimo iz vsega srca varstva in posebnih milosti vsemo-gočnega in usmiljenega Boga.

* * *

VISOK OBISK V LJUBLJANI

Tedanji škof dr. A.B. Jeglič piše o tem takole v svojem dnevniku dne 13. novembra 1927: "Visok obisk. V sredo 9. nov. me je obiskal nadškof Roncalli, apostolski vizitator v Bolgariji. Peljal sem ga v zavod, v novo frančiškansko cerkev v Šiški in v tiskarno. Vse mu je bilo zelo všeč in nam je čestital."

V zavodske kroniki piše M. Štular: "Dne 9. novembra 1927 pa nam je pripeljal Presveti zopet visokega gosta. Obiskal nas je namreč prevzvišeni go-

PAPESH, Rev. Francis, 26 Montezuma Ave., Cortez, Colo.
 PECOVNIK, Rev. Karel, St. Peter's Church, Dumont, Minn.
 PERCIC, Rev. Joseph, St. Hubert Church, Sebeka P.O.R. 1, Bluegrass, Minn.
 PERKOVICH, Rev. Francis, 610 99th Ave. W., Duluth 8, Minn.
 PETERNEL, Rev. Warren, OFM, 701 E. Pyron Rd., San Antonio, Texas
 PETRASIC, Rev. Martin, St. Patrick's Church, Elkhorn, Nebr.
 PETRIC, Rev. Pius, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 PEVEC, Rev. Edward, St. Charles B. Seminary, Wickliffe, Ohio
 PIERCE, Rev. Justin, SDS, Salvatorian Seminary, St. Nazianz, Wis.
 PIRC, Rev. Joseph, 347 Grand St., Redwood City, Calif.
 PLANINSEK, Rev. Henry J., C.S.Sp., Forest City, Pa.
 PLAZNIK, Rev. John, St. Joseph's Home, Lemont, Ill.
 PLEVNIK, Rev. Joseph, SJ, Loyola College, Montreal, Que., Canada
 POPESH, Rev. Bernard, College & Kenwood Ave., Duluth 11, Minn.
 POPESH, Rev. Michael, St. Martin's Church, Tower, Minn.
 POTOCHNIK, Rev. Aloysius, OSB, Box 351, Canon City, Colo.
 PRAH, Rev. John, OCD, 2131 Lincoln Rd. N.E., Washington 2, D.C.
 PRAZNIK, Rev. Rudolph, 26200 Lake Shore Blvd., Cleveland 32, Ohio
 PREBIL, Rev. Andrej, CM, 594 Manning Ave., Toronto 4, Ont., Canada
 REBOL, Rev. Anthony, 15519 Holmes Ave., Cleveland 10, Ohio
 REBOL, Rev. Francis, MM, Catholic Mission, Yuanli, Formosa
 ROGAN, Rev. Richard, OFM, 62 St. Mark's Pl., New York 3, N.Y.
 ROGEL, Rev. Michael, 218 E. Park St., Anaconda, Montana
 RUPAR, Rev. Aloysius, 881 E. 222nd St., Euclid 23, Ohio
 RUS, Rev. Gabriel, SM., Rome, Italy
 SAVINSHEK, Rev. Stephen, OFM Conv., Holy Rosary Church, Aurora, Minn.
 SCHERINGER, Rev. Frank, 330 Oak St., Manistique, Mich.
 SCHWAB, Rev. Alan R., OSB, Box 351, Canon City, Colo.
 SCHWEIGER, Rev. Francis, 1501 Kenwood Ave., Duluth, Minn.
 SEDEJ, Rev. Francis A., Hibbing General Hospital, Hibbing, Minn.
 SEDLAK, Rev. Christopher, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 SEDLAR, Rev. Daniel, OFM, 9546 Ewing Ave., Chicago 17, Ill.
 SELLA, Rev. Jerome, OFM, 9546 Ewing Ave., Chicago 17, Ill.
 SENTA, Rev. Robert, 610 99th Ave. W., Duluth 8, Minn.
 SESEK, Rev. Raphael, OFM, 536 Decker Ave., Johnstown, Pa.
 SETNICAR, Rev. Dr. Math., 1210 So. 61 St., Milwaukee 14, Wis.
 SEVER, Rev. Edgar, OFM, St. Francis Mission, San Antonio, Calif.
 SHIRCEL, Rev. Dr. Cyril, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 SILVESTER, Rev. Mirko, OFM, 536 Decker Ave., Johnstown, Pa.
 SIMCIC, Rev. Joseph, SDB, 2851 North Ave., Richmond, Calif.
 SKUMAVC, Rev. Franc, 194 Simcoe St. No., Oshawa, Ont., Canada
 SKUMAVC, Rev. Michael, St. Joseph's Church, Chisholm, Minn.
 SLAJE, Rev. Milan, 1709 E. 31 St., Lorain, Ohio
 SLAPSAK, Rev. Julius, 3547 E. 80 St., Cleveland 5, Ohio
 SMERKE, Rev. Frank, OSC, Hostyn Rt. 3, LaGrange, Texas
 SMERKE, V. Rev. John, OSC, 31 Gedney Park Dr., White Plains, N.Y.
 SMERKE, Rev. Joseph, OSC, 31 Gedney Park Dr., White Plains, N.Y.
 SNOJ, Rev. Joseph, Box 21, Bryn Mawr, Calif.
 SODJA, Rev. Franc, CM, 594 Manning Ave., Toronto 4, Ont., Canada
 SODJA, Rev. Max, on sick leave.

spod nadškof Angelo Roncalli, apostolski vizitator v Bolgariji. Nadškof je bil poln pohvale nad zavodom in njegovim delom." (Ob srebrnem jubileju, 1930, s. 42)

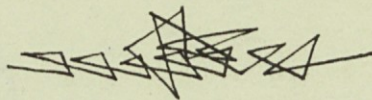
Dne 12. novembra zvečer se je nadškof Roncalli udeležil v ljubljanskem bogoslovju akademije v čast sv. Jozafatu, ki jo je priredil semeniški odsek Apostolstva sv. Cirila in Metoda. O tem poroča "Kraljestvo božje" v 1. številki leta 1928 na str. 22 takole: "Celotni prireditvi je dala poseben značaj navzočnost in pa domače besede apostolskega vizitatorja Bolgarije, nadškofa Roncallija. Na svoji poti iz Rima v Bolgarijo se je ustavil za nekaj dni v Ljubljani in ob tej priliki obiskal tudi naše semenišče. S slovensko pesmijo in francosko besedo smo pozdravili v svoji sredi zastopnika velike misli miru Kristusovega v kraljestvu Kristusovem... Nato je spregovoril v razumljivi latinščini apostolski vizitator. Takoj smo spoznali, da so njegove misli tudi naše misli, kar je tudi sam poudaril z besedami, da je dobro razumel govorica naših src... Vodil nas je v Carigrad, kjer nam je iz besedi starega častitljivega metropolita kazal žejo vzhodnih kristjanov po isti ljubezni – ljubezni Kristusovi, ki objema ves svet. In še Bolgarijo nam je pokazal v luči Kristusove ljubezni, kamor tudi njega vodi ista ljubezen. Povedal nam je, da ljubi Bolgarijo, in sicer zato, ker ve, da bolgarsko ljudstvo pozna in ljubi Kristusa; kdor pa ljubi Kristusa, ni daleč od njegove Cerkve. Tudi nam je priporočal to ljubezen, ki naj se kaže zlasti v molitvi, da bi po vsem svetu zavladal mir Kristusov. Iz vseh

SOKLIC, Rev. Sebastian, TOR, St. Francis College, Loretto, Pa.
 SOKLICH, Rev. Dr. Anton, CM, 9745 Memorial Dr., Houston 24, Texas
 SPEHAR, Rev. George, 424 W. 2nd St., Leadville, Colo.
 SPENDOV, Rev. Vendelin, OFM, 1852 W. 22 Pl, Chicago 8, Ill.
 SREBERNAK, Rev. Frank, 2221 Winchell Dr., Ann Arbor, Mich.
 STARC, Rev. Martin, Box 899, Stockton 10, Calif.
 STARESINIC, Rev. Edbert, OC, 6428 Dante Ave., Chicago 37, Ill.
 STARESINIC, Rev. Nicholas, OC, 1545 E. Copper St., Tucson, Ariz.
 STEPANICH, Rev. Dr. Martin, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 STERBENTZ, Rev. Ralph, St. Ann Church, Baraga, Mich.
 STERLE, Rev. Aloysius, 404 E. 87 St., New York 28, N. Y.
 STOPAR, Rev. Anton, 101 Boynton Lane, Reno, Nevada
 STRAGISHER, Rev. Henry, 1210 Oakwood Ave., Bedford, Va.
 STRAGISHER, Rev. Raphael, OFM, Holy Family Rectory, Willard, Wis.
 STRANCAR, Rev. Ignatius, Box 743, Park City, Utah
 SUSTERSICH, Rev. John, Box 586, Eveleth, Minn.
 SUSTRICK, Rev. Stephen, OSB, Box 351, Canon City, Colo.
 SVETE, Rev. Andrew, OFM, 536 Decker Ave., Johnstown, Pa.
 SVETE, Rev. Augustine, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 SVETE, Rev. Jernej, Box 6, Hartville, Wyoming
 TARMAN, Rev. William, Church of St. John the Baptist, Bluffton, Minn.
 TKALEC, Rev. John, SDB, N. E., P. O. Box 1270, Edmonton, Alta, Canada
 TOMC, Rev. Victor, 881 E. 222 St., Euclid 23, Ohio
 TOMTZ, Rev. Louis, 2390 Grant St., Concord, Calif.
 TRINKO, Rev. John V., OFM, 62 St. Mark's Pl., New York 3, N. Y.
 TRPIN, Rev. Thaddeus, OFM, 823 W. Mineral St., Milwaukee 4, Wis.
 TRUNK, Rev. George, 245 Linden St., San Francisco 2, Calif.
 TURK, Rev. Martin, 545 Mahon Ave., No. Vancouver, B. C., Canada
 URBIC, Rev. Rudolph, R. R. 2 Box 61, Athens, Wis.
 VALENTIN, Rev. Basilij, OFM, 19 A'Beckett St., Kew., Vic., Australia
 VARGA, Rev. Joseph, 15519 Holmes Ave., Cleveland 10, Ohio
 VIRANT, Rev. Ludwig, Box 235, Peninsula, Ohio
 VODUSEK, Rev. Vital, 245 Linden St., San Francisco 2, Calif.
 VOGRIN, Rev. Joseph, St. William's Church, Parkers Prairie, Minn.
 VOLK, Rev. Robert, OSM, R. 2 Box 202, Elgin, Ill.
 VOVK, Rev. Joseph, St. Mary's Church, Cook, Minn.
 VUKSINIC, Rev. Anton, St. Theresa Church, Colborne, Ont., Canada
 WEBER, Rev. Albin, Our Lady of the Lake Rectory, Whalom, Mass.
 WILIMEK, Rev. B. J., 822 New Jersey St., Sheboygan, Wis.
 WOLBANG, Rev. Karel, CM, Box 351, Princeton, New Jersey
 YAKES, Rev. William F., 9530 St. Mary's Ave., Detroit 27, Mich.
 ZAGAR, Rev. Albert, TOR, 24 Maryland Ave., Pittsburgh 9, Pa.
 ZAGORC, Rev. Francis, CSC, Box 7y, Vircka C. M., Ft. Poral, Uganda, B. E. A.
 ZAVBI, Rev. August, 310 W. 2nd St., Reno, Nevada
 ZDOLSEK, Rev. Aloysius, St. John's Church, Zeeland, No. Dakota
 ZELEZNIKAR, Rev. Michael, 542 Crosat St., LaSalle, Ill.
 ZIC, Rev. Peter, St. Francis Church, Ellsworth, Wis.
 ZITKO, Rev. Aloysius, 547 B St., Santa Rosa, Calif.
 ZORE, Rev. Richard, 950 Prospect St., Indianapolis, Ind.

*njegovih besed smo čutili in
doživljali dib onega mogočnega
vetra, ki izbaja iz Kristusa in
prihaja iz večnega Rima ter se
razširja po vsem svetu, katere-
ga šumenje se izliva v tibo
molitev: Da bi bili vsi eno."*
(Po "Katoliškem Glasu")

ZORMAN, Rev. Fortunat, OFM, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
ZRNEC, Rev. Tone, CM, 594 Manning Ave., Toronto 4, Ont., Canada
ZUPAN, Rev. Peter, OSB, St. Vincent's Archabbey, Latrobe, Pa.

Ovitek in koledarski del

Naslovna stran ovitka nam predstavlja Marijin oltarček v kotu slovenske družinske sobe. Marijin kip, ki nas spominja na Marijo Pomagaj, stoji na zemeljski obli, okoli katere se ovija kača. Kača pomenja hudobnega duha, ki skuša usužniti svet. Marija je kači strla glavo. Na levi strani je prižgana sveča, ki simbolizira našo vero, ki razsvetljuje naše življenje. Čbenem pa goreča sveča predstavlja tudi naše zaupanje in ljubezen do Marije. Vera nam vlija to zaupanje in vžiga v naših srcih ljubezen do naše Kraljice, ki je srednica vseh milosti. Na desni strani je rožni venec. Rožni venec je družinska molitev. V vsaki verni slovenski družini je visel rožni venec. Vsak večer so se naše družine zbirale k skupni molitvi rožnega venca. Ko so mladeniči in mladenke odhajali z doma, so šli na pot z rožnim vencem. Marsikdo je v svetu pozabil na to molitev. Pa ga je spomin na dom nagnil, da jo je začel zopet moliti. Ob kipu je slovenski šopek: rožmarin, roženkravt in nagelj. Opo-minja nas, naj ohranjamo zvestobo naukom, ki smo jih prejeli v našem domu. Molitev v materinem jeziku najdalje ohranja slovensko besedo v tujem svetu.

Zadnja stran ovitka nam predstavlja ladjo na razburkanem morju. Na jadrnih je z velikimi črkami napisano, da ta ladjica predstavlja Cerkev (latinsko Ecclesia). Veliki napis Cerkev pomeni, da je Cerkev danes tako razširjena in duhovno močna, da je vsemu svetu vidna. Vse vabi v svojo ladjo, ki že dva tisoč let varno vodi duše preko razburkanega morja življenja v srečno večnost. Na vrhu jamborja je simbol, ki pomeni Pax Christi - Mir Kristusov. Mir, ki ga svet ne more dati, daje Kristus po svoji Cerkvi.

Koledarski del je okrašen s simboličnimi slikami. Nad napisom vsakega meseca je simbolična slika, ki predstavlja misel kakega praznika v tistem mesecu. Ob strani je narisana goreča sveča. Simboli ob robu sveče nam povedo, da predstavlja goreča sveča tri božje kreposti vero, upanje in ljubezen, ki jih moramo pogosto obujati. Iz sveče kaplja vosek, ki se nabira v kapljo ob vsaki nedelji, kar pomeni, da se moramo ob nedeljah ustaviti za nekaj časa, odtrgati svoje misli in skrbi od zemeljskega in jih posvetiti Gospodu, ki je delivec vseh darov, katere potrebujemo za dušo in telo. V svečo je zarisana skrivnost praznika v tistem mesecu. Zbrane so skrivnosti, ki nam dajejo veliko oporo v našem duhovnem življenju. Nekatere izmed njih pre-mišljujemo pri svetem rožnem vencu.

